

Jaarstukken 2025

Heerlen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Jaarrekening in één oogopslag	5
Raadsvoorstel	7
Raadsbesluit	10
Leeswijzer	12
Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders	14
Kerncijfers	18
JAARVERSLAG	20
1. Bestuurssamenvatting	22
2. Programma's	26
2.1.0 Programma Bestuur en ondersteuning	26
Kernthema Bestuurskracht	28
Kernthema Dienstverlening	30
Kernthema Middelen en heffingen	32
2.1.1 Programma Veiligheid	36
Kernthema Crisisbeheer	39
Kernthema Veiligheid	41
2.1.2 Programma Verkeer en vervoer	46
Kernthema Mobiliteit	48
Kernthema Wegen, straten en pleinen	50
2.1.3 Programma Economie	52
Kernthema Economie	55
Kernthema Economische promotie	57
2.1.4 Programma Onderwijs	58
Kernthema Onderwijs	60
2.1.5 Programma Sport, cultuur en recreatie	64
Kernthema Sport	66
Kernthema Cultuur	68
Kernthema Cultureel erfgoed	70
Kernthema Groen	72
2.1.6 Programma Sociaal domein	74
Kernthema Sociale basisvoorzieningen	80
Kernthema Jeugdzorg	84
Kernthema Volwassenenzorg	86
Kernthema Arbeidsmarktbeleid	89
Kernthema Inkomensondersteuning	91
Kernthema Buurtgericht werken	94

Kernthema Integraal ouderenbeleid	97
2.1.7 Programma Volksgezondheid en milieu	100
Kernthema Volksgezondheid	102
Kernthema Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	103
Kernthema Begraafplaatsen	106
2.1.8 Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)	108
Kernthema Ruimtelijke ordening	110
Kernthema Herstructurering	112
Kernthema Centrum	113
Kernthema Wonen	119
2.2 Algemene dekkingsmiddelen	122
2.2.1 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	123
2.2.2 Gemeentefonds	124
2.2.3 Dividenden	126
2.2.4 Saldo van de financieringsfunctie	127
2.3 Overzicht overhead	128
2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting	129
2.5 Onvoorzien	130
3. Paragrafen	132
3.1 Lokale heffingen	132
3.2 Weerstandvermogen en risicobeheersing	138
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	150
3.4 Financiering	152
3.5 Bedrijfsvoering	158
3.6 Verbonden partijen	168
3.7 Grondbeleid	208
3.8 Heerlen-Noord	214
3.9 Openbaarheid	216
JAARREKENING	218
4.1 Balans per 31 december 2025	220
4.2 Het overzicht van baten en lasten over het jaar 2025	224
4.3 Toelichting op de balans	228
4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	260
4.5 Financiële status en weerbaarheid	270
4.6 Single Information en Single Audit	274
4.7 Taakvelden	296
4.8 Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester & Wethouders	298
5 Overige gegevens	302

5.1 Controleverklaring	302
6 Bijlage restant investeringsbudgetten van 2025 naar 2026	304

Jaarrekening in één oogopslag

Heerlen

JAARREKENING IN ÉÉN OOGOPSLAG

In deze jaarrekening ziet u in één oogopslag waar wij ons geld aan hebben uitgegeven in 2025. Het grootste deel van ons geld is gegaan naar mensen die hulp nodig hebben. Deze mensen hebben recht op ondersteuning van de gemeente. Wij hebben ook geld geïnvesteerd in de stad. Deze investeringen zijn belangrijk. Zo zorgen wij ervoor dat Heerlen ook in de toekomst een fijne stad blijft voor alle inwoners.

INKOMSTEN

Bijdragen van het Rijk	478,8
Onroerende-zaakbelasting	29,8
Afvalstoffenheffing	13,8
Reserves	12,5
Rioolheffing	10,1
Huren	6,6
Leges en lokale heffingen	5,3
Rente en dividenden	2,6
Overige inkomsten	40,2
Totaal (in mln)	*599,7

UITGAVEN

Inkomens- en bijstandsuitkeringen	88,9
Ondersteuning (overhead)	75,1
WMO	74,8
Jeugd	71,0
Werkgelegenheid	54,8
Onderwijs	39,3
Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	30,4
Welzijn	25,2
Wegen, straten en pleinen	17,5
Cultuur	16,0
Sport	12,5
Stedelijke ontwikkeling	11,5
Veiligheid	10,5
Historische gebouwen	10,0
Groen	10,0
Regionale samenwerking	9,6
Crisisbeheer	8,5
Economie	8,0
Centrum	5,7
Paspoorten, rijbewijzen, vergunningen	4,6
Toerisme	1,3
Begraafplaatsen	1,2
Wonen	1,2
Buurtgericht werken	0,8
Ouderenbeleid	0,6
Totaal (in mln)	*589,9

WAT BETAAL IK ALS BURGER?

Afvalstoffenheffing
370,76 euro

Rioolheffing
205,54 euro

Onroerendezaakbelasting
337,60 euro

INVESTERINGEN

Riolering	7,9
Centrum	7,6
Openbare ruimte	7,0
Scholen	4,9
Infrastructuur	4,0
Groen en speelvoorzieningen	3,3
Economie	1,9
Gemeentelijke gebouwen	1,3
Cultuur	0,5
Sport	0,3
Veiligheid	0,1
Totaal (in mln)	*38,9

Raadsvoorstel

gemeenteraad

Heerlen,
19 mei 2026

Onderwerp

Vaststellen van de jaarrekening 2025 en het nemen van de daarmee samenhangende besluiten.

Inleiding/aanleiding

Met het jaarverslag en de jaarrekening legt het college verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid en beheer van het afgelopen jaar. De informatie die deze verantwoording oplevert, heeft zijn weerslag op het lopende begrotingsjaar. Dit geldt ook voor toekomstige begrotingen. De inhoud van het document vormt daarom een belangrijk onderdeel bij de bespreking van de zomernota 2026 en de begroting 2027.

Kader

Gemeentewet / Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Kernthema

Middelen en heffingen

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. De jaarstukken 2025 vast te stellen met een positief resultaat van € 9,8 miljoen.
2. Een bedrag van € 2,9 miljoen in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	Bedrag
A. RES Zuid Limburg	€ 700.000
B. Heerlen Noord	€ 1.500.000
C. Pilot Sportpas	€ 400.000
D. Participatiewet in Balans	€ 300.000
TOTAAL	€ 2.900.000

3. In de bestemmingsreserve Woonfonds Heerlen voor een bedrag van € 1.148.000 te storten.
4. Een bestemmingsreserve "Heerlen kennisstad" te vormen en daarin te storten een bedrag van € 5.000.000.
5. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 0,7 miljoen te storten in de algemene reserve.

Argumenten

1. In de jaarrekening en het jaarverslag leggen wij verantwoording af aan de raad over de prestaties in 2025. De in 2025 behaalde prestaties zijn in de programmaverantwoording opgenomen. Daarnaast wordt in de paragrafen een dwarsdoorsnede gegeven van een aantal onderwerpen die een regulier karakter hebben en betrekking hebben op meerdere programma's zoals bedrijfsvoering, financiering en onderhoud kapitaalgoederen.

2. Het bedrag € 2,9 miljoen wordt gereserveerd voor nog uit te voeren werkzaamheden in 2025 en eventuele volgende jaren. Dit bedrag is aanzienlijk lager dan voorgaande jaren omdat het college heeft gestuurd om het aan banden leggen van over te hevelen middelen. Slechts middelen die regiomiddelen betreffen of van een programma zijn waar slechts incidentele middelen voor beschikbaar zijn worden overgeheveld. Onderstaand is per post de toelichting opgenomen.

A. Regiomiddelen die zijn overgeheveld vanuit Maastricht naar Heerlen,
B. Intensiveringen ten behoeve van Heerlen Noord,
C. In de december circulaire 2025 zijn er middelen voor de uitvoering van de sportpas ontvangen de uitvoering vindt pas in 2026,
D Door de vaststelling van het wetsvoorstel 'Participatiewet in Balans' op 30 september 2025 en het laat beschikbaar komen van landelijke kaders, kon de implementatie pas in het vierde kwartaal van 2025 starten. Essentiële onderdelen, zoals trainingen, systeemaanpassingen verschuiven hierdoor naar 2026.

3. Bij raadsvergadering van 25 februari 2026 (document 654691) is rondom het onderwerp Woonfonds een besluit genomen over de volkshuisvestelijke opgave woningvoorraad. Er is hierbij aangegeven dat middelen die vanuit de realisatiestimulans (verwachting € 6 miljoen) worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve woonfonds. In 2025 is er als gevolg van de reeds gestarte bouw een baat geboekt van € 1.148.000. Deze wordt doormiddel van deze storting in de reserve ook volledig gereserveerd voor het woonfonds.

4. De bestemmingsreserve Heerlen kennisstad ziet toe op de uitvoering van het raadsbesluit Heerlen als kennis stad van 23 december 2025 (document 609053). Conform het voorstel van 23 december wordt € 5 miljoen gereserveerd voor de uitvoering.

5. Door het positieve rekeningresultaat ten bate van de algemene reserve te brengen verhogen we het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft tevens inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Tegenargumenten en risico's

Bij het vaststellen van de jaarverantwoording aan sich zijn de risico's en tegen argumenten niet van toepassing, de inhoudelijk risico's die de activiteiten betreft zijn beschreven in het boekwerk.

Kosten en dekking

Voor de beslispunten 1 tot en met 4 er geen kosten dekkingen te melden. Deze maken deel uit van de reguliere jaarlijkse verwerking.

Communicatie

Persconferentie
(Stads)krant

Evaluatie

n.v.t.

Planning, procedure en uitvoering

Behandeling in de commissie Economie, Bestuur en Financiën van 2 juni 2026

Behandeling in de raadsvergadering van 24 juni 2026.

Bijlagen

Jaarstukken 2025

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Wever

drs. R. van Wuijtswinkel

Raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer 735786;

gezien het advies van de raadscommissie;

besluit:

1. De jaarstukken 2025 vast te stellen met een positief resultaat van € 9,8 miljoen.
2. Een bedrag van € 2,9 miljoen in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	Bedrag
A. RES Zuid Limburg	€ 700.000
B. Heerlen Noord	€ 1.500.000
C. Pilot Sportpas	€ 400.000
D. Participatiewet in Balans	€ 300.000
TOTAAL	€ 2.900.000

3. In de bestemmingsreserve Woonfonds Heerlen voor een bedrag van € 1.148.000 te storten.
4. Een bestemmingsreserve "Heerlen kennisstad" te vormen en daarin te storten een bedrag van € 5.000.000.
5. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 0,7 miljoen te storten in de algemene reserve.

de griffier, de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Wever

Leeswijzer

Met deze jaarstukken leggen we verantwoording af over het gevoerde beleid en de daarmee samenhangende resultaten in het jaar 2025. Het verslag is in eerste instantie bedoeld voor de gemeenteraad. Daarnaast is het een middel om andere belangstellenden te informeren over het gevoerde gemeentelijke beleid van het afgelopen jaar.

De jaarrekening in één oogopslag geeft de lezer de kans om snel te zien waaraan we in 2025 het geld hebben besteed.

Achter deze leeswijzer hebben we een overzicht opgenomen van de gemeenteraad, het college van burgemeester & wethouders en daarna de kerncijfers.

Het onderdeel 'beleid' bevat als eerste de bestuurssamenvatting.

Vervolgens geven we in de 'programmaverantwoording' op hoofdlijnen een overzicht van de resultaten, zoals deze in 2025, binnen de programma's van het Meerjarig Bestuurlijk Programma 2023-2026 zijn benoemd. In sommige gevallen ontbreken bij de beleidsindicatoren actuele cijfers, vanwege het feit dat deze (nog) niet beschikbaar zijn. De beschikbaarheid van actuele cijfers is afhankelijk van de meetfrequentie (en meetperiode) en de hieraan gerelateerde onderzoeken dan wel registraties (bijv. CBS).

In dit hoofdstuk is tevens het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen, de kosten van overhead, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.

Deze verantwoording is, net als de begroting 2025, volgens een vast stramien opgebouwd rond de diverse kernthema's binnen elk programma. De kaders die gelden bij het realiseren van onze doelen zijn opgenomen in de 'paragrafen'. In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd staan in de jaarstukken gebundeld in een kort overzicht zodat voldoende inzicht wordt verkregen. De verplichte paragrafen conform het BBV zijn lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, het grondbeleid en de openbaarheidsparagraaf. Daarnaast hebben we ervoor gekozen om het onderwerp Heerlen-Noord in een aparte paragraaf op te nemen.

De financiële gegevens zijn opgenomen in het onderdeel 'jaarrekening'. Op die plek geven we aan met welk gevoerd financieel beleid we de resultaten van het afgelopen jaar hebben bereikt. De jaarrekening bestaat vervolgens uit de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Alle cijfers in dit onderdeel presenteren we in een veelvoud van € 1.000. Hierdoor kunnen kleine afrondingsverschillen ontstaan in de totaaltellingen en de saldi. In de tabellen is het per definitie zo dat de lasten worden gepresenteerd met een -/- en de baten met een +. Als er een -/- bij baten staat, betekent dit minder baten, dus een nadeel.

Evenals voorgaande jaren zijn in deze jaarstukken de adviezen van de Werkgroep Financial Audit verwerkt.

Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders

Aan het hoofd van de gemeente staat de gemeenteraad. De leden van de Raad worden elke 4 jaar direct gekozen door de bevolking en treden namens hen op. Zij hebben een kaderstellende taak. Dat wil zeggen dat zij het beleid maken en de stad op hoofdlijnen besturen. De gemeenteraad heeft ook een controlerende taak: ze controleert of burgemeester en wethouders hun werk goed uitvoeren. Tenslotte hebben de gemeenteraadsleden een volksvertegenwoordigende taak: ze nemen alle belangen mee en wegen deze bij de besluitvorming.

Het aantal raadsleden binnen een gemeente is afhankelijk van het aantal inwoners en kan variëren van minimaal 7 tot maximaal 45. Heerlen heeft er 37.

De zetels in de Raad van de gemeente Heerlen (situatie ultimo 2025) zijn als volgt verdeeld:

- Socialistische Partij (SP): 8 zetels
- Ouderenpartij Heerlen (OPH): 6 zetels
- Christen Democratisch Appèl (CDA): 5 zetels
- Jongerenpartij Heerlen: 3 zetels
- Partij Hoensbroeks Belang (PHB): 2 zetels
- Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD): 2 zetels
- Democraten 66 (D66): 2 zetels
- Forum voor Democratie (FvD): 2 zetels
- Fractie Damen: 2 zetels
- Partij voor de Dieren (PvdD): 1 zetel
- Partij Voor de Vrijheid (PVV): 1 zetel
- GroenLinks: 1 zetel
- Hart-Leers: 1 zetel
- Partij van de Arbeid (PvdA): 1 zetel

De gemeenteraad heeft drie commissies ingesteld:

- Economie, Bestuur en Financiën (EBF)
- Ruimtelijke Ontwikkeling en Leefomgeving (ROLO)
- Maatschappij en Welzijn (MW)

In deze commissies wordt het vooroverleg gevoerd voorafgaand aan de raadsvergadering.

Werkgroep Financial Audit (WFA)

De verordening op de raadscommissies stelt dat de commissie Economie, Bestuur en Financiën eveneens de taak heeft om advies te geven over de verantwoording van het door het College gevoerde bestuur. Het College legt onder andere verantwoording af in de jaarrekening en het jaarverslag, zoals bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet. De Werkgroep Financial Audit is belast met de voorbereiding van dit advies.

College van burgemeester en wethouders

Het College is het dagelijks bestuur van de gemeente Heerlen en bestaat uit burgemeester Roel Wever en vijf wethouders: Jordy Clemens, Marco Peters, Wil Houben, Arlette Vrusch en Casper Gelderblom. De wethouders behandelen ieder een aantal zaken die zijn vastgelegd in de portefeuillevverdeling. Interim gemeentesecretaris Rob van Wuijtswinkel staat het college van burgemeester en wethouders bij de uitoefening van hun taak terzijde en is daarnaast algemeen directeur van de ambtelijke organisatie. Die ambtelijke organisatie geeft uitvoering aan het beleid en de besluiten van het bestuur.

Roel Weaver

Burgemeester

- Openbare orde en veiligheid
- Integrale handhaving
- (Eu)regionale samenwerking
- Strategie en lobby
- Personeel en Organisatie
- Communicatie
- Stadsmarketing
- Lokale democratie
- Buurtgericht werken

Jordy Clemens (SP)

Wethouder onderwijs, cultuur, erfgoed en centrumontwikkeling

- Onderwijs
- Cultuur & erfgoed
- Evenementen
- Centrumontwikkeling
- Stadsdeelwethouder Hoensbroek
- Locoburgemeester

Marco Peters (CDA)

Wethouder beheer en onderhoud, mobiliteit, ruimtelijke ordening en ouderenbeleid

- Ruimtelijke ordening
- Beheer en onderhoud
- Mobiliteit
- Herstructurering
- Buurtvoorzieningen
- Ouderenbeleid
- Stadsdeelwethouder Heerlen-Zuid

Wil Houben (VVD/D66)

Wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën, sport, duurzaamheid

- Economie
- Arbeidsmarkt
- Participatie
- Sport
- Financiën
- Duurzaamheid
- Stadsdeelwethouder Heerlen-Stad

Arlette Vrusch (SP)

Wethouder jeugd en armoedebestrijding, welzijn en zorg

- Welzijn
- Volksgezondheid
- Wmo/zorg
- Jeugd
- Armoedebestrijding

Casper Gelderblom (PvdA/PvdD/GroenLinks)

Wethouder wonen, milieu en circulariteit, dienstverlening, vastgoed en Heerlen-Noord

- Wonen
- Omgevingswet
- Milieu
- Afval en circulariteit
- Biodiversiteit en dierenwelzijn
- Dienstverlening (in- en extern)
- Vastgoed
- Coördinatie Heerlen-Noord
- Stadsdeelwethouder Heerlerheide

Kerncijfers

Kerngegevens per 31 december

omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
A. Sociale structuur					
Aantal inwoners:	86.936	86.845	87.122	87.461	87.522
waarvan:					
0 t/m 14 jaar	11.080	11.128	11.290	11.325	11.245
15 t/m 64 jaar	55.402	55.031	54.817	54.859	54.568
65 jaar en ouder	20.454	20.686	21.015	21.277	21.709
Aantal uitkeringsdossiers Participatiewet	3.800	3.639	3.574	3.548	3.619

Bron: Parkstad in Cijfers, gemeente Heerlen, bewerkt door bureau Onderzoek & BI

Kerngegevens per 31 december

omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
B. Fysieke structuur					
Aantal woningen	45.982	46.271	46.474	46.697	46.795
Oppervlakte gemeente x 1.000 m ²	45.520	45.520	45.520	45.520	45.520
-binnenwater	100	100	100	100	100
Oppervlakte van wegen x 1.000 m ² :	5.401	5.421	5.333	5.345	5.340
waarvan:					
-wegen en straten in verkeers-gebieden en verblijfsgebieden	3.282	3.338	3.878	3.887	3.874
Fietspaden	380	341	343	345	354
Trottoirs	1.739	1.742	1.823	1.828	1.817
Aantal x 1.000 m ² openbaar groen	6.181	6.279	6.424	6.442	6.389

Bron: Grootchalige basiskaart gemeente Heerlen

Kerngegevens per 31 december

omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
C. Financiële structuur (x € 1.000)					
Gewone uitgaven	443.931	474.929	542.096	561.589	577.362
Opbrengsten belastingen totaal, waarvan	51.473	56.264	54.674	57.662	60.776
-niet gebonden heffingen	27.868	30.189	29.816	31.303	32.864
-gebonden heffingen	20.215	21.421	21.602	22.741	23.866
-overige heffingen en leges	3.390	4.654	3.256	3.618	4.046
Gemeentefonds	283.224	312.658	317.667	337.734	364.380
Vaste schuld	307.458	288.792	328.625	309.958	291.292
Aantal inwoners	86.936	86.845	87.122	87.461	87.522
Per inwoner:					
Gewone uitgaven	5,11	5,47	6,22	6,42	6,60
Opbrengsten belastingen totaal, waarvan	0,59	0,65	0,63	0,66	0,69
-niet gebonden heffingen	0,32	0,35	0,34	0,36	0,38
-gebonden heffingen	0,23	0,25	0,25	0,26	0,27
-overige heffingen en leges	0,04	0,05	0,04	0,04	0,05
Gemeentefonds	3,26	3,60	3,65	3,86	4,16
Vaste schuld	3,54	3,33	3,77	3,54	3,33

JAARVERSLAG

1. Bestuurssamenvatting

Voor u ligt de jaarrekening 2025 van de gemeente Heerlen. Dit document vormt het afsluitende onderdeel van de Planning- en Controlcyclus over het begrotingsjaar 2025. Met deze jaarrekening legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten en de financiële positie van de gemeente in het afgelopen jaar.

In de novembernota 2025, de laatste financiële tussenrapportage over het lopende begrotingsjaar, werd al een eerste beeld geschetst van de financiële ontwikkeling van de gemeente. We konden u in deze nota een prognose van het jaarresultaat voorleggen ter hoogte van 5,4 miljoen euro positief. Het definitieve resultaat over 2025 kunnen we thans vaststellen op 9,8 miljoen euro. Het verschil zit enerzijds in enkele geringe afwijkingen en anderzijds hadden we te maken met een meevaller binnen onze gemeentefonds inkomsten.

Naast deze financiële informatie kijken we in deze bestuurssamenvatting terug naar belangrijke, relevante en kleurrijke gebeurtenissen in het afgelopen begrotingsjaar.

Werken aan sterke buurten en een eerlijke woningmarkt

Wonen en leefbaarheid stonden in 2025 nadrukkelijk op de bestuurlijke agenda. We hebben verschillende maatregelen genomen om buurten te versterken en de woningmarkt beter in balans te brengen. Een belangrijke stap hierin was het beleidsprogramma 'Grip op Wonen 2.0'. Met dit pakket aan maatregelen hebben we onze aanpak tegen malafide verhuurders, leegstand en woekerhuren kunnen aanscherpen. Verhuurders die zich niet houden aan de regels voor goed verhuurderschap kunnen voortaan een bestuurlijke boete krijgen. Ook wordt in meer buurten een verhuurdersvergunning verplicht en worden leegstaande panden actiever aangepakt. Hiermee willen we huurders beter beschermen en de woonkwaliteit in kwetsbare buurten verbeteren.

Daarnaast heeft Heerlen een fundamentele koers ingezet met een nieuwe strategie die gebaseerd is op de drie woonpijlers: Investeren, Koesteren en Reguleren. Met deze aanpak willen we de concentratie van armoede en kwetsbaarheid doorbreken en bouwen aan sterke en stabiele gemeenschappen. Door vanuit de groeiambities van de stad nieuwe woningen toe te voegen, voor verschillende inkomensgroepen, ontstaat er een betere mix in buurten. Tegelijkertijd worden kwetsbare verhuisbewegingen naar bepaalde wijken gereguleerd. De Rijksoverheid heeft deze aanpak ondersteund door groen licht te geven voor toepassing van de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek (WBMGP), die in de regio ook wel de Parkstadwet wordt genoemd. Vanaf 2026 kan deze wet worden ingezet om in specifieke buurten de instroom van kwetsbare huishoudens van buiten de regio te reguleren.

Ook op het gebied van woningbouw werden belangrijke stappen gezet in 2025. In samenwerking met woningcorporaties en andere partners zijn diverse projecten gestart of voorbereid. Zo werd een intentieovereenkomst gesloten met Wonen Limburg Accent voor de ontwikkeling van huurwoningen aan de Spoorsingel in het kader van de gebiedsontwikkeling Willemskwartier. De woningen vormen de eerste stap in een bredere herstructurering van het gebied tussen Spoorsingel, Kempkensweg en Willemstraat.

Daarnaast werd de verduurzamingsslag voortgezet. Zo startte in 2025 de bouw van 147 nieuwe duurzame woningen in Slakhorst. Deze woningen worden gebouwd in de oorspronkelijke stijl van de mijnkolonie en combineren historisch erfgoed met moderne duurzaamheidseisen, zoals energielabel A+++ en gasloze installaties.

Ook ontvingen we van het Rijk een bijdrage van 6,1 miljoen euro uit de regeling Woningbouw op korte termijn (WOKT 2.0). Deze middelen worden ingezet voor infrastructuur en mobiliteitsmaatregelen die nodig zijn om woningbouwprojecten te versnellen, onder andere in Hoensbroek-Centrum en de gebieden Heerlen-Centrum en Molenberg.

Grote impuls voor Heerlen-Noord

Een van de belangrijkste ontwikkelingen in 2025 was de verdere versterking van het Nationaal Programma Heerlen-Noord. Samen met het Rijk en regionale partners werkten we gestaag verder aan een generatielange aanpak om de leefbaarheid en sociaaleconomische positie van Heerlen-Noord structureel te verbeteren. In juni 2025 werden nieuwe afspraken ondertekend tussen het Rijk en de gemeente. Het

Rijk investeert vanuit de gemaakte Woontopafspraken ruim 20 miljoen euro in woningbouw en leefbaarheid in Heerlen-Noord. Met deze investering kan de komende jaren worden gewerkt aan nieuwe woningen, verbeteringen in de openbare ruimte en versterking van maatschappelijke voorzieningen.

Tussen 2025 en 2030 wordt in Heerlen-Noord gestart met de bouw van minimaal 1.500 nieuwe woningen. Deze plannen maken deel uit van de bredere Parkstedelijke ambitie om tot 2030 in totaal 5.000 woningen te realiseren in onze regio. Daarmee markeren we definitief de overgang van een krimpperiode naar een periode van groei. Belangrijk uitgangspunt hierbij is het principe 'mengen zonder te verdringen'. Nieuwe woningen voor midden- en hogere inkomensgroepen worden toegevoegd zonder dat bestaande bewoners met lagere inkomens uit de wijk worden gedrukt. Zo ontstaat een evenwichtige woningvoorraad en een gezonde sociale mix.

Investeren in onderwijs en kennis (Heerlen Kennisstad)

In 2025 hebben we ook belangrijke stappen gezet in de verdere ontwikkeling tot kennis- en onderwijsstad. Onderwijs en innovatie zien we als belangrijke motoren voor economische ontwikkeling, talentbehoud en brede welvaart. Een onderzoek van PricewaterhouseCoopers (PWC) bevestigde dat investeringen in hoger onderwijs een positief effect hebben op de regionale economie en de leefbaarheid van de stad. Mede op basis van deze inzichten werken we samen met de Universiteit Maastricht en Zuyd Hogeschool aan een versterking van hun aanwezigheid in Heerlen.

In dit kader werd Promenade I aangewezen als voorkeurslocatie voor een mogelijke vestiging van de Universiteit Maastricht.

Daarnaast presenteerden we een onderwijs-investeringsagenda van ruim 30 miljoen euro. Met deze agenda wordt de komende jaren geïnvesteerd in onderwijs, onderzoek en talentontwikkeling, en de verbinding hiertussen in het onderwijs-ecosysteem. Het doel is om studenten en professionals aan de stad te binden en tegelijkertijd innovatieve samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid te stimuleren.

Sociaal beleid en kansen voor inwoners

Naast fysieke ontwikkeling bleef ook de sociale ontwikkeling van de stad een belangrijk aandachtspunt. Verschillende initiatieven waren gericht op het vergroten van kansen voor inwoners en het versterken van sociale samenhang. Zo hebben we gewerkt aan de opening van een nieuw Jongeren Informatie Punt in het centrum van Heerlen. Jongeren tussen 16 en 27 jaar kunnen hier zonder afspraak binnenlopen met vragen over onder andere studie, werk, wonen, geldzaken en gezondheid. Dit Informatie Punt moet jongeren sneller helpen bij het vinden van de juiste ondersteuning en begeleiding.

Ook voor ouderen werd in 2025 nieuw beleid vastgesteld. Met het Heerlens Ouderen Akkoord 2025–2030 zette we in op vitaliteit, verbondenheid en participatie van senioren. Het akkoord is tot stand gekomen na uitgebreide gesprekken met inwoners en organisaties in de stad.

Binnen dit beleid worden bestaande initiatieven voortgezet, zoals het beweegprogramma Senior Actief en het gratis bibliotheekabonnement voor inwoners van 65 jaar en ouder. Dit abonnement heeft inmiddels geleid tot een sterke groei van het aantal oudere bibliotheekleden. Daarnaast worden nieuwe initiatieven gestart, waaronder de Heerlense Senioren Academie en een Seniorentelefoon.

Ook werd gewerkt aan verbeteringen in de maatschappelijke opvang. Als centrumgemeente voor Parkstad heeft Heerlen samen met partners een verbeterplan opgesteld om de opvang van dak- en thuislozen te versterken. Door per persoon beter in kaart te brengen welke ondersteuning nodig is, wordt de toegang tot opvang verbeterd en wordt gewerkt aan een betere door- en uitstroom.

Duurzaamheid en energietransitie

In 2025 zette Heerlen belangrijke stappen in de verduurzamingsslag van de woningvoorraad. Met nieuwe subsidieregelingen willen we inwoners helpen hun woningen energiezuiniger te maken.

Onder de regeling Lokale Aanpak Isolatie kunnen eigenaar-bewoners met een woning met een laag energielabel en een relatief lage WOZ-waarde subsidie krijgen voor isolatiemaatregelen. Voor sommige huishoudens kunnen deze maatregelen volledig worden vergoed tot een bedrag van 4.000 euro.

Daarnaast is er een regeling tot stand gekomen gericht op het structureel aanpakken van energiearmoede. Voor huishoudens met een laag inkomen en hoge energielasten kan tot 10.000 euro per woning

beschikbaar worden gesteld voor energiebesparende maatregelen. Met deze regelingen willen we niet alleen bijdragen aan klimaatdoelen, maar ook aan lagere energielasten voor inwoners en een betere woonkwaliteit.

Versterken van buurten en voorzieningen

In 2025 is ook gewerkt aan een betere balans in de spreiding van maatschappelijke voorzieningen over de stad. Sommige buurten hebben relatief veel maatschappelijke functies, zoals zorginstellingen of opvangvoorzieningen. Dit kan de leefbaarheid onder druk zetten. Daarom heeft het college een voorstel gedaan om het omgevingsplan aan te passen. In de toekomst is het niet meer vanzelfsprekend dat elk pand met een maatschappelijke bestemming voor elke vorm van maatschappelijke dienstverlening gebruikt kan worden. In veel gevallen zal daarvoor een vergunning nodig zijn. Hiermee willen we sturen op een evenwichtige verdeling van voorzieningen over de stad.

Ook in bestaande buurten hebben we geïnvesteerd in verbetering van de woonomgeving. In de Kasteelbuurt werd besloten tot een herstructurering waarbij 38 woningen worden gesloopt en 68 woningen worden gerenoveerd. De wijk moet zo worden voorbereid op de toekomst, met meer groen en betere leefomstandigheden voor bewoners.

Stad, cultuur en identiteit

Naast wonen en sociale ontwikkeling bleef ook de aandacht voor cultuur, erfgoed en ontmoeting een belangrijk onderdeel van ons stedelijk beleid. In 2025 sloten we het Jaar van het Heerlens Erfgoed af met de feestelijke opening van de gerenoveerde Schelmentoren. Met een openluchtvoorstelling werd het monument opnieuw in gebruik genomen. De toren krijgt een nieuwe functie waarin bezoekers kennis kunnen maken met verschillende verhalen uit de geschiedenis van Heerlen.

Ook werd geïnvesteerd in sport en ontmoeting voor jongeren. Het indoor skatepark The Promise werd volledig gerenoveerd en opnieuw geopend. De vernieuwde skatebaan biedt jongeren een plek om te sporten, talent te ontwikkelen en elkaar te ontmoeten.

Strategische koers voor de toekomst

Een belangrijke mijlpaal in 2025 was de vaststelling van de Omgevingsvisie Heerlen 2050 'Een oude stad met een jong hart'. Deze visie vormt het strategische kader voor de ontwikkeling van de stad in de komende 25 jaar. De visie schetst hoe Heerlen wil doorgroeien tot een gezonde, groene en vitale stad met circa 100.000 inwoners. Daarbij staan zes centrale thema's centraal, waaronder het versterken van voorzieningen voor jongeren, het verkleinen van sociaaleconomische achterstanden en het creëren van een aantrekkelijke leefomgeving. De omgevingsvisie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarmee vormt zij een breed gedragen basis voor toekomstige ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen.

Tot slot

Het jaar 2025 was voor Heerlen een jaar waarin belangrijke stappen zijn gezet richting een sterke en toekomstbestendige stad. De gemeente heeft geïnvesteerd in wonen, onderwijs, duurzaamheid en sociale ontwikkeling. Tegelijkertijd werd gewerkt aan het versterken van buurten en het verbeteren van de leefbaarheid voor inwoners. Met een positief financieel resultaat van 9,8 miljoen euro vóór bestemming sluit de gemeente het begrotingsjaar 2025 af.

Samen met inwoners, partners en andere overheden blijven we werken aan een stad waarin mensen graag wonen, werken, leren en leven, een stad met een rijke geschiedenis en een toekomst vol kansen.

2. Programma's

2.1.0 Programma Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouders: Roel Wever, Casper Gelderblom, Wil Houben

Wat hebben we bereikt?

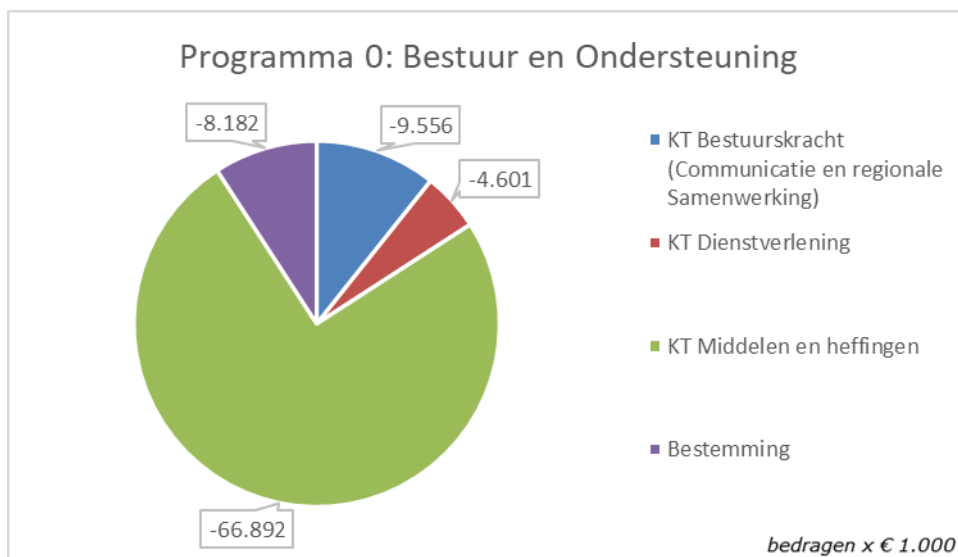
Vanuit het kernthema bestuurskracht werken we als stad aan het versterken van samenwerkings-, uitvoerings- en organisatiekracht. We zetten in op het versterken van onze positie als centrumgemeente ten gunste van de regio, zoals verwacht door partners als de provincie, het Ministerie van BZK en onze Duitse buurgemeenten. Dit draagt bij aan een snellere realisatie van breed gedragen beleid en uitvoering. Samen met de stad zoeken we voortdurend naar partners met gezamenlijke doelen om optimaal gebruik te maken van de beschikbare middelen.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Bestuurskracht (Communicatie en regionale Samenwerking)	-116	-116	-68	-5.288	-5.537	-9.556	-5.404	-5.653	-9.624	-3.971
KT Dienstverlening	1.741	2.498	2.947	-4.050	-4.801	-4.601	-2.309	-2.304	-1.653	650
KT Middelen en heffingen	387.575	392.545	413.148	-62.975	-62.244	-66.892	324.600	330.302	346.257	15.955
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	389.200	394.927	416.027	-72.314	-72.583	-81.048	316.887	322.345	334.979	12.634
Bestemming	1.029	1.478	1.825	-5.374	-7.422	-8.182	-4.345	-5.944	-6.357	-413
Gerealiseerde resultaat	390.229	396.406	417.852	-77.688	-80.005	-89.230	312.541	316.401	328.622	12.222

Bedragen x € 1.000

De lasten 2025 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

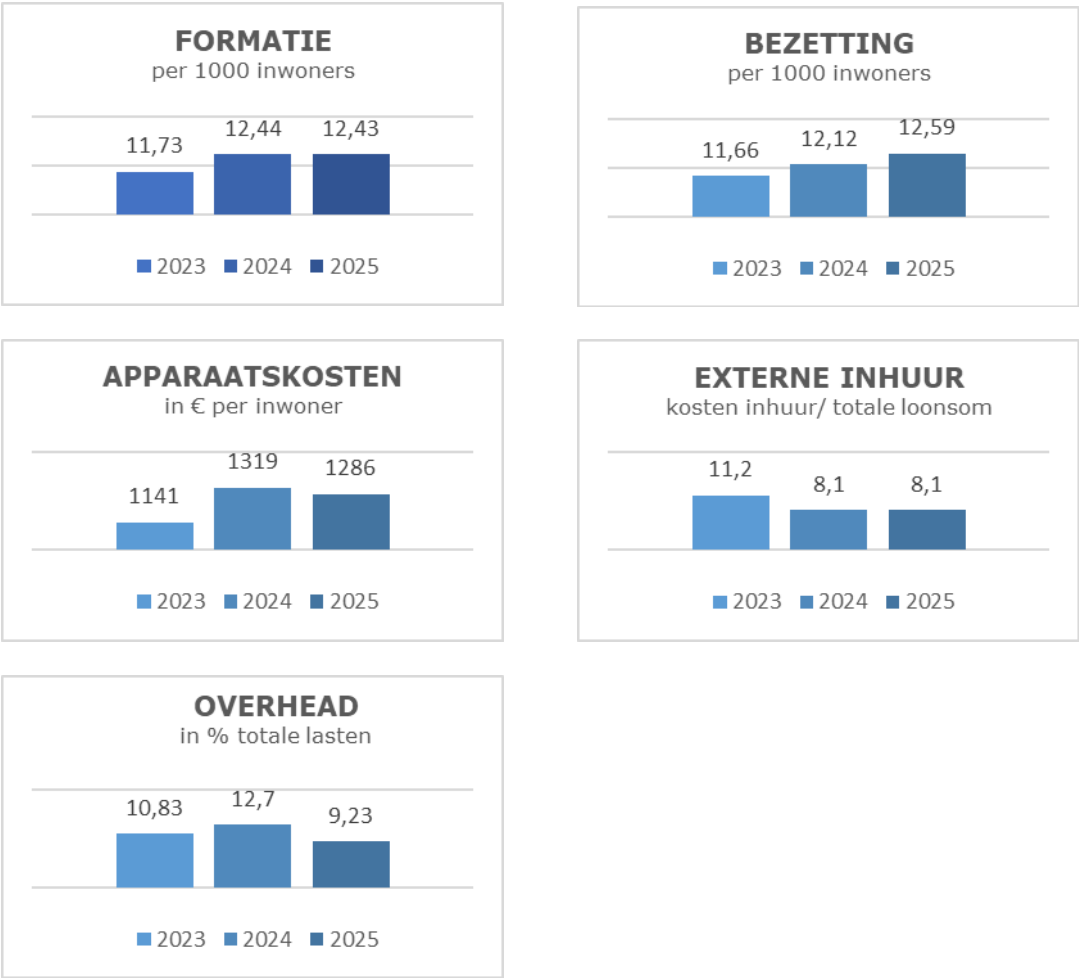
Onze ambities en opgaven zijn groot. De afgelopen jaren hebben we een sterk imago opgebouwd bij diverse partners en onze netwerken aanzienlijk uitgebreid. De resultaten hiervan zijn duidelijk zichtbaar in de stad, zoals bij programma's als Heerlen-Noord en de ontwikkeling van het Centrum en het onderwijs naar de binnenstad. Dit heeft geleid tot nog meer en ambitieuzere afspraken. Ons toekomstige

succes in het verwerven van externe middelen en het aantrekken van samenwerkingspartners hangt af van ons vermogen om lopende afspraken na te komen. Als we hierin tekortschieten, neemt het vertrouwen in ons af en verkleinen onze kansen om te blijven werken aan de grote ambities voor onze stad en regio.

Beleidsindicatoren

Bestuur en Ondersteuning

Beleidsindicatoren

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	<i>Dotatie bestemmingsreserve ICT-Diensten</i> Vanuit de bedrijfsvoering ondersteunen we de dienstverlening aan inwoners en de interne organisatie met IT-projecten (o.a. vervanging software). Door inkoop- en aanbestedingstrajecten, arbeidsmarktkrapte en beperkte beschikbaarheid bij leveranciers lopen sommige projecten over de jaargrens heen. Cf. het raadsbesluit van 27 september 2023 wordt het incidentele surplus via bestemming toegevoegd aan de reserve ICT-diensten.	228	-682	I	V/N
	Diverse afwijkingen.	118	-77	I	V/N
Totaal kernthema Bestemming		346	-759		-413

Bedragen x € 1.000

Kernthema Bestuurskracht

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

We onderhielden structureel en onafgebroken bestuurlijke en ambtelijke netwerken, en monitorde externe geldstromen. We droegen voortdurend het verhaal van Heerlen uit en zorgden voor verbindingen tussen interne en externe ontwikkelingen. Het was (en blijft) onze uitdaging om met beperkte middelen de juiste dingen te doen, in relatie tot de met de stad en partners gemaakte afspraken zowel financieel als kwalitatief/kwantitatief.

We onderhielden en versterkten onze lobbykracht richting Den Haag, Düsseldorf en Brussel, samen met onze regionale partners. Dat resulteerde o.a. in verhoudingsgewijs veel bezoeken van bewindslieden en enkele succesvolle eigen lobbycampagnes zoals bijvoorbeeld tijdens Cultura Nova. Maar ook andere belangrijke bewegingen zoals bijvoorbeeld de ontwikkelingen rondom de UM die concrete interesse toonde in onze regio, hetgeen resulteerde in een gezamenlijke Regiodeal aanvraag en plannen om te komen tot het huisvesten van enkele studierichtingen in het centrum van de stad.

We zagen dat in Zuid-Limburg gemeenten, bedrijven en instellingen elkaar steeds beter weten te vinden maar alleen dan wanneer we er in slaagden om de meerwaarde van deze samenwerking te duiden. Dit bleek overigens cruciaal te zijn om structuurversterkende ontwikkelingen op de agenda te krijgen. Denk daarbij aan de campussen, de (internationale) treinverbindingen, de verduurzaming van Chemelot, de Einstein telescoop de defensie investeringen in onze regio en de AI Gigafactory in Jülich. Ook in 2025 lukte het ons onverminderd om Zuyderlanddossiers aan te kaarten in Den Haag en in de regio. We zijn samen met het Rijk op zoek gegaan naar een langjarig partnerschap, inclusief financiële betrokkenheid voor een generatielange inhaalrace wat betreft kwetsbare focusgebieden in onze stad.

Ook in 2025 waren we vertegenwoordigd in netwerken als VNG en G40 en participeerden ook actief hierin. Regelmatig waren we in Den Haag waar we effectief in gesprek gingen over onze kansen en uitdagingen. Doordat de burgemeester in het bestuur van de VNG zitting heeft, is de relatie daarmee bijzonder sterk.

In het afgelopen jaar hebben we ingezet op effectieve communicatie om de samenwerking met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en buurgemeenten te verbeteren. Door duidelijk, eerlijk en vooral tijdig te communiceren, hebben we bijgedragen aan betere onderlinge afstemming en meer wederzijds begrip.

We hebben communicatie nadrukkelijk benut om het imago van Heerlen, zowel binnen als buiten de regio, te versterken. Hiermee hebben we bijgedragen aan de aantrekkingskracht van de stad voor nieuwe bewoners, bezoekers en investeerders. We hebben zichtbaar gemaakt dat we trots zijn op onze stad, successen delen en met lef en daadkracht blijven bouwen aan Heerlen.

Afgelopen jaar hebben we er bewust op gestuurd dat de gemeente zichtbaar en herkenbaar bleef als betrouwbare bron van informatie. We hebben in voorkomende gevallen regie gevoerd op inhoud en consistente boodschappen. Daarnaast hebben we actief maatschappelijke ontwikkelingen en sentimenten gemonitord, zodat onze communicatie bleef aansluiten bij wat er leeft in de samenleving.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Bestuurskracht wordt hieronder weergegeven:

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Bestuurskracht	-116	-116	-68	-5.288	-5.537	-9.556	-5.404	-5.653	-9.624	-3.971 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestuurskracht	<i>Raad & raadsfracties</i> Hogere kosten door stijging van rechtswege van de vergoedingen voor raads- en commissieleden.		-194	S	N
	<i>Pensioenen Ambtsdragers/ Wet Toekomst Pensioenen (WTP)</i> Cf. aangegeven in de novembernota 2025 is er in verband met de overgang naar de WTP en op basis van landelijke berekeningen een aanvulling op de pensioenvoorziening noodzakelijk.		-3.560	I	N
	<i>Accountantskosten</i> Hogere accountantskosten doordat de aanbesteding hoger is uitgevallen. Dit komt o.a. door toename van de SiSa-regelingen.		-155	I	N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		-118	I	N
	Diverse afwijkingen.	47	9	I	V
Totaal kernthema Bestuurskracht		47	-4.018		-3.971

Bedragen x € 1.000

Kernthema Dienstverlening

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In onze dienstverlening staat de behoefte van de Heerlenaar centraal. Samen zetten we het goede voort en verbeteren wat beter kan. Dit doen we door continu naar de stem van onze inwoners, ondernemers, studenten en alle andere mensen die in onze stad actief zijn te luisteren. We bieden onze diensten fysiek en persoonlijk waar het nodig is, en digitaal waar het kan.

Goede en betrouwbare dienstverlening

In 2024 is in onze Leidraad Dienstverlening 'Met oog voor de Heerlenaar' vastgesteld. De gemeente Heerlen vertaalt de Leidraad in 2025 naar een concrete en pragmatische aanpak die aansluit bij de kernwaarden van de stad. Met dit plan borgen we dat de 7 principes uit de Leidraad zichtbaar en voelbaar worden in onze dienstverlening en door de hele organisatie heen. Deze aanpak heet Dienstverlening in actie. We kiezen voor een werkwijze die gebaseerd is op het integraal oplossen van de dienstverleningsvraagstukken. Daarvoor zijn een aantal overlegtafels gecreëerd. Een inwonerstafel, een digitale tafel en een gedragstafel. Daarnaast is er een regietafel die zorgt voor de overkoepelende sturing en bewaking zodat alle tafels effectief samenwerken om een optimaal resultaat te realiseren. Het jaar 2025 hebben we gebruikt om de structuur in te richten en op te starten. We gaan aan de slag met gebruikersvragen op het gebied van ondernemers, heldere taal en uitleg en betrokken inwoners.

Digitale dienstverlening

Intern zijn we bezig met een moderniseringsslag van onze informatiesystemen. Hierdoor kunnen we juiste informatie, op het juiste moment gebruiken. Dit heeft effect op de diensten die we verlenen. Een voorbeeld hiervan is het digitaal inwonerportaal en het proces van aanvragen leerlingenvervoer 2025. Hierdoor zijn meer aanvragen digitaal binnengekomen (minder papierwerk) en kan de inwoner de status van de aanvraag zien (minder telefoontjes voor klantcontactcentrum). Daarnaast is de papieren weg nog steeds mogelijk. Inwoners kunnen dus kiezen voor hun voorkeurskanaal. In 2025 zijn we gestart met de aanbesteding van een vak applicatie voor het sociaaldomein. Deze maakt het mogelijk om digitaal zaken te doen en inwoners 24/7 te informeren.

Nieuwe website

Heerlen.nl is vernieuwd. De website informeert onze inwoners en is hét portaal voor de producten en diensten die we leveren. Het is een website die voor iedereen toegankelijk en bruikbaar is, ongeacht fysieke of cognitieve beperkingen. We zijn in 2025 ook gestart met voorbereidingen om een AI chat-bot toe te voegen aan de website.

Zaterdagopenstelling

We hebben in 2025 geëxperimenteerd met een eerste zaterdagopenstelling van de publieksbalies. Tijdens de zaterdagopenstelling werden de publieksbalies geopend om te experimenteren in hoeverre er behoefte ligt bij de burger om afspraken te plannen op een zaterdag. Burgers konden op 6 december terecht voor de aanvraag van hun reisdocument of rijbewijs, voor het doorgeven van hun verhuizing of de aanvraag van een uittreksel uit de basisregistratie. In 2026 heeft er inmiddels ook één zaterdagopenstelling plaatsgevonden op 10 januari voor hetzelfde experiment.

Verkiezingen

In 2025 hebben de Tweede Kamerverkiezingen plaatsgevonden. Wederom is er extra aandacht besteed aan de toegankelijkheid van de stemlocaties door het plaatsen van drempelhulpen en zijn er hulpkrachten ingezet om een betere toegang tot het stembureau mogelijk te maken. In samenwerking met de rekenkamer is een overzicht en plan opgesteld om de toegankelijkheid verder te bevorderen. Ook is de stemmal weer ingezet met audiovisuele ondersteuning. De verkiezingen zijn succesvol afgerond, waarbij geen fouten of bijzonderheden zijn geconstateerd.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Dienstverlening wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:		Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Bestuur en Ondersteuning		Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Dienstverlening		1.741	2.498	2.947	-4.050	-4.801	-4.601	-2.309	-2.304	-1.653	650

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Dienstverlening	<i>RNI</i> Toename van gecombineerde aanvragen vanuit de grensgemeenten. Aanvragen worden samengevoegd met actualiseren RNI gegevens waardoor betrokkenen aansluitend een DigiD kunnen aanvragen. Dit leidt tot hogere leges opbrengsten. Hiernaast een stijging van het aantal inschrijvingen NAVO-militairen wat eveneens bijdraagt aan hogere inkomsten.	73	-5	I	V/N
	<i>Loket Burgerzaken (uitgifte documenten)</i> Gedurende het jaar zijn meer aanvragen voor reisdocumenten gedaan, mogelijk vanwege de aankomende paspoortpiek en hogere leges in 2026. Daarnaast zijn er diverse andere vergoedingen ontvangen. Hiertegenover staan ook hogere personeel kosten.	341	-51	I	V/N
	<i>Verkiezingen</i> Er is extra financiering vanuit het Rijk ontvangen voor de vervroegde Tweede Kamerverkiezing in oktober 2025.		69	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		148	I	V
	Diverse afwijkingen.	36	40	I	V
Totaal kernthema Dienstverlening		450	201		650

Bedragen x € 1.000

Kernthema Middelen en heffingen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Binnen dit kernthema gaat het over het beschikbaar krijgen van voldoende middelen om de doelen en de daarbij horende maatschappelijke effecten, die in de diverse programma's zijn verwoord, te realiseren en deze middelen vervolgens doelmatig te besteden.

Belangrijkste taken binnen dit kernthema zijn:

- Het uitvoering geven aan de treasury-functie (onder andere financieringsinstrumenten en risicobeheersing);
- Het scheppen van kaders voor de belastingheffing en -inning van lokale belastingen (zie paragraaf 'Lokale heffingen');
- Het beheer en de advisering rondom verworven aandelenkapitaal van de gemeente Heerlen en het jaarlijks te genereren dividend;
- Verhogen van inkomende, externe subsidies;
- Het beheer van en de advisering rondom het gemeentefonds (zie paragraaf 'Algemene dekkingsmiddelen').

Het kernthema middelen en heffingen gaat over diverse onderwerpen. Deze onderwerpen worden verder uitgewerkt in de paragrafen. Wij kiezen ervoor, in het kader van duidelijkheid en transparantie, om de onderwerpen in een keer geheel uit te werken in plaats van deze opgesplitst te beschrijven onder de programma's en een gedeelte onder de paragrafen.

In onderstaand overzicht staan de onderwerpen met verwijzing naar de betreffende paragraaf.

Onderwerp	Paragraaf
Financiën (inclusief Planning & Control)	Financiering
Coördinatie deelnemingen	Verbonden partijen
Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering
Burgerzaken, belastingen en heffingen	Lokale heffingen
Gemeentefonds, dividenden	Algemene dekkingsmiddelen
Onderhoud kapitaalgoederen	Onderhoud kapitaalgoederen
Risicomanagement	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Vastgoed, gronden en beheer	Grondbeleid
Grondexploitatie	Grondbeleid
Wet Open Overheid (WOO)	Openbaarheid

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Middelen en heffingen wordt hieronder weergegeven:

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Middelen en heffingen	387.575	392.545	413.148	-62.975	-62.244	-66.892	324.600	330.302	346.257	15.955 V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Middelen en heffingen	<i>Dividend Enexis</i> De dividenduitkering Enexis werd op basis van het dividend in 2024 begroot op €75.000. De daadwerkelijke dividenduitkering in 2025 is hoger en betekent een voordeel ten opzichte van de begroting.	190		I	V
	<i>Dividend BNG</i> Het dividend Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) werd op basis van het dividend in 2024 begroot op € 917.000. De daadwerkelijke dividenduitkering in 2025 is hoger en betekent een voordeel ten opzichte van de begroting.	152		I	V

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
	Rentelasten Er is sprake van een voordeel op de rentelasten. Door meer ontvangen subsidies en minder uitgaven inzake investeringen was er meer geld beschikbaar uit eigen middelen voor financiering van de activiteiten / de liquiditeitspositie was hoger dan verwacht. Gevolg is dan dat je minder geld (kort/lang) aantrekt van banken waar je rekening mee had gehouden. Dan ontstaat er een voordeel door minder rentelasten. Daarnaast was er ook nog sprake van renteverlagingen in de markt, waardoor geld, voor het deel dat je wel hebt aangetrokken, nog goedkoper werd dan verwacht en daardoor een voordeel is ontstaan.		2.130	I	V
	Rentebaten Het voordeel rentebaten betreft grotendeels de inkomsten voor de verstrekte lening aan Solido, dit was niet voorzien in de begroting. Daarnaast is er nog een voordeel op rentebaten in 2025 door verschuiving in de tijd van aflossingen op verstrekte leningen.	274		I	V
	OZB-inkomsten Bij het opstellen van de begroting wordt gerekend met concept herwaarderingscijfers van de BsGW. Het herwaarderingsproces (waardebepaling) van woningen en niet-woningen is dan nog niet volledig afgerond. De definitieve herwaardering is hoger uitgevallen, waardoor er een voordeel op de OZB-inkomsten is.	849		I	V
	Gemeentefonds De uitkering van het gemeentefonds wordt aangepast op basis van ontwikkelingen binnen de rijksbegroting, actualisatie van (verdeel)maatstaven, taakmutaties en bijstellingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Gemeentefonds.	16.538		I	V
	Gemeentefonds In de decembercirculaire 2025 is compensatie voor medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven voor een bedrag van € 1.271.400 verwerkt. Daarnaast is compensatie voor de kosten van zorg en ondersteuning voor Oekraïense ontheemden voor een bedrag van € 76.800 opgenomen. Tegenover het voordeel in Programma 0 staat een nadeel in Programma 6, waar de betreffende lasten voor 2025 zijn opgenomen.	1.348		I	V
	Solido-IT Op basis van met name prijsontwikkelingen stijgt de bijdrage van Heerlen aan gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast zorgt de zelfstandiging van Solido voor een kostenverhoging door een BTW-effect.		-480	I	N
	Drukwerk Hogere uitbestedingskosten externe repro (met name incidenteel bulkwerk) en daarnaast wordt de daling van het drukwerkvolume door digitalisering niet gerealiseerd.		-119	I	N
	Contributies en lectuur Door met name verhoging van bijdragen van contributies (o.a. GGU Fonds) is een financieel nadeel ontstaan.		-108	S	N
	Porto kosten De hoeveelheid verzonden post is afgenomen.		71	I	V
	Energielasten ambtenarenhuisvesting Doordat de energielasten lager zijn hebben we een voordeel op de lasten. We kunnen hierdoor echter ook maar voor een lager bedrag energiekosten doorbelasten, waardoor we een nadeel hebben aan de batenkant.	-151	226	I	N/V
	Servicekosten ambtenarenhuisvesting Door met name gestegen schoonmaakkosten en beveiligingskosten zijn de kosten van ambtenarenhuisvesting gestegen.		-225	I	N
	Instandhoudingskosten leegstaande panden Meer instandhoudingskosten leegstaande panden vanwege aankoop diverse panden en tijdelijk maatschappelijk/cultureel gebruik.		-57	I	N
	Vastgoed gebouwen Hogere huurinkomsten op vastgoed als gevolg van nieuwe overeenkomsten.	84		I	V
	Stadskantoor Tijdelijk borgen van veiligheid rondom het stadhuis (steiger).		-100	I	N
	Leasekosten bedrijfsauto's Door stijgende kosten van nieuwe auto's nemen ook de leasekosten toe.		-160	I	N
	Parkeeropbrengsten Er is meer gebruik gemaakt van de gemeentelijke parkeervoorzieningen.	156		I	V
	Schades en vandalisme Budget is niet toereikend om (toenemende) schades en vandalisme te dekken.		-178	I	N
	Onderuitputting kapitaallasten Er is sprake van een aantal projecten die op een later moment starten met het genereren van kapitaallasten, dit heeft in eerste instantie niet direct wat te maken met de projectrealisatie/ uitvoering.	837		I	V
	ICT Licentiekosten Vanuit de bedrijfsvoering ondersteunen we de dienstverlening aan inwoners en de interne organisatie met IT-projecten (o.a. vervanging software). Door inkoop- en aanbestedingstrajecten, arbeidsmarktkrapte en beperkte beschikbaarheid bij leveranciers lopen sommige projecten over de jaargrens heen. Cf. het raadsbesluit van 27 september 2023 wordt het incidentele surplus via bestemming toegevoegd aan de reserve ICT-diensten.		576	I	V
	Vennootschapsbelasting (VpB) Er is een afwijking ontstaan op de post vennootschapsbelasting. Deze wordt veroorzaakt doordat voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting zijn voldaan, terwijl hiervoor geen budget is opgenomen in de begroting.		-88	I	N

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
	<i>Onvoorzien</i> Een toelichting op de besteding van de post onvoorzien is te vinden in de paragraaf Onvoorzien.		1.481	I	V
	<i>Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten</i> Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.	1.212	-8.404	I	V/N
	Diverse afwijkingen.	-61	-38	I	N/N
Totaal kernthema Middelen en heffingen		21.428	-5.473		15.955

Bedragen x € 1.000

2.1.1 Programma Veiligheid

Portefeuillehouder: Roel Wever

Wat hebben we bereikt?

We hebben in 2025 verder ingezet op het vergroten van de veiligheid en leefbaarheid in Heerlen. Door een integrale aanpak en nauwe samenwerking met onze partners zijn concrete resultaten geboekt.

Interventieteam Heerlen

Het Interventieteam Heerlen is op het gebied van kennis en expertise verder versterkt en doorontwikkeld. Met bestuursrechtelijke maatregelen zoals het sluiten van drugspanden en dwangsommen voor straatdealers hebben we effectief kunnen optreden tegen overlast en criminaliteit en gevaarlijke situaties in woningen. Maar nog meer met preventieve controles van bedrijfspanden. Ook is de toepassing van de Wet Aanpak Woonoverlast steeds belangrijker bij aanhoudende overlast in wijken.

Uitrol Sociaal Veilig

Vanaf 2021 is de aanpak sociaal veilig de basis waarop alle andere interventies op het gebied van veiligheid en leefbaarheid worden gerealiseerd. De gebieds- en persoonsgerichte aanpak "Sociaal Veilig" heeft in Heerlen-Noord uitvoering gevonden. Regiodeal-financiering heeft deze inzet mogelijk gemaakt. Een nieuwe aanvraag is in 2025 ingediend en goedgekeurd, waardoor tijdelijke financiering voor 2026, 2027 en 2028 geborgd is. De aanpak Sociaal Veilig is in 2025 verder verbreed naar Heerlen-Zuid. Ook andere gemeenten in Parkstad zijn inmiddels gestart met de aanpak, zoals Simpelveld, Kerkrade en Brunssum. Vanuit Heerlen zijn ervaringen gedeeld.

CITICESS Project

In samenwerking met Europese partnersteden hebben we via het CITICESS-project in 2024 en 2025 samen 23 (streefwaarde betrof 20) gezinnen met complexe problematiek ondersteund met de doorbraakmethode en inzet van gezinscoaches. Er zijn 23 doorbraken bereikt, waarbij meer dan € 2,3 miljoen aan maatschappelijke kosten zijn voorkomen. Er is een narratieve evaluatie uitgevoerd met 9 gezinnen. De inzet heeft gezorgd voor concrete verbeteringen bij kwetsbare gezinnen en waardevolle inzichten voor beleid. Wegens succes van de doorbraakmethode en in het kader van Pluswijken is de inzet van de doorbraakmethode uitgebreid naar heel Heerlen voor alle typen huishoudens (niet enkel gezinnen).

Centrum Veiligheid, Leefbaarheid, Zorg & Recht

Voor de realisatie van het centrum is afgelopen jaar verplicht ecologisch onderzoek verricht naar de vleermuis en zijn er tijdelijke maatregelen getroffen voor de bescherming van de aanwezige vleermuis. Ook is afgelopen jaar de sloop gestart en is het aanbestedingstraject voor de verbouwing afgerond. Het ingeschreven bedrag van de winnende aanbesteding zat boven het beschikbare budget. Daarom zijn incidentele middelen vanuit duurzaamheid (voor de isolatiemaatregelen van energielabel C naar A) en programma Preventie met Gezag aangewend, zodat het investeringskrediet niet hoefde te worden opgehoogd. Dit centrum gaat een gezamenlijke locatie worden voor zorg- en veiligheidspartners. En zorgt voor zichtbaarheid, laagdrempelig contact met bewoners en betere samenwerking.

Preventie met Gezag

In 2025 hebben we met de Integrale Jeugd Aanpak Parkstad (IJAP) veel jongeren vroegtijdig in beeld gekregen en door het inzetten van interventies meestal kunnen voorkomen dat ze verder afglijden in de criminaliteit.

Ondermijning aanpakken

Het Interventieteam Heerlen heeft uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma Aanpak Ondermijning Heerlen waarbij onder meer growshops zijn gesloten en branchegerichte onderzoeken zijn uitgevoerd. Ook is stevig ingezet op nieuw en aangescherpt (handhavings)beleid om toezichthouders, boa's en politie zoveel mogelijk praktische instrumenten te geven om (ondermijnde) criminaliteit aan te pakken. Inmiddels zijn het interventieteam en informatieknooppunt zodanig gepositioneerd dat er sprake is van duidelijke processen. De samenwerking verloopt goed, maar er is blijvende aandacht voor onze doorontwikkeling. Het hernieuwde plan van aanpak ondermijning ligt hieraan ten grondslag.

Informatiegestuurd werken

Door dataverzameling en -analyse is onze aanpak effectiever geworden. Trends en risico's worden sneller gesignaleerd, wat ingrijpen vergemakkelijkt en doelgerichter maakt. Ook zijn hardware, software en datavisualisatie-tools aangeschaft om een beeldkamer te realiseren, die wordt ingezet om data beter in beeld te brengen en het werk op straat te ondersteunen.

Investeren in Toezicht & Handhaving

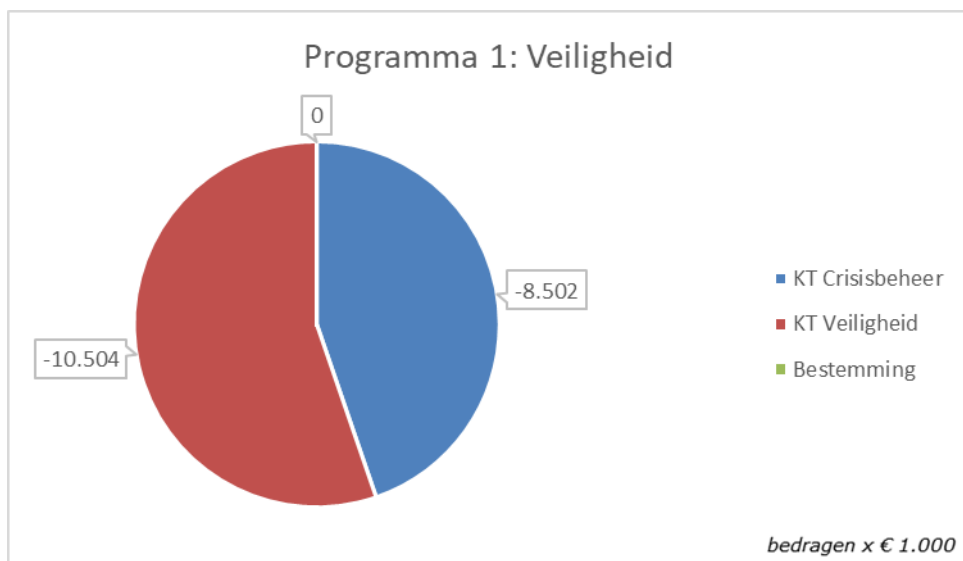
Hoewel BOA's geen politie kunnen vervangen, zijn zij een belangrijke aanvulling in het werken aan de leefbaarheid. In 2025 is – na de samenvoeging van twee teams in 2024 – geïnvesteerd in de team- en organisatieontwikkeling van het team. Zo zetten we stappen in het verbeteren van de aandachtspunten die de professionaliteit van het team verder bevorderen. Verder zijn er met middelen vanuit de portefeuille afval twee BOA's specifiek voor dat thema toegevoegd.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Veiligheid	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Crisisbeheer	50	231	208	-8.575	-8.840	-8.502	-8.525	-8.609	-8.294	315
KT Veiligheid	1.092	4.257	3.777	-6.951	-10.349	-10.504	-5.859	-6.091	-6.727	-635
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.142	4.489	3.985	-15.526	-19.189	-19.006	-14.384	-14.700	-15.021	-320
Bestemming	0	84	84	0	0	0	0	84	84	0
Gerealiseerde resultaat	1.142	4.573	4.069	-15.526	-19.189	-19.006	-14.384	-14.617	-14.937	-320 N

Bedragen x € 1.000

De lasten 2025 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

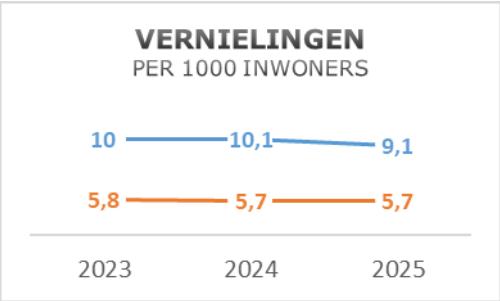
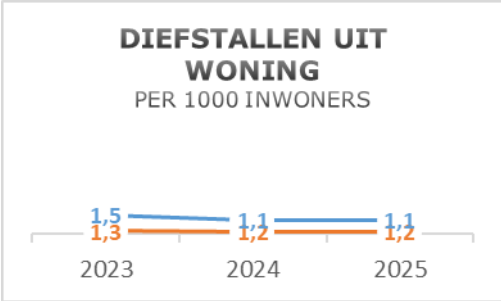
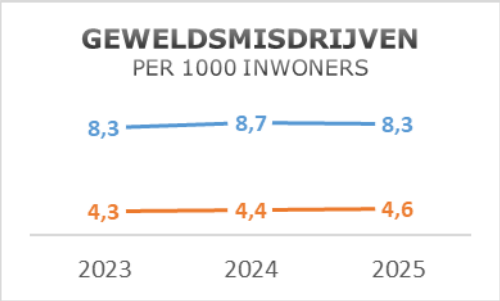
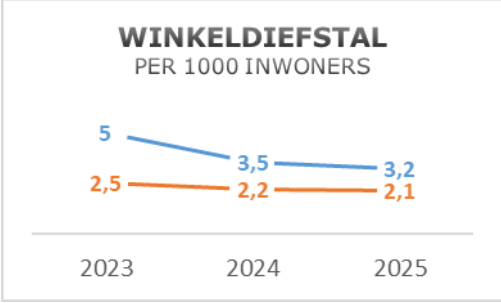
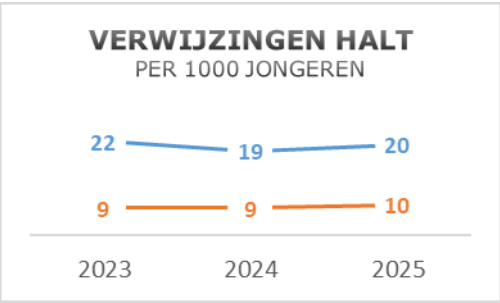
- **Capaciteit en middelen:** De druk op politie en gemeentelijke handhavers blijft hoog. Ten aanzien van de politiecapaciteit moeten er doorlopend scherpe keuzes gemaakt worden waar deze schaarse capaciteit het hardst nodig is.
- **Ondermijning:** criminele activiteiten verschuiven zich naar andere gebieden of gemeenten (waterbedeffect).
- **Financiering:** De Regiodeal loopt tot en met 2028; structurele borging van projecten zoals Sociaal Veilig is afhankelijk van besluitvorming en toekomstige financiering.

Veiligheid

Beleidsindicatoren

NL

Heerlen

Kernthema Crisisbeheer

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Doorontwikkeling crisisorganisatie

In 2025 hebben we verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de gemeentelijke crisisorganisatie. De nadruk lag op het versterken van de voorbereiding op nieuwe en complexe risico's, waaronder maatschappelijke ontwrichting, digitale verstoringen en incidenten met een grote impact op de leefomgeving. Daarnaast hebben we aandacht besteed aan het verder verbeteren van interne processen, rollen en samenwerking binnen de gemeentelijke crisisstructuur.

Incidenten en Bevolkingszorg

Ook in 2025 hebben we bijgedragen aan de aanpak van verschillende incidenten in Heerlen, zoals branden, gaslekken en situaties waarbij gevaarlijke stoffen of milieuverontreiniging een rol speelden. In samenwerking met de hulpdiensten hebben we gezorgd voor snelle inzet van de gemeentelijke processen en onze crisisorganisatie. Daarbij lag de nadruk op maatregelen voor de veiligheid van inwoners, opvang en ondersteuning waar nodig en het beperken van de impact op de leefomgeving.

Opvang Oekraïense ontheemden

De in 2024 gerealiseerde uitbreiding van de opvangcapaciteit voor Oekraïense vrouwen en kinderen is in 2025 voortgezet en waar nodig aangepast aan de actuele behoefte. De gemeente blijft hiermee bijdragen aan de landelijke opvangopgave en zorgt voor passende begeleiding en ondersteuning voor de opgevangen ontheemden.

Lerende organisatie

In 2025 hebben we verder gewerkt aan de verbeterpunten die voortkwamen uit eerdere evaluaties van incidenten en oefeningen. De focus lag op:

- het vergroten van het bewustzijn rondom fysieke, sociale en nieuwe veiligheidsrisico's;
- het verder professionaliseren van de gemeentelijke crisisorganisatie, zodat we snel en effectief kunnen handelen bij onverwachte situaties;
- het versterken van processen, rollen en samenwerking binnen de gemeentelijke crisisstructuur.

Regionale en landelijke samenwerking

De samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en andere partners binnen de veiligheidsketen is in 2025 verder verdiept. We hebben deelgenomen aan regionale crisisoefeningen en gezamenlijke voorbereidingsactiviteiten. Deze oefeningen dragen bij aan het vergroten van de gezamenlijke slagkracht en het verbeteren van de afstemming tussen gemeente, hulpdiensten en andere betrokken organisaties. Vanuit onze rol binnen de regio blijven we betrokken bij dossiers die van belang zijn voor Heerlen, Parkstad en Zuid-Limburg.

Risicoprofiel en beleidsontwikkeling

Het Meerjarenbeleidsplan 2024–2027 van de VRZL blijft een belangrijke basis voor ons beleid op het gebied van crisisbeheersing. In 2025 hebben we verder gewerkt aan het vertalen van het regionale risicoprofiel naar lokale maatregelen en samenwerking. Daarbij is extra aandacht voor nieuwe en grensoverschrijdende risico's, zoals hybride dreigingen, digitale verstoringen en maatschappelijke ontwrichting. We hebben ons netwerk met niet-traditionele veiligheidspartners verder uitgebreid om beter voorbereid te zijn op complexe crises.

Crisiscommunicatie

Heldere en tijdige communicatie met inwoners blijft een belangrijk onderdeel van onze crisisaanpak. In 2025 hebben we de crisiscommunicatie op Zuid-Limburgse schaal versterkt door snelle en transparante informatievoorziening via onder andere sociale media en andere digitale kanalen. Hiermee zorgen we ervoor dat inwoners tijdens incidenten goed geïnformeerd zijn over de situatie en over eventuele maatregelen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Crisisbeheer wordt hieronder weergegeven:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Veiligheid	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Crisisbeheer	50	231	208	-8.575	-8.840	-8.502	-8.525	-8.609	-8.294	315

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Crisisbeheer	<i>Rampenplan/Experiment gesloten coffeeshopketen</i> We hebben in 2023 van het Ministerie Justitie en Veiligheid geld ontvangen voor experiment gesloten coffeeshopketen om onder andere overlast door straathandel van wiet of hasj als gevolg van het experiment te voorkomen. Tot op heden zijn er geen signalen ontvangen dat deze overlast ook daadwerkelijk heeft plaatsgevonden en zijn de middelen dus niet benut.		84	I	V
	<i>Veiligheidsregio</i> In de jaarrekening van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is besloten, om na dotatie aan de algemene reserve, een resterend bedrag van € 1,9 miljoen terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten. Dit betekent dat de VRZL een deel van haar overschot terugbetaalt aan de gemeenten die bijdragen aan de financiering. Voor de gemeente Heerlen komt dit neer op een terugbetaling van € 296.000.		296	I	V
	Diverse afwijkingen.	-24	-42	I	N/N
Totaal kernthema Crisisbeheer		-24	339		315

Bedragen x € 1.000

Kernthema Veiligheid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 hebben we ons veiligheidsbeleid verder versterkt met een focus op leefbaarheid, overlastbestrijding en ondermijning. De **Kadernota Leefbaarheid en Veiligheid 2024-2027** vormt de leidraad voor onze inspanningen. Hierin zijn vijf prioriteitsthema's opgenomen, gebaseerd op de veiligheidsanalyse *Heerlen 2019-2022*. Samen met inwoners en partners hebben we dit beleid concreet gemaakt en vastgelegd.

Doorontwikkeling interventieteam

Het interventieteam, dat in 2023 is opgericht, heeft zich in 2025 verder ontwikkeld en uitgebreid. Met een combinatie van analisten, regisseurs, juristen, adviseurs en (jeugd)boa's hebben we een breed pakket aan taken uitgevoerd:

- Controles op **drugscriminaliteit**, illegale prostitutie en ondermijning;
- Optreden tegen **woonoverlast** en overlastgevende jeugd;
- Handhaving in **horeca, bedrijven en garageboxen**.

Het team is nagenoeg volledig bemenst en ondersteunt met een nieuw **data-ondersteunend systeem**, dat de effectiviteit van de inzet vergroot. Hierdoor kunnen signalen beter en sneller worden omgezet in acties. Het deels geïmplementeerde nieuwe registratiesysteem bevordert het data-ondersteund werken, waardoor de effectiviteit van de inzet wordt vergroot. Ook is in 2025 gestart met het Europees project PULSE TWIN. Daarmee beogen we met de inzet van AI-technologie om samen met buurten en partners onder andere te komen tot een 'Social Digital Twin' die ons helpt de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren. We hebben in 2025 vanuit ons Informatieknooppunt Leefbaarheid en Veiligheid analyses en informatieproducten geleverd en uitgebreid:

- op strategisch niveau, onder andere veiligheidsbeelden voor de lokale driehoek en analyses ten behoeve van beleidsontwikkeling;
- op tactisch/ operationeel niveau, onder andere ter ondersteuning van de overlegstructuur binnen Sociaal Veilig en de controles van het Interventieteam

Bestuursrechtelijke maatregelen

In 2025 hebben we stevig opgetreden tegen ernstige overtredingen en openbare ordeverstoringen.

Resultaten:

- 34 **panden gesloten** op grond van de Opiumwet.
- 18 controles uitgevoerd op **illegale prostitutie** en 4 panden gesloten op grond van de APV, 1 last onder dwangsom opgelegd.
- 1 controle uitgevoerd op **escortwerkzaamheden** waarbij 2 lasten onder dwangsom zijn opgelegd.
- 32 keer aanschrijvingen in verband met overtredingen ten aanzien van het **Horeca-sanctiebeleid**.
- 10 **gebiedsverboden** opgelegd bij ernstige verstoringen van de openbare orde.
- 40 locaties gecontroleerd en met een totaal van 571 **garageboxen**.

Deze maatregelen dragen bij aan het herstel van veiligheid en leefbaarheid in buurten.

Aanpak ondermijning

We hebben onze aanpak van ondermijning in 2025 verder versterkt:

- **Growshops** met een faciliterende rol in hennepteelt zijn aangepakt. Eén growshop is aangepakt, pand is gesloten en is verplaatst naar een andere locatie. Conform rechterlijke uitspraak is zijn assortiment aangepast en een hercontrole leverde geen overtreding op. Een tweede growshop werd gecontroleerd waarbij een overtreding werd geconstateerd. Na hercontrole bleek het assortiment niet conform de uitspraak van de rechter te zijn aangepast, dit leverde een overtreding op en het pand is voor een jaar gesloten. Na aflopen maatregel vindt hercontrole plaats.
- **Avondwinkels** zijn na ontvangen meldingen meerdere keren integraal gecontroleerd. Dit heeft geleid tot een waarschuwing verkoop sterke drank, een last onder bestuursdwang en intrekking ont-heffing winkeltijdenwet. Daarnaast is door NVWA meerdere malen opgetreden tegen verkoop van illegale tabaksproducten (vapes) en zijn niet betaalde accijnzen door de Douane alsnog opgelegd.
- De beleidsregels **Wet Bibob** worden breder toegepast, waardoor misbruik van vergunningen, aanbestedingen en vastgoedtransacties wordt tegengegaan. Dit beschermt bonafide ondernemers en vergroot de veiligheid.

- Er zijn ruim 100 controles en voorlichtingen uitgevoerd bij **opkopers** (belwinkels, fietsverkopers en tweedehandszaken) via het Digitaal Opkopers Register (DOR).
- Er zijn controles (en voorlichting) voor ondermijning **kwetsbare branches** uitgevoerd. Zo zijn er ruim 500 bedrijven gecontroleerd en voorgelicht en zijn er in het kader van het 'project bestuurlijke aanpak garageboxen' 571 garageboxen gecontroleerd.
- De **signalen van georganiseerde ondermijnende criminaliteit zijn verder verrijkt**. Dit uiteraard in samenwerking met de politie, Openbaar Ministerie en het Regionaal Informatie en Expertise-centrum (RIEC). Naast eigen waarnemingen en meldingen van burgers en ondernemers.
- In 2025 is verder uitvoering gegeven aan het Experiment gesloten coffeeshopketen. De landelijke experimenteerfase is op 7 april 2025 gestart. Vanaf dat moment wordt uitsluitend gereguleerde hennep en hasjes verkocht in de deelnemende gemeenten. Gedurende het jaar is structureel contact onderhouden met coffeeshophouders om de effecten van het experiment te volgen en waar nodig bij te sturen. De landelijke experimenteerfase verloopt in Heerlen vooralsnog rustig en beheerst. Coffeeshophouders zijn overwegend positief over de gesloten achterdeur en ervaren meer rust en duidelijkheid in de bedrijfsvoering.
- In 2025 zijn er een recordaantal (408 stuks) aan anonieme meldingen ontvangen via Meld Misdaad Anoniem.

Aanpak jeugdcriminaliteit

In 2025 hebben we het programma **Preventie met Gezag** (PMG), met Heerlen-Noord als focusgebied verder uitgebouwd. Hiermee voorkomen we dat jongeren in de criminaliteit belanden of verder afglijden. We hebben onder andere op de volgende manieren daarop ingezet:

- Scholen in Heerlen-Noord zijn actief betrokken bij de aanpak van veiligheid binnen het samenwerkingsverband 'Veiligheid in- en Om Scholen Parkstad'.
- De **Integrale Jeugd Aanpak Parkstad** is in heel Parkstad geïmplementeerd.
- We zoeken aansluiting bij gebieds- en persoonsgerichte inzet op veiligheid met als voorbeelden de investering in een gezinscoach voor de doorbraakmethode en een bijdrage aan het Centrum voor Veiligheid, Leefbaarheid, Zorg en Recht in Hoensbroek.
- We hebben een bijdrage geleverd aan de realisatie van het Jongeren informatie Punt 'Enne'.
- We betrekken actief jongeren, met als voorbeeld het project crimelabs waarbinnen studenten veiligheid van het VISTA zelf aan de slag gaan met veiligheidsvraagstukken rondom jeugd en de Jongerenrechtbank op school.
- Samen met JENS is het online jongerenwerk verder versterkt.
- We bieden perspectief aan jongeren door intensieve individuele begeleiding door professionals en het geven van workshops die jongeren begeleiden naar werk of school.
- De samenwerking met justitiepartners is nog verder verstevigd om waar nodig ook repressief in te zetten.

Mensenhandel

- Bij de aanpak van mensenhandel zoals (seksuele) uitbuiting speelt de gemeente een belangrijke rol. In samenwerking met politie, het Zorg- en Veiligheidshuis, OM en het RIEC hebben we zowel een preventieve als repressieve aanpak neergezet waarbij uitbuiting door criminelen moeilijker wordt gemaakt. We zetten in op bewustwording binnen en buiten de organisatie en bieden slachtoffers nazorg waar dit noodzakelijk en gewenst is. Op deze manier geven we uitvoering aan het Beleidsplan Mensenhandel.
- We hebben integrale controles uitgevoerd die gericht zijn op het signaleren, voorkomen en beëindigen van illegale thuisprostitutie en escortwerkzaamheden.
- We hebben integrale controles uitgevoerd die gericht zijn op het signaleren, voorkomen en beëindigen van arbeidsuitbuiting.
- Via aanpakken zoals PMG, JPP en het Jeugd Interventieteam trachten we inzicht te verkrijgen omtrent criminele uitbuiting onder jongeren en waar mogelijk hierop te acteren.
- Ook hebben we de vergunde seksinrichtingen gecontroleerd en zijn we samen met de GGD in gesprek gegaan om de aanpak verder af te stemmen.

Cybercrime en radicalisering

- Er heeft een tweede editie van de cyber-oefendriehoek plaatsgevonden, met als doel meer bewustwording te creëren over de ontwikkelingen binnen de cybercriminaliteit en de uitdagingen voor de driehoek in crisissituaties.

- Op scholen, tijdens buurtpreventieavonden en op straat hebben we met politie via bewustwordingsacties het belang van cybercrimepreventie onder de aandacht gebracht.
- In samenwerking met het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) hebben we verschillende thema- en vaardigheidstrainingen verzorgd. Daarnaast zijn voor het eerst scholen uitgenodigd om deel te nemen aan een online serious game waarin actuele klassensituaties konden worden geoefend. Verder hebben we belangrijke stappen gezet op het gebied van de implementatie van de nieuwe wet die ziet op de persoonsgerichte aanpak van radicalisering.

Overlastbestrijding en leefbaarheid

In 2025 hebben we samen met partners gewerkt aan het tegengaan van overlast. Zo zijn er:

- 27 **controles** uitgevoerd op adressen met overlast door arbeidsmigranten.
- 96 **lasten onder dwangsom** opgelegd in het kader van straathandel in drugs.
- 3 hoog risico evenementen (carnaval, najaarskermis en Wintertijd) en 3 midden risico evenementen (ParkCityLive, Knaltibal juli en Knaltibal november) m.b.t. jeugdoverlast aangewezen. Hierbij was extra aandacht voor het voorkomen van jeugdoverlast en zijn vooraf maatregelen (zoals brieven of persoonlijke gesprekken) uitgevoerd. Deze evenementen vragen om extra operationele inzet van politie, toezicht en handhaving, sfeerkeepers, jongerenwerkers en alcohol- en jeugdboa's.
- diverse interventies in de buurt uitgevoerd, zoals buurtbemiddeling (bij 110 casussen ingezet) en gebiedsverboden (10 x ingezet) bij ernstige openbare orde verstoringen. Ook is er gebruikgemaakt van het **mobiel cameratoezicht** in de focusgebieden.

Verbinding zorg en veiligheid

- In 2025 is uitvoering gegeven aan de regiovisie Zuid-Limburg 2024–2031 "Samen sterk, iedereen veilig" en het uitvoeringsplan GIA, gericht op het versterken van signalering, samenwerking en het duurzaam doorbreken van de cirkel van geweld.
- In 2025 is de Wet tijdelijk huisverbod uitgevoerd met een aanpak die past bij de situatie van slachtoffers en plegers. Dit deden we samen met Veilig Thuis, Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad, Alcaender en Buurteams Heerlen.
- Bij huiselijk geweld of een acute dreiging daarvan kon de burgemeester in 2025 een tijdelijk huis- en contactverbod opleggen aan de agressor, voor minimaal tien dagen. Deze periode is bedoeld om rust te creëren en verdere escalatie te voorkomen. In die tijd wordt begeleiding naar passende hulpverlening gestart voor zowel de pleger als de achterblijvers.
- Zo zijn er in 2025 31 **RIHG's** (risicotaxatie instrument huiselijk geweld) afgenomen, die 26 keer tot een huisverbod hebben geleid. Dit wil zeggen dat er vijfmaal geen huisverbod is opgelegd.

Toeziicht en handhaving

- De **BOA's** hebben opnieuw zichtbare acties uitgevoerd op overlastlocaties, zoals bij overlast van fietsers in voetgangersgebieden in het centrum. Ook zijn er 62 voertuigen weggesleept, 5916 fiscale naheffingen parkeerbelasting opgelegd, 3257 processen-verbaal voor overtreding op gebied van leefbaarheid en 6682 processen-verbaal voor het inrijden van een voetgangerszone.
- De aanbesteding portofonie is nagenoeg doorlopen en zit in de afrondende fase. Voor de aankomende aanbesteding van cameratoezicht zijn de nodige voorbereidingen getroffen, zoals het in beeld brengen van de technische toestand van het bestaande vaste camerasysteem en inventariseren waar camera's moeten blijven, weg kunnen of bij moeten.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Veiligheid wordt hieronder weergegeven:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Veiligheid	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Veiligheid	1.092	4.257	3.777	-6.951	-10.349	-10.504	-5.859	-6.091	-6.727	-635 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Veiligheid	<i>Dwangsommen</i> Het tekort ontstaat doordat de beoogde bezuiniging op de dwangsommen niet is behaald. Er zijn minder dwangsommen opgelegd dan verwacht, en bovendien brengen de inning en afhandeling van deze dwangsommen extra kosten met zich mee. In de begroting voor 2026 is de bezuiniging daarom naar beneden bijgesteld.	-59		I	N
	<i>Handhaving & Toezicht</i> Door personele dynamiek (verloop en wisseling van personeel) zijn extra kosten noodzakelijk om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en te voldoen aan de wettelijke en organisatorische eisen (dienstkleding).	58	-171	I	V/N
	<i>Veiligheid</i> Tekort ontstaat doordat beoogde incidentele bezuiniging van € 300.000 op kernthema veiligheid niet volledig is behaald.		-87	I	N
	<i>Preventie met Gezag</i> De hiermee samenhangende kosten worden volledig uit een specifieke uitkering, verstrekt door het ministerie van Justitie en Veiligheid, gefinancierd. Een aanzienlijk deel betreft personele inzet, dit budget is opgenomen onder programma Bestuur en dienstverlening, waar een voordeel is vermeld voor hetzelfde bedrag. Per saldo heeft dit geen financieel effect voor de gemeente.	-497	-83	I	N/N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		169	I	V
	Diverse afwijkingen.	18	17	I	V/V
Totaal kernthema Veiligheid		-480	-155		-635

Bedragen x € 1.000

2.1.2 Programma Verkeer en ver- voer

Portefeuillehouder: Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

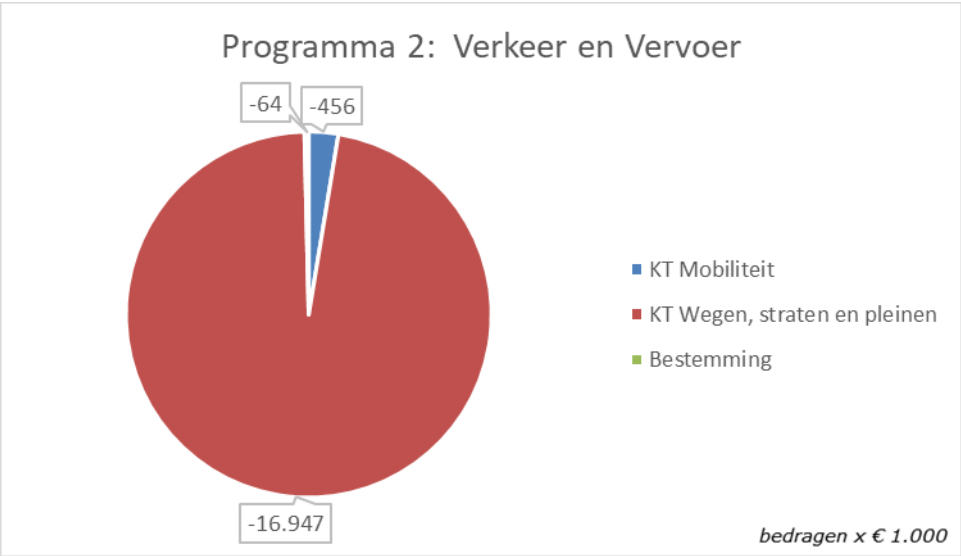
In 2025 is verder gewerkt aan een veiliger, duurzamer en leefbaarder mobiliteitssysteem in Heerlen. Maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid, gedragsbeïnvloeding, parkeren en duurzame netwerken dragen bij aan een stad waarin inwoners zich veilig kunnen verplaatsen, de openbare ruimte beter wordt benut en duurzame mobiliteit wordt gestimuleerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan de ambitie uit de mobiliteitsvisie Heerlen in Beweging en de visie Waardevolle Buitenruimte om samen te leven in een groene, gezonde en veilige stad.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Verkeer en Vervoer	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Mobiliteit	0	0	9	-486	-464	-456	-486	-464	-446	18
KT Wegen, straten en pleinen	1.783	1.783	2.903	-16.005	-15.450	-16.947	-14.221	-13.666	-14.044	-378
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.783	1.783	2.912	-16.491	-15.914	-17.403	-14.707	-14.130	-14.490	-360
Bestemming	0	0	785	0	0	-64	0	0	721	721
Gerealiseerde resultaat	1.783	1.783	3.697	-16.491	-15.914	-17.467	-14.707	-14.130	-13.769	361

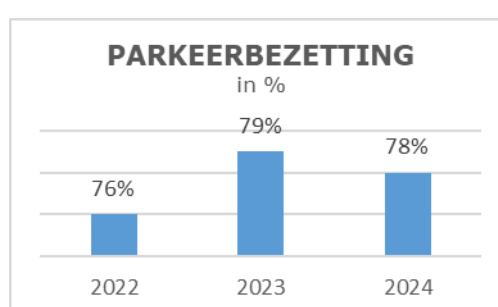
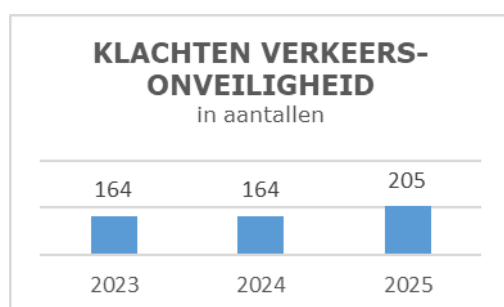
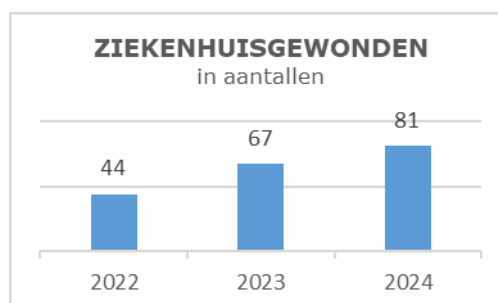
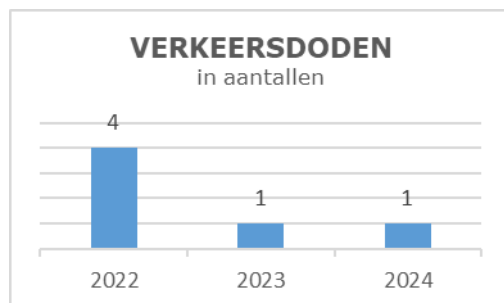
Bedragen x € 1.000

De lasten 2025 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Verkeer en Vervoer

Beleidsindicatoren

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Conform raadsbesluit wordt het budget voor groot onderhoud verhardingen afgerekend middels de reserve.	785		I	V
	Conform raadsbesluit wordt het budget voor groot onderhoud civieltechnische kunstwerken afgerekend middels de reserve.		-64	I	N
Totaal kernthema Bestemming		785	-64		721

Bedragen x € 1.000

Kernthema Mobiliteit

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 zijn verdere stappen gezet om Heerlen veiliger, duurzamer en leefbaarder te maken. Dit gebeurt langs de vier beleidslijnen: Bewustwording en gebruik, Verkeersveiligheid, Leefbaarheid, Duurzame netwerken en Doorontwikkeling.

Bewustwording en gebruik

In 2025 is via Zuid-Limburg Bereikbaar (ZLB) uitvoering gegeven aan gemeentegrensoverschrijdende mobiliteitsopgaven. Binnen het collectieve programma is de gebiedsgerichte werkgeversaanpak voortgezet. In de aanpak Avantis-Trilandis is ingezet op het verminderen van autoverkeer in de spits, met als ambitie 25% spitsmijding. Bedrijven zijn hierbij begeleid en de haalbaarheid van deze reductie is onderzocht.

Daarnaast is samen met regionale partners een plan van aanpak opgesteld voor digitalisering en datagedreven werken, inclusief de voorbereiding van een Regionaal Data Team. Ter ondersteuning van de werkgeversaanpak is fietsstimulering ingezet via de campagne Kort ritje? Da's zo gefietst in Limburg, onder andere met een actie rond Fiets-naar-je-Werk-dag op de fietsroute Heerlen-Noord – Avantis. De Citydeal Fiets is in 2025 gestart.

Verkeersveiligheid

In 2025 zijn maatregelen uitgevoerd en voorbereid om de verkeersveiligheid te verbeteren. De reconstructie van de Boutscherweg is uitgevoerd. Voor de rotonde Palemigerboord–Heldevierlaan en maatregelen aan de Weltertuystraat, Limburgiastraat en Bongaertsstraat zijn voorbereidingen getroffen.

Daarnaast is de samenwerking met het ROVL binnen Verkeersactieve School voortgezet en is een pilot gestart bij het Grotius College. In overleg met de politie is een flexflitserlocatie aan de Heesbergstraat toegewezen.

Leefbaarheid

Binnen de buurtaanpak parkeren zijn bewonersbijeenkomsten en enquêtes georganiseerd in GMS, op basis waarvan concrete maatregelen zijn uitgewerkt. Ook is het parkeeronderzoek in Lindeveld – Op de Nobel geanalyseerd en met de wijk besproken.

Duurzame netwerken

De aanleg van fietsvoorzieningen aan de Willem Barentszweg is voorbereid. Met ProRail is overleg gevoerd over uitbreiding van de fietsenstalling bij station Heerlen. Het project ontsluiting Trilandis/Avantis is verder uitgewerkt in de ontwerpfase in samenwerking met provincie en Rijkswaterstaat. Daarnaast zijn aanvullende fietsvoorzieningen op Trilandis voorbereid.

Op het gebied van openbaar vervoer heeft Arriva Heerlen en Parkstad betrokken bij het opstellen van de OV-visie Parkstad. Daarnaast is lijn 44 aangepast bij Zuyderland en is de lobby voor de IC-verbinding Randstad – Heerlen – Aachen voortgezet.

Doorontwikkeling

Na de herijking van Zuid-Limburg Bereikbaar is gewerkt aan de inrichting van een nieuwe regionale samenwerking, gericht op uitvoering en strategische afstemming.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Mobiliteit wordt hieronder weergegeven:

Programma 2: Verkeer en Vervoer	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Mobiliteit	0	0	9	-486	-464	-456	-486	-464	-446	18

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Mobiliteit	Diverse afwijkingen.	9	9	I	V/V
Totaal kernthema Mobiliteit		9	9		18

Bedragen x € 1.000

Kernthema Wegen, straten en pleinen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Onderhoud

De netheid van de openbare ruimte had ook in 2025 prioriteit. Extra inzet op onkruidbestrijding, een gewijzigde aanpak van het groenonderhoud en de intensivering van de lediging van afvalbakken heeft aantoonbaar geleid tot een verbeterde beeldkwaliteit.

In 2025 is aanvullend ingezet op samenwerking met bewoners, onder andere door hen te vragen voertuigen tijdelijk te verplaatsen tijdens onderhoudswerkzaamheden, zodat moeilijk bereikbare plekken beter konden worden onderhouden. Dit vraagt om continuering en uitbreiding. Door een intensievere inzet van groenaanemers en een herverdeling van werkzaamheden is de inzet van Werk voor Heerlen, met name in Heerlen-Noord, versterkt.

In 2025 hebben we veel kleinschalig asfaltonderhoud uitgevoerd. Oorzaak hiervan was opgetreden vorstschade maar vooral ook slijtage omdat steeds meer wegen tegen het einde van de levensduur aan lopen. Grootschalig onderhoud dat om grote investeringen vraagt kan zo nog even worden uitgesteld.

Mooie buurten

In 2025 is zowel in het centrum als in de buurten gewerkt aan het verbeteren van de uitstraling van wegen, straten en pleinen. De vergroeningsprojecten waarbij verharding wordt ingeruild voor groen is hier het meest actuele voorbeeld van. Beeld versturende elementen, verouderde hekwerken en een overmaat aan borden en paaltjes, zijn kritisch beoordeeld. Waar deze elementen nog een functie hadden, zijn – waar mogelijk – esthetisch betere alternatieven toegepast, zoals groene hagen en beplanting. Hierdoor is de openbare ruimte rustiger en aantrekkelijker ingericht, met meer aandacht voor groen en beleving.

Bewonersbetrokkenheid

In 2025 zijn bewoners actief ondersteund bij het realiseren van ideeën die bijdragen aan een prettige verblijfskwaliteit in de buurten. Bewoners en scholen zijn gefaciliteerd bij het opruimen van zwerfafval, onder andere door het beschikbaar stellen van materialen zoals afvalgreepers en afvalzakken. Vrienden van Heerlen schoon telt inmiddels 887 deelnemers waarvan 412 heldjes (kinderen). Afgelopen jaar hebben opnieuw meer bewoners deelgenomen aan de actie steenbreek en hebben bewoners geveltuintjes aangelegd. De gemeente heeft dit gefaciliteerd door het gratis ophalen van vrijgekomen bestratingmateriaal, de zogenaamde tegeltaxi, en door het ter beschikking stellen van plantpakketten. Daarnaast zijn bewonersinitiatieven in de openbare ruimte ondersteund door middel van zogenaamde buurtdeals en worden bewoners vanaf een vroeg stadium uitgenodigd om mee te praten over herinrichtingswerkzaamheden in de buurt. In 2025 zijn wij gestart met de organisatie van buurtwandelingen. Maandelijks wordt een wandeling in een buurt voorbereid waarbij we bewoners uitnodigen te laten zien waar ze trots op zijn en waarbij we aandacht hebben voor verbeterpunten. Dit draagt allemaal bij aan het eigenaarschap en de sociale cohesie in buurten.

Handboek openbare ruimte

In 2025 is gestart met het opstellen van het Handboek Openbare Ruimte. Hierin worden de uitgangspunten uit de Visie Waardevolle Buitenruimte vertaald naar concrete richtlijnen voor de inrichting van de openbare ruimte. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het borgen van een samenhangende, kwalitatief hoogwaardige en smaakvolle inrichting van wegen, straten en pleinen, wat bijdraagt aan de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de buurten.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Wegen, straten en pleinen wordt hieronder weergegeven:

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Verkeer en Vervoer	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Wegen, straten en pleinen	1.783	1.783	2.903	-16.005	-15.450	-16.947	-14.221	-13.666	-14.044	-378 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Wegen, straten en pleinen	Meer uitrukken voor gladheidsbestrijding door langdurige sneeuwval in het begin van 2025 en een aantal preventieve uitrukken in de wintermaanden eind 2025 zorgen voor meer kosten dan begroot.		-162	I	N
	Diverse grote projecten t.b.v. nutsbedrijven omgezet, waardoor zowel de vergoedingen als de kosten evenredig toenemen.	976	-540	I	V/N
	Er zijn in 2025 meer kosten gemaakt aan het schoonhouden van de wegen/pleinen/straten dan begroot, vanwege meer vervuiling. We hebben een hogere afrekening kunnen versturen voor Single Used Plastics.	166	-96	I	V/N
	Kosten voor groot onderhoud verhardingen, gedekt uit reserve. Zie bestemming.		-785	I	N
	Kosten voor groot civieltechnische kunstwerken, gedekt uit reserve. Zie bestemming.		64	I	V
	Kosten van beheer en onderhoud van parkeergarage Heerlerheide.		-88	S	N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		110	I	V
	Diverse afwijkingen.	-22	-1	I	N/N
Totaal kernthema Wegen, straten en pleinen		1.120	-1.498		-378

Bedragen x € 1.000

2.1.3 Programma Economie

Portefeuillehouders: Wil Houben, Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

Het aantal bedrijfsvestigingen is toegenomen, en daarmee is de trend van de afgelopen tien jaar voortgezet. De groei vond vooral plaats in de zakelijke dienstverlening, bouwnijverheid, zorg en cultuur/sport/recreatie.

Het aantal banen is voor het eerst sinds jaren licht gedaald, vooral in de zakelijke dienstverlening, industrie en overheid. Dit is vooral toe te schrijven aan de verhuizing van DSM en VDL Castings.

Het Rijksvastgoedbedrijf heeft 17.000 m² kantoor aangekocht in het Maankwartier, wat betekent dat de Belastingdienst in Heerlen gevestigd zal blijven en dat de ambitie er vanuit het rijk is deze verder uit te breiden.

De Brightlands Smart Services Campus blijft een belangrijke pijler voor innovatie in Heerlen: de hier gevestigde bedrijvigheid is vooral gespecialiseerd in implementatie van AI-toepassingen. Zo heeft in 2025 het toonaangevende bedrijf Aixtron zich hier gevestigd, het "Duitse ASML". Het PolitieLab heeft een forse uitbreiding gekregen, en fungeert nu als het landelijke politie-innovatie-lab. Daarnaast heeft zich Route443 nieuw gevestigd: samen met Accenture toonaangevend in de Cybersecurity. Ook is in 2025 de AI Health Alliance ontstaan, waarin de 7 Limburgse ziekenhuizen alle data delen om zorg ook in de toekomst te kunnen garanderen.

In samenwerking met de Universiteit Maastricht zijn AI en data science verder geïntegreerd in regionale bedrijvigheid en onderwijs. Het besluit van de UM om zich met meerdere opleidingen van verschillende faculteiten in Heerlen te vestigen, draagt hier in hoge mate aan bij.

De profilering van de belangrijke economische sectoren krijgt op verschillende manier vorm. Voor de medtech-logistiek gebeurt dat via Medlands-Parkstad (www.medlandsparkstad.nl): een samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid. Ook in het Parkstad promotie- en acquisitie-overleg werken we samen aan het doorontwikkelen van het medtech-cluster.

Afgelopen jaar stond in het teken van het daadwerkelijk inrichten van de **citymarketing** van Heerlen als zelfstandige en stedelijk gedragen opgave. De stichting Heerlen Partners is opgericht en een directeur citymarketing is gestart. Daarmee is invulling gegeven aan de eerder breed gedragen wens om citymarketing in een zelfstandige organisatie onder te brengen, met een helder mandaat en duidelijke rolverdeling. Net als bij het eerdere placebrandtraject "Urban Canvas", waarin we gedefinieerd hebben wat Heerlen is en wil zijn, is ook nu nadrukkelijk gekozen voor samenwerking met partners in de stad, er zijn gesprekken gevoerd met ongeveer 60 stakeholders. Daarnaast is de marketing-tafel doorontwikkeld als structureel overlegplatform tussen grotere stedelijke organisaties.

Naast organisatievorming zijn de eerste merkversterkende activiteiten uitgevoerd zoals 'De Merkweek', waarbij lokaal talent actief is betrokken bij de verdere ontwikkeling van het merkverhaal en de visuele identiteit van Heerlen. Ook is gestart met het inrichten van digitale kanalen en de voorbereiding van een nieuw platform. Bovendien is een monitorings-systeem voorbereid met twee kernindicatoren: merkkracht van Heerlen en kwaliteit van samenwerking met partners. Tot slot is een concept meerjarenstrategie opgesteld.

De samenwerking binnen ESZL hebben wij verder voortgezet. Daarnaast hebben de westelijke gemeenten in Zuid-Limburg de Stichting Samenwerking Zuid-Limburg opgezet en werkt ze samen met Stadsregio Parkstad en partners aan de uitvoering van de Regio Deal 6e tranche met betrekking tot programalijn 1; samen verder gestalte geven aan een grens overstijgende kenniseconomie op de schaal van Zuid-Limburg (Agenda Zuid-Limburg). Dit past ook goed in de opdracht vanuit het Verstedelijkingsconcept dat binnen de provinciale woningbouwambitie 'Limburg Centraal' is opgesteld: grootschalige woningbouw moet hand in hand gaan met een duidelijke economische propositie.

Medio 2025 heeft uw raad de Bedrijventerreinenvisie Heerlen 2025 vastgesteld. Aan de hand van deze visie werken we aan onze bedrijventerreinen, samen met ondernemers, om de juiste randvoorwaarden te scheppen zodat de bedrijventerreinen en de bedrijvigheid aldaar economisch zal bloeien. Tegelijkertijd werken we aan de grote maatschappelijke uitdagingen van deze tijd, in het bijzonder de circulaire transitie en energietransitie.

De bedrijventerreinen zijn een belangrijke economische motor in onze regio. Het is daarom van belang dat deze bedrijventerreinen aantrekkelijk zijn én blijven, nu en in de toekomst. In dat kader hebben we de afgelopen periode, in overleg en samenwerking met de desbetreffende ondernemersverenigingen en/of -collectieven, een aantal projecten en/of ontwikkelingen ondersteund die bijdragen aan één of meerdere pijlers van onze Bedrijventerreinenvisie (2025). Een collectief van ondernemers op de Beitel heeft zich verenigd en een kwartiermaker in de arm genomen om de mogelijkheden voor een Smart Energy Hub op de Beitel te verkennen. Als gemeente zijn wij nauw betrokken bij deze verkenning. Het verkennen van de mogelijkheden voor het al dan niet realiseren van een Smart Energy Hub op bedrijventerrein de Beitel is een technische en complexe aangelegenheid en uw commissie EBF is op 11 februari 2025 geïnformeerd over de aanpak, de situatie en de eerste uitkomsten van de verkenning naar een Smart Energy Hub op de Beitel.

Bedrijventerrein de Koumen is één van de bedrijventerreinen in Limburg dat geselecteerd is in het kader van het provinciale programma verduurzaming bedrijventerreinen (PVB). Dit is een samenwerking tussen LIOF, OML, LWV, gemeenten en parkmanagement met als doel terreinen toekomstbestendig te maken via bijvoorbeeld energy hubs, klimaatadaptatie, en collectieve energie- en materiaalefficiëntie. Op basis van het Energiekompas, opgesteld door ON12 en BTM, wordt gewerkt aan het toekomstbestendig maken van dit bedrijventerrein.

Nederland staat net als de rest van de wereld voor de grote uitdaging om over te gaan naar een CO2-neutrale energievoorziening. Eén van de energievormen die daar invulling aan gaat geven is waterstof. Gasunie is in gesprek met de Nederlandse industrie om te inventariseren hoe groot de behoefte aan (duurzame) waterstof is. In dat kader hebben we geïnteresseerde ondernemers uit Parkstad uitgenodigd voor een informatiesessie waarin Gasunie een toelichting heeft gegeven over de voortgang van dit landelijk waterstofnetwerk én om te verkennen of er interesse is.

We hebben verdere stappen gezet, samen met onder andere de provincie Limburg, om te komen tot een verbeterde, toekomstbestendige ontsluiting van de bedrijventerreinen Avantis, Trilandis en De Beitel.

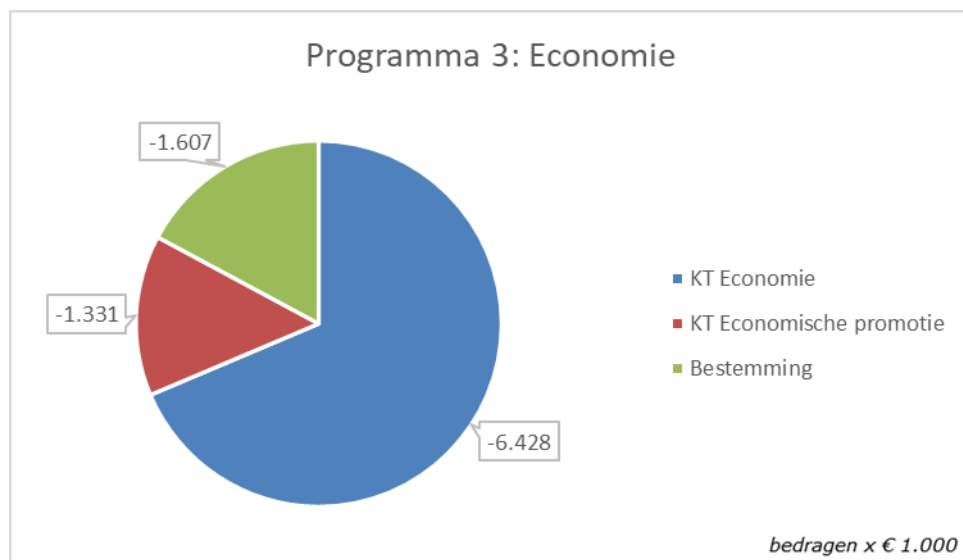
We hebben een wandelnetwerk 'Knopen lopen' aangelegd, waarmee een Zuid-Limburg dekkend wandelnetwerk is gerealiseerd. Dit sluit ook aan op andere netwerken in België en Duitsland.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Economie	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Economie	813	2.112	2.430	-6.497	-7.388	-6.428	-5.684	-5.276	-3.998	1.278
KT Economische promotie	393	393	398	-1.269	-1.345	-1.331	-876	-952	-933	20
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.206	2.504	2.828	-7.766	-8.733	-7.759	-6.560	-6.228	-4.931	1.298
Bestemming	424	650	150	-200	-456	-1.607	224	194	-1.457	-1.651
Gerealiseerde resultaat	1.630	3.154	2.978	-7.966	-9.188	-9.366	-6.336	-6.034	-6.387	-353 N

Bedragen x € 1.000

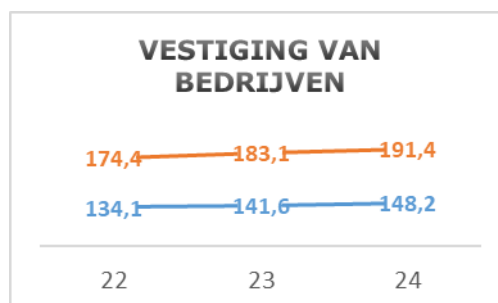
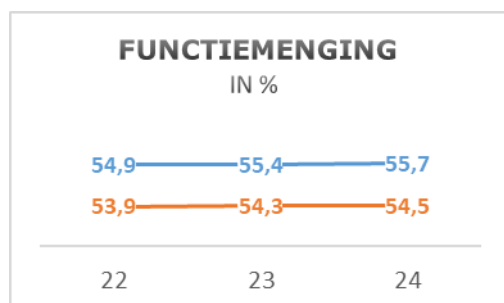
De lasten 2025 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Beleidsindicatoren

Economie Beleidsindicatoren

■ NL ■ Heerlen

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Onttrekkingen FES.	-100		I	N
	Vebegeo.	-300		I	N
	Vrijval verliesvoorziening Giesen Bautsch.		-1.200	I	N
	Diverse afwijkingen.	-100	49	I	N/V
Totaal kernthema Bestemming		-500	-1.151		-1.651

Bedragen x € 1.000

Kernthema Economie

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Acquireren

We hebben via een FES-bijdrage een incentive gegeven aan de vestiging van twee bedrijven in de smart services. Daarnaast zijn er meerdere herontwikkelingen van oude terreinen begeleid.

Aanjagen

Het profiel van Heerlen als onderwijs- en onderzoeksstad is een flinke stap verder gekomen. De RWTH Aachen University zit al met een groep studenten in Heerlen-centrum, in het New Regional Bauhaus (de voormalige Rabobank).

Verder zijn onze gesprekken met de Universiteit Maastricht vruchtbaar gebleken. Vanaf het studiejaar 2027-2028 zal zich een nieuwe studierichting van de faculteit Science&Engineering vestigen in Heerlen-Centrum. Het is de bedoeling om op een later moment nog meer studierichtingen in Heerlen te vestigen. Vanuit het FES hebben we een grote bijdrage gereserveerd voor de komst van de UM, aangezien deze een stevige impuls zal opleveren voor het Centrum als geheel, waarvan alle sectoren meeprofiteren.

Ook in de vrijetijdseconomie hebben we verdere stappen gezet. Zo is de Parkstadroute officieel geopend: een doorgaande fietsroute van Hoensbroek tot Simpelveld. Daarnaast is het project 'knopen lopen' gerealiseerd, waarmee een wandelroutenetwerk door Parkstad is ontstaan. Verder is een actualisatie van de horecavisie in gang gezet, omdat de ontwikkelingen na de Coronacrisis tot snellere veranderingen hebben geleid.

De analyse van de kantorenmarkt heeft geleid tot de conclusie dat er vooral veel vraag is naar vervangende kantoorruimte. Daarnaast zijn nieuwe kantoorconcepten erg in trek: flexibele huurcontracten, gedeelde voorzieningen met mogelijkheid tot ontmoeting, zowel binnen een onderneming als met andere (kleine) ondernemingen.

De stadsmarketingaanpak is een stuk concreter geworden. We hebben een directeur kunnen werven die de Stichting Heerlen Partners gaat opzetten en inrichten. Hiermee is een belangrijk fundament gelegd voor citymarketing.

Voor de aanstaande herontwikkeling van het winkelcluster Giesen Bautsch in Heerlerbaan zijn de nodige voorbereidingen getroffen. In de loop van 2026 kan worden gestart met sloop en nieuwbouw, zodat er een modern en fris wijkwinkelcentrum ontstaat, inclusief 42 appartementen in het middensegment. Daarnaast is er een centrumvisie opgesteld voor Hoensbroek-centrum, om dit compacter en toekomstbestendig te maken. Onderdeel van de visie is ook hier het toevoegen van woningen, evenals aanvullende voorzieningen die een levendig hart nodig heeft.

Er is verder gewerkt aan plannen voor het vernieuwen van Lidl Molenberg, om deze supermarkt in de wijk te houden. Dit zal een project worden inclusief woningbouw.

Activeren

Wij continueren de grensoverstijgende arbeidsmarktdienstverlening, samen met de centrumgemeenten Maastricht en Sittard-Geleen, via onder andere het Grensinfopunt (GIP), via het expat center 'Welcome to Maastricht Region' en via de service grensoverstijgende arbeidsbemiddeling (SGA). Bovendien is een verkennend onderzoek opgestart voor een zogenaamd WIN-Punt voor EU-Arbeidsmigranten in Zuid-Limburg. Dit onderzoek heeft als doel om de marktvraag en behoeften van zowel werkgevers én EU-arbeidsmigranten nader in kaart te brengen ten aanzien van werkmogelijkheden, informatievoorziening, advies, en mogelijke meldpunten rondom werk, huisvesting, welzijn, en hun rechten en plichten in Nederland. De kosten van dit onderzoek worden volledig gefinancierd door een subsidie van SZW.

Via de subsidieregeling Ruimte voor Ondernemerschap hebben wij 22 ondernemers ondersteund met een bijdrage. In dat kader helpen ook de stichting Streetwise en Stichting Starterscentrum ondernemers bij het starten van een onderneming in de centrumgebieden.

De samenwerking tussen ondernemers hebben wij ondersteund via de bijdrage aan de Stichting Ondernemersfonds Heerlen. De convenantperiode 2022-2025 liep af; zowel de St. OFH als de gemeente hebben een evaluatie gedaan. De resultaten zijn aanleiding om door te gaan met het Ondernemersfonds, en de aandachtspunten zullen in het nieuwe convenant vanaf 2026 worden meegenomen.

De Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Heerlerheide-centrum wilde graag een nieuwe BIZ-periode van 5 jaar aangaan. Er is een nieuwe BIZ-verordening vastgesteld en de vereiste draagvlakmeting onder de ondernemers is positief uitgevallen, zodat de BIZ door kan gaan van 2026-2030.

Voor Heerlen-centrum hebben we gewerkt aan een ruimtelijk-economisch kader, dat in het voorjaar van 2026 zal worden vastgesteld. Daarmee bieden we kaders voor de ontwikkeling van Heerlen-centrum als hoogstedelijk centrum voor de hele Parkstad. Hierin is zowel ruimte voor de ontwikkeling van stuwende economie, met name via de Brightlands Smart Services Campus en Heerlen Kennisstad. Daarnaast is er volop ruimte voor verzorgende economie, zoals winkels, cultuur en recreatie.

Tot slot wil het provinciale woningbouwtraject 'Limburg Centraal' de zes intercitysteden een impuls geven. Natuurlijk voor woningbouw, maar dat kan alleen in combinatie met economische versterking. Daartoe is er een 'verstedelijkingsconcept' opgesteld, dat in 2026 verder uitgewerkt zal worden.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Economie wordt hieronder weergegeven:

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Economie	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Economie	813	2.112	2.430	-6.497	-7.388	-6.428	-5.684	-5.276	-3.998	1.278

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Economie	P-kosten Programma bureau.	475	-475	I	V/N
	Geen najaarskermis in het centrum van Heerlen.	-89	37	I	N/V
	Hogere energiekosten markten.		-24	I	N
	Vrijval verliesvoorziening Giesen Bautsch.		1.200	I	V
	In het kader van het naderende ravijnjaar gaan wij slimmer en effectiever samenwerken tussen en met (economische) partners zoals het ondernemersfonds, Brightlands, Stadsregio Parkstad, ESZL etc.		120	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		133	I	V
	Diverse afwijkingen.	-68	-31	I	N/N
Totaal kernthema Economie		318	960		1.278

Bedragen x € 1.000

Kernthema Economische promotie

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 hebben we onze inspanningen voortgezet om Heerlen te positioneren als aantrekkelijke vestigingslocatie voor ondernemers en talenten. Door samenwerking met regionale en lokale partners hebben we economische groei gestimuleerd, het ondernemersklimaat verbeterd en innovatie bevorderd.

Medlands Parkstad

- Het samenwerkingsverband Medlands Parkstad, gericht op medische technologie en innovatie, heeft verdere stappen gezet om talent in de regio te behouden en nieuwe bedrijven aan te trekken. Hier is nu een onafhankelijke projectmanager actief om deze verdere doelen te initiëren.
- Het initiatief heeft geleid tot concrete plannen voor samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven, waarmee het sociaaleconomische profiel van de regio is versterkt.
- Dankzij Medlands is voor de NFIA (Netherlands Foreign Investment Agency) zichtbaar geworden dat onze regio bij uitstek geschikt is voor medische, pharma- en 'life sciences'-bedrijven, wat leidt tot meer nieuwe kansen. Deze kansen hebben geleid tot een bezoek van ZKH aan Medlands Parkstad.

Uitbreiding bedrijventerreinen

- Door het tekort aan bedrijfskavels in Heerlen en de regio zijn plannen uitgewerkt om nieuwe kavels beschikbaar te maken. Hiervoor onderzoekt Trilandis Ontwikkelingsmaatschappij meerdere mogelijkheden, waaronder de samenwerking met de Provincie Limburg en gemeente Brunssum voor de ontwikkeling van de Groeve Mourik als grootschalig bedrijventerrein.

Verbetering bedrijventerreinen

- Samen met ondernemersverenigingen zoals ON12, IKB en Trilandis hebben we infrastructuur, veiligheid en bereikbaarheid op bedrijventerreinen verbeterd. Via schouwen en ontbijtsessies met ondernemers is input verzameld voor verdere aanpassingen.
- Onze actieve deelname aan netwerken en partnerschappen heeft bijgedragen aan een betere samenwerking en coördinatie tussen ondernemers, overheden en vastgoedeigenaren.

Internationale positionering

- Heerlen heeft zichzelf gepromoot op internationale beurzen zoals de Provada en Expo Real, om investeerders en bedrijven te interesseren in de regio.
- Onze samenwerking met de Parkstad Limburg Economie Award heeft extra aandacht gevestigd op de kracht van het lokale MKB en de rol van innovatie in de regio.

Fonds Economische Structuurversterking

- In 2025 is een FES-bijdrage verleend aan TCMS en aan Route443. Deze bedrijven hebben zich respectievelijk gevestigd op de Brightlands Smart Services Campus en in het centrum van Heerlen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Economische promotie wordt hieronder weergegeven:

Programma 3: Economie	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Economische promotie	393	393	398	-1.269	-1.345	-1.331	-876	-952	-933	20

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Economische promotie	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		47	I	V
	Diverse afwijkingen.	6	-33	I	V/N
Totaal kernthema Economische promotie		6	14		20

Bedragen x € 1.000

2.1.4 Programma Onderwijs

Portefeuillehouder: Jordy Clemens

Wat hebben we bereikt?

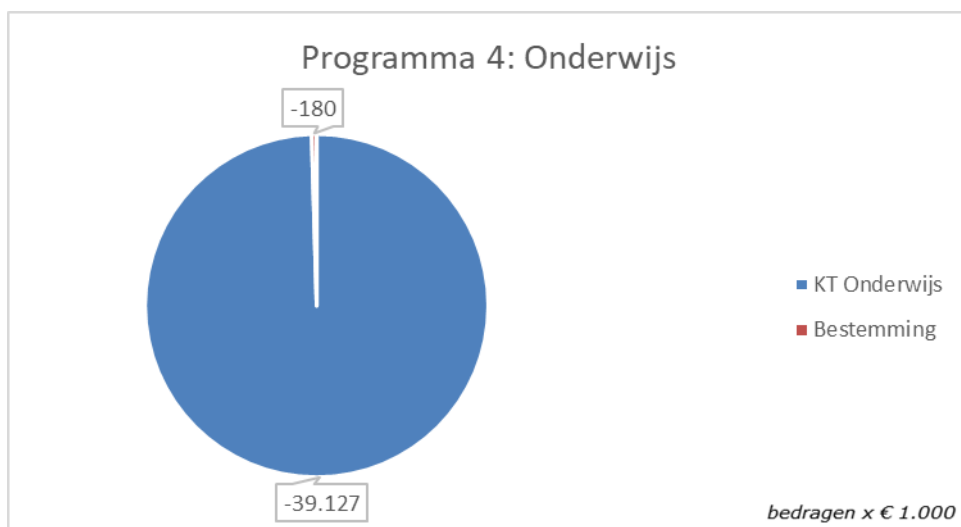
In 2025 stond het bevorderen van gelijke kansen voor kinderen en jongeren centraal. We hebben onze inspanningen gericht op brede talentontwikkeling, taalondersteuning en het realiseren van gezonde, toekomstbestendige onderwijsgebouwen voor zowel het primair- als voortgezet onderwijs. Daarnaast hebben we ondersteuning geboden aan kinderen, jongeren en volwassenen die extra hulp nodig hadden, om zo hun kansen op een goede toekomst te vergroten.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 4:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Onderwijs	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Onderwijs	5.515	9.532	22.888	-22.477	-25.557	-39.127	-16.962	-16.026	-16.239	-214
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	5.515	9.532	22.888	-22.477	-25.557	-39.127	-16.962	-16.026	-16.239	-214
Bestemming	630	630	630	-254	-254	-180	377	377	451	74
Gerealiseerde resultaat	6.146	10.162	23.518	-22.731	-25.811	-39.306	-16.585	-15.649	-15.788	-140

Bedragen x € 1.000

De lasten 2025 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

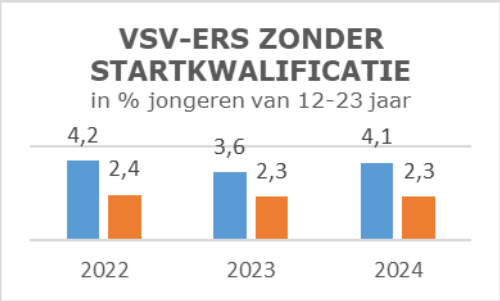
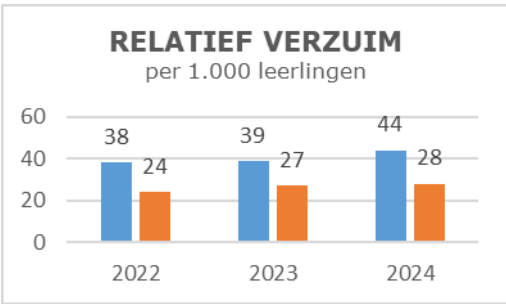
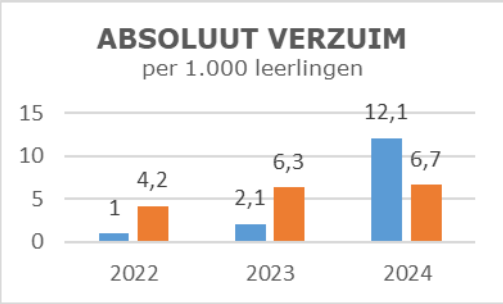

Onderwijs

Beleidsindicatoren

NL

Heerlen

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Diverse afwijkingen.		74	I	V
Totaal kernthema Bestemming		0	74		74

Bedragen x € 1.000

Kernthema Onderwijs

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 hebben we ons gericht op het bevorderen van kansengelijkheid voor kinderen en jongeren, het bieden van benodigde ondersteuning op het gebied van brede talent- en taalontwikkeling en het verbeteren van onderwijshuisvesting van zowel het primair- als voortgezet onderwijs. We hebben de samenwerking tussen onderwijs, zorg en maatschappelijke partners versterkt om integrale ondersteuning te bieden aan kinderen, jongeren en volwassenen.

Taalstimulering bij jonge kinderen

- Kinderen in voorschoolse voorzieningen en het primair onderwijs hebben deelgenomen aan programma's die taalachterstanden helpen voorkomen en inhalen. Ouders zijn actief betrokken bij deze trajecten om de ontwikkeling van hun kinderen te ondersteunen.
- Er is door voorschool (peuteropvang) en basisschool samengewerkt aan de doorgaande lijn op het gebied van taal en VVE (voor- en vroegschoolse educatie).
- In 2025 zijn we gestart met de Doorleesexpress. Dit is een vervolg op de voorleesexpress, maar dan voor oudere kinderen. Ouders leren met een taalvrijwilliger een (voor)leesritueel in te bouwen in hun gezin.
- Op alle voorscholen en in de kinderopvang is preventieve logopedie en screening gecontinueerd. Er is samengewerkt met de jeugdgezondheidszorg en de peuteropvang om ouders van peuters eerder te wijzen op de peuteropvang en het bereik van de instroom te vergroten.

Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid

- In 2025 zijn we pilots gestart op 2 consultatiebureaus om gezinnen met kinderen met een VVE-indicatie al vóór de start van het VVE-aanbod te helpen met het bieden van een taalrijke omgeving. Tot 2 jaar is een cruciale leeftijd in het leggen van het fundament waarop kinderen later een taal leren.
- In 2025 zijn we gestart met Taalrijke Start Parkstad, waarbij bewustwording van professionals en ouders, uniformering van het bibliotheekaanbod, vroeg-signalering en ondersteuning op maat voor de kwetsbaren de uitgangspunten zijn.

Inclusief onderwijs

- Voor kinderen en jongeren die extra zorg nodig hadden, is jeugdhulp van JENS (voorschoolse voorzieningen, po en vo) of zorg van Buurtteams Heerlen (mbo) ingezet via het concept *vindplaats is werkplaats*, waarbij ondersteuning dicht bij de (voor)school wordt georganiseerd.
- In 2025 is de Kompasgroep en de Versnellingsgroep gestart. De Kompasgroep bestaat uit bestuurders van onderwijskoepels en jeugdhulp en de versnellingsgroep bestaat uit mensen vanuit onderwijs, kinderopvang, gemeente Heerlen en jeugdhulp. De Kompasgroep heeft tot doel inclusief onderwijs te implementeren en daarvoor hebben zij de versnellingsgroep de opdracht gegeven een symposium inclusief onderwijs te organiseren. Met deze organisatie is gestart in 2025.
- De vijf Heerlense familiescholen hebben zich verder ontwikkeld. Elke familieschool heeft een Brugfunctionaris die de verbinding is tussen school en de wijk/ voorzieningen/ (jeugd)hulp. In 2025 is er een GKA subsidie van € 100.000 toegekend aan de Heerlense familiescholen. Deze wordt op een aantal manieren besteed, waaronder het samenstellen van een werkgroep Brugfunctionarissen, een kartrekker en het maken van een routeboek dat handvatten bevat die toepasbaar zijn op alle scholen. Ook werken onderwijs, cultuur, sport en maatschappelijke partners op het gebied van zorg en ondersteuning samen om gezinnen op een laagdrempelige en toegankelijke manier te ondersteunen. Alle vijf scholen hebben een breed en divers Rijke Schooldag aanbod ontwikkeld waarmee alle leerlingen bereikt worden.

Brede talentontwikkeling

- In het kalenderjaar 2025 zijn we gegroeid naar 9 basisscholen en 5 scholen voor voortgezet onderwijs waar de Rijke Schooldag wordt aangeboden. Er wordt dan extra tijd besteed aan basisvakken, gezondheid, sport, brede talentontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling, soms aangevuld met een gezond ontbijt of lunch. Er is extra tijd voor basisvakken, talentontwikkeling op het gebied van sport, cultuur en gezondheid.

Onderwijs en arbeidsmarkt

- Voor jongeren die niet naar school gingen of dreigden uit te vallen zonder start- kwalificatie, zijn (preventieve) maatregelen genomen.
- Door de samenwerking met het VISTA College hebben we onderwijsmogelijkheden geboden aan (laaggeletterde) volwassenen en nieuwkomers. Dit draagt bij aan hun kansen op de arbeidsmarkt. In 2025 hebben gemiddeld 163 inwoners van Heerlen gebruik gemaakt van het volwassenenonderwijs, waaronder 52 inwoners met Nederlands als eerste taal (NT1).
- We hebben deelgenomen aan regionale initiatieven om kwetsbare jongeren naar werk te begeleiden via een sluitende aanpak.

Leerlingenvervoer

- We hebben ouders en scholen actief betrokken bij het vinden van oplossingen voor passend vervoer.
- Door meer aandacht te besteden aan zelfstandigheid en oefentrajecten met openbaar vervoer, hebben we het aantal leerlingen dat volledig afhankelijk is van aangepast vervoer verminderd. Het vervoer per fiets is sinds de komst van de nieuwe fietssubsidieregeling zelfs toegenomen.
- Door een efficiënte aanpak met de Zuid-Limburgse gemeenten en onze vervoerder, hebben we het aangepast vervoer voor de meest kwetsbare leerlingen kunnen waarborgen.

Tegengaan van thuiszitten en voortijdig schoolverlaten (VSV)

- In 2025 hebben we leerplichtconsulenten ingezet op de scholen om verzuim, thuiszitten en voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Deze leerplichtconsulenten begeleiden ook voortijdig uitgevallen jongeren.
- Het afgelopen jaar stond voor Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (BLD) in het teken van transitie en groei. Met een nieuwe naam en huisstijl, uitbreiding van de formatie en de voorbereiding op nieuwe wetgeving is stevig ingezet op de borging van kwaliteit en continuïteit.
- Gemeenten hebben besloten de formatie tijdelijk uit te breiden met 3 fte leerplicht-consulenten en 0,5 fte bedrijfsvoering.
- Twee consulenten zijn aangesteld om jongeren die dreigen af te glijden naar criminaliteit intensief te begeleiden naar werk of dagbesteding. Dit is een belangrijke toevoeging aan het palet van interventies.
- We hebben in 2025 de voorbereidingen getroffen voor de Wet van School naar Duurzaam Werk, die in 2026 van kracht wordt.

Onderwijshuisvesting

Nieuwbouw Herlecollege

In 2025 is voor het project nieuwbouw Herlecollege gestart met het aanreiken van een voorlopig schetsontwerp op het Stadspark Oranje-Nassau. Het schetsontwerp geeft vorm en inhoud aan het schoolprogramma, de duurzaamheid alsmede de bijbehorende sportvoorziening. De noodzakelijke vervolgonderzoeken om te komen tot een omgevingsvergunning zijn in gang gezet en de uitkomsten worden in Q1-2026 bereikt. Daarmee is een duidelijke koers uitgezet richting definitief ontwerp en besluitvorming voor het aanvragen van het uitvoeringskrediet bij de gemeenteraad en realisatie in 2027-2028.

Grotiuscollege/Vrijeschool Parkstad

Met Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) is in 2025 bestuurlijke overeenstemming bereikt over toekomstbestendige onderwijsconcepten en de programmatische ruimtelijke vertaling daarvan in het centrum. Deze uitgangspunten en randvoorwaarden zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst en bijbehorend raadsvoorstel, dat op 25 februari 2026 ter besluitvorming aan de raad is voorgelegd.

Internationale Schakelklas (ISK)

Op 29 augustus was de feestelijke opening van de ISK school aan de Putgraaf.

Het voormalige stadskantoor aan de Putgraaf is, na een ingrijpende verbouwing, in gebruik genomen voor het onderwijs aan ca. 550 anderstalige jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar die pas in Nederland zijn of nog onvoldoende Nederlands spreken.

Sintermeertencollege

In 2025 zijn de voorbereidingen gestart ten behoeve van de permanente uitbreiding van het schoolgebouw. Dit ter vervanging van de aanwezige noodlokalen welke dringend aan vervanging toe zijn.

Nieuwbouwprojecten scholen voor basisonderwijs

Conform de planning zoals opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan Primair onderwijs 2024/2040 zijn voor diverse scholen voor primair onderwijs de voorbereidingen opgestart om uiteindelijk te komen tot de realisatie van nieuwe schoolgebouwen. Het betreft in deze een negental nieuwbouw projecten. Binnen deze projecten is een organisatie opgebouwd waarbinnen projectgroepen functioneren die zijn samengesteld uit een vertegenwoordiging van de gemeente / schooldirectie/ schoolbestuur/externe adviseurs.

Vergroenen schoolpleinen

In 2025 is de vergroening van diverse schoolpleinen gerealiseerd in combinatie met Tiny Forest en pluktuintjes. Hieraan is een educatief programma voor de leerlingen van de betreffende scholen gekoppeld.

Impact en betekenis

Met deze inspanningen hebben we niet alleen kansengelijkheid vergroot, maar ook een solide basis gelegd voor duurzame onderwijshuisvesting en betere aansluiting tussen onderwijs, zorg en arbeidsmarkt.

Uitdagingen en kansen

De krapte op de arbeidsmarkt blijft een uitdaging voor kinderopvang en onderwijs. We blijven investeren in opleidingsmogelijkheden en samenwerkingsverbanden om dit op te vangen. Tegelijkertijd richten we ons op het verduurzamen van onderwijshuisvesting en het uitbreiden van onderwijsvoorzieningen om aan de groeiende vraag te voldoen. Echter door de onzekerheden in de huidige marktcondities ontstaan uitdagingen/risico's om de projecten binnen de beschikbare budgetten te realiseren.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Onderwijs wordt hieronder weergegeven:

Programma 4: Onderwijs	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Onderwijs	5.515	9.532	22.888	-22.477	-25.557	-39.127	-16.962	-16.026	-16.239	-214

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Onderwijs	<i>Leerlingenvervoer</i> Hogere baten door meer kosten Taxi van Meurs welke deels worden doorbelast naar andere parkstad Gemeenten. Saldo leerlingenvervoer voor gemeente Heerlen is positief door minder dure maatwerkritten en minder aanvragen leerlingenvervoer in 2025. Hiernaast lagere kosten doordat openbaar vervoer voor kinderen tot 12 jaar na de zomervakantie gratis is geworden. Ook zijn er steeds meer kinderen die gebruik maken van de fietsregeling waardoor zij geen aanspraak meer hoeven te maken op leerlingenvervoer.	943	-795	S	V/N
	Specifieke uitkering Onderwijsachterstanden aan zowel baten- als lastenkant te laag begroot.	5.238	-5.238	I	V/N
	De inkomsten en uitgaven van de specifieke uitkering Kansrijke wijken, die verlopen via onderwijs, zijn zowel aan de baten als lastenkant te laag begroot.	4.443	-4.443	I	V/N
	Hogere inkomsten van de deelnemende gemeenten TBV bureau Doorstroom Punt.	252	-252	I	V/N
	Specifieke uitkering regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) zowel baten- als lastenkant te laag begroot.	407	-407	I	V/N
	Baten en lasten Bureau Doorstroom Punt verlopen via diverse programma's.		-276	I	N
	Specifieke uitkering regionaal programma Voortijdigschoolverlaten zowel baten- als lastenkant te laag begroot.	2.051	-2.051	I	V/N
	Hogere OZB kosten voor de onderwijshuisvestings gebouwen.		-200	S	N
	Hogere verzekeringskosten voor de onderwijshuisvestings gebouwen.		-100	S	N
	Hogere huurkosten voor de onderwijshuisvestings gebouwen.		-150	S	N
	Minder herstel werkzaamheden m.b.t. vandalisme aan schoolgebouwen.		80	I	V
	Minder kleine calamiteiten binnen onderwijshuisvesting.		170	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		55	I	V
	Diverse afwijkingen.	22	37	I	V/V
Totaal kernthema Onderwijs		13.356	-13.570		-214

Bedragen x € 1.000

2.1.5 Programma Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouders: Wil Houben, Jordy Clemens, Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

Onder regie van het Nationaal Programma Heerlen-Noord is het eerste Sociale Beweegplan Heerlen-Noord gelanceerd. Een concrete actie die hieruit voort is gekomen is dat Heerlen één van de drie pilot-gemeenten is van de landelijke Sportpas. Onder regie van het Nationaal Programma hebben we een aanpak ontwikkeld die aansluit bij de Heerlense opgaven op het gebied van het bevorderen van structurele sportparticipatie onder jongeren en jongvolwassenen.

In 2025 hebben we cultuur en erfgoed verder versterkt als belangrijke pijlers voor een levendige en aantrekkelijke stad. Heerlen vervult hierin een rol als stad met een rijke cultuur voor Parkstad en de regio. Samen met onze partners hebben we gewerkt aan een sterk cultureel aanbod, ruimte voor talentontwikkeling en een stad waar cultuur zichtbaar en toegankelijk is voor inwoners en bezoekers.

Grote festivals en evenementen trokken opnieuw veel publiek. Cultura Nova, The Notorious IBE, Schrit_tmacher en het Dutch Mountain Film Festival brachten cultuur naar de stad en versterkten de positie van Heerlen als culturele hotspot in de regio. Ook evenementen zoals Wintertijd en Richtig Heële droegen bij aan de levendigheid in de stad en trokken veel bezoekers. Daarnaast kregen kleinere initiatieven ruimte via onder andere de reuringregeling. Hierdoor vonden het hele jaar door activiteiten plaats in de stad.

Cultuureducatie bleef een belangrijk speerpunt. Via het programma Cultuureducatie met Kwaliteit, de Cultuurbus en de Kidscultuurweek maakten veel leerlingen kennis met kunst, cultuur en erfgoed. Scholen bezochten musea, theaters en andere culturele instellingen, zodat cultuur voor alle kinderen bereikbaar blijft.

Onze culturele instellingen vormden opnieuw een sterke basis voor het culturele leven in de stad. SCHUNCK trok veel bezoekers met tentoonstellingen en activiteiten. Parkstad Limburg Theaters bereikte een groot publiek in de regio en kreeg landelijke erkenning als Theater van het Jaar. De Nieuwe Nor versterkte haar positie als poppodium, niet alleen in onze stad maar ook daarbuiten.

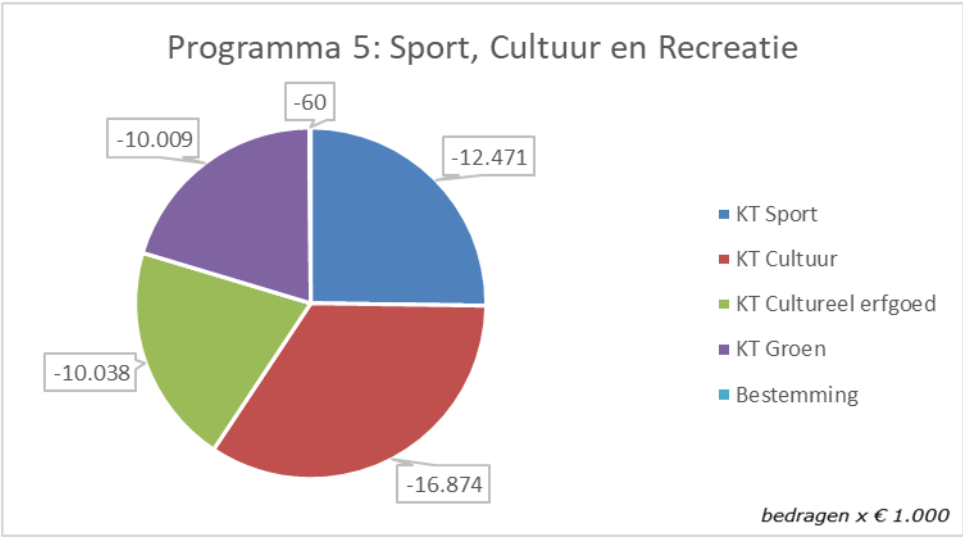
Ook op het gebied van erfgoed zijn belangrijke stappen gezet. Tijdens het Jaar van het Heerlens Erfgoed organiseerden we talrijke activiteiten rond het verhaal van de stad. Archeologisch onderzoek op het Raadhuisplein leverde bijzondere Romeinse vondsten op en kreeg veel landelijke pers aandacht. Daarnaast werkten we verder aan de ontwikkeling van Het Romeins Museum en aan Royal/Rivoli, en aan projecten zoals Landsfort Herle en de Schelmentoren.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Sport	4.727	5.423	5.216	-11.271	-11.913	-12.471	-6.544	-6.490	-7.255	-765
KT Cultuur	596	1.128	1.251	-17.466	-17.037	-16.874	-16.870	-15.909	-15.623	286
KT Cultureel erfgoed	1.622	2.393	2.320	-8.173	-10.445	-10.038	-6.551	-8.051	-7.717	334
KT Groen	38	38	220	-8.777	-8.764	-10.009	-8.739	-8.726	-9.789	-1.063
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	6.983	8.983	9.007	-45.688	-48.159	-49.392	-38.705	-39.176	-40.385	-1.209
Bestemming	45	593	683	-64	-64	-60	-19	529	622	93
Gerealiseerde resultaat	7.028	9.576	9.690	-45.751	-48.223	-49.453	-38.724	-38.647	-39.763	-1.116

Bedragen x € 1.000

De lasten 2025 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

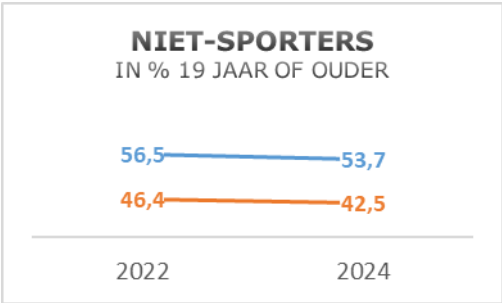

Beleidsindicatoren

Sport, Cultuur en Recreatie

Beleidsindicatoren

NL Heerlen

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Hogere baten door onttrekking middelen uit bestemmingsreserve Speeltuinen ter dekking van aanschaf nieuwe speeltoestellen.	90		I	V
	Diverse afwijkingen.		3	I	V
Totaal kernthema Bestemming		90	3		93

Bedragen x € 1.000

Kernthema Sport

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Sportstimulering en ondersteuning

Door het gemeentelijk gefinancierde programma Heel Heerlen Beweegt (HHB) hebben er tal van activiteiten en projecten plaatsgevonden gericht op het (meer) laten bewegen van Heerlense inwoners. Enkele voorbeelden hiervan zijn: het SKool Programma waar ruim 3.600 kinderen deelgenomen hebben aan sportkennismakingsactiviteiten, de 'Start to..' weken waarin 180 volwassenen bepaalde sporten hebben kunnen uitproberen en de start van het project Lokale Verbinder waarbij extra ondersteuning beschikbaar is gekomen om inwoners te begeleiden bij het vinden van passend sport- en beweegaanbod.

Op basis van een concrete behoefte bij sportverenigingen heeft HHB 76 vrijwilligers van sportverenigingen getraind op het gebied van pedagogiek in de sport. Ook via het Heerlense Sportakkoord is het (sporttechnisch)kader bij sportverenigingen versterkt. In totaal zijn er 21 opleidingen voor vrijwilligers georganiseerd. Voorbeelden hiervan zijn: sporttechnische opleidingen voor trainers en (jeugd)coördinatoren en bestuursopleidingen. Voor de uitvoering van het Heerlense sport- en beweegstimuleringsprogramma in de periode vanaf 1 juli 2026 hebben we een aanbestedingsprocedure voorbereid en doorlopen.

De inzet op Iedereen Kan Sporten Parkstad (IKS) zorgde voor programmering gericht op het stimuleren van bewegen van mensen met een beperking. In 2025 is gestart met een IKS Beweegclub voor kinderen met een beperking en een complexe ondersteuningsvraag. Daarnaast zijn 16 kinderen met zware problematiek gestart met zwemlessen en is de transitie van IKS Parkstad naar IKS Zuid-Limburg in gang gezet. Aan het zwemproject Heerlen hebben 296 kinderen deelgenomen.

Heerlen is gestart met een lokaal Platform Ondernemende Sport (POS). Dit betreft een samenwerkingsverband tussen ondernemende sportaanbieders waaronder Zwembad Hoensbroek en Klimcentrum Neoliet en heeft tot doel om samenwerking tussen sportaanbieders en betrokkenheid met het gemeentelijke sportbeleid en de uitvoeringsprogramma's te vergroten.

Sportaccommodaties en openbare ruimte

- Het skatepark in skatehal The Promise is volledig gerenoveerd en er zijn nieuwe skate-elementen toegevoegd.
- Het eerste volledige jaar van het Cruyff Court in Molenberg is een succes gebleken. Het court wordt veel gebruikt zowel door programmering van de Cruyff Coaches van JENS als op eigen gelegenheid. We merken ook veel betrokkenheid bij de direct omwonenden.
- Met Sportfondsen Heerlen hebben we afspraken gemaakt hoe de hogere kosten als gevolg van hogere energietarieven en meer energieverbruik dan was voorzien tijdelijk op te vangen. We onderzoeken de haalbaarheid van structurele oplossingen van het energieprobleem.

Planvorming sportclusters

- Op verzoek van de gemeenteraad hebben we een strategische sportaccommodatiematrix opgesteld en besproken met de raad.
- Op sportcomplex Terworm hebben we een besluit genomen om het bestaande grasveld te gaan upgraden met een nieuw type (milieuvriendelijker) kunstgras.
- Bij de sportcomplexen Varenbeuk en Nieuw Lotbroek hebben we vervolgstudies uitgevoerd naar de verdere clustering van (sport)voorzieningen.

Sportevenementen

In de gemeente Heerlen vinden verschillende sportevenementen plaats. In totaal zijn 10 evenementen gesubsidieerd, variërend van hardloop- en wandelevenementen tot badminton, schaken en de Highland Games. Het aantal deelnemers aan de Obvion Run neemt jaarlijks toe. In 2025 groeide het evenement tot 2.500 deelnemers verdeeld over verschillende hardloop- en wandelafstanden. Daarnaast vonden onder meer Obvion Limburgs Mooiste plaats, evenals de Franssen Franken Ronde en Eredivisie Beach. Bij Eredivisie Beach werd tevens een breedtesportweek georganiseerd in nauwe samenwerking met HHB en VC Heerlen, waaraan ongeveer 700 kinderen hebben deelgenomen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Sport wordt hieronder weergegeven:

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Sport	4.727	5.423	5.216	-11.271	-11.913	-12.471	-6.544	-6.490	-7.255	-765 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Sport	Hogere kosten voor inhuur door de gewijzigde langere openingstijden voor binnensportaccommodaties.		-345	S	N
	Hogere kosten energie e.d. door de gewijzigde langere openingstijden voor binnensportaccommodaties.	77	-150	I	V/N
	Afrekening specifieke uitkering sport. Wij hebben een te hoog voorschot ontvangen voor 2025 waardoor een gedeelte moet worden teruggestort.	-263		I	N
	Voor de BMV's zijn de kosten structureel hoger geworden, met name door het actualiseren van de schoonmaakprogramma's en een recente aanbesteding hiervan.		-250	S	N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		111	I	V
	Diverse afwijkingen.	-21	76	I	N/V
Totaal kernthema Sport		-207	-558		-765

Bedragen x € 1.000

Kernthema Cultuur

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 hebben we gewerkt aan een breed en toegankelijk cultureel aanbod voor inwoners en bezoekers van Heerlen. Samen met culturele instellingen, makers, verenigingen en partners hebben we cultuurparticipatie, talentontwikkeling en levendigheid in de stad versterkt.

Cultuureducatie bleef een belangrijk onderdeel van ons beleid. Via het programma Cultuureducatie met Kwaliteit maakten basisschoolleerlingen kennis met kunst, cultuur en erfgoed. Scholen maakten gebruik van educatieve programma's bij verschillende culturele instellingen in de stad. Met de Cultuurbus konden scholen culturele locaties bezoeken. Tijdens de Kidscultuurweek maakten kinderen kennis met een groot aantal culturele organisaties, zoals SCHUNCK en Parkstad Limburg Theaters. Daarmee hebben we cultuur voor veel leerlingen toegankelijk gemaakt. Leerlingen van het Voortgezet Onderwijs kregen van de parkstadgemeenten de mogelijkheid om de voorstelling Het Geluk van Limburg te bezoeken.

Onze culturele instellingen organiseerden in 2025 opnieuw een breed en aansprekend programma voor inwoners en bezoekers. SCHUNCK trok veel publiek met tentoonstellingen en activiteiten. De tentoonstelling *Andy Warhol: Vanitas*, georganiseerd in samenwerking met het Andy Warhol Museum in Pittsburgh, trok circa 30.000 bezoekers en zorgde voor veel landelijke aandacht. Ook werd de voormalige kunstcollectie van DSM voor het eerst aan het publiek gepresenteerd in de tentoonstelling *Rooted in Change*. Deze tentoonstelling was te zien op meerdere locaties in de stad, waaronder SCHUNCK, het Nederlands Mijnmuseum en het raadhuis, en liet zien hoe kunst en industrie met elkaar verbonden zijn.

Naast tentoonstellingen speelde de bibliotheek een belangrijke rol in het toegankelijk maken van cultuur en kennis. Dankzij het gemeentelijk beleid voor gratis bibliotheekabonnementen voor inwoners van 65 jaar en ouder nam het gebruik van de bibliotheek sterk toe. Het aantal uitleningen door deze doelgroep steeg aanzienlijk. De bibliotheek organiseerde daarnaast activiteiten zoals leesclubs, cursussen en ontmoetingsmomenten. Met initiatieven zoals Digistart, Digicafés en het Informatiepunt Digitale Overheid hielpen we inwoners bij het ontwikkelen van digitale vaardigheden. Voor mensen die minder mobiel zijn, bleef de dienst Boek aan Huis beschikbaar.

Ook amateurkunst kreeg aandacht. Amateurkunstverenigingen vormen een belangrijk onderdeel van het culturele ecosysteem in Heerlen. Via het Platform Amateurkunst Heerlen (verbonden aan het Cultuurhuis Heerlen) hebben we verenigingen ondersteund met advies, netwerk en subsidie. Verenigingen kregen ondersteuning bij vraagstukken rond ledenwerving, organisatie en samenwerking. Tijdens de Week van de Amateurkunst kregen amateurkunstenaars de kans hun werk aan een breed publiek te laten zien. Daarnaast ontvingen tientallen verenigingen een waarderingssubsidie en ondersteuning bij culturele activiteiten.

We hebben ook ruimte geboden aan talentontwikkeling en jonge makers. Er werden talentprogramma's ontwikkeld zoals Nieuwe Nor Academy en Life Cyper. Initiatieven zoals Kool Cult, OUTPOET, Greylight Projects, PANDA en Nieuwe Helden045 boden makers ruimte om te experimenteren en zich verder te ontwikkelen. In de stad ontstond daarnaast een groeiend netwerk van creatieve plekken waar makers elkaar ontmoeten en samenwerken. Initiatieven zoals Blender en De Nieuwe Galerij boden lokale makers een podium in de binnenstad. Ook de ontwikkeling van een creatieve broedplaats aan de Parallelweg droeg bij aan een sterker ecosysteem voor makers.

Evenementen en festivals zorgden opnieuw voor levendigheid in de stad. Grote evenementen zoals Cultura Nova, The Notorious IBE, Schrit_tmacher en het Dutch Mountain Film Festival trokken veel bezoekers uit Heerlen en de regio. Ook evenementen zoals Wintertijd en Richtig Heële brachten veel mensen samen in de stad en droegen bij aan een bruisend centrum. Daarnaast ondersteunden we kleinere initiatieven en activiteiten via onder andere de reuringregeling.

Ook de podiumkunsten bereikten een groot publiek. Parkstad Limburg Theaters trok bezoekers uit de hele regio en werd landelijk bekroond als Theater van het Jaar. De Nieuwe Nor ontving opnieuw veel bezoekers en bood ruimte aan zowel nationaal talent als regionale makers.

Daarnaast werkten we verder aan de ontwikkeling van het AV-kwartier rondom het rijksmonument Royal. In dit gebied ontstaat een plek waar film, media en creatieve makers samenkomen. Met onder andere CineSud en het Dutch Mountain Film Festival groeit hier een cluster voor audiovisuele cultuur.

Ook kunst in de openbare ruimte kreeg aandacht. Nieuwe kunstwerken werden toegevoegd aan de collectie en samen met partners werken we aan het beheer, behoud en de verdere ontwikkeling van straatkunst en andere kunstwerken in de stad. De panden aan de promenade worden ook door een cultureel profiel gekleurd. Met onder andere de intrek van Fotomuseum aan het Vrijthof x Vista College, DOKA en (B)ruis is er meer levendigheid in het centrum.

Met deze activiteiten hebben we cultuur voor inwoners toegankelijk gehouden, ruimte geboden aan makers en bijgedragen aan een levendig cultureel klimaat in Heerlen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Cultuur wordt hieronder weergegeven:

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Cultuur	596	1.128	1.251	-17.466	-17.037	-16.874	-16.870	-15.909	-15.623	286

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Cultuur	Hogere bezoekersaantallen bij het kasteel hebben ervoor gezorgd dat er meer goederen in- en verkocht zijn.	103	-73	I	V/N
	Door het niet doorgaan van enkele begrote evenementen is een lagere subsidieverstrekking ten behoeve van evenementen gerealiseerd.		35	I	V
	Lagere huurkosten t.b.v. Kasteel Hoensbroek.		144	S	V
	Diverse afwijkingen.	20	57	I	V/V
Totaal kernthema Cultuur		123	163		286

Bedragen x € 1.000

Kernthema Cultureel erfgoed

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 hebben we gewerkt aan het zichtbaar maken, behouden en beleefbaar maken van het cultureel erfgoed van Heerlen. Daarbij lag de nadruk op publieksactiviteiten, archeologisch onderzoek en de ontwikkeling van belangrijke erfgoedlocaties.

2025 stond in het teken van het Jaar van het Heerlens Erfgoed. Samen met culturele instellingen, erfgoedorganisaties en inwoners organiseerden we talrijke activiteiten rond het Romeinse, middeleeuwse en mijnverleden van de stad. Daarmee brachten we het verhaal van Heerlen dichterbij inwoners en bezoekers. Het erfgoedjaar liet zien dat erfgoed leeft in de stad en dat er grote belangstelling is voor de geschiedenis van Heerlen.

Een belangrijk project was het grootschalige archeologisch onderzoek op het Raadhuisplein. Dit onderzoek vond plaats in het hart van het Romeinse Coriovallum en leverde veel nieuwe kennis op over de geschiedenis van de stad. Tijdens de opgravingen werden bijzondere vondsten gedaan, waaronder het graf van een Romeinse soldaat, resten van een groot Romeins gebouw en andere archeologische objecten. Deze vondsten trokken nationale en internationale aandacht en onderstreepten het belang van Heerlen als Romeins centrum in de regio. Tijdens het onderzoek organiseerden we open dagen en publieksactiviteiten, zodat inwoners de opgravingen van dichtbij konden volgen. Ook via een graafjournaal en livestream werd het onderzoek gedeeld met een breed publiek.

We werkten daarnaast verder aan de ontwikkeling van het nieuwe Romeins Museum. Na de sluiting van het Thermenmuseum zijn voorbereidingen getroffen voor de bouw van het nieuwe museum en de doorontwikkeling van de organisatie. Tegelijkertijd organiseerden we tijdelijke tentoonstellingen, lezingen en publieksactiviteiten om het Romeinse verhaal zichtbaar te houden. Zo was onder andere de pop-uptentoonstelling *Romeinse villa's in Limburg* te zien in De Vondst.

Heerlen vervult een centrale rol als penvoerder binnen het regionale samenwerkingsproject Via Belgica, waarin de provincie Limburg en Zuid-Limburgse gemeenten samenwerken aan de ontsluiting en promotie van het Romeinse erfgoed in de regio. Daarnaast ontving de gemeente Heerlen eveneens de toekenning van € 4,5 mln. euro voor het project VIA VIA (2025–2027) (www.via-via.eu) om met Het Romeins Museum en 12 andere partners in de Euregio het Romeinse verleden beleefbaar te maken voor de internationale toerist.

Ook het mijnverleden van Heerlen kreeg aandacht. Het Nederlands Mijnmuseum organiseerde tentoonstellingen, activiteiten en lezingen over de geschiedenis van de mijnstreek. Met tentoonstellingen zoals *Rooted in Change*, waarin de voormalige kunstcollectie van DSM werd gepresenteerd, werd het verhaal van de industriële geschiedenis van de regio verbonden met kunst en erfgoed.

Het middeleeuwse erfgoed kreeg eveneens aandacht. In het centrum werkten we verder aan het project Landsfort Herle, waarin het middeleeuwse karakter van de stad beter zichtbaar wordt gemaakt. In dat kader startte de restauratie en herbestemming van de Schelmentoren. De toren werd eind 2025 geopend met een speciale openingsshow in het kader van de afsluiting van het Jaar van het Heerlens Erfgoed. De toren werd ingericht als publiekslocatie waar bezoekers nu de geschiedenis van middeleeuws Heerlen kunnen beleven.

Kasteel Hoensbroek bleef een belangrijke erfgoedlocatie en trekpleister voor bezoekers. Het kasteel breidde het publieksprogramma verder uit met nieuwe activiteiten, waaronder wekelijkse publieksactiviteiten in het weekend en een nieuwe film die bezoekers kennis laat maken met het verhaal van het kasteel. Daarmee versterkte het kasteel, naast het permanente museale aanbod, zijn rol als plek waar het middeleeuwse verleden van de regio zichtbaar en beleefbaar wordt gemaakt voor een breed publiek.

Ook op het gebied van archeologie hebben we onze wettelijke taken uitgevoerd. Bij ruimtelijke ontwikkelingen voerden we archeologisch onderzoek uit en zorgden we ervoor dat archeologische waarden

zorgvuldig worden beschermd of onderzocht. De archeologische beleidskaart blijft daarbij een belangrijk instrument.

Met deze activiteiten hebben we het erfgoed van Heerlen beter zichtbaar en beleefbaar gemaakt voor inwoners en bezoekers en hebben we bijgedragen aan het versterken van de identiteit van de stad.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Cultureel erfgoed wordt hieronder weergegeven:

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Cultureel erfgoed	1.622	2.393	2.320	-8.173	-10.445	-10.038	-6.551	-8.051	-7.717	334

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Cultureel erfgoed	Lagere inkomsten en uitgaven museum als gevolg van Gratis Pop Up.	-83	83	I	N/V
	De lagere uitgaven voor het onderhoud van monumenten zijn mede het gevolg van een beperkte beschikbare beleidscapaciteit, waardoor minder uitvoering kon worden gegeven aan de voorgenomen onderhoudsactiviteiten.		51	I	V
	Baten en lasten Historisch goud verlopen via diverse programma's.		96	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		144	I	V
	Diverse afwijkingen.	10	33	I	V/V
Totaal kernthema Cultureel erfgoed		-73	407		334

Bedragen x € 1.000

Kernthema Groen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 heeft de rigoureuze vergroening zijn beslag gekregen in de buurten Lindeveld, Eikenderveld en Mariarade-Noord. Dit zijn de wijken waar met vergroening het grootste effect kon worden bereikt, hetgeen inmiddels zichtbaar is in het straatbeeld. Inwoners en woningcorporaties zijn nadrukkelijk betrokken bij de totstandkoming van deze projecten. Bewoners hebben actief deelgenomen, elkaar beter leren kennen en gezamenlijk bijna 200 geveltuinen aangelegd. Hiermee is niet alleen de fysieke leefomgeving verbeterd, maar droeg deze actie ook bij aan de sociale cohesie in de buurten.

Omdat de mate van verstening juist op private terreinen het grootst is, is 40% van het beschikbare budget ingezet voor de herinrichting van gronden in gezamenlijk eigendom van gemeente en woningcorporaties. Voorbeelden hiervan zijn de binnentuin van seniorencomplex De Eik in Eikenderveld en voortuinen aan de Paadweg.

Daarnaast is in 2025 het initiatief genomen om ook andere plekken in de stad te vergroenen, met name locaties waar mensen elkaar ontmoeten en waar het effect van vergroening het grootst is. De haalbaarheid hiervan is onderzocht en de eerste voorbereidingen zijn inmiddels gestart.

De nieuwe bomenverordening had in 2025 zichtbaar effect. Bij nieuwe plannen wordt duidelijk beter rekening gehouden met bestaande bomen en houtopstanden. Dit helpt bij klimaatadaptatie, meer biodiversiteit en een gezondere leefomgeving. In dat kader is ook ecologisch beheer op meer plekken ingevoerd. Dit wordt komende jaren steeds meer zichtbaar in een extensiever maaibeeld van gazons en bermen. Daar waar in buurten een strak gemaaid gazon gewenst is zal dit blijven. Een andere belangrijke mijlpaal in de richting van een gezonde en klimaatadaptieve stad is de vaststelling door de raad van het beleidskader Natuurinclusief bouwen als eerste gemeente in Limburg. In 2025 zijn de werkzaamheden voor het soortenmanagementplan gestart. Daarbij lukte het de inschrijver niet om voldoende ecologen te vinden voor het veldwerk. Na marktconsultatie is een nieuwe aanbesteding uitgezet.

Bewoners dragen ook zelf steeds meer bij aan de vergroening en uitstraling van de stad. In het kader van operatie Steenbreek werden ruim 150 tuinen vergroend. Daarmee is de regeling inmiddels zo succesvol dat het jaarlijkse budget het aantal deelnemers begrenst. De groene golf Heerlen heeft in 2025 een doorstart gemaakt. De Heerlense tuinen, groene vrijwilligers en de gemeente slaan daarmee de handen ineen om meer mensen te betrekken bij het Heerlense groen en de waarde daarvan voor Heerlen. Ook helpen de groene vrijwilligers elkaar waar nodig en mogelijk.

Het onderhoud van de openbare ruimte is aantoonbaar verbeterd. Door de inzet van extra aannemers, die werken volgens een beeldgestuurde aanpak in plaats van op basis van vooraf vastgestelde maatregelenpakketten per termijn, is de achterstand in het onderhoud van groenvoorzieningen grotendeels weg-gewerkt. Hierdoor werden werkzaamheden op het moment uitgevoerd dat dit daadwerkelijk nodig was. Daarnaast hebben Werk voor Heerlen en RD4 efficiëntieverbeteringen doorgevoerd binnen hun organisaties. Deze optimalisaties hebben geleid tot een meer consistente uitvoering van het onderhoud, waardoor minder afwijkingen zijn geconstateerd ten opzichte van het beoogde onderhoudsbeeld.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Groen wordt hieronder weergegeven:

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Groen	38	38	220	-8.777	-8.764	-10.009	-8.739	-8.726	-9.789	-1.063 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Groen	Speeltuinen Hogere lasten worden veroorzaakt door inhaalslag inclusief maken speeltuinen in 2025 door lagere uitvoeringscapaciteit in 2023 en 2024. Deze overschrijding wordt in 2026 ingelopen waardoor het totale budget t.b.v. inclusief maken speeltuinen niet wordt overschreden. Een deel van de overschrijding wordt gedekt vanuit de bestemmingsreserve Speeltuinen (kernthema bestemming € 90K).	32	-165	I	V/N
	Er is sprake van een prijsstijging bij de aanbesteding van groenonderhoud om dezelfde werkzaamheden en kwaliteit te kunnen leveren.		-1.079	I	N
	Afwijking komt tot stand door optimale inzet van specifieke uitkeringen.	125	-125	I	V/N
	Diverse afwijkingen.	25	124	I	V/V
Totaal kernthema Groen		182	-1.245		-1.063

Bedragen x € 1.000

2.1.6 Programma Sociaal domein

Portefeuillehouders: Arlette Vrusch, Wil Houben, Roel Wever, Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

In 2025 hebben we onze inspanningen in het sociaal domein voortgezet met een focus op het bevorderen van zelfredzaamheid, preventie, inclusiviteit en sociale cohesie. We hebben onze (kwetsbare) inwoners ondersteund en preventieve maatregelen en de samenwerking met onze partners gecontinueerd. Dit om een samenhangend netwerk van ondersteuning en zorg te bieden, zo dicht mogelijk bij de leefomgeving van de inwoner. Dit alles tegen de achtergrond van blijvende uitdagingen in het sociaal domein, waaronder de druk op de jeugdzorg en vergrijzing.

Hulp bij het Huishouden

In 2025 is de continuïteit van de Hulp bij het Huishouden in Heerlen succesvol geborgd. MeanderGroep en Zesta Zorggroep (voorheen Ambulante Thuiszorg) verzorgen deze ondersteuning al sinds de invoering van de Wmo in 2007. Met deze ervaren aanbieders is het gelukt om de samenwerking voort te zetten. Vanaf 1 januari 2025 voeren zij gezamenlijk de Hulp bij het Huishouden uit op basis van een voortgezet contract. Zij zijn samen verantwoordelijk voor de ondersteuning van ruim 3.900 inwoners, uitgevoerd door 664 medewerkers. Ondanks aanhoudende personeelstekorten in de sector en een toenemende zorgvraag is het gelukt om vaste thuiszorgmedewerkers te behouden en de ondersteuning zonder onderbreking voort te zetten. Hiermee is stabiliteit gerealiseerd voor zowel inwoners als zorgmedewerkers. Samen met de aanbieders is in 2025 ingezet op verdere versterking van de samenwerking. Er wordt gewerkt aan het optimaliseren van het toegangsproces voor inwoners en aan een efficiënte inzet van personeel, zodat de ondersteuning tijdig en passend aansluit bij de behoeften van inwoners. Hiermee is een stevige basis gelegd voor de toekomst van de Hulp bij het Huishouden in Heerlen.

Buurt Teams Heerlen

Buurtteams Heerlen (BTH) is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo ondersteuning (dagbesteding, begeleiding, respijtzorg) en een groot deel van de welzijnstaken in Heerlen. Een belangrijk uitgangspunt van de uitvoering van de ondersteuning is het versterken van de sociale basis en zorgen voor een goede samenwerking met aanpalende domeinen en opdrachten. Hierbij ondersteunen zij inwoners zoveel mogelijk in de eigen buurt. Na het opstart en implementatiejaar 2024 heeft BTH in 2025 ingezet op een verdere invulling van de uitgangspunten en verplichtingen van de subsidietender. Hierbij hebben zij op basis van de ervaringen van het eerste uitvoeringsjaar stappen gezet om een passend aanbod te creëren, rekening houdend met het DNA van Heerlen in zijn totaliteit en van de verschillende buurten met eigen focusgebieden. Daarnaast heeft Buurtteams Heerlen een aantal aanvullende opdrachten uitgevoerd zoals Versterken mentale veerkracht in de wijk, incl. scholen van professionals Uniform instroommodel mentale gezondheid (IZA transformatieplan mentale gezondheid) Pluswijken, Moeders met dromen (Heerlen Noord) verder heeft Buurtteams Heerlen een rol in de WTH (wet tijdelijke huisverboden).met additionele middelen, bijvoorbeeld vanuit SPUK-middelen¹.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Om aan de groeiende vraag naar maatschappelijke opvang tegemoet te komen, hebben we binnen de bestaande locaties het aantal plekken uitgebreid. Ook de kleinschalige opvang in de wijk (gewone woningen verspreid over Parkstad) is gegroeid. De uitstroom is bevorderd door meer woningen hiervoor beschikbaar te stellen (Housing Parkstad). Het verbeterplan opvang is uitgewerkt, zodat per ingang van 1 januari 2026 het toegangsteam Loket Opvang en Beschermd Wonen Parkstad (LOBW) is toegerust om te indiceren. Samen met de Adviesraden Maatschappelijke Ondersteuning van de Parkstadgemeenten, cliëntenraden en ketenpartners is daarnaast gewerkt aan een nieuwe Visie Beschermd Wonen, die in februari 2026 aan de gemeenteraden is aangeboden ter besluitvorming.

Het aanbod beschermd wonen sluit steeds beter aan bij de hulpvragen van onze inwoners in de regio Parkstad. Daardoor is het aantal PGB's gedaald en wordt er meer zorg in natura geleverd. Dit betekent dat we als centrumgemeente ook meer zicht gaan krijgen op de kwaliteit van de geleverde zorg. Wel

¹ SPUK-middelen (Specifieke Uitkeringen) zijn financiële middelen die het Rijk aan gemeenten verstrekt om specifiek rijksbeleid uit te voeren op gebieden als gezondheid, sport, bewegen, cultuurparticipatie, sociale basis en verduurzaming.

zien we in 2025 een stijging van kosten voor deze zorgvorm. Dit heeft met name te maken met het wegwerken van wachtlijsten, een toename van zorgzwaarte en de omslag van PGB naar zorg in natura. Ook is een aantal organisaties verder geprofessionaliseerd en zijn administratieve achterstanden weg-gewerkt.

Inkomensondersteuning

In 2025 is vanuit de beleidsterreinen Schuldhulpverlening, Inkomensondersteuning en Armoedebestrijding de basis gelegd voor het nieuwe beleidsplan rondom inkomenszekerheid: '*Zekerheid als Vertrekpunt*'. Het beleidsplan is tot stand gekomen middels een participatief beleidsvormend traject, waarbij de Adviesraad MO, keten- en netwerkpartners, alsmede inwoners en medewerkers van verschillende domeinen van de gemeente Heerlen hebben bijgedragen aan de vorming van nieuw beleid rondom dit thema. Het vastgestelde beleidsplan zet onder meer in op het verstevigen van de financiële basis van inwoners, het versterken van onderlinge en domein-overstijgende samenwerking en het verbeteren van maatwerk- en duurzaam gerichte ondersteuning.

Algemene voorzieningen jeugd

We hebben ons speeltuinbeleid voortgezet en daarmee veilige en attractieve speeltuinen geboden voor kinderen in de leeftijd tot en met twaalf jaar. In het merendeel van de speeltuinen hebben we aanpassingen gerealiseerd zodat deze ook toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking. We hebben de scoutingorganisaties ondersteund om hun leden een plezierig, uitdagend en leerzaam programma aan te bieden.

Jeugdparticipatie

In het kader van jeugdparticipatie zijn in 2025 Jongerenambassadeurs geworven; een groep betrokken jongeren uit Heerlen die meedenken over de toekomst van Heerlen. Zij worden uitgenodigd om zelf initiatieven aan te dragen. Daarnaast leggen zij, in persoon en via social media, de verbinding tussen jongeren en de diverse initiatieven en evenementen die Heerlen rijk is en bouwen zij aan een community.

Jongeren Infopunt Enne?!

Medio 2025 is het Jongeren Infopunt Enne?! geopend in het centrum. Enne?! biedt jongeren van 16 tot en met 27 jaar een laagdrempelige plek waar zij terecht kunnen met vragen over onder andere school en opleiding, werk en inkomen, geldzaken, vrije tijd, relaties, gezondheid en wonen. Binnen Enne?! werken acht teams van de gemeente Heerlen samen. Door deze integrale samenwerking kunnen jongeren op één plek snel en passend worden ondersteund, krijgen zij eenduidige antwoorden op hun vragen en worden zij waar nodig toegeleid naar aanvullende hulp of ondersteuning.

Jeugd en gezinnen

- Met de uitvoering van Kansrijk van Start en Kansrijke Start Parkstad en Zuid-Limburg is ingezet op het versterken van ontwikkelkansen van kinderen vanaf – 9 maanden voor de geboorte. In nauwe samenwerking met partners is een breed en samenhangend preventief ondersteuningsaanbod voor gezinnen gerealiseerd.
- De samenwerking binnen Parkstad op het brede beleidsterrein jeugd is verder vormgegeven, onder andere rondom echtscheidingen, scholing van medewerkers, de Beschermingstafels Jeugd Parkstad en de website Opgroeien in Parkstad.

Jeugdzorg

Basishulp Jeugd (JENS)

- JENS heeft de Basishulp Jeugd (preventieve activiteiten en ambulante jeugdhulp) uitgevoerd en verder versterkt. De inzet was gericht op laagdrempelige, tijdige en passende ondersteuning in de directe leefomgeving van jeugdigen en gezinnen. Vindplaatsgericht werken in de voorschoolse voorzieningen, het onderwijs en in de wijk is verder geborgd.
- In 2025 heeft een onafhankelijk onderzoek plaatsgevonden naar de passendheid van de lumpsum voor de Basishulp Jeugd. De conclusie luidt dat het lumpsumbedrag in beginsel passend kan zijn, mits wordt gestuurd op werkelijke kosten en de bedrijfsvoering en informatievoorziening hierop verbeterd wordt.
- In vervolg hierop is eind 2025 door JENS en de HLV-gemeenten overeenstemming bereikt over een opdracht gericht op het sturen op werkelijke kosten binnen de lumpsum Basishulp Jeugd.

Residentiële jeugdzorg

- Ook in 2025 zijn met de 16 Zuid-Limburgse gemeenten afspraken gemaakt over de gezamenlijke inkoop van jeugdzorg voor de komende jaren.
- Daarnaast zijn verdere afspraken gemaakt over de inrichting van een nieuwe samenwerkingsstructuur.
- Op Limburgs niveau zijn nadere afspraken gemaakt over jeugdbescherming en -reclassering.

Het advies van de Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg is beschikbaar gekomen. Dit is gericht op het realiseren van een toekomstig dekkend en duurzaam (financieel) gezond jeugdzorglandschap.

Inclusiviteit en eenzaamheid

- Met de vaststelling van het Heerlens Ouderen Akkoord 2025–2030 is in 2025 verder gebouwd aan een inclusieve stad waarin ouderen actief kunnen participeren. Programma's zoals Senior Actief, Welzijn op Recept en de voorbereiding van de Senioren Academie stimuleren ontmoeting en betrokkenheid in de buurten.
- De aanpak van eenzaamheid is verankerd in de subsidieopdracht aan Buurtteams Heerlen en heeft geleid tot nauwere samenwerking tussen inwoners, vrijwilligers, zorg en lokale partners. Via Welzijn op Recept en wijkgerichte activiteiten worden inwoners met eenzaamheidsgevoelens actief toe geleid naar passende sociale initiatieven, met als doel hun netwerk te versterken en veerkracht te vergroten.

Wmo

- Wmo dagbesteding, begeleiding, welzijn en ondersteuning: Vanaf 2024 voert Buurtteams Heerlen (Stichting inclusio Uitvoering) deze activiteiten uit. Basis is de subsidietender 'maatschappelijke ondersteuning in de gemeente Heerlen' die initieel geldt voor de periode 2024 t/m 2027.
- Het Wmo-vervoer via Omnibuzz blijft uitdagend door landelijke chauffeurstekorten, maar door aanpassingen in de ritorganisatie hebben we oplossingen gevonden voor de vraag naar mobiliteit.
- In 2025 zijn hulpmiddelen en trapliften doelmatig ingezet, wat heeft bijgedragen aan de kwaliteit en continuïteit van de ondersteuning. De ingezette hulpmiddelen voldoen aan de geldende kwaliteitsnormen en de uitvoering van de dienstverlening verloopt naar tevredenheid. Voor de Wmo-hulpmiddelen is in 2024 een aanbesteding afgerond, waarna de samenwerking met de bestaande leverancier Medipoint is voortgezet. Hiermee is continuïteit geborgd en zijn de hulpmiddelen vanaf 1 januari 2025 tegen gunstige voorwaarden geleverd en onderhouden. Het contract heeft een looptijd van 48 maanden. Met twee verlengingsopties heeft dit een looptijd van maximaal zeven jaar. Ook de inzet van trapliften sluit aan bij de ondersteuningsbehoefte van inwoners.

Gezondheid en preventie (zie ook programma Volksgezondheid en milieu)

- Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft lokale en regionale preventieve gezondheidsmaatregelen versterkt. Specifieke aandacht ging uit naar kwetsbare groepen, met activiteiten gericht op onder andere mentale en fysieke gezondheid.
- We zijn aan de slag met alle vijf landelijke ketenaanpakken: Kansrijke Start, Aanpak Overgewicht en Obesitas Kinderen (Keigezond), Gecombineerde Leefstijlinterventie (HealthyLIFE), sociaal verwijzen (Welzijn op Recept) en valpreventie.
- Mede door bovenstaande activiteiten is er verdere domein overstijgende samenwerking ontstaan tussen gemeenten, zorg- en welzijnspartners en zorgverzekeraars,
- Het stimuleren van bewustzijn bij ouders, kinderen en onderwijsinstellingen over het belang van gezond leven vormt een samenhangend uitgangspunt bij initiatieven die vallen onder Trendbreuk, IZA en GALA, zoals JOGG en Keigezond.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Net als voorgaande jaren heeft MEE de onafhankelijke adviserende cliëntondersteuning voor de Heerlense inwoners vormgegeven. In 2025 hebben zij aan 230 cliënten ondersteuning geboden via onafhankelijke advisering. Dit ligt in de lijn met 2024, toen waren het 223 Heerlense cliënten. Daarnaast hebben 80 incidentele contacten plaatsgevonden. Dit is minder dan afgelopen jaar waarin 116 inwoners via een eenmalig contact zijn geholpen. Voor het uitvoeren van deze onafhankelijke adviserende cliëntondersteuning ontvangt MEE Zuid-Limburg een subsidie. Activerende cliëntondersteuning wordt in Heerlen door andere zorgaanbieders zoals Buurtteams Heerlen uitgevoerd.

Impact en betekenis

Onze inspanningen hebben bijgedragen aan een sociale basis waarin mensen zich gesteund voelen en toegang hebben tot passende ondersteuning en zorg. Door een brede focus op preventie, inclusie en samenwerking zijn we beter in staat om in te spelen op complexe maatschappelijke uitdagingen.

Uitdagingen en kansen

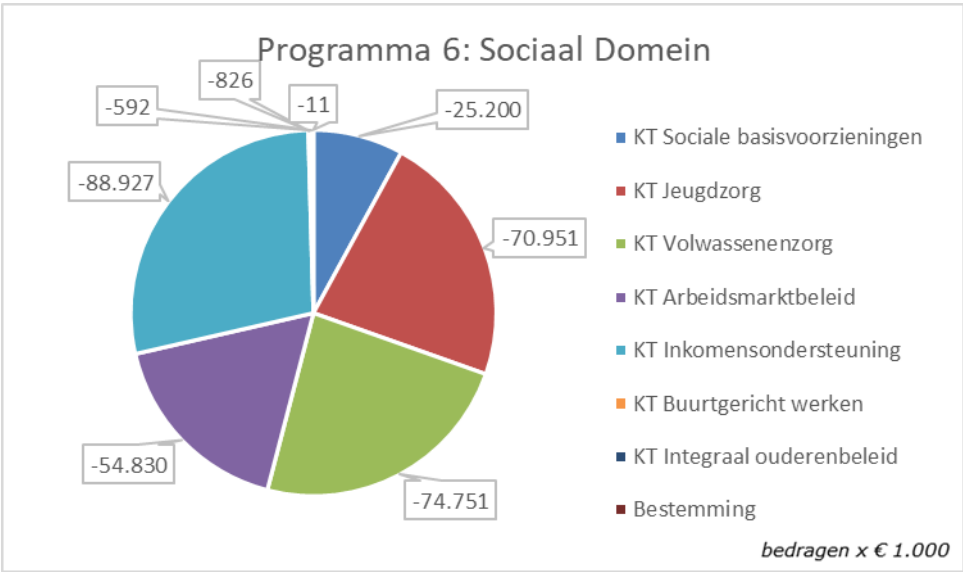
De druk op de jeugdzorg en Wmo blijft een aandachtspunt, zoals de betaalbaarheid ervan en de krapte op de arbeidsmarkt. We hopen dat initiatieven zoals GALA/IZA en het inhoudelijk gedachtegoed van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd kansen bieden om samen met partners duurzame oplossingen te realiseren en de veerkracht van onze gemeenschap te vergroten.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Sociaal Domein	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Sociale basisvoorzieningen	726	5.372	5.666	-20.120	-25.556	-25.200	-19.394	-20.185	-19.534	651
KT Jeugdzorg	772	1.047	2.206	-59.607	-59.916	-70.951	-58.835	-58.868	-68.744	-9.876
KT Volwassenenzorg	2.401	3.446	3.183	-74.028	-78.290	-74.751	-71.627	-74.844	-71.567	3.276
KT Arbeidsmarktbeleid	1	1.582	6.367	-42.619	-49.623	-54.830	-42.618	-48.041	-48.463	-422
KT Inkomensondersteuning	66.928	70.784	71.925	-83.810	-87.980	-88.927	-16.882	-17.196	-17.002	194
KT Buurtgericht werken	0	0	46	-880	-815	-826	-880	-815	-780	35
KT Integraal ouderenbeleid	332	316	291	-672	-630	-592	-340	-315	-302	13
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	71.160	82.548	89.684	-281.736	-302.810	-316.077	-210.576	-220.263	-226.393	-6.130
Bestemming	35	2.111	2.111	-15	-15	-11	20	2.096	2.100	4
Gerealiseerde resultaat	71.195	84.658	91.795	-281.751	-302.825	-316.088	-210.556	-218.167	-224.293	-6.126

Bedragen x € 1.000

De lasten 2025 zijn als volgt verdeeld over de kernthema’s:

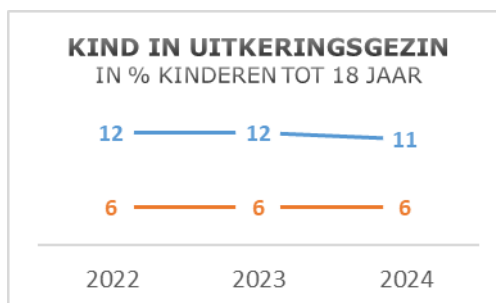
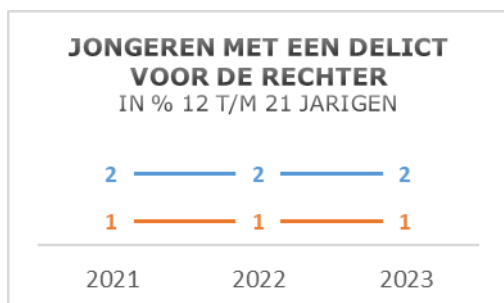
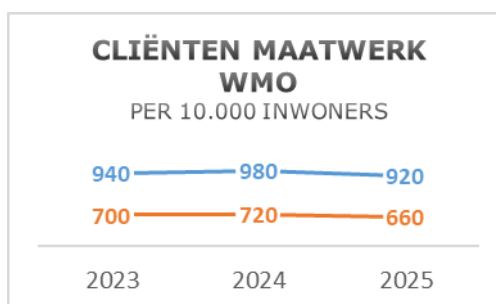
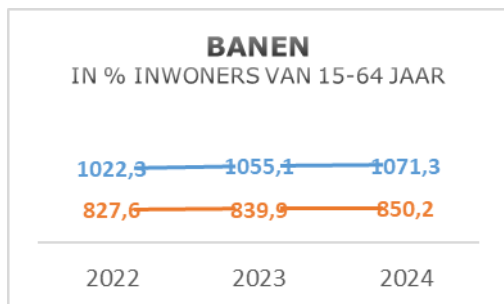
Risico's

- Stijging van de kosten voor jeugdzorg in relatie tot onvoldoende middelen die door het Rijk beschikbaar worden gesteld.
- De vraag is of de potentiële besparing uit het rapport 'Op weg naar een passende lumpsum' door JENS gerealiseerd gaat worden.
- De krapte op de arbeidsmarkt heeft gevolgen voor de jeugdzorg en Wmo-zorg, zoals langere doorloop- en wachttijden, waardoor problemen voor jeugdigen en hun gezin, of volwassenen groter kunnen worden en mogelijk ook kostenverhogend.
- Stijgende kosten voor Wmo-voorzieningen door vergrijzing.
- Het kabinet werkt aan een aanpassing van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo-voorzieningen vanaf 2027, met een taakstellende besparing. Het kabinet gaat ervan uit dat dit voor de gemeentes budgettair neutraal verloopt, omdat er inkomsten uit de eigen bijdrages tegenover staan en dit zal helpen om het gebruik van Wmo-voorzieningen te verlagen. Er is een risico dat de nieuwe regeling voor onze gemeente niet budgettair neutraal zal zijn.
- Langdurige inflatie vraagt veel van huishoudens. Als de inflatie aanhoudt zal het aantal huishoudens dat moeite heeft om rond te komen stijgen; dit kan betekenen dat het beroep op gemeentelijke voorzieningen toeneemt.
- Meer vraag naar plekken voor het huisvesten van verschillende doelgroepen. De plekken zijn echter niet gemakkelijk te realiseren en kunnen een druk leggen op onze wijken.
- Door onzekerheid in landelijke ontwikkelingen, zoals toekomstige rijksbijdragen en economische maatregelen, bestaat het risico dat de uiteindelijke inkomsten en uitgaven afwijken van de huidige ramingen. Dit kan het moeilijker maken om de gemeentelijke begroting nauwkeurig te voorspellen.

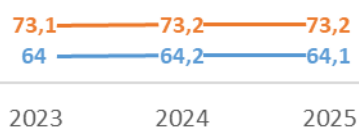
Beleidsindicatoren

Sociaal Domein Beleidsindicatoren

■ NL ■ Heerlen

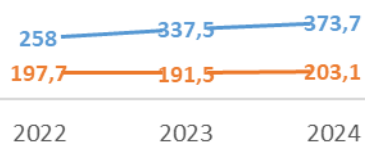

**NETTO-
ARBEIDSPARTICIPATIE**
% VAN DE WERKZAME
BEROEPSBEVOLKING TOV DE
BEROEPSBEVOLKING

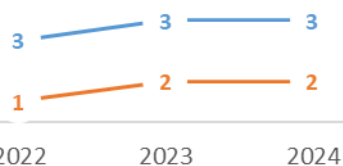

**RE-INTEGRATIE
VOORZIENING**

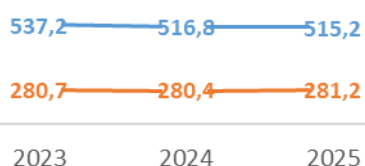
PER 10.000 INWONERS 15T/M64 JAAR

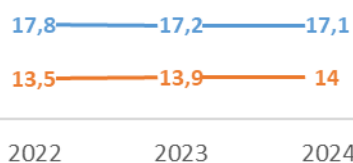
WERKLOZE JONGEREN
IN % 16 T/M 22 JAAR

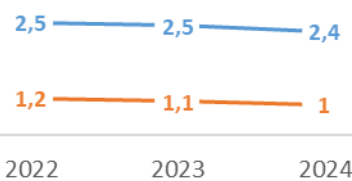
BIJSTANDSUITKERING
PER 10.000 INWONERS

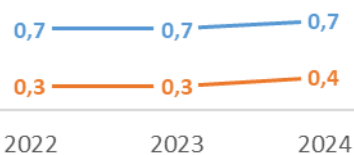
JEUGDHULP
IN % JEUGDIGEN TOT 18 JAAR

JEUGDBESCHERMING
IN % JEUGDIGEN TOT 18 JAAR

JEUGDRECLASSERING
IN % JEUGDIGEN TOT 18 JAAR

Kernthema Sociale basisvoorzieningen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 hebben we verder gebouwd aan een inclusieve, toegankelijke en duurzame sociale basis. Door samen te werken met partners en inwoners hebben we sociale voorzieningen gecontinueerd en – daar waar mogelijk – verder uitgebreid. Hierbij stond de ondersteuning van kwetsbare groepen en het bieden van ondersteuning en (jeugd)hulp in de buurt centraal. We hebben daarnaast ingezet op preventie en bewustwording om zelfredzaamheid en gemeenschapszin te bevorderen.

Inclusieve en toegankelijke speeltuinen

We hebben de transitie naar inclusieve speeltuinen voortgezet. Nieuwe speeltoestellen zijn geplaatst, toiletvoorzieningen zijn aangepast en paden verbeterd, zodat kinderen met een beperking ook veilig en plezierig kunnen spelen.

Scouting en jeugdwerk

Ons scoutingbeleid is gecontinueerd, met ondersteuning bij ledenwerving en de verbetering van veiligheids- en onderhoudsstandaarden.

JENS heeft het jeugd- en jongerenwerk wijkgericht uitgevoerd, in samenwerking met andere (wijk)partners en in samenspraak met de jongeren.

Jeugdparticipatie

De wens om jeugdparticipatie vorm te geven met meer inhoudelijke betrokkenheid van en daadwerkelijke inspraak door jongeren heeft geresulteerd in het werven van 12 Jongerenambassadeurs. Een gemêleerde groep jongeren in de leeftijd van 15 tot 25 jaar, afkomstig uit diverse wijken en scholen van Heerlen. Zij gaan de brug slaan tussen jongeren en de gemeente door te brainstormen over vraagstukken en mee te denken over de toekomst van Heerlen waarbij zij worden uitgenodigd om zelf initiatieven aan te dragen. Ook zullen zij, in persoon en via social media, de verbinding leggen tussen jongeren en de diverse initiatieven en evenementen die Heerlen rijk is, zoals het Jongeren Infopunt Enne?! en @ease, en meebouwen aan een community.

Kansrijk van Start en Kansrijke Start (Parkstad en Zuid-Limburg)

- Via de programma's Kansrijk van Start en Kansrijke Start Parkstad en Zuid-Limburg is gericht ingezet op een sterke start voor jonge kinderen. Door te investeren in de eerste 1.000 dagen van een kind is gewerkt aan het verkleinen van kansenongelijkheid, onder meer door ondersteuning van gezinnen via initiatieven zoals de Sjpruut Sjop, Sjpruutcafés, Ooievaarmoeders, knooppunten Kansrijke Start, Voorzorg, Stevig Ouderschap, Nu Niet Zwanger en Centering Zwangerschap.
- Samen met regionale partners is gewerkt aan de ontwikkeling van het programma Taalrijke Start, dat eind 2025 van start is gegaan. Dit programma is erop gericht om kinderen optimaal voor te bereiden op de taalvaardige start in het basisonderwijs.
- Door het versterken van de samenwerking tussen organisaties in het medische en sociale domein is de preventieve ondersteuning voor (toekomstige) ouders verder uitgebreid. Deze werkwijze is structureel verankerd binnen de regionale aanpak Kansrijke Start.

Jongerenondersteuning: Jongeren Infopunt Enne?! en @ease

- Medio 2025 is het Jongeren Infopunt Enne?! geopend in het centrum. Enne?! biedt jongeren van 16 tot en met 27 jaar een laagdrempelige plek waar zij terecht kunnen met vragen over onder andere school en opleiding, werk en inkomen, geldzaken, vrije tijd, relaties, gezondheid en wonen. Binnen Enne?! werken acht teams van de gemeente Heerlen samen. Door deze integrale samenwerking kunnen jongeren op één plek snel en passend worden ondersteund, krijgen zij eenduidige antwoorden op hun vragen en worden zij waar nodig toe geleid naar aanvullende hulp of ondersteuning.
- @ease is gevestigd in het centrum en wekelijks aanwezig in jongerencentrum The Break en de sportparken Grasbroek en Pronsebroek. Zo wordt de bereikbaarheid voor jongeren vergroot om op een laagdrempelige manier ondersteuning te vinden bij mentale gezondheidsproblemen. Verder werkt @ease samen met tal van andere initiatieven en organisaties om het bereik te vergroten en de mentale gezondheid van onze jongeren te verbeteren. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD) heeft @ease in 2025 erkend als één van de 11 best practices voor mentale gezondheid bij jongeren in 65 landen.

Bewustwording en geweldspreventie

- Alle Zuid-Limburgse gemeenten hebben de regiovisie Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) vastgesteld, verwerkt in een uitvoeringsplan en de betrokken partners hebben zich hieraan gecommitteerd. Het plan omvat lokale, subregionale en regionale samenwerking, en richt zich op het vergroten van bewustwording, deskundigheidsbevordering en samenwerking. Trainingen voor professionals en een bewustwordingscampagne hebben bijgedragen aan een bredere aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.
- Handle with Care is in heel Zuid-Limburg uitgerold. Via Handle with Care, gastlessen op basisscholen en een pilot in het voortgezet onderwijs hebben we de bewustwording over huiselijk geweld vergroot.

Gezonde jeugd (zie ook programma Volksgezondheid en milieu)

- De JOGG-aanpak (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst, voorheen Jongeren op gezond gewicht) bevordert een gezonde leefstijl bij jeugdigen, zowel thuis, in de buurt, op school, in de vrije tijd, bij sport, werk en media. JOGG deed dit door activiteiten te stimuleren en te organiseren waaronder het nationaal schoolontbijt, de peuter- en kleuter4daagse en het aanbieden van fruit op scholen. Daarnaast zijn scholen en kinderopvanglocaties begeleid bij het behalen en het behouden van Gezonde School- of gezonde kinderopvangcertificaten.
- Keigezond bood ondersteuning aan gezinnen met kinderen met overgewicht en obesitas in samenwerking met GGD, zorgverzekeraars en andere partners. Er is een eerste aanzet vanuit de GGD gedaan voor een toekomstige subregionale uitrol naar de 16 gemeenten Zuid-Limburg.
- Er is op Parkstadniveau een samenwerking opgezet tussen de jeugdgezondheidszorg en tandartspraktijken voor meer bewustwording bij ouders over het belang van goede mondverzorging bij kinderen en een goede doorverwijzing naar de tandarts.

Eenzaamheidspreventie

We zetten ons in Heerlen niet alleen in voor een aanpak tegen eenzaamheid maar ook voor het voorkomen daarvan door het versterken van een wijkgerichte en preventieve aanpak. Met initiatieven zoals Welzijn op Recept is ingezet op het vroegtijdig signaleren van eenzaamheid en het actief verbinden van inwoners aan sociale netwerken. Daarnaast zijn via de maatjesprojecten en andere buurtgerichte activiteiten inwoners begeleid naar passende vormen van ontmoeting, ondersteuning en participatie.

De uitvoering vindt plaats in nauwe samenwerking met vrijwilligers, maatschappelijke partners, zorgprofessionals en lokale ondernemers, onder regie van Buurteams Heerlen. Hiermee werken we aan duurzame sociale verbindingen en het versterken van de veerkracht van inwoners, met bijzondere aandacht voor kwetsbare doelgroepen.

Buurteams Heerlen

In de verschillende buurtpunten en activiteitencentra in Heerlen is het ondersteunings- en activiteiten-aanbod na het opstartjaar verder vormgegeven en is aan het buurtopbouwwerk een impuls gegeven. Het collectief aanbod is stevig op de kaart gezet en de basis voor de digitale ondersteuning, ook via blended care², is in 2025 gelegd. Daar waar voor een inwoner individuele ondersteuning (meer) passend was, is daar op ingezet. Er is gestart met de transformatie van de 'klassieke' dagbesteding naar dagbesteding met een zinvolle invulling, waarbij de behoefte van de inwoner centraal staat. Hierbij is ook de beweging ingezet om dit zoveel mogelijk vanuit de eigen organisatie en expertise vorm te geven waarmee het aantal onderaannemers wordt beperkt.

Aan de vindbaarheid en bereikbaarheid van BTH is en wordt continue aandacht geschonken. Zo worden de inwoners nadrukkelijk gewezen op de buurtpunten met hun inloof functie. Hiervoor zijn in 2025 ook specifieke campagnes gestart gericht op het voorkomen van eenzaamheid en zichtbaar maken van mogelijkheden voor vrijwilligerswerk. De samenwerking met andere partijen in het sociaal en medisch domein wordt opgezocht. Hiermee wordt gewerkt aan passende oplossingen zodat kwetsbare inwoners nog beter worden geholpen. Met Mondriaan is gewerkt aan een integrale aanpak in de wijk en om bij te dragen aan oplossing van de GGZ problematiek. Samen met JENS is een praktisch actieprogramma opgesteld voor jongeren tussen 16 en 23 jaar om het doorlopend aanbod voor deze leeftijdscategorie te versterken. Vanuit SPUK-middelen is ingezet op welzijns- en mbo coaches waarmee de samenwerking met huisartsen en onderwijs een verdere boost kreeg. Met senior actief kunnen 'oudere' inwoners

² [Blended care](#) is een zorgvorm die traditionele face-to-face behandelingen combineert met online toepassingen, zoals eHealth-modules, apps en videobellen.

meedoen aan laagdrempelige beweegactiviteiten tegen een laag tarief. Tevens voert BTH vanaf 2025 het veilig casemanagement huisverboden uit.

Als gemeente hebben wij gemonitord en gestuurd op de uitvoering van de subsidietender zodat de Wmo doelstelling dat iedereen optimaal mee kan doen, zoveel mogelijk op eigen kracht, met ondersteuning van het sociaal netwerk en waar nodig via een passende ondersteuning wordt gerealiseerd. Hierbij is ook aandacht geschonken aan de specifieke opgaven die deel uitmaken van de subsidietender, te weten samenwerking aanpalende domeinen en participatie en transformatie dagbesteding.

Vluchtelingen

- In 2025 was de druk op de asielopvang in Nederland onveranderd hoog en er was veel behoefte aan nieuwe opvangplekken. Heerlen blijft hierin verantwoordelijkheid nemen en heeft verder gebouwd aan de relatie met de opvanglocaties voor asielzoekers/vluchtelingen in Heerlen. Er worden in het AZC 380 vluchtelingen opgevangen en in de ProcesOpvangLocatie (POA) worden 51 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) opgevangen. Hiermee voldoen we ruimschoots aan wat de Spreidingswet van ons vraagt. De instroom van Oekraïense vluchtelingen is weliswaar afgenomen, maar er is nog steeds veel behoefte aan nieuwe opvangplekken. Ook daar neemt Heerlen haar verantwoordelijkheid en vangen we zo'n 200 vluchtelingen op.
- Alle gemeenten in Nederland moeten statushouders huisvesten. De statushouders worden op basis van inwonertal verdeeld over alle gemeenten, die hiermee een taakstelling krijgen. De instroom van asielzoekers is nog steeds hoog, waardoor de taakstelling ook hoog is. Toch hebben we de taakstelling over 2025 behaald en hebben we de achterstand uit het verleden kunnen verlagen. Het blijft echter moeizaam om voldoende passende huisvesting te vinden. Door achterstanden bij de IND en door een mismatch tussen vraag en aanbod, is het behalen van de taakstelling ieder jaar weer een enorme uitdaging. We hebben onze knelpunten herhaaldelijk gedeeld met de provincie, die toezichthouder is voor de taakstelling. Waar mogelijk werken we samen met de gemeenten om ons heen.
- De gemeente heeft een regisserende rol in de inburgering voor de Heerlense inburgeraars. De gemeente kijkt welke leerroute het meest geschikt is voor de inburgeraar en begeleidt de inburgeraar tijdens het traject. Het aantal inburgeraars is in 2025 weer flink gestegen. De inburgeraars volgen lessen bij onze partners en doen mee aan onze eigen workshops. We werken in het inburgeringsaanbod nauw samen met de andere Zuid-Limburgse gemeenten. Samen hebben we een publiek-publieke samenwerking voorbereid en zijn er stappen gezet om een leerroute voor snelle leerders te organiseren. We hebben zelf in 2025 in samenwerking met de Bovengrondse Vakschool een kleine pilot uitgevoerd waarin we inburgeraars die meer moeite hebben met het leren van de taal, participatievaardigheden meegeven. Ons doel is dat iedereen naar vermogen mee leert doen, het liefst via werk. We proberen statushouders daarvoor een zo goed mogelijke start in onze stad te geven.

Inclusie en diversiteit

De gemeente als werkgever heeft aan het begin van 2024 het Charter Diversiteit ondertekend (dit is een initiatief van de SER). In het daarna opgestelde plan geven we aan hoe we als werkgever binnen onze eigen organisatie zorgen dat iedereen op een prettige en passende manier kan werken en hoe we de komende vier jaar gaan werken aan de verhoging van diversiteit en inclusie binnen de ambtelijke organisatie. We willen hiermee niet alleen werken aan een mooiere organisatie voor iedereen, maar ook een goed voorbeeld zijn voor andere organisaties.

Samen met onze partners geven we uitvoering aan de Lokale Inclusie- en diversiteitsagenda 2024-2027. In samenspraak met maatschappelijke organisaties werken we aan een stad die toegankelijk is. Ten aanzien van de openbare ruimte hebben we een structureel overleg met het Inclusieplatform Heerlen (IPH). Hun ervaringsdeskundigheid wordt ingezet bij schouwen, maar ook bij nieuwe ontwikkelingen, zoals het Romeins museum. Daarnaast blijven we inzetten op openbaar toegankelijke toiletten. Ook op het gebied van diversiteit hebben we stappen gezet. In Heerlen is veel te doen voor mensen uit de LHBTIQA+ gemeenschap. Elk weekend zijn er activiteiten in Centr@l ParQ aan de Oranje Nassastraat. Ook in 2025 was er een goed bezochte Prideweek en een Pridewalk in het centrum van Heerlen. Ook noemenswaardig was de buitententoonstelling in mei 2025 op het van Grunsvenplein: A Love Letter tot Queer Resilience. In ons LHBTIQA+ beleid is specifiek aandacht voor jongeren. COC Limburg geeft voorlichting op middelbare scholen en GSA netwerken (steunnetwerken op het scholen voor LHBTIQA + scholieren) worden gestimuleerd en ondersteund.

Impact en betekenis

Door een sterke focus op preventie, inclusiviteit en samenwerking hebben we bijgedragen aan de ontwikkeling van een stevig fundament voor een sociaal betrokken en veerkrachtige samenleving. Onze inspanningen hebben gezorgd voor betere toegankelijkheid van voorzieningen, verbeterde ondersteuning voor kwetsbare inwoners en een versterking van de sociale cohesie.

Uitdagingen en kansen

De uitdaging binnen de jeugdzorg is groot en vraagt om een andere positie van de gemeenten binnen het stelsel om minder afhankelijk te zijn van (grote) jeugdhulpaanbieders en beter te kunnen sturen als gemeente. De toenemende druk op het volwassenendomein vraagt om innovatieve oplossingen en betere samenwerking met partners. Nieuwe plannen op het gebied van asiel zorgen voor onzekerheden voor gemeenten, dit vraagt goede samenwerking en afstemming met het Rijk.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Sociale basisvoorzieningen wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Sociaal Domein	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Sociale basisvoorzieningen	726	5.372	5.666	-20.120	-25.556	-25.200	-19.394	-20.185	-19.534	651 v

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Sociale basisvoorzieningen	<i>Vreemdelingen</i> Door de inzet van Spuk middelen zijn er verschillen aan de baten en lasten kant.	358	-366	I	V/N
	<i>Informele zorg</i> Het geconstateerde voordeel is ontstaan doordat wij een specifieke uitkering vanuit GALA hebben ontvangen. Hiermee hebben we tijdelijk een financieringsbron vanuit het Rijk kunnen aanspreken voor de inzet van informele zorg.		129	I	V
	<i>Huiselijk geweld</i> De afgelopen jaren heeft Centrum gemeente Heerlen structureel regionale financiële middelen overgehouden op deze taak. Dit werd veroorzaakt doordat projecten later zijn uitgevoerd, goedkoper zijn gerealiseerd, geen doorgang hebben gevonden of (deels) zijn bekostigd uit ontvangen subsidies. Conform een bestuurlijke afspraak zijn deze middelen jaarlijks teruggevoerd naar de regio door middel van een verlaging van de gemeentelijke bijdrage aan de GGD voor Veilig Thuis. Het aandeel van Heerlen is hierbij structureel als voordeel opgenomen in onze begroting (€ 150.000). Dit voordeel is in de afgelopen jaren ook daadwerkelijk gerealiseerd. Bij het vaststellen van de Zuid-Limburgse regiovisie GIA is echter al aangegeven dat dit voordeel met de nieuwe visie en de bijbehorende uitvoeringsplannen naar verwachting niet langer gerealiseerd kan worden. In 2025 is het dan ook niet mogelijk gebleken het in de begroting verwerkte voordeel (volledig) in te vullen.		-117	I	N
	<i>Opvang ontheemden Oekraïners</i> De kosten die de gemeente maakt voor de opvang van Oekraïners wordt gedekt via een Specifieke Uitkering (bekostigingsregeling).	-170	170	S	N/V
	<i>Heksenketel</i> Het voordeel op de baten is ontstaan door de uitruil van middelen vanuit de SPUK Kansrijke Wijk Heerlen-Noord.	85		I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		437	I	V
	Diverse afwijkingen.	21	103	I	V/V
Totaal kernthema Sociale basisvoorzieningen		294	356		651

Bedragen x € 1.000

Kernthema Jeugdzorg

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Basishulp Jeugd

- In 2025 hebben we de jeugdzorg verder versterkt door de inzet van JENS op wijkgerichte ondersteuning, samenwerking met onderwijs en het voorliggend veld, en gerichte sturing op instroom in specialistische hulp. Met de invoering van de werkwijze 'voorliggend tenzij zorg noodzakelijk' is de afweging bij instroom aangescherpt. Vanwege de wens van zowel de gemeenten als JENS om duidelijkheid te krijgen is een onderzoek verricht naar de passendheid van de lumpsum.
- In 2025 hebben de HLV-gemeenten, in samenwerking met JENS, een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren naar de passendheid van de lumpsumfinanciering voor de Basishulp Jeugd. De conclusie luidt dat het lumpsumbedrag in beginsel passend kan zijn, mits wordt gestuurd op werkelijke kosten en de bedrijfsvoering en informatievoorziening hierop verbeterd wordt.
- Eind 2025 is tussen JENS en de HLV-gemeenten overeenstemming bereikt over een opdracht gericht op het sturen op werkelijke kosten binnen de lumpsum Basishulp Jeugd.
- Per 1 april 2025 is de werkwijze 'voorliggend tenzij zorg noodzakelijk' door JENS ingevoerd. Nieuwe hulpvragen en verlengingen zijn sindsdien expliciet beoordeeld op inzet binnen het voorliggend veld of de gebiedsteams, voordat wordt overgegaan tot uitbestede zorg. Hiermee is de instroom in specialistische ambulante jeugdhulp scherper gewogen en is de rol van het voorliggend veld versterkt.
- De wijkgerichte inzet van de Basishulp Jeugd is in 2025 voortgezet. Ondersteuning is zoveel mogelijk georganiseerd in de directe leefomgeving van jeugdigen en gezinnen, met nadruk op eigen kracht en samenwerking met het netwerk rondom het gezin.
- De inzet op groepsgerichte ondersteuning is verder doorontwikkeld, met als doel passende hulp efficiënter en dichterbij de eigen leefomgeving te organiseren.
- In samenwerking met het onderwijs en voorschoolse voorzieningen is laagdrempelige ondersteuning geboden op scholen en plusvoorzieningen (peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang), onder andere via doelgroeparrangementen en inzet vanuit de gebiedsteams.
- De vaste contactpersonenstructuur richting huisartsenpraktijken is gecontinueerd, waarmee de samenwerking en afstemming in verwijzingen beter is geborgd.

Residentiële jeugdzorg

- In 2025 heeft de jeugdhulpregio Zuid-Limburg ingezet op een versterking van de samenwerking binnen de segmenten Crisis, Gesloten Intensieve Klinische Jeugdzorg (GIK-J) en Wonen.
- De zestien Zuid-Limburgse gemeenten hebben in 2025 opdracht gegeven voor de toekomstige aanbesteding van alle jeugdhulp met verblijf; de segmenten Crisis, IK-J (zonder Jeugdzorg+) en Wonen (inclusief deeltijdpleegzorg en logeren). Deze opdracht is de start geweest van een nieuwe beweging om het aanbod van jeugdhulp met verblijf in onze regio te verbreden, een ambulantiseringsslag te maken en het verder terugdringen van wachtlijsten.
- In 2025 is de regio Zuid-Limburg gestart met gesprekken met aanbieders en ketenpartners om betere randvoorwaarden voor samen leren en ontwikkelen te kunnen realiseren voor jeugdhulp met verblijf. Als gevolg van de geïntensiveerde samenwerking tussen de jeugdbescherming/jeugdreclassering en jeugdhulpaanbieders met verblijf, is er eind 2025 nog nauwelijks sprake van escalaties op casusniveau binnen crisis.
- Eind 2025 is de Centrale Toegang voor IK-J, Wonen en het expertteam gestart. Dit betekent een administratieve vereenvoudiging en efficiëntere doorgeleiding van de hulpvraag.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Jeugdzorg wordt hieronder weergegeven:

Programma 6: Sociaal Domein	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025	
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025		
KT Jeugdzorg	772	1.047	2.206	-59.607	-59.916	-70.951	-58.835	-58.868	-68.744	-9.876	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Jeugdzorg	Basishulp Jeugd/JENS In 2025 blijkt het beschikbare lumpsumbudget voor JENS niet toereikend om de gerealiseerde zorgkosten te dekken. In de novembernota werd het tekort geprognoseerd op € 5,1 mln. In de jaarrekening van JENS bedraagt het tekort aandeel Heerlen € 4,5 mln. Deze bijstelling hangt o.a. samen met de effecten van ingezette beheermaatregelen en ontwikkelingen in de uitvoering van de Jeugdzorg. Daarmee blijven ontwikkelingen in zorgvraag en kosten een voortdurend aandachtspunt. Mede naar aanleiding van het onderzoek naar een passende lumpsum wordt samen met JENS gewerkt aan het traject 'sturen op werkelijke kosten', met als doel te komen tot een financieel houdbare en toekomstbestendige uitvoering van de Jeugdzorg binnen de lumpsum. Daarnaast zijn naar aanleiding van het advies van de deskundigencommissie Van Ark mutaties in het gemeentefonds doorgevoerd. Deze middelen zijn onderdeel van programma Bestuur en dienstverlening (€ 9,3 mln).	1.072	-5.606	I	V/N
	Jeugdzorg We constateren dat het steeds moeilijker is voor gecontracteerde zorgaanbieders om tijdig passende jeugdhulp te organiseren. Hierdoor is vaker maatwerk nodig, wat leidt tot hogere kosten, onder andere doordat niet-gecontracteerde aanbieders steeds hogere tarieven vragen. Het aantal ambulante trajecten tijdens verblijf (ATV) stabiliseert terwijl de kosten toenemen door toename van één-op-één maatwerkbegeleiding en toename van duurdere behandeltrajecten. Binnen het segment GIKJ (Gesloten Intensieve Klinische Jeugdhulp) zien we voortsnog een afname van het aantal jeugdigen, wat niet leidt tot lagere zorgkosten. Verlenging contract GIKJ heeft geleid tot hogere tarieven. Hiernaast zien we binnen dit segment een forse toename van de inzet één-op-één begeleiding, waarvoor een extra toeslag geldt. In het segment Wonen stabiliseren zowel de aantallen als de bijbehorende zorgkosten. De eerder vastgestelde taakstelling op beheermaatregelen is grotendeels gerealiseerd, onder andere door sturing op de verlengde Jeugdwet 18+. Hoewel het aantal maatregelen Gedwongen Kader bij de gecertificeerde instellingen is afgenomen, blijven de kosten gelijk door de invoering van het nieuwe landelijk tarief. Daarnaast zijn er aanvullende kosten voorzien voor de uitbreiding van de formatie van het Inkoopteam Maastricht (S) en het dossier XONAR (I).		-5.810	S	N
	Preventief Jeugdbeleid Afwijking komt tot stand door dekking van reguliere middelen vanuit SPUK GALA middelen.	-70	115	I	N/V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		265	I	V
	Diverse afwijkingen.	157		I	V
Totaal kernthema Jeugdzorg		1.159	-11.035		-9.876

Bedragen x € 1.000

Kernthema Volwassenenzorg

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Ook in 2025 hebben we volop gewerkt aan het versterken van een toekomstbestendig zorgsysteem voor volwassenen in Heerlen. We hebben samen met partners ingezet op het verbeteren van de toegankelijkheid van ondersteuning en zorg, het stimuleren van zelfredzaamheid en inrichten van voorzieningen en ondersteuning dicht bij de leefomgeving van onze inwoners.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Om aan de groeiende vraag naar maatschappelijke opvang tegemoet te komen, hebben we binnen de bestaande locaties het aantal plekken uitgebreid. Ook de kleinschalige opvang in de wijk (gewone woningen verspreid over Parkstad) is gegroeid. De uitstroom is bevorderd door meer woningen hiervoor beschikbaar te stellen (Housing Parkstad). Ook de vrouwenopvang wordt uitgebreid door middel van de verwerving van het buurpand, dat momenteel verbouwd wordt. Het verbeterplan opvang is uitgewerkt, zodat per ingang van 1 januari 2026 het toegangsteam Loket Opvang en Beschermd Wonen Parkstad (LOBW) is toegerust om te indiceren. Op deze wijze willen we meer gegevens verzamelen over de mensen die zich melden en grip krijgen op de in-, door en uitstroom. Daarnaast hebben we besloten om in 2026 een ETHOS telling uit te voeren. Door zowel te indiceren en de telling krijgen we aard en omvang van dakloosheid in Parkstad goed in beeld. Met deze informatie kunnen we vervolgens ons aanbod beter laten aansluiten op de vraag. Samen met de Adviesraden Maatschappelijke Ondersteuning van de Parkstadgemeenten, cliëntenraden en ketenpartners is daarnaast gewerkt aan een nieuwe Visie Beschermd Wonen, die in februari 2026 aan de gemeenteraden is aangeboden ter besluitvorming.

Het Samenwerkingsverband Beschermd Thuis Parkstad (BTP) levert vanaf 2023 de Wmo-zorg Beschermd wonen voor mensen met psychische problematiek die 24-uurs zorg nodig hebben. Het aanbod beschermd wonen sluit steeds beter aan bij de hulpvragen van onze inwoners in de regio Parkstad. Daardoor is het aantal PGB's gedaald en wordt er meer zorg in natura geleverd. Dit betekent dat we als centrumgemeente ook meer zicht gaan krijgen op de kwaliteit van de geleverde zorg. Wel zien we in 2025 een stijging van kosten voor deze zorgvorm. Dit heeft met name te maken met het wegwerken van wachtlijsten, een toename van zorgzwaarte en de omslag van PGB naar zorg in natura. Ook is een aantal organisaties verder geprofessionaliseerd en zijn administratieve achterstanden weggewerkt. Als laatste zien we in 2025 een stijging van het aantal Safehouse-plekken. Met de partners is afgesproken dat er in gezamenlijkheid gewerkt moet worden aan het beheersbaar maken en houden van deze zorg zonder daarbij de wachtlijst te laten oplopen.

Preventie en samenwerking

Samen met de regiogemeenten en onze uitvoerende partners blijven we inzetten op het voorkomen van dakloosheid en beschermd wonen bij onze inwoners in Parkstad. Een voorbeeld is Housing Justitieel, dit betreft doorstroomwoningen waar ex-gedetineerden naar uitstromen en specialistische begeleiding ontvangen. In 2024 zijn 5 doorstroomwoningen gerealiseerd. We hebben extra geïnvesteerd in preventie, door het aanbieden van cursussen die hierop gericht zijn (voorbeelden: Mental Health First Aid en 'In de put, uit de put'). Daarnaast zetten we in op het verspreiden van kennis over dakloosheid en beschermd wonen door bijvoorbeeld het organiseren van kenniscarroussels en bijeenkomsten met ons Loket Opvang en Beschermd Wonen en lokale toegangen.

Hulp bij het huishouden en woningaanpassingen

Het aantal cliënten dat gebruikmaakt van hulp bij het huishouden is in 2025 gestegen tot 3.900, een groei van 3,5%. Om de continuïteit van de ondersteuning te waarborgen, is een nieuw contract afgesloten met de zorgaanbieders MeanderGroep en Zesta Zorggroep (voorheen ATZ, Ambulante Thuiszorg) voor de periode 2025–2029, met drie verlengingsopties van telkens twee jaar. Tegelijkertijd is ingezet op het onderzoeken van nieuwe, innovatieve vormen van huishoudelijke hulp, met als doel de dienstverlening efficiënter te maken en beter aan te laten sluiten bij de behoeften van inwoners.

Voor woningaanpassingen hebben we in 2025 meer dan 430 aanvragen verwerkt. Deze aanvragen omvatten onder andere aanpassingen zoals drempelverwijdering en het verbreden van deuropeningen. Deze maatregelen bevorderen de toegankelijkheid van woningen en dragen bij aan het langer zelfstandig thuis wonen van onze inwoners.

Doelgroepenvervoer/ Omnibuzz Doelgroepenvervoer

De kwaliteit van het doelgroepenvervoer is in 2025 ondanks de stijgende vervoersvraag op peil gebleven vanwege een herziening van de ritplanning en extra focus op piekspreiding. Hierdoor konden meer ritten worden uitgevoerd zonder concessies te doen aan de service.

Hulpmiddelen

In 2024 is het inkooptraject voor Wmo-hulpmiddelen afgerond, waarbij Medipoint als leverancier is behouden. Het nieuwe contract ging op 1 januari 2025 in en heeft een looptijd van vier jaar, met een mogelijke verlenging tot zeven jaar. In 2025 zijn hulpmiddelen en trapliften doelmatig ingezet en goed beheerd, waardoor cliënten snel en efficiënt de benodigde ondersteuning hebben ontvangen. Via het contract zijn de hulpmiddelen tegen gunstige tarieven geleverd en onderhouden.

In 2025 zijn 837 nieuwe hulpmiddelen uitgeleend en 741 hulpmiddelen weer ingenomen, waardoor het totaal aantal uitgeleende hulpmiddelen aan het einde van het jaar 2.141 bedroeg. Daarnaast zijn 105 nieuwe trapliften geplaatst door Otolift, waardoor het totale aantal trapliften in de gemeente Heerlen steeg naar 471. Deze resultaten laten zien dat de gemeente in 2025 de toegang tot en inzet van hulpmiddelen en trapliften effectief heeft geborgd en geoptimaliseerd.

Persoons Gebonden Budget (PGB)

Bij de beoordeling van PGB-aanvragen is naast de inhoudelijke toets nadrukkelijk gekeken naar de PGB-vaardigheid van een cliënt. Dit wordt gedaan om te borgen dat een aanvrager zijn of haar verantwoordelijkheden aan kan en ook kan toezien of de zorg die is overeengekomen wordt ontvangen. Als een aanvrager onvoldoende PGB-vaardig geacht wordt, is zorg in natura passender.

Innovatie en samenwerking

Wonen en zorg

Samen met woningcorporaties, ontwikkelaars en zorgaanbieders verkennen we de mogelijkheden voor de realisatie van zorgbuurthuizen in Heerlen. Hiervoor is inmiddels een intentieovereenkomst gesloten voor een zorgbuurthuis. Dit project dient als pilot voor een mogelijke verdere uitrol van zorgbuurthuizen in andere wijken.

Gemeenschappelijke visie en samenwerking

In 2025 hebben we gezamenlijk een nieuwe visie voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang opgesteld. Deze wordt in kwartaal 1 van 2026 door alle Parkstad-gemeenten vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Volwassenenzorg wordt hieronder weergegeven:

Programma 6: Sociaal Domein	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Volwassenenzorg	2.401	3.446	3.183	-74.028	-78.290	-74.751	-71.627	-74.844	-71.567	3.276

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Volwassenenzorg	Woningvoorziening Het aantal woningaanpassingen blijft vooral door gebrek aan alternatieve huisvesting en vergrijzing toenemen. Daarbij zijn er ook dit jaar een aantal grote woningaanpassingen geweest. Verder zijn de prijzen in de bouwsector gestegen. Dit samen leidt tot een overschrijding van het budget.		-221	I	N
	Hulpmiddelen Momenteel blijft het aantal verstrekte hulpmiddelen nagenoeg gelijk. Door de nieuwe contractuele afspraken hebben we dit jaar te maken met een ingroeimodel, waarbij voor lopende verstrekkingen nog een hoger tarief geldt.		-129	S	N
	Hulp bij het Huishouden De bezuiniging was- en strijkservice is niet volledig gehaald door latere start. (€ 185k begroot en € 43 gerealiseerd.)	-143	-55	I	N/N
	Persoonsgebonden budget PGB's De overschrijding van het budget wordt voornamelijk veroorzaakt door de nabetaling van het verhoogde uurtarief, dat met terugwerkende kracht vanaf augustus 2024 is ingevoerd en in 2025 tot lasten heeft geleid. Daarnaast is sprake van een lichte stijging van het aantal en de hoogte van de toegekende PGB's. Deze ontwikkeling lag hoger dan eerder geraamd en heeft daarmee eveneens bijgedragen aan de hogere uitgaven.		-139	I	N
	Persoonlijke begeleiding WMO (WZ) De afwijkingen aan baten en lasten kant zijn het gevolg van een tweetal zaken. Allereerst zijn begrote middelen voor in totaal € 295.000 niet besteed in 2025. Dit betrof middelen uit de regiodeal die pas in 2026 worden ingezet. Daarnaast zijn in een later stadium extra inkomsten uit IZA geboekt die niet in de begroting waren opgenomen (de daaronder vallende activiteiten zijn via reguliere middelen bekostigd).	-155	344	I	N/V
	Beschermd wonen Maatschappelijke opvang In de uitvoeringsagenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, vastgesteld in november 2023, zijn de activiteiten voor de jaren 2023 tot en met 2025 beschreven. Deze activiteiten zijn afgestemd op de beschikbare middelen. Aan de batenkant zien we dat vanwege meer vraag naar maatschappelijke opvang we meer eigen bijdrage hebben ontvangen dan we hadden begroot. De binnengekomen eigen bijdrage van Beschermd Wonen is lager omdat we inzetten op het scheiden van wonen en zorg. Wanneer cliënten zelf huur en boodschappen betalen, is de eigen bijdrage aanzienlijk lager (abonnementstarief of nul wanneer het inkomen lager is dan 120% van het sociaal minimum). Aan de lasten kant zien we een overschrijding van het begrote budget op de kostenplaats maatschappelijke opvang thuislozen. Vanwege de eerdergenoemde toegenomen vraag naar opvang was het noodzakelijk om met enige regelmaat maatwerkplekken te financieren. Het voordeel van € 3.522.000 heeft te maken met de volgende ontwikkelingen: de extra rijksmiddelen die beschikbaar zijn gekomen in de meicirculaire 2025 (€ 1,7 mln), de subsidie afrekening (€ 1 mln) met het samenwerkingsverband Beschermd Thuis Parkstad (BTP). Daarnaast hebben we begin 2025 het pand aan de Deken Nicolaystraat gekocht met Beschermd Wonen middelen als tijdelijke voorfinanciering. Omdat het pand nog niet is verkocht, vindt er een administratieve verschuiving plaats naar de balans voor een bedrag van €1 mln.	53	3.522	I	V/V
	PGB beschermd wonen Vanwege wederom een afname van het aantal afgegeven PGB's is niet het volledige begrote bedrag benut. Ons Zorg in Natura aanbod (het samenwerkingsverband Beschermd Thuis Parkstad) heeft een dusdanig breed pallet aan beschermd wonen vormen dat in bijna alle gevallen passende beschermd wonen als zorg in natura geboden kan worden. Het voordeel is lager dan verwacht omdat de PGB tarieven aanzienlijk zijn verhoogd. We verwachten geen wezenlijke verschuivingen meer in aantal toegekende PGB's.		230	I	V
	Diverse afwijkingen.	-18	-13	I	N/N
Totaal kernthema Volwassenenzorg		-263	3.539		3.276

Bedragen x € 1.000

Kernthema Arbeidsmarktbeleid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Heerlen

We hebben de mogelijkheden voor mensen uit Heerlen om talenten te ontdekken en te ontwikkelen concreet gemaakt. Zo hebben een significant aantal inwoners uit Heerlen hun talenten ontdekt en weer de weg naar werk gevonden, via de Bovengrondse Vakschool (BVS). Dit waren veelal mensen met complexe en kwetsbare achtergronden. Zo zijn er veel mensen met de status "nieuw beschut" ontwikkeld en aan de slag gegaan bij diverse werkgevers. Hier voldoen we, als één van de weinige gemeenten in Nederland, aan de landelijke doelstellingen. Dit draagt bij aan een inclusieve samenleving en een inclusieve arbeidsmarkt.

Door het oprichten van een zelfstandige stichting Bovengrondse Vakschool heeft de dienstverlening aan inwoners en werkgevers zich verder kunnen ontwikkelen. Het aantal strategische partners van de BVS neemt toe, waardoor de verbinding tussen werkgevers en mensen in de wijk verder wordt versterkt. Deze verbinding wordt nog verder geëffectueerd doordat de BVS samen met haar partners, zoals Bureau Leren en Doorstromen en het programma Heerlen-Noord, diverse effectieve benaderingsstrategieën voor diverse doelgroepen heeft getest, wat als doel heeft het mobiliseren/verleiden van diverse doelgroepen. Dit om nog meer inwoners uit Heerlen te verleiden de weg naar werk en ontwikkeling te vinden, waardoor de sociaaleconomische structuur voor Heerlen en de regio wordt versterkt.

Parkstad

Deze sociaal economische structuurversterking is ook verankerd in het programma: "ontwikkeling regionale werkhubs voor Parkstad", welke onderdeel is van de regiodeal. We zijn in 2025 gestart met dit 3-jarige programma en hebben de voorbereidingen afgerond om te komen tot het benaderen van kandidaten op een creatieve en innovatieve manier, anders dan de regulier aanpak. Hiervoor is o.a. een team van mensen uit de wijken uit de diverse doelgroepen ingericht die (continu) advies en reflectie geven over de aanpak, waardoor we een aanpak ontwikkelen die afgestemd is met de kandidaten. Tegelijkertijd zijn we ook gestart met het borgen van de structurele betrokkenheid van werkgevers, zodat we optimaal kunnen inspelen op de vraag van werkgevers en onze kandidaten kunnen ontwikkelen op basis van deze vraag. We hebben ook een eerste aanzet gemaakt om te komen tot gedifferentieerde ontwikkelijnen en voldoende opnamecapaciteit, die veelal wordt gefaciliteerd door de mensontwikkelbedrijven in Parkstad. Voor Heerlen is dat de Bovengrondse Vakschool. Daarnaast hebben we onderwijspartijen en het maatschappelijk middenveld betrokken bij dit project. Deze ontwikkelde aanpak leidt op Parkstadniveau tot meer mensen die zich ontwikkelen en aan de slag gaan bij werkgevers.

Zuid-Limburg

Samen met onze partners (UWV, SBB, LWV, MKB Limburg, FNV, CNV, ROC Vista College, Zuyd Hogeschool en gemeenten Maastricht en Sittard-Geleen) vormen we de Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg. Binnen dit samenwerkingsverband zijn we de centrumgemeente. Dit houdt in dat we belast zijn met regie op de regionale samenwerking en het beheer van de daarvoor beschikbaar gestelde middelen. Via de Arbeidsmarktregio hebben we de dienstverlening voor iedereen met vragen over werk, scholing, loopbaan en arbeidsmarktontwikkelingen geregeld door middel van het Werkcentrum Zuid-Limburg en een uitwerking van de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur door de rijksoverheid ([Kamerbrief, 2024](#)). Het Werkcentrum biedt gratis advies, ondersteuning door 'gidsen' en is een samenwerking tussen UWV, gemeenten, onderwijs en werkgevers. Het Werkcentrum Zuid-Limburg is fysiek gevestigd in Maastricht. Eind 2025 hebben we de tijdelijke fysieke locatie van het Werkcentrum in Geleen gesloten. Deze locatie was tijdelijk ingericht voor de optimalisatie van de dienstverlening aan werkzoekenden als gevolg van de massaontslagen bij VDL Nedcar.

Als gevolg van de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur door de rijksoverheid, is het wenselijk dat elke Arbeidsmarktregio een Strategische Meerjarenagenda opstelt. Eén van de bouwstenen van deze Strategische Meerjarenagenda is een regioanalyse van waar de arbeidsmarktregio staat; nu en richting de toekomst. Deze regioanalyse hebben we eind 2025 afgerond en biedt de basis voor de op te stellen Strategische Meerjarenagenda. Hierbij zoeken we actief de verbinding en integratie van de te ontwikkelen Human Capital Agenda door ESZL / Economic Board Zuid-Limburg.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Arbeidsmarktbeleid wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Sociaal Domein	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Arbeidsmarktbeleid	1	1.582	6.367	-42.619	-49.623	-54.830	-42.618	-48.041	-48.463	-422 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Arbeidsmarktbeleid	Uitgaven en inkomsten in het kader van de regionale arbeidsmarkt.	3.298	-3.298	I	V/N
	Uitgaven afgedekt uit SPUK kansrijke wijken.	352	-352	I	V/N
	Tekort op begroting WvH als gevolg van lagere rijksinkomsten dan verwacht. Grotendeels gecompenseerd door jaarrekeningresultaat WvH van voorgaande jaren.	435	-500	I	V/N
	Efficiënte inzet van de specieke uitkeringen t.o.v. de autonome middelen.	700		I	V
	Middelen voor compensatie medewerkers sociaal ontwikkelbedrijven. Tegemoetkoming van het rijk via de decembercirculaire is verantwoord in programma 0.		-1.271	I	N
	Diverse afwijkingen.		215	I	V
Totaal kernthema Arbeidsmarktbeleid		4.784	-5.207		-422

Bedragen x € 1.000

Kernthema Inkomensondersteuning

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Ondersteuning voor bestaanszekerheid in uitdagende tijden

In 2025 hebben we ons opnieuw ingezet om inwoners met een laag inkomen te ondersteunen bij het behoud van hun bestaanszekerheid. De stijgende kosten van levensonderhoud en andere maatschappelijke uitdagingen maakten inkomensondersteuning een belangrijk speerpunt in onze aanpak.

Personen tot de AOW-leeftijd die bijstand ontvangen

Landelijk gezien is het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering in 2025 met 1,03% toegenomen ten opzichte van 2024. In de gemeente Heerlen is het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering in 2025 stabiel gebleven ten opzichte van 2024.

Meldingen voor bijstand versus aanvragen

Wanneer inwoners zich melden voor een bijstandsuitkering, maken de consulenten inkomen van het cluster levensonderhoud een inschatting of er mogelijk recht bestaat op deze uitkering. Hierbij bekijken zij onder andere of er geen aanspraak gemaakt kan worden op een voorliggende voorziening. Niet alle inwoners die zich melden voor een bijstandsuitkering doen uiteindelijk ook een aanvraag. In 55,88% van de gevallen leidt een melding tot een aanvraag. Dit percentage is in Heerlen al jaren stabiel.

Onderzoeken door sociale recherche

Sinds medio 2024 maken de sociaal rechercheurs onderdeel uit van Team Inkomen. Zij onderzoeken op basis van verschillende soorten signalen, zowel zelfstandig als in samenwerking met consulenten inkomen, of inwoners voldoen aan de inlichtingenverplichting. Hiervoor wordt op verschillende manieren onderzoek gedaan, waaronder het voeren van gesprekken, het verrichten van waarnemingen of het afleggen van huisbezoeken. Bij elke handeling wordt beoordeeld of deze, gelet op het doel, proportioneel en gerechtvaardigd is. In 2025 heeft de sociale recherche 77 handavingsonderzoeken verricht. Van deze onderzoeken hebben er 49 geleid tot- of bijgedragen aan een vermindering, afwijzing of beëindiging van de bijstandsuitkering.

Aflossingen op bijstandsvorderingen

In 2025 is een bedrag van € 1.528.175 afgelost op bijstandsvorderingen. Dit is 20,88% van het totaalbedrag aan vorderingen. In 2024 bedroeg het aflospercentage 22,32%. De lichte afname is te verklaren doordat het aantal vorderingen vanuit de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) vanuit de Coronaperiode steeds verder afnemen en ervaring heeft uitgewezen dat zij veelal een andere betaalmoraal hebben.

Kledingbank en Voedselbank

De kledingdagen in samenwerking met Kledingbank Limburg trokken wederom veel bezoekers. In 2025 zijn er 2363 kledingpakketten verstrekt. De Voedselbank heeft in 2025 officieel zijn intrek genomen in de Bovengrondse Vakschool. Hier hebben zij het winkelconcept geïntroduceerd. Inwoners die aanspraak maken op ondersteuning van De Voedselbank krijgen geen voedselpakket meer, maar kunnen zelf in een winkel een winkelwagen aan producten vullen. Hierbij kunnen de vrijwilligers van De Voedselbank een praatje maken en ondersteunen, waarmee een waardevol contactmoment ontstaat. De Voedselbank ondersteunde in 2025 met ruim 11.250 geleverde voedselpakketten.

Kinderarmoede bestrijden

De samenwerking met Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Jarige Job blijft onverminderd voortbestaan. In totaal zijn ruim 2.818 kinderen bereikt met leer-, sport- en cultuuractiviteiten. Dankzij het Fietsenplan hebben 424 kinderen een fiets ontvangen, zodat zij deel kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer. Dit jaar hebben wij als gemeente 75 nieuwe kinderfietsen gedoneerd aan Stichting Leergeld.

Schuldhulpverlening

Het aantal meldingen voor schuldhulpverlening is ten opzichte van 2024 licht afgenomen, van 730 naar 700 in 2025. Een mogelijke oorzaak is de tijdelijk verminderde personeelsformatie als gevolg van personeelsverloop en ziekte. Hierdoor was de bereikbaarheid op externe locaties minder en nam de

wachttijd toe. Met het werven van nieuw personeel zagen we eind 2025 de wachttijd voor een eerste gesprek langzaam teruglopen. In 2025 zijn we gestart met klanttevredenheidsonderzoeken. Doel van de onderzoeken is om de ervaringen op het gebied van dienstverlening te toetsen. De terugkoppeling biedt ons de gelegenheid om bij te sturen.

Vroegsignalering

Sinds 1 januari 2021 zijn leveranciers van water, elektriciteit, gas, warmte, zorgverzekering en verhuurders verplicht om achterstanden te melden. Dit meldingssysteem wordt nog altijd geoptimaliseerd en steeds meer bedrijven weten de gemeente te vinden. Deze twee factoren verklaren voornamelijk de toename in het aantal meldingen vroegsignalering.

Het aantal meldingen van vroegsignalering is in 2025 opnieuw fors toegenomen tot bijna 10.000. Ondanks de toename van bijna 1.700 signalen ten opzichte van het voorgaande jaar zien we het effect nog onvoldoende terug in het aantal inwoners dat hulp accepteert, zijnde de meldingen voor schuldhulp.

Schuldhulp aan ondernemers

Ondernemers met financiële problemen helpen is onze wettelijke (gemeentelijke) taak. In 2025 hebben 86 ondernemers van ons aanbod gebruikgemaakt. Dat is een aanzienlijke toename in vergelijking met de 39 ondernemers die zich in 2024 bij ons hebben gemeld. Mogelijk komt dit door een meer intensieve samenwerking met externe partners waaronder boekhoud- en administratiekantoren. Op deze manier helpen we ondernemers hun onderneming te behouden en voorkomen we faillissementen hetgeen bijdraagt aan een positief ondernemersklimaat en het behoud van werkgelegenheid.

Bijzondere bijstand en aanvullende regelingen

De Fit & Fun regeling is een extra tegemoetkoming van € 75 per persoon voor alle inwoners met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Het bedrag is bedoeld om iets leuks of vitaals mee te doen, maar er wordt bewust niet gecontroleerd hoe het bedrag wordt besteed. Waar mogelijk proberen we de Fit & Fun-regeling ambtshalve (zonder aanvraag) toe te kennen aan inwoners waarvan bekend is dat zij voldoen aan de voorwaarden. Zo verstrekken we de regeling sinds 2025 ook ambtshalve aan inwoners die een aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO) van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) ontvangen. In 2025 is de Fit & Fun-regeling uitgekeerd aan 6.102 inwoners ter hoogte van een totaalbedrag van € 457.650.

Bewindvoering, mentorschap en budgetbeheer

Zoals blijkt uit onderstaande tabel zet de dalende trend van het aantal personen dat onder bewind staat en een beroep doet op bijzondere bijstand zich in 2025 voort:

	2021	2022	2023	2024	2025
Kosten	€ 3.583.299	€ 3.592.498	€ 3.340.317	€ 3.580.589	€ 3.544.856
Dossiers	1.902	1.836	1.735	1.755	1.614

Dat de kosten voor bewindvoering, mentorschap en budgetbeheer ondanks het verschil van meer dan 140 dossiers ten opzichte van 2024 minimaal zijn gedaald, is te verklaren door een stijging in het aantal mentorschappen en de wettelijke verhoging van de tarieven die bij inwoners in rekening worden gebracht. Ook wordt op dossierniveau door de rechter vaker de combinatie tussen bewindvoering en mentorschap uitgesproken. Hierdoor lopen de kosten per dossier gemiddeld hoger op.

Studietoelage

De studietoelage is een maandelijkse bijdrage voor jongeren van 15 jaar en ouder die studiefinanciering of een tegemoetkoming scholieren ontvangen en die vanwege een (medische) beperking niet of minder goed iets kunnen bijverdienen. Gedurende 2025 is het aantal jongeren dat studietoelage ontvangt toegenomen van 28 naar 36. Het totaalbedrag dat over 2025 aan studietoelage is verstrekt bedraagt € 128.007.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Inkomensondersteuning wordt hieronder weergegeven:

Programma 6: Sociaal Domein	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Inkomensondersteuning	66.928	70.784	71.925	-83.810	-87.980	-88.927	-16.882	-17.196	-17.002	194

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Inkomensondersteuning	<i>Kwijtschelding belastingen</i> Er is minder gebruik gemaakt van kwijtscheldingsregeling dan begroot.		50	I	V
	<i>Participatiewet (BUIG budget)</i> Wij ontvangen van het Rijk een budget voor de uitvoering van de Participatiewet. Uit dit budget worden onder meer bijstandsuitkeringen, loonkostensubsidies en uitkeringen op grond van de IOAW, IOAZ en het BBZ bekostigd. In de begroting 2025 zijn de lasten gelijkgesteld aan het verwachte bijstandsbudget. Het Rijk heeft het definitieve budget vastgesteld op € 70.589K. De uitgaven bedragen per saldo € 71.420K, wat resulteert in een tekort van € 831K.	803	-1.634	I	V/N
	<i>Sociaal Medische Indicatie (SMI) / Wet Kinderopvang</i> Zoals vermeld in de novemhernota is er een toename van dossiers waarbij sprake is van multiproblematiek, wat leidt tot meer aanvragen en hogere kosten. Daarnaast is er een toename van dossiers van grote gezinnen met meerdere dagen opvang, wat eveneens leidt tot hogere kosten.		-73	I	N
	<i>Individuele Inkomensvoet</i> In 2025 is er sprake van een lichte stijging van het aantal personen met een inkomensvoet die niet voorzien was in de begroting.		-76	I	N
	<i>Schuldhelpverlening</i> Het financieel voordeel kent een aantal oorzaken zoals een lagere inzet Budgetbeheer, een lager vastgesteld schadebedrag, een uitgestelde aanbesteding van een nieuwe vakapplicatie en een voorzichtig financiële prognose na uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Kredietbank Limburg. De vervanging van de huidige vakapplicatie voor Schuldhelpverlening (SHV) is voorzien, maar de aanbesteding wordt doorgeschoven naar 2026. Het lagere schadebedrag als gevolg van de uittreding uit de GR-Kredietbank (KBL) betreft een incidentele meevaller als gevolg van een belastingteruggaaf. Deze teruggaaf, inclusief rente, is verrekend met een openstaande vordering, waardoor de uiteindelijke schade lager is vastgesteld. Met het uittreden uit de KBL werd voorzien dat de kosten voor Schuldhelpverlening zouden afnemen. Omdat niet geheel duidelijk was in welke mate dit zou zijn werd voorzichtig begroot. De lagere inzet van Budgetbeheer is enerzijds het gevolg van een meer maatgerichte aanpak, waarbij vaker wordt gekozen voor een meer passende inzet van dienstverlening, zoals persoonlijke begeleiding of bewindvoering. Anderzijds hangt dit samen met een tijdelijke vermindering van de dienstverlening. Deze afschaling is het gevolg van bovengemiddeld personeelsverloop, langdurig ziekteverzuim en zwangerschapsverlof binnen het Team Schuldhelpverlening.		500	I	V
	<i>Bijzondere bijstand</i> Een voordeel van €120K doordat in de meicirculaire extra middelen beschikbaar zijn gekomen voor alleenverdienersproblematiek. Deze middelen zijn niet volledig benut in 2025.	170	-50	I	V/N
	<i>Bijzondere bijstand subsidies</i> Het voordeel op de baten is ontstaan door de uitruil van middelen vanuit de SPUK Kansrijke Wijk Heerlen-Noord.	135		I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		281	I	V
Diverse afwijkingen.		33	55	I	V/V
Totaal kernthema Inkomensondersteuning		1.141	-947		194

Bedragen x € 1.000

Kernthema Buurtgericht werken

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Samen voor leefbare en verbonden buurten

In 2025 hebben we voortgebouwd op de visie *Gelukkig in de Buurt* met als doel onze buurten leefbaar, veilig en sociaal verbonden te houden. De aanpak van Buurtregie is essentieel voor de sociale veiligheid in Heerlen en vormt de preventieve laag van de Sociaal Veilig aanpak. Deze aanpak en structuur is in 2025 in alle buurten van Heerlen ingericht, waarbij Buurtregie ervoor zorgt dat veiligheid en leefbaarheid geen losse sporen zijn, maar samenhangende thema's die met elkaar verweven zijn. Het buurtgericht werken verhoogt de sociale cohesie en betrokkenheid van bewoners en speelt een belangrijke rol in vroegsignalering van spanningen, overlast en onveiligheid.

Meer buurtinitiatieven en betrokkenheid

Sinds 2024 zijn er nieuwe subsidieregels. In 2025 hebben we gewerkt aan een verdieping daarvan in de vorm van uitvoeringsafspraken. Deze hebben we samen met een afvaardiging van een aantal buurtorganisaties vormgegeven. Het totaal aan regels en afspraken biedt subsidiemogelijkheden aan buurtorganisaties, samenwerkingsverbanden van buurtorganisaties en losse initiatiefnemers. De bedoeling van de regeling is om samenwerking en eigen initiatieven van burgers te stimuleren, zodat de sociale cohesie en leefbaarheid van de buurt verhoogd wordt. Een verhoogde sociale cohesie werkt preventief ten aanzien van de veiligheid in buurten. Er is daarom een sterke link tussen buurtgericht werken en de werkzaamheden die we in het kader van de sociale veiligheid uitvoeren.

Ons subsidiebeleid heeft geleid tot een divers palet aan projecten die aansluiten bij de behoeften in verschillende buurten. De buurtorganisaties hebben allerlei activiteiten voor de inwoners in hun buurt georganiseerd, van een straatspeeldag en halloweentocht voor de kinderen tot gezellige activiteiten voor oudere inwoners. Buurtconsulenten ondersteunen dit proces van aanvraag tot en met toekennen subsidie. Daarnaast konden losse initiatiefnemers goede ideeën aandragen voor hun buurt. Deze buurtinitiatieven zijn activiteiten voor, door en in de buurt. Het animo om een buurtinitiatief te organiseren voor de buurt was in 2025 hoog, er zijn meer dan 250 buurtinitiatieven georganiseerd. In samenwerking met onder andere onze buurtorganisaties en initiatiefnemers is het platform van 'Samen in de Buurt' verder onder de aandacht gebracht.

Ook in 2025 zijn er netwerkmomenten met de buurtorganisaties georganiseerd en hebben we onder andere samen gepraat over de sociale veiligheid in buurten en de samenwerking om tot sterke buurten te komen. Daarnaast hebben een aantal jongeren verteld over wat hen bezighoudt en welke activiteiten en thema's zij belangrijk vinden. Tijdens de netwerkbijeenkomsten kunnen buurtorganisaties met elkaar en met de gemeente in gesprek gaan en van elkaars ervaringen leren.

Eén loket

De werkwijze van Buurtregie is verder versterkt en werkt vanuit een centraal initiatievenloket. Dit loket biedt inwoners een laagdrempelige manier om ideeën aan te dragen en ondersteuning te krijgen bij het uitwerken van buurtprojecten. Het loket heeft dit jaar honderden aanvragen en vragen verwerkt. Ook voor de buurtorganisaties hanteren we zoveel als mogelijk het één loket principe, zodat zij zich bij activiteiten die verschillende beleidsthema's bevatten, slechts op één plek hoeven te melden en vandaar uit begeleid worden. Het contact met de andere collega's pakken wij vervolgens op.

Betrokkenheid van inwoners met een migratieachtergrond

In de visie op buurtgericht werken hebben we aangegeven ons in te zetten om iedereen in de buurten te betrekken bij de sociale activiteiten en de leefbaarheid, ook onze inwoners met een migratieachtergrond. In het laatste kwartaal van 2025 zijn we begonnen met de voorbereidingen voor de start van het Europese samenwerkingsproject Bridging Heritage dat zich gaat richten op de verbinding met migrantenvrouwen in onze buurten.

Buurthelden en buurtvrienden

Met zo'n 900 actieve buurthelden en buurtvrienden in Heerlen zijn opruimacties, vergroening en sociale initiatieven door bewoners zelf georganiseerd. Er hebben 20 eenmalige schoonmaakacties op initiatief van bewoners plaatsgevonden. In 2025 is er verder gewerkt aan manieren om buurthelden ook op

andere terreinen in te zetten, zoals het ondersteunen van buurtprojecten en het versterken van sociale netwerken.

't Heitje

Onze digitale platform 't Heitje is in 2025 vernieuwd en zal straks uitgebreidere functies kennen. In 2025 is 't Heitje al gekoppeld aan evenementen. Het is de bedoeling dat onze partners in de stad straks ook Heitjes kunnen gaan inzetten als ze klussen hebben. We gaan de Heitjes daarnaast gebruiken bij onze buurthelden en buurtvrienden. Daarmee krijgt 't Heitje een veel breder bereik. Om de nieuwe functies en het nieuwe digitale platform te testen is er in 2025 voorgesorteerd op het pilotjaar 2026 waarin alle in dit jaar voorgedragen vernieuwingen en uitbreidingen worden getest.

Integrale aanpak sociaal veilig

De integrale aanpak van sociale veiligheid is in 2025 verder geoptimaliseerd. Met een combinatie van preventie en repressie hebben we in samenwerking met de politie, woningcorporaties en maatschappelijke partners bijgedragen aan veiliger buurten. Buurtregie met als kernthema buurtgericht werken speelt hierin een belangrijke preventieve rol. Samen zijn een groot aantal casussen opgepakt. We werken ook samen vanuit de Sociaal veilig aanpak en het CITICISS project in een pilot aan complexe problemen via de doorbraakmethode en onze gezinscoaches.

Samen in de Buurt Kamer

In november 2025 is de derde Samen in de Buurt Kamer geopend, in de buurt GMS. Heerlen had al twee andere Samen in de Buurt Kamers, namelijk in Hoensbroek en in de Passart. De Kamer is een ontmoetingsplek waar buurtbewoners, gemeente en professionele partners in de wijk samen komen om te werken aan een veilige, leefbare buurt. Bewoners zijn er welkom om hun vragen te stellen en ideeën te bespreken. Bewoners en organisaties in de buurten weten onze Kamers steeds beter te vinden.

Hoi Heerlen Bus

Ook in 2025 rijdt onze Hoi Heerlen Bus weer door de buurten. Mensen kunnen er terecht voor een kop koffie en een goed gesprek, met vragen of om andere buurtgenoten te ontmoeten. De Bus heeft zes vaste standplaatsen en er maken gemiddeld 65 buurtbewoners per week gebruik van. Met de laagdrempelige Hoi Heerlen Bus versterken we buurten en leveren we een bijdrage aan de samenleving. Door middel van de Bus maken we regelmatig verbinding met nog niet eerder bereikte inwoners.

Burgerbetrokkenheid en lokale democratie

Binnen het programma Burgerbetrokkenheid en Lokale Democratie staat betrokkenheid van onze inwoners centraal. Het bouwen aan vertrouwen is cruciaal en we willen daarom een brug slaan tussen de gemeente en onze inwoners. De mening van onze inwoners is belangrijk als wij beleid maken of projecten opzetten die de inwoners raken. We maken onze plannen en beleid immers voor die inwoner. Daarom hebben we ook in 2025 de dialoog met de inwoner opgezocht.

We hebben in 2025 als pilot een nieuwe vorm van democratie en inspraak ingezet, namelijk het burgerberaad. Van januari tot en met maart hebben 145 inwoners samen nagedacht en gediscussieerd over adviezen die men aan de gemeente wil geven ten aanzien van het door de inwoner gekozen thema 'leefbaarheid'. Het burgerberaad heeft 50 adviezen opgeleverd, waarvan er na stemming binnen het beraad 30 adviezen aan de gemeente zijn overhandigd. Daarmee zijn we aan de slag gegaan.

In 2025 is er verder gewerkt aan het betrekken van inwoners bij onze beleids- en planvorming, in lijn met onze nieuwe participatieverordening. We hebben daarvoor op verschillende plekken de methodiek van Het Relevante Gesprek ingezet. Deze methodiek helpt ons om te komen tot kwalitatief goede participatieprocessen met onze inwoners. We hebben daarvoor onze kennis en expertise rondom participatieprocessen verder vergroot en uitgebreid. Op diverse terreinen is de dialoog met de inwoner aangegaan over nieuwe ideeën van de gemeente.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Buurtgericht werken wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Sociaal Domein	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Buurtgericht werken	0	0	46	-880	-815	-826	-880	-815	-780	35

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Buurtgericht werken	Diverse afwijkingen.	46	-11	I	V/N
Totaal kernthema Buurtgericht werken		46	-11		35

Bedragen x € 1.000

Kernthema Integraal ouderenbeleid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 is het ouderenbeleid van Heerlen verder versterkt met de vaststelling van het Heerlens Ouderen Akkoord 2025–2030. Met dit akkoord hebben wij de koers voor de komende jaren vastgelegd: een stad waarin ouderen vitaal, verbonden en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen leven. Het akkoord richt zich op vier samenhangende pijlers 'bewegen, betrekken, boeien en bewonen' en vormt de basis voor een duurzame aanpak van de vergrijzing in onze stad.

Het afgelopen jaar hebben wij deze ambities verder geconcretiseerd en verdiept. De focus lag op vitaliteit, sociale verbinding, veiligheid en passend wonen, in nauwe samenhang met andere beleidsdomeinen zoals welzijn, sport, cultuur, mobiliteit en Wmo.

Beweging en vitaliteit waren een belangrijke pijler. Het programma Senior Actief is in 2025 onverminderd voortgezet en bereikte wederom een grote groep ouderen verspreid over alle wijken van Heerlen. Met een gevarieerd en laagdrempelig aanbod – van wandelen en yoga tot groepssporten – is bijgedragen aan fysieke gezondheid, sociale ontmoeting en het vergroten van zelfredzaamheid.

Ook het programma Doortrappen tot je 100e is gecontinueerd. In samenwerking met onze partners is ingezet op verkeersveiligheid en het vergroten van het zelfvertrouwen van ouderen op de (e-)fiets. Praktische trainingen en bewustwordingsbijeenkomsten hebben bijgedragen aan veilige mobiliteit en het behoud van zelfstandigheid.

Op het gebied van cultuur en ontmoeting hebben wij onze succesvolle initiatieven voortgezet en versterkt. Rondom de Nationale Ouderendag hebben 55-plussers opnieuw gratis toegang gekregen tot drie toonaangevende culturele instellingen in onze stad: Kasteel Hoensbroek, Nederlands Mijnmuseum en SCHUNCK. Deze actie heeft niet alleen cultuurparticipatie bevorderd, maar ook ontmoeting en sociale verbinding gestimuleerd. Het gratis bibliotheekabonnement voor 65-plussers is in 2025 voortgezet. Hiermee blijven ouderen toegang houden tot kennis, digitale ondersteuning en culturele activiteiten. De bibliotheek vervult daarmee een belangrijke rol als ontmoetingsplek en leeromgeving. Dansmatinees, toneelvoorstellingen en andere laagdrempelige wijkactiviteiten zijn in 2025 verder uitgebreid. Door in alle stadsdelen activiteiten te organiseren, hebben we ontmoeting dichtbij huis mogelijk gemaakt. Deze aanpak draagt aantoonbaar bij aan het versterken van sociale netwerken en het tegengaan van eenzaamheid.

De inzet van de senioren assistent bleef ook in 2025 een waardevolle verbinding tussen beleid en praktijk. Signalen uit gesprekken met ouderen zijn benut bij de verdere implementatie van het ouderenakkoord en hebben bijgedragen aan een beleid dat aansluit bij de leefwereld van onze inwoners.

Op het gebied van preventie hebben wij de ketenaanpak valpreventie verder uitgerold. Door gerichte programma's, voorlichting en samenwerking binnen het zorg- en beweegnetwerk werken wij aan het verkleinen van valrisico's. Hiermee wordt ingezet op het behoud van mobiliteit, zelfstandigheid en kwaliteit van leven.

Daarnaast hebben wij ook in 2025 verenigingen en inspirerende burgerinitiatieven ondersteund met subsidies vanuit het ouderenbeleid. Deze ondersteuning heeft geleid tot nieuwe activiteiten op het gebied van ontmoeting, educatie en vitaliteit. Door ruimte te geven aan lokaal initiatief investeren wij in een veerkrachtig en betrokken ouderennetwerk.

De bereikte resultaten zijn het gevolg van intensieve samenwerking met onze maatschappelijke partners, seniorenverenigingen, vrijwilligers, culturele instellingen en in het bijzonder met Buurtteams Heerlen, waar een belangrijk deel van de uitvoering structureel is belegd. Samen blijven wij bouwen aan een stad waarin ouderen meetellen, meedoen en de regie over hun eigen leven kunnen behouden. Heerlen ontwikkelt zich daarmee verder als een gemeente waar ouder worden niet alleen vanzelfsprekend is, maar ook perspectief biedt.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Integraal ouderenbeleid wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Sociaal Domein	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Integraal ouderenbeleid	332	316	291	-672	-630	-592	-340	-315	-302	13

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Integraal ouderenbeleid	Diverse afwijkingen.	-25	38	I	N/V
Totaal kernthema Integraal ouderenbeleid		-25	38		13

Bedragen x € 1.000

2.1.7 Programma Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouders: Arlette Vrusch, Casper Gelderblom, Wil Houben, Marco Peters

Wat hebben we bereikt?

De samenwerking binnen Zuid-Limburg is in 2025 verder verdiept. Dankzij het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zijn er gezamenlijke afspraken gemaakt over het versterken van de beweging 'van zorg naar gezondheid'. Er is in het bijzonder aandacht voor het verbeteren van de situatie van mensen met gezondheidsachterstanden en mensen in een kwetsbare situatie. Zo zorgen we dat de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar is voor mensen die dat echt nodig hebben. Voor Heerlen betekent dit:

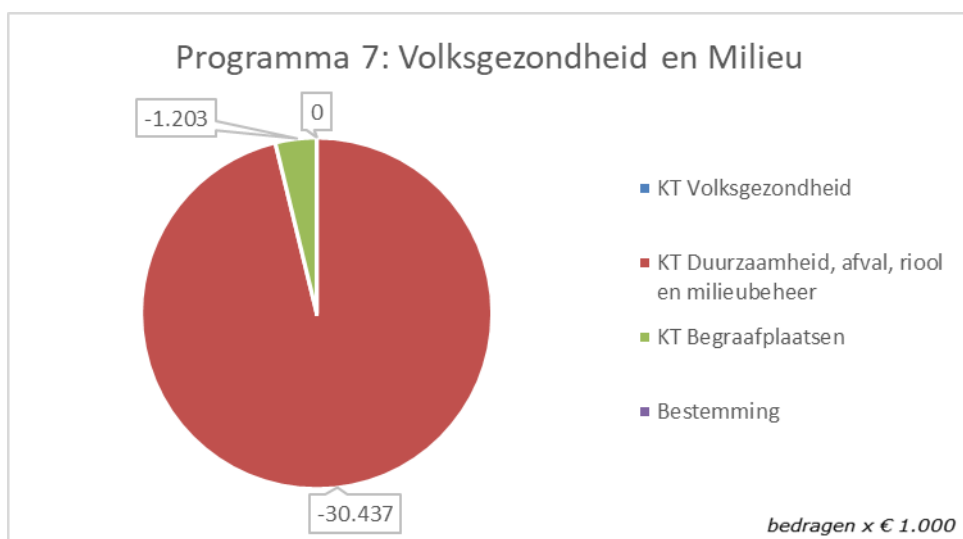
- Meer focus op preventie: bijvoorbeeld via leefstijlprogramma's, beweeginitiatieven, valpreventieve activiteiten, preventieprogramma's op scholen en extra aandacht voor inwoners die moeite hebben met taal.
- Een integrale aanpak in de wijken: om de leefsituatie van inwoners te verbeteren worden sociale en fysieke opgaven in de wijk nauwer met elkaar verbonden.
- Een verdere stap in het realiseren dat iedere Heerlenaar kan meedoen en meetelt: blijvend investeren in het versterken van de sociale basis.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	24.868	28.116	31.045	-25.648	-31.109	-30.437	-780	-2.993	609	3.602
KT Begraafplaatsen	501	501	516	-1.006	-1.025	-1.203	-504	-524	-686	-163
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	25.369	28.617	31.562	-26.654	-32.134	-31.639	-1.285	-3.517	-77	3.439
Bestemming	1.472	3.180	3.180	0	0	0	1.472	3.180	3.180	0
Gerealiseerde resultaat	26.841	31.797	34.742	-26.654	-32.134	-31.639	187	-337	3.103	3.439 v

Bedragen x € 1.000

De lasten 2025 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

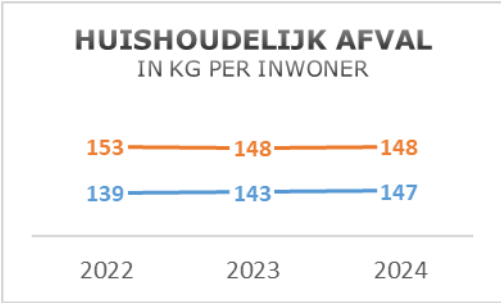
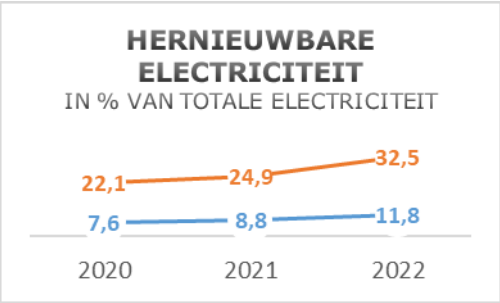

Volksgezondheid en Milieu

Beleidsindicatoren

NL

Heerlen

Kernthema Volksgezondheid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Regionale preventie-infrastructuur en samenwerking

In 2025 is de regionale preventie-infrastructuur net als vorige jaren verder versterkt. De uitvoering van het **Integraal Zorgakkoord (IZA)** en het **Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)** is voortgezet in nauwe samenwerking met gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties en andere partners in Zuid-Limburg. Beide akkoorden blijven gericht op het goed, toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg, en het bevorderen van een gezonde levensstijl en preventie.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Ook in 2025 hebben we met andere gemeenten en partners gewerkt aan het verkleinen van gezondheidsverschillen en een sterkere sociale basis van onze inwoners. Diverse transformatieplannen zijn geschreven. Gemeenten hebben een grote rol in de plannen mentale gezondheid en plusWIJken. In 2025 zijn we gestart met de uitvoering van beide plannen. Het uniform instroommodel mentale gezondheid wordt uitgevoerd door Buurtteams Heerlen, ggz-partners en huisartsen. Welzijnscoaches van Buurtteams Heerlen worden ingezet in huisartsenpraktijken om ondersteuning te bieden aan mensen met psychosociale klachten. Ook is de inzet van de doorbraakmethode verbreed naar alle huishoudens. Mbo-coaches zijn wederom ingezet op mbo-scholen. Ook hebben we samen met partners (verder) gewerkt aan de ketenaanpakken Kansrijke Start, healthyLIFE, Keigezond, welzijn op recept en valpreventie. Bovenstaande activiteiten zetten allemaal in op het verstevigen van de samenwerking tussen sociaal domein, huisartsen en ggz partners. Vanaf 2025 hebben we tevens in Heerlen een Pluswijk in Hoensbroek.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

In 2025 zijn lopende activiteiten gecontinueerd en extra initiatieven gestart om bij te dragen aan een gezonde generatie in 2040. Hierbij lag de nadruk op programma's, projecten en activiteiten gericht op gezondheid, sport en bewegen, preventie en het versterken van de sociale basis.

Trendbreuk: werkplan 2024-2026

Het werkplan **Trendbreuk 2024-2026** is in 2025 verder geïmplementeerd. Dit werkplan borduurt voort op de eerdere successen en aanbevelingen uit het rapport **Trendbreuk 2.0**. In dit werkplan ligt de nadruk op het verbeteren van gezondheidsvaardigheden, preventieve zorg en het verbinden van sociale en medische domeinen. De synergie met GALA, IZA en het toekomstige AZWA is hierin versterkt.

Dierenwelzijn als prioriteit

In 2025 is de aanvullende overeenkomst met de dierenbescherming bekrachtigd. Een bijdrage is gegeven aan een vervoersmiddel voor de dierenvoedselbank waar ook andere dierenhulporganisaties gebruik van mogen maken. Mendoo heeft workshops verzorgd over de relatie tussen dieren mishandeling en huiselijk geweld voor hulpverleners. Zij hebben een aantal huisdieren opgevangen van vrouwen die vanwege huiselijk geweld gebruik maken van de vrouwenopvang. Via de nieuwsbrief bevolkingszorg hebben we alle crisisfunctionarissen over dieren in rampen en crises geïnformeerd.

Wat heeft het gekost?

De middelen m.b.t. volksgezondheid zijn in de administratie bij andere kernthema's opgenomen.

Kernthema Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 heeft Heerlen zich ingezet voor het realiseren van duurzaamheidsdoelen die lokaal, nationaal en internationaal zijn vastgesteld. Daarbij stonden energieneutraliteit, klimaatbestendigheid en de ontwikkeling naar een volledig circulaire economie in 2050 centraal. De toenemende urgentie van biodiversiteitsverlies, extreme weersomstandigheden en stijgende energiekosten heeft het belang van deze opgaven verder onderstreept.

Het duurzaamheidsbeleid van de gemeente is ecologisch, sociaal en economisch georiënteerd. Via het Verbond voor Energierichtvaardigheid zijn inmiddels tienduizenden inwoners bereikt en ondersteund. In 2025 lag de nadruk op structurele oplossingen, zoals het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, het verantwoord omgaan met grondstoffen en het verduurzamen van gebouwen. Inclusiviteit en participatie vormden daarbij belangrijke uitgangspunten. Solidariteit speelde een centrale rol: het beleid richtte zich nadrukkelijk op het ondersteunen van inwoners met beperkte financiële middelen en droeg daarmee bij aan energierichtvaardigheid. Daarnaast is ingezet op een integrale benadering, waarbij duurzaamheid binnen verschillende gemeentelijke beleidsvelden zichtbaar is gemaakt, met aandacht voor onder meer biodiversiteit, gezondheid en klimaatadaptatie. In 2025 zijn bestaande plannen en initiatieven voortgezet om te werken aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving en is het uitvoeringsplan Volkshuisvestingsfonds 2025 – 2035 vastgesteld.

Binnen de energietransitie is gewerkt aan de ontwikkeling van een lokaal duurzaam energiebedrijf met als eerste resultaat de zonnecentrale De Droomboom. Daarnaast is het gebruik van zonne-energie op daken gestimuleerd en zijn mogelijkheden voor zonne-energie op restgronden langs rijkswegen verder verkend. Tegelijkertijd zijn ontwikkelingen ondersteund, waaronder netverzwaring in de eerste twee wijken en zijn er overeenkomsten gesloten tussen de gemeente en de netbeheerder met als doel de opgave rondom netverzwaring beter te coördineren en te stroomlijnen. In dat kader is een werkproces ingericht om te beoordelen of locaties geschikt zijn voor de plaatsing van extra compact- of verdeelstations. Voor de Warmtetransitie heeft er onderzoek plaatsgevonden naar de impact van de nieuwe wetten en regelingen voor de energietransitie zoals de Wet Collectieve Warmte, Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, Besluit gemeentelijke instrumenten en er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar een kavelstrategie voor warmtenetten. Daarnaast is op regionale schaal gestart met het onderzoek voor de business-case van het Warmtenet Zuid-Limburg en is er met Mijwater intensief contact geweest over nieuwe warmtenet tracés en is meegedacht over de optimale ligging van deze leidingsystemen, in relatie tot de bestaande ondergrondse situatie en toekomstige ruimtelijke opgaaf. Ook is het isolatie- en verduurzamingsprogramma voortgezet en door middel van de Lokale aanpak Isolatie en het Volkshuisvestingsfonds zijn er ruim 7400 verduurzamingsadviezen verstrekt en zijn 200 woningen geïsoleerd. Tevens is de subsidieregeling voor verduurzaming verruimd voor VvE's en Doe-het-zelvers. Door de aankoop van 10 panden vanuit het volkshuisvestingsfonds wordt een bijdrage geleverd aan een veilige en toekomstbestendige leefomgeving. De Europese projecten binnen het programma Horizon 2020 zijn afgerond.

De ondergrond speelt een grote rol bij de duurzaamheidsopgave binnen de gemeente Heerlen, maar de ruimte is vaak beperkt. Met het oog op het vinden van ruimte in de ondergrond voor meerdere systemen ((Blauwe Ader, Mijwater en een nieuwe waterleiding) zijn bodemonderzoeken uitgevoerd in een deel van het centrum van Heerlen. De resultaten van de onderzoeken vormen de aanzet om de ondergrond van het gehele centrum in 2026 in beeld te brengen.

In 2025 zijn diverse rioolrenovatieprojecten uitgevoerd om een goed functionerend rioleringsstelsel te beheren en onderhouden en daarmee bij te dragen aan een gezonde leefomgeving. Daarnaast zijn op meerdere locaties riolen gerelined. Op het gebied van klimaatadaptatie zijn verdere stappen gezet in de uitwerking van gebiedsgerichte oplossingen voor de afvoer en berging van hemelwater, onder meer binnen het pilotproject Blauwe Ader Centrum. Hiermee wordt gewerkt aan het beperken van wateroverlast en het waarborgen van waterbeschikbaarheid. Daarnaast zijn bij diverse nieuwbouwlocaties, rioolrenovaties en wegreconstructies watertoetsen uitgevoerd. Subsidieregelingen van Groene daken en gevels, stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater en operatie steenbreek zijn verlengd tot eind 2026.

In 2025 is er beleid vastgesteld voor natuurinclusief bouwen. Daarnaast zijn er diverse plekken in Heerlen ontsteend en vergroend, ook in particuliere tuinen. In de zomermaanden heeft er een campagne plaatsgevonden voor hittebestrijding gericht op de kwetsbare doelgroep en is er gewerkt aan een Heerlens Hitteplan, het hittebeleid en het plan van aanpak hitte in de woning.

Vanuit de Nota Dierenwelzijn is in 2025 de aanvullende overeenkomst met de dierenbescherming bekrachtigd. Een bijdrage is gegeven aan een vervoersmiddel ten behoeve van de dierenvoedselbank waar ook andere dierenhulporganisaties gebruik van mogen maken.

Ook op het gebied van circulariteit zijn er in 2025 belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van een Circulaire Agenda met indicatoren en ontwikkelpaden richting een circulaire economie en is verder gewerkt aan de uitvoering van de routekaart voor de circulaire transitie van gemeentelijke bouw- en infraprojecten. Daarnaast is het bedrijfsplan voor het circulair ambachtscentrum opgesteld, de stakeholders zijn uitgebreid en het eerste concrete project, secundair hout, is gestart.

Bij duurzame en circulaire ontwerpen is gebruikgemaakt van instrumenten zoals MKI, GPR, BCI en MPG. Tevens is ingezet op het versterken van circulaire ecosystemen, het bevorderen van hergebruik, onder meer door investeringen in het materialendepot aan de Imstenraderweg, het uitwerken van een materiaalpaspoort en het toepassen van circulaire aanbestedingsstrategieën. Projecten zoals het Europees Centrum voor Circulaire Bouw en Transformatie en het Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair hebben bijgedragen aan het versnellen van de circulaire ontwikkeling. Samen met Rd4 hebben we de 2e hands kledingwinkel "Vind" op de Promenade geopend en is de plasklas geïntroduceerd. Met de lancering van de nieuwe Milieu App bij Rd4 kunnen we nog gericht met onze inwoners communiceren en tips geven over afvalscheiding. Schone grond/puin zijn gratis in te leveren op de grondstoffenparken. 900 basisschoolleerlingen hebben een rondleiding gehad bij Rd4 en 24 klassen (V)MBO/HBO hebben een gastles gehad. De winterdienstregeling voor GFT is ingevoerd en er zijn sorteeranalyses op het restafval uitgevoerd.

Voor het Schone Luchtakkoord (SLA) is duurzame mobiliteit ingezet om de streefwaarden van de WHO te halen voor fijnstof en stikstofoxiden. Er is een SLA uitvoeringsplan 2025 gemaakt en voor weginrichtingsproject Heuvelweg en voor Groot onderhoud asfalt is emissievrij bouwen (SEB) en MilieuKostenIndicator (MKI) uitgevraagd. Met Bernardinuscollege zijn twee snuffelfietsprojecten bij 2e klas Technasium uitgevoerd om bewustwording over gezondheidseffecten van fijn stof te bevorderen. Daarnaast is elektrisch rijden gestimuleerd door plaatsing van 47 laadpalen (met 2 laadpunten) in de concessie van Vattenfall InCharge.

In 2025 zijn 144 oude woningen (B-lijst, 60-65 dB) onderzocht voor wegverkeerlawaai. Er zijn geen klachten binnengekomen over railverkeerlawaai die kunnen worden toegeschreven aan extra goederentreinen over het tracé van Heerlen-Herzogenrath. Geluidmetingen aan het spoor in de zomermaanden van 2025 hebben ook geen bijzondere toename van geluidsniveaus zichtbaar gemaakt.

Voor MVOI zijn voor 10 nieuwe aanbestedingen dialogen gevoerd om de kansen op impact voor circulair economie, klimaat, inclusie, milieu, sociale voorwaarden en SRoI op te sporen. Hierbij vindt o.a. toepassing van de circulaire routekaart plaats met onder meer MKI of andere instrumenten.

Tot slot is in 2025, in samenwerking met het Rijk en regionale partners, gewerkt aan de totstandkoming van een regeling voor schadeherstel aan particuliere woningen van inwoners die te maken hebben met de na-ijleffecten van de mijnbouw. Er is een koppeling gelegd tussen de verduurzamingsprojecten en het Schadeloket mijnbouw Limburg. Hiermee zijn belangrijke stappen gezet in het gezamenlijk adresseren van deze problematiek en het bieden van perspectief op herstel en verduurzaming voor getroffen woningeigenaren.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	24.868	28.116	31.045	-25.648	-31.109	-30.437	-780	-2.993	609	3.602 V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	<i>Riool</i> Door de prijsstijgingen is er een overschrijding op de kosten voor riool.	201	-386	I	V/N
	<i>Riool</i> Saldo van het gesloten gebied riool, gedekt uit rioolvoorziening.		127	I	V
	<i>Inkomsten rioolheffing</i> Het aantal aansluitingen dat een aanslag heeft gekregen was hoger dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.	63		I	V
	<i>Regionale Energie Strategie</i> Het Regionale Energie Programma is verdeeld in regio's, waarin elke regio een jaarlijkse bijdrage krijgt van het rijk. De penvoerder en de budgethouder is verder verantwoordelijk voor de financiën van de regio. Het resterende budget wat nu op de kostenplaats van de RES staat is dan ook het resultaat hiervan. Het rest budget van 2025 zal de komende 6 jaren volledig worden uitgegeven ten behoeve van de regio Zuid Limburg, en kan daarom ook niet toegevoegd worden aan de algemene middelen.		2.205	I	V
	<i>RD4</i> Dit voordeel ontstaat door de dividenduitkering vanuit RD4 NV die gedurende 2025 bekend is geworden over 2024.	129		I	V
	<i>RD4</i> Afrekening variabele component.		443	I	V
	<i>RD4</i> Afrekening organisatiekosten RD4.		129	I	V
	<i>Afval</i> saldo naar voorziening.	-40	-532	I	N/N
	In afwachting van een rechterlijke uitspraak is een noodzakelijke bodemsanering tijdelijk opgeschort, waardoor een deel van het Wbb-budget (budget voor uitvoering van de Wet bodembescherming) in 2025 niet is besteed.	-301	418	I	N/V
	<i>ODZL</i> Voordeel door rekeningresultaat 2025 en correctie voorgaande jaren conform RIB geschillenregeling.		290	I	V
	<i>Duurzaamheid</i> De lagere lasten zijn het gevolg van niet uitgegeven kosten voor het Soorten Management Plan en het Warmte programma. Deze zullen in 2026 plaatsvinden. De hogere baten zijn het gevolg van extra onttrekkingen uit de door het Rijk toegekende subsidies voor duurzaamheid.	521	143	I	V/V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		170	I	V
	Diverse afwijkingen.	29	-7	I	V/N
Totaal kernthema Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer		602	3.000		3.602

Bedragen x € 1.000

Kernthema Begraafplaatsen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

In 2025 heeft Heerlen zich ingezet voor goed verzorgde gemeentelijke begraafplaatsen. De begraafplaatsen zijn onderhouden op kwaliteitsniveau A dat past bij de functie als plek van herdenking en bezinning. De padenstructuur, verhardingen, bomen en groenvoorzieningen zijn daarbij structureel onderhouden.

Het urnenveld op de begraafplaats Heerlerheide is vernieuwd, waardoor ook dit onderdeel beter aansluit bij de gewenste kwaliteit en uitstraling.

In lijn met de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen is in navolging op de begraafplaats aan de Randweg nu ook de begraafplaats aan de Akerstraat vergroend. Hierbij zijn extra bomen en struiken aangeplant, die niet alleen de biodiversiteit bevorderen maar ook zorgen voor een serene en respectvolle omgeving. Er zijn accenten aangebracht die bijdragen aan de beeldkwaliteit en de waardige uitstraling van de begraafplaatsen.

Dankzij deze inzet bieden de begraafplaatsen in Heerlen een verzorgde, rustige en waardige omgeving voor bezoekers. Nabestaanden kunnen hun dierbaren herdenken op een plek die goed onderhouden is. De hoge kwaliteit van het onderhoud draagt bij aan een veilige en toegankelijke inrichting, terwijl de aangebrachte accenten zorgen voor een prettige en harmonieuze uitstraling.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Begraafplaatsen wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
Begraafplaatsen	501	501	516	-1.006	-1.025	-1.203	-504	-524	-686	-163 N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Begraafplaatsen	Er is is sprake van een forse prijsstijging bij de aanbesteding voor onderhoud begraafplaatsen om dezelfde werkzaamheden en kwaliteit te kunnen leveren.		-209	S	N
	Diverse afwijkingen.	15	31	I	V/V
Totaal kernthema Begraafplaatsen		15	-178		-163

Bedragen x € 1.000

2.1.8 Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Portefeuillehouders: Jordy Clemens, Marco Peters, Casper Gelderblom

Wat hebben we bereikt?

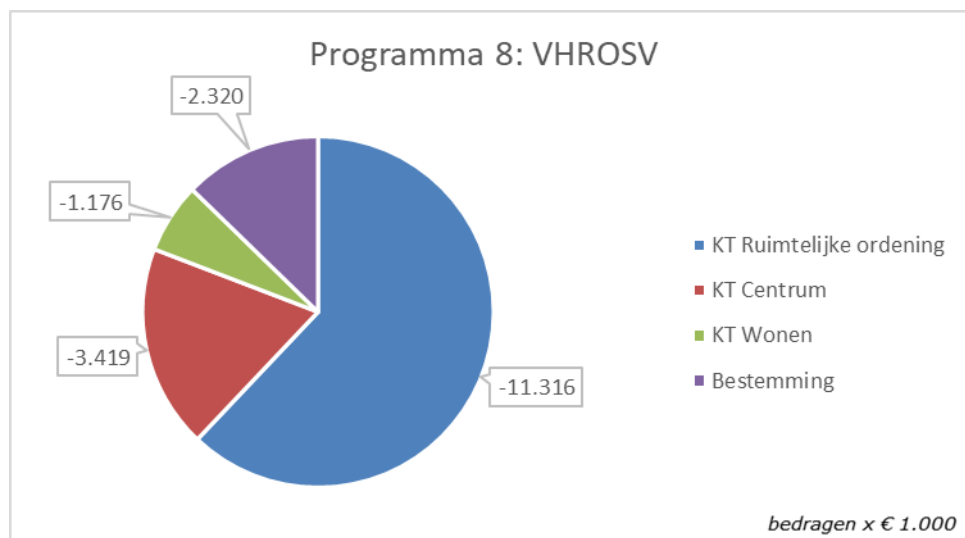
Het programma VHROSV vormt het fundament van een leefbare, toekomstbestendige en aantrekkelijke stad waar inwoners met trots kunnen wonen, werken en leven. Door het combineren van stedelijke vernieuwing, duurzame volkshuisvesting en een integrale ruimtelijke ordening streven we naar een harmonieuze balans tussen stedelijke groei en sociale cohesie. Dit doen we in nauwe samenwerking met onze inwoners, woningcorporaties en andere relevante partners.

Wat heeft het programma gekost?

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
VHROSV	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
KT Ruimtelijke ordening	2.730	3.866	6.243	-10.033	-10.582	-11.453	-7.303	-6.717	-5.210	1.507
KT Centrum	79	629	663	-3.390	-3.588	-3.419	-3.311	-2.959	-2.757	202
KT Wonen	73	73	1.414	-113	-199	-1.176	-40	-126	238	364
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	2.882	4.568	8.320	-13.536	-14.369	-16.048	-10.653	-9.801	-7.729	2.073
Bestemming	366	2.986	3.036	-1.148	-2.006	-2.320	-783	981	716	-264
Gerealiseerde resultaat	3.248	7.554	11.356	-14.684	-16.375	-18.368	-11.436	-8.821	-7.012	1.809

Bedragen x € 1.000

De lasten 2025 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

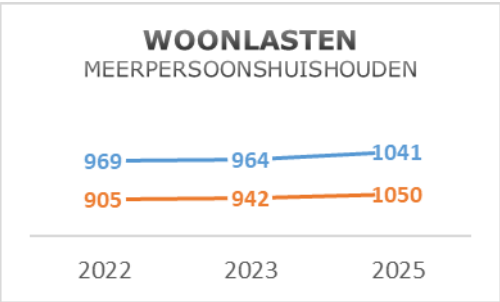
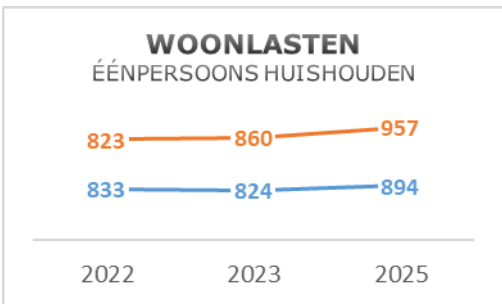
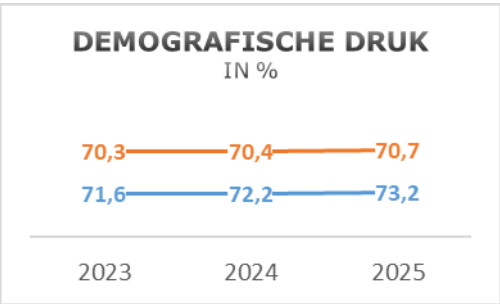
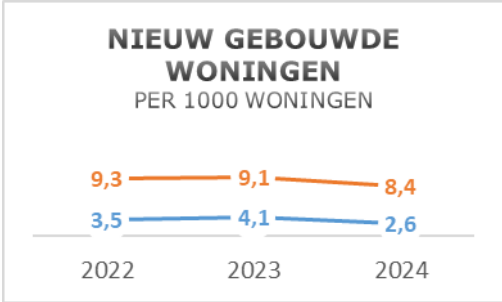
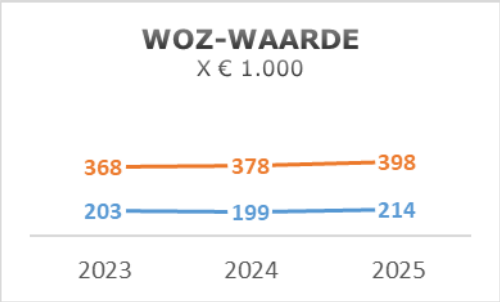

VHROSV

Beleidsindicatoren

NL

Heerlen

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Bestemming	Meer opbrengsten door incidentele verkopen van gebouwen, toegevoegd aan sloofonds.		-278	I	V
	Diverse afwijkingen.	50	-36	I	V/N
Totaal kernthema Bestemming		50	-314		-264

Bedragen x € 1.000

Kernthema Ruimtelijke ordening

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie Heerlen 2050 is op 26 november 2025 vastgesteld en beschrijft het Heerlens beleid voor de fysieke leefomgeving op strategisch niveau. Deze is tot stand gekomen via een breed participatietraject.

Omgevingsplan

De complexe omzetting van onze bestemmingsplannen naar één omgevingsplan in 2032 is opgepakt. We hebben al een omgevingsplanwijziging vastgesteld (Maatschappelijke gebruiksmogelijkheden). De omzetting van de gebieden Heerlerheide Centrum en Heerlen-Oost is in voorbereiding.

Monitoring processen

Processen en werkafspraken zijn in 2025 gemonitord en geëvalueerd. Dit heeft onder meer geleid tot een handboek Projectmatig Werken en het instellen van effectieve adviesvormen zoals de Omgevings tafel en het Q-team. Dit geeft nader invulling aan de structurering van het werkproces voor de behandeling van ruimtelijke initiatieven. Zo brengen we in een vroegtijdig stadium in beeld of een initiatief – waaronder woningbouw – past in onze beleidsdoelstellingen om dit vervolgens zo efficiënt en integraal mogelijk in behandeling te nemen.

Werkdruk/capaciteit

De prioritering van de woningbouwopgave en Grip op Wonen en het implementeren van nieuwe werkprocessen heeft impact op de bestaande werkdruk c.q. capaciteit. Aan de hand van de vastgestelde equalizers is invulling gegeven aan een capaciteitsraming. Aan de hand daarvan is beoordeeld of/waar extra capaciteit noodzakelijk is.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Ruimtelijke ordening wordt hieronder weergegeven:

Programma 8: VHROSV	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
Ruimtelijke ordening	2.730	3.866	6.243	-10.033	-10.582	-11.453	-7.303	-6.717	-5.210	1.507

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 8					
Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Ruimtelijke ordening	Meer opbrengsten door incidentele verkopen van gebouwen, toegevoegd aan slooifonds (zie bestemming).	432	-154	I	V/N
	<i>Grondbedrijf</i> Conform richtlijnen BBV worden de lasten en baten inhoudelijk en financieel verantwoord in de paragraaf grondbeleid. Zie de paragraaf grondbeleid voor de toelichting.	907	-669	I	V/N
	Minder legesinkomsten omgevingsvergunningen doordat een aantal grotere projecten die voor dit jaar verwacht en geraamd worden zijn vertraagd. Daarnaast zien we nu pas het daadwerkelijke effect van de Wet kwaliteitsborging. De bouwtechnische toetsing van woningen wordt meer en meer door kwaliteitsborger uitgevoerd.	-124		I	N
	Uitgaven in het kader van VHF, afgedekt door Rijkssubsidie.	855	-855	I	V/N
	De hogere baten worden veroorzaakt door een bijdrage in de projectkosten In de Box, Sibelco Groeve, een bijdrage van Weller voor het uitvoeringsprogramma GMS en een onttrekking uit de subsidie Huisvesting Kwetsbare Groepen ter dekking van de projectkosten Doorstroomwoningen. De lagere lasten zijn het gevolg van niet uitgegeven aanjaaggelden.	137	330	I	V/V
	<i>Hoensbroek-Centrum</i> Onderuitputting in de uitgaven van de incidentele impuls Hoensbroek-Centrum, vnl doordat gevelfonds een meerjarig karakter heeft.		207	I	V
	Projectkosten Wonen, zorg en welzijn Parkstad, gedekt door diverse gemeenten.	167	-167	I	V/N
	Vrijval subsidie Huisvesting Kwetsbare Groepen 2020-2022.		273	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde kosten.		246	I	V
	Diverse afwijkingen.	3	-81	I	V/N
Totaal kernthema Ruimtelijke ordening		2.377	-870		1.507

Bedragen x € 1.000

Kernthema Herstructurering

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

De Hees

Opgeleverd: Een vastgestelde Nota van Uitgangspunten voor de herstructurering. Daarnaast zijn de projectopdracht, de planning en een intentieovereenkomst in concept gereed voor de verdere uitwerking van de ontwikkeling.

Lidl Molenberg

Opgeleverd: Een door verschillende beleidsvelden beoordeelde modelstudie voor de inpassing van de winkel en woningbouw. Tevens is de voorkeurslocatie formeel vastgelegd in een collegebesluit. De intentieovereenkomst en de projectopdracht liggen gereed voor vaststelling in maart 2026.

Kasteelbuurt

Opgeleverd: Een vastgestelde projectopdracht (9 december 2025) voor de ontwikkeling van de Markgravenstraat. Daarnaast is een ruimtelijke verkenning uitgevoerd op basis van de Nota van Uitgangspunten en is de wenselijkheid en kansrijkheid van het plan positief beoordeeld door de intaketafel. Het Programma van Eisen en de intentieovereenkomst zijn in concept opgesteld.

Meezenbroek

De gemeente Heerlen heeft in het verslagjaar samengewerkt met Vincio Wonen aan de voorbereiding van de herstructurering van de wijk Meezenbroek. In dit kader is deelgenomen aan het Roadmap-traject, zijn diverse ambtelijke overleggen gevoerd en is een koersplan opgesteld met de gemeentelijke uitgangspunten voor de verdere planvorming.

Versiliënbosch

Woonpunt heeft in het verslagjaar, in samenwerking met de bewonerscommissie, een second-opinion traject uitgevoerd voor de wijk Versiliënbosch. Dit traject bevindt zich in de afrondende fase. Na afronding zal Woonpunt een integrale vervolgaanpak opstellen voor de verdere uitwerking van de plannen voor de wijk.

Tuinstad Noord

De gemeente heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de gezamenlijke transformatie van een gebied in Heerlen-Noord. Onderdeel van deze gebiedsontwikkeling zijn onder meer Versiliënbosch en de Groeve Vrieheide. Voor de Groeve Vrieheide is een concept-intentieovereenkomst opgesteld en voor Versiliënbosch is het second-opinion traject nagenoeg voltooid.

Hoensbroek Centrum

Na vaststelling van het gebiedsperspectief zijn de eerste mijlpalen behaald en basis gelegd voor de volgende fase. Hieronder vallen het stimuleren van gevelverbetering via een subsidieregeling, het aanjagen faciliteren van activiteiten en evenementen in het centrum, het bijdragen aan de aankleding van de openbare ruimte en de voortzetting van de dialoog met ondernemers en eigenaren over de ontwikkeling naar een compacter en toekomstbestendig winkelgebied. Daarnaast zijn de stedenbouwkundige kaders en beoogde woonprogrammering voor de verschillende deelgebieden uitgewerkt. Ook is de samenwerking binnen lopende initiatieven voortgezet, waaronder het woningbouwinitiatief BRIX in het gebied Kouvenderstraat-Weustenraedtstraat.

Wat heeft het gekost?

De middelen m.b.t. herstructurering zijn in de administratie bij andere kernthema's opgenomen.

Kernthema Centrum

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Er zijn steden die worden gekenmerkt door wat ze zijn én er zijn steden die worden gedefinieerd door wat ze worden. Al meer dan tweeduizend jaar bouwen we, stap voor stap, aan een stad die zichzelf telkens opnieuw durft uit te vinden. Van Romeins kruispunt tot bruisend mijnhart, van wederopbouw tot creatieve broedplaats. Elke periode liet sporen achter: van vooruitgang, van verandering, van veerkracht. Die geschiedenis heeft ons iets gegeven wat zeldzaam is: het vermogen om telkens opnieuw te beginnen.

We bouwen doelgericht aan het hart van onze stad: een centrum dat niet alleen het kloppend hart van Heerlen is, maar ook de motor van een vitale regio. Een plek waar mensen wonen, werken, studeren, ondernemen en elkaar ontmoeten. Een plek waar cultuur en economie, erfgoed en innovatie, stenen en verhalen samenkomen.

Richtinggevend pionieren: een kompas voor een krachtig centrum

Ons verhaal is vertaald naar een toekomstbeeld voor het centrum en haar directe omgeving. Dit beeld zet in op groei met het centrum als levendig en aantrekkelijk hart van de stad: een plek voor bewoners, werkenden, studenten en bezoekers. Het centrum wordt daarbij niet enkel benaderd als locatie voor winkels en voorzieningen, maar vooral als voedingsbodem voor een vitale stedelijke economie en een aantrekkelijk leefmilieu. Een plek waar mensen graag verblijven, die nieuwe bewoners en programma's aantrekt om zich te vestigen, en waar kruisbestuiving ontstaat tussen wonen, werken en ontmoeten. Een vliegwiel voor de verbetering van de brede welvaart.

De visie wordt medio 2026 aan de raad aangeboden ter vaststelling.

Kwaliteit, identiteit en experiment

Ook in 2025 hebben we ons laten leiden door drie kernprincipes voor het centrum:

- **Kwaliteit:** omdat onze stad het allerbeste verdient, kiezen we niet voor (financiële) winst maar voor waarde voor onze inwoners.
- **Identiteit:** omdat ons eigen unieke karakter weerspiegelt in de keuzes die we maken. Als het voor anderen te gek is, dan is het net iets voor ons.
- **Experiment:** omdat we geloven dat dingen uitproberen, innoveren en af en toe fouten maken, leidt tot het best mogelijke eindresultaat.

Thema: Wonen, detailhandel, kantoren, horeca

Bij **Schinkelkwadrant-Zuid** is de energieaansluiting van de horecaplint gereed, waardoor er nu mogelijkheden zijn voor de invulling van de plint. De plannen voor fase 2 zijn verder geoptimaliseerd en de omgevingsvergunning is verleend en onherroepelijk, waardoor de formele verkoop van start gaat.

Aan de overzijde bij **Schinkelkwadrant-Noord** zijn de plannen van het wooncomplex van Wonen Zuid voor de realisatie van 108 betaalbare woningen verder uitgewerkt. De omgevingsvergunning is verleend en onherroepelijk. De sloop van de bestaande leegstaande kantoorgebouwen is gestart. Parallel zijn ook de overige geplande nieuwbouw van 16 betaalbare woningen en de openbare ruimte verder uitgewerkt. Het gemeentelijke monument (Schinkelstraat 2) en het Rijkmonument (Honigmannstraat 59) zijn in de gehele ontwikkeling meegenomen.

De bouw van fase 2 van de **Studentencampus** aan de Rector Driessenweg is gestart. Het gaat om nieuwbouw van één woningcomplex met 206 woningen in het sociale huursegment. De campus krijgt voorzieningen zoals een gym, loungeplek en studeerplekken.

Er zijn diverse initiatieven ten aanzien van woningbouwontwikkelingen in het centrum. Met de initiatiefnemers zijn we in gesprek over de concrete invulling van hun plannen ten aanzien van kwaliteit, stedenbouwkundige inpassing en architectuur.

Op diversen andere plekken zijn initiatiefnemers gestart met de daadwerkelijke transformatie van leegstaande panden door sloop en her- en nieuwbouw.

Thema: Openbare ruimte

Promenade II is opgeleverd en in gebruik. Zichtbaar is de kwaliteit en de flinke vergroening, waardoor het nu een fijne plek is om te verblijven. Ondertussen is een verkenning uitgevoerd voor de **entree van de parkeergarage** aan het Burgemeester Van Grunsvenplein (voormalige kopgebouw) en worden de mogelijkheden bekeken.

In het Romeins Kwartier is het **Raadhuisplein** opnieuw ingericht inclusief een ondergrondse waterinfiltratiekelder. Het resultaat is een groen plein van hoge kwaliteit, dat dankzij de vele verwijzingen naar het Romeinse verleden, heel veel mooie verhalen vertelt.

Via het **Gevelverbeteringsfonds** zijn wederom gevels opgeleverd. Bijvoorbeeld het pand aan de Stationsstraat 21 dat de straat een heel ander aanzicht geeft (gezien vanuit de binnenstad). Een andere bijzondere aanpassing is de groene gevel aan de Willemstraat. Deze aanpassing (én die aan de gevel van het buurpand) geven direct een andere beleving van de straat. Maar ook de panden aan de Akerstraat 7-15 hebben weer een mooie uitstraling.

Het ontwerpproces voor het **Betaplein** en het **Schelmenhofje** is uitgewerkt tot concept definitief ontwerp. De pleinen krijgen een groen karakter met meer verblijfskwaliteit. Het Schelmenhofje krijgt ook een duidelijke entreefunctie voor de Schelmentoren, mede op basis van input van bewoners en gebruikers.

Met de eigenaren van drie **beeldbepalende hoekpanden** zijn verdere gesprekken gevoerd. Met twee pandeigenaren zijn de plannen verder doorontwikkeld (de Bank, Shoes & Boots). Er is overeenstemming bereikt over de te volgen route en ontwerpkeuze. Voor het derde pand (Douglas) zijn gesprekken gevoerd over de gevelaanpassing in nauwe relatie tot mogelijke andere ontwikkelingen op de verdieping van het pand. De eigenaar moet hierover nog een beslissing nemen.

Thema: Cultuur, erfgoed en sport

Er is stevig ingezet op het creëren van broedplaatsen en (presentatie)plekken. De **stadsgalerij** funktioneerde als laagdrempelige presentatieplek voor tentoonstellingen en presentaties uit het lokale en regionale veld. De verworven panden aan Promenade I en Geleenstraat zijn ingezet als plekken voor **(jonge)makers en creatieve ondernemers**. Deze locaties bieden ruimte aan tijdelijke initiatieven, pilots en projecten op het snijvlak van cultuur en onderwijs en fungeren daarnaast als zichtbare informatie- en ontmoetingsplekken. Daarmee dragen zij bij aan levendigheid en een actieve invulling van gemeentelijk vastgoed in het hart van de stad.

Op het gebied van erfgoed is in 2025 belangrijke voortgang geboekt. Samen met de bouwteampartner en het ontwerpteam is gewerkt aan het afronden van het bouwtechnisch ontwerp van **Het Romeins Museum**. De benodigde vergunningen zijn aangevraagd en verleend. De aannemersovereenkomst is ondertekend. De sloopvoorbereiding van het oude gebouw is gestart. Voor de buitenruimte rondom het museum is verder gewerkt aan het ontwerp. Ondanks de sluiting van het museum bleef het Romeinse verhaal zichtbaar en beleefbaar via pop-up exposities, publieksactiviteiten en archeologisch onderzoek op het Raadhuisplein. Dit onderzoek leverde bijzondere Romeinse vondsten op en trok brede (inter)nationale aandacht.

In samenwerking met partners is gewerkt aan de positionering van Rijksmonument Royal als toekomstig **centrum voor Beeld en Geluid**, met functies op het gebied van film, media, presentatie en talentontwikkeling. In dit kader heeft Stichting CineSud haar broedplaats aan de Parallelweg verder uitgebreid en zich ontwikkeld tot een belangrijke schakel in de audiovisuele sector en het lokale makersklimaat.

Voor de **Royal** is gewerkt aan een aangepast voorlopig ontwerp dat past binnen de financiële en kwalitatieve kaders. We hebben overeenstemming bereikt met Weller om een stuk grond aan te kopen aan de achterzijde van de Royal, waar de installaties op een goede manier ingepast kunnen worden. Hiermee ligt er een ontwerp dat voldoet aan onze kernprincipes en krijgt het Rijksmonument Royal haar oude allure terug waarbij als invulling een hedendaags filmcomplex verrijst: een centrum voor Beeld en Geluid met uiteenlopende functies en programmering gericht op film, media en presentatie en een broedplaatsfunctie voor de audiovisuele sector.

Na de aanbesteding is een architect geselecteerd en is gestart met het ontwerp van het **Stadsbode**. De architect werkt momenteel aan het inpassen van het ontwerp binnen de taakstellende kaders. De gemeente volgt dit proces nauwgezet en voert intensief overleg met de architect.

Ten slotte is in het Jaar van het Heerlens Erfgoed de **Schelmentoren** gerestaureerd en opnieuw in gebruik genomen met oog voor het behoud van het monumentale karakter. Aansluitend is een publieks-gerichte presentatie gerealiseerd, waarmee het middeleeuwse erfgoed van Landsfort Herle op een eigentijdse manier wordt ontsloten. De Schelmentoren is inmiddels op gezette tijden opengesteld voor publiek en vormt daarmee een nieuwe, beleefbare erfgoedplek in het centrum van Heerlen.

Thema: Onderwijs

Gemeente Heerlen, Universiteit Maastricht en Zuyd Hogeschool hebben de wens om Heerlen als onderwijsstad uit te bouwen en verder te versterken, en daarmee een bijdrage te leveren aan het vergroten van de brede welvaart van Heerlen en directe omgeving. Een onderzoek van PricewaterhouseCoopers toonde aan dat investeren loont omdat meer studenten en hoger opgeleiden een positief effect hebben op de brede welvaart in de regio.

De komst van de **Universiteit Maastricht** (UM) naar Heerlen is een verrijking van onderwijs en onderzoek in onze regio. Als eerste stap daarnaar toe hebben we met de UM een intentieovereenkomst getekend met een bijdrage vanuit het Fonds Economische Structuurversterking. De Promenade I is als de duidelijke voorkeurslocatie naar voren gekomen voor de vestiging van de UM in Heerlen. We zijn een gezamenlijk haalbaarheidsonderzoek gestart met een marktconsultatie. Ook **Zuyd Hogeschool** wil aansluiten bij de ontwikkeling op de Promenade en bekijkt welke (onderdelen van) opleidingen hiervoor in aanmerking zouden komen. De **Rheinisch-Westfälische Technische Hogeschool** is al gevestigd in het New Regional Bauhaus met haar Engelstalige Masteropleiding Transforming City Regions. Er wordt bekeken hoe zij een verdere rol kunnen spelen binnen Heerlen Kennisstad. Wij hechten veel waarde aan de aanwezigheid van de **Open Universiteit** in onze stad. Na onderzoek is besloten dat de Open Universiteit op de huidige plek in Heerlen blijft. De haalbaarheid van de herontwikkeling van de huidige locatie is gestart met een onderzoek. De bereikte resultaten van Voortgezet Onderwijs worden vermeld bij het kernthema Onderwijs.

Thema: Evenementen, leisure, beleving, stadsmarketing

We hebben verder ingezet op het versterken van evenementen en beleving als dragers van levendigheid in het centrum en de wijken. Bestaande en nieuwe evenementen zijn gestimuleerd en gefaciliteerd, passend bij het profiel van Heerlen en met als doel samen meer reuring en verblijfskwaliteit te creëren. Via de **reuringregeling** in Heerlen-Centrum zijn meer dan 50 laagdrempelige initiatieven van organisatoren en bewoners ondersteund, wat leidde tot een divers en gespreid aanbod aan activiteiten door het jaar heen. De aanvragers waren zeer divers: studentenverenigingen, ondernemers in de binnenstad, muzikanten, onderwijsinstellingen en lokale verenigingen. Een opvallende locatie waar door de regeling activiteiten werden georganiseerd, was de stadsDAK-tuin. In het stadscentrum waren op vele dagen activiteiten die bijdroegen aan de levendigheid van ons centrum. Onder andere International Breakdance Event, Cultura Nova en Stad als Speeltuin trokken talrijke bezoekers waarmee Heerlen zich profileerde als cultuurstad binnen en buiten de regio.

Afgelopen jaar stond in het teken van het daadwerkelijk inrichten van de **citymarketing** van Heerlen als zelfstandige en stedelijk gedragen opgave. De stichting Heerlen Partners is opgericht en een directeur citymarketing is gestart. Daarmee is invulling gegeven aan de eerder breed gedragen wens om citymarketing in een zelfstandige organisatie onder te brengen, met een helder mandaat en duidelijke rolverdeling. Net als bij het placebrandtraject is ook nadrukkelijk gekozen voor samenwerking met partners in de stad, er zijn gesprekken gevoerd met ongeveer 60 stakeholders. Daarnaast is de marketing-tafel doorontwikkeld als structureel overlegplatform tussen grotere stedelijke organisaties.

Naast organisatievorming zijn de eerste merkversterkende activiteiten uitgevoerd zoals 'De Merkweek', waarbij lokaal talent actief is betrokken bij de verdere ontwikkeling van het merkverhaal en de visuele identiteit van Heerlen. Ook is gestart met het inrichten van digitale kanalen en de voorbereiding van een nieuw platform. Bovendien is een monitorings-systeem voorbereid met twee kernindicatoren: merkkracht van Heerlen en kwaliteit van samenwerking met partners. Tot slot is een concept meerjarenstrategie opgesteld.

Thema: Mobiliteiten en vervoer

Met NS en ProRail zijn afspraken gemaakt over het toekomstig eigendom van de **fietsenstalling aan de Parallelweg**. Die worden nog geformaliseerd en uitgewerkt in een overeenkomst. Er lopen nog gesprekken over de exploitatie en het aantal fietsparkeerplaatsen. Tegelijkertijd is de aanleg van de **fietsenstalling** in de onderdoorgang Geerstraat meegenomen in het ontwerp voor de toegang tot de parkeergarage aan het **Burgemeester van Grunsvenplein**.

Financiële rapportage programma Centrum & Onderwijs

Tijdens de behandeling van de inhoudelijke voortgangsrapportage programma Centrum in de commissie RO van november 2020 is afgesproken dat de raad twee keer per jaar (Begroting en Jaarverantwoording) geïnformeerd wordt over de financiën van het programma.

Begroting

Ten opzichte van de voorgaande begroting van het programma € 233.602.000, bij de begroting 2026, is de begroting per saldo toegenomen met € 6.276.000 naar € 229.878.000. De toename komt door onderstaande posten:

Voorstel/Beschikking/Correctie	Bedrag
Raadsvoorstel 501923 Vaststellen begroting 2026 investeringskrediet Romeins Museum	€ 5.000.000
Raadsvoorstel 501923 Vaststellen begroting 2026 investeringskrediet Royal	€ 2.350.000
Raadsvoorstel 551840 Vaststellen novemberrapport 2025 begrotingswijziging Oranje Nassapark	€ -411.000
Administratieve correcties*	€ -663.000
Totaal	€ 6.276.000

*Administratieve correcties zonder financiële consequenties.

De begroting van het programma is als volgt samengesteld:

Organisatie	Middelen	Bedrag
Gemeente Heerlen	Investeringskrediet Centrum	€ 51.792.000
Gemeente Heerlen	Voorbereidingskrediet Samen Maken Wij Het Centrum	€ 4.414.000
Gemeente Heerlen	Investeringskrediet Onderwijs naar binnenstad	€ 25.500.000
Gemeente Heerlen	Additionele bijdrages	€ 102.585.000
Gemeente Heerlen	Investeringskrediet prijsstijgingen	€ 2.128.000
Provincie Limburg	Subsidie Stedelijke Ontwikkeling	€ 11.350.000
Provincie Limburg	Subsidie monumenten/restauratie	€ 2.000.000
Provincie Limburg	Waterveiligheid	€ 500.000
IBA Parkstad	Subsidie investeringen	€ 8.300.000
IBA Parkstad	Subsidie procesmiddelen	€ 182.000
Parkstad Limburg	Subsidie regiodeal	€ 7.358.000
Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties	Woningbouwimpuls 2 ^e tranche*	€ 4.532.000
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	Subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden	€ 3.481.000
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	Subsidie Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed	€ 2.301.000
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Subsidie Klimaatadaptatie	€ 695.000
Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties	Subsidie Mobiliteit & Woningbouw	€ 5.287.000
Derden	Bijdrages en additionele subsidies	€ 7.473.000
Totaal		€ 239.878.000

Financiën per ambitie

Om de ambities te realiseren worden projecten en reguliere beleidswerkzaamheden uitgevoerd. De begroting van het programma is toegekend aan projecten (zoals Schinkelkwadrant Zuid, Nieuwe Nor). Reguliere beleidswerkzaamheden (zoals bestemmingsplan Cityplan, beheersverordening m² retail en kantoren) zijn al afgedekt in de begroting. Daar zijn geen projectmatige middelen aan toegekend.

Thema	Budget	Gerealiseerd t/m 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Detailhandel, horeca, kantoren en wonen	€ 60.635.000	€ 54.314.000	€ 89.000	€ 2.765.000	€ 900.000	€ 2.000.000	€ 506.000
Openbare ruimte	€ 57.173.000	€ 43.147.000	€ 5.216.000	€ 1.959.150	€ 1.038.300	€ 3.587.500	€ 1.129.050
Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs	€ 107.742.000	€ 42.656.000	€ 5.974.000	€ 18.490.000	€ 26.559.000	€ 11.680.000	€ 2.753.000
Evenementen, Leisure, beleving en stadspromotie	€ 2.560.000	€ 1.898.000	€ 109.000	€ 135.000	€ 135.000	€ 135.000	€ 135.000
Mobiliteit en vervoer	€ 11.768.000	€ 2.214.000	€ 81.000	€ 200.000	€ 3.016.000	€ 970.000	€ 5.287.000
Totaal	€ 239.878.000	€ 144.229.000	€ 11.469.000	€ 23.549.150	€ 31.648.300	€ 18.372.500	€ 9.810.050

Multipliereffect

Het multipliereffect zijn de financiële investeringen door private partijen in het centrum van Heerlen. De investeringen door derden in het centrum zijn, voor zover bij ons bekend, inzichtelijk gemaakt en opgesomd naar de thema's uit het ambitiedocument Samen Maken Wij Het Centrum, vanaf de start in 2017 tot en met 2025.

Thema	Private investeringen 2017-2023	Private investeringen 2024	Private investeringen 2025	Private investeringen totaal 2017-2025
Detailhandel, horeca, kantoren en wonen	€ 152.405.000	€ 24.810.000	€ 28.888.000	€ 206.103.000
Openbare ruimte	€ 1.862.000	€ 65.000	€ 951.000	€ 2.878.000
Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs	€ 3.380.000	€ -	€ -	€ 3.380.000
Evenementen, Leisure, beleving en stadsmarketing	€ 26.797.000	€ 4.645.000	€ 4.856.000	€ 36.298.000
Mobiliteit & vervoer	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 184.444.000	€ 29.520.000	€ 34.695.000	€ 248.659.000

Detailhandel, horeca, kantoren en wonen

Dit is het totaalbedrag van bouwactiviteiten waarvoor de gemeente leges heft, inclusief Maankwartier.

Openbare ruimte

Dit zijn investeringsbedragen gevelrenovaties door pandeigenaren van beschikkingen die we hebben uitbetaald.

Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs

De kosten die particuliere organisaties maken voor het organiseren van culturele voorstellingen die daarvoor een subsidie hebben ontvangen.

Bestemmingsreserve Maankwartier

Ten behoeve van afdekken kosten gevelrenovaties is € 178.000 in 2025 onttrokken uit de bestemmingsreserve. Restantsaldo bedraagt € 260.000 ultimo 2025.

Bestemmingsreserve Maankwartier	Begroting	Gerealiseerd t/m 2025	Verplicht	Saldo
Herstelkosten Paralleweg 2a	€ 59.000	€ 59.000	€ -	€ -
Herstelkosten tijdelijke fietsenstalling	€ 23.000	€ 21.000	€ -	€ 2.000
Omgevingskosten	€ 125.000	€ 90.000	€ 30.000	€ 5.000
Interne en externe uren	€ 126.000	€ 133.000	€ -	€ -7.000
Evaluatie Maankwartier	€ 39.000	€ 39.000	€ -	€ -
Gevelverbetering Centrum Heerlen 2022-2025	€ 408.000	€ 178.000	€ 230.000	€ -
Totaal	€ 780.000	€ 520.000	€ 260.000	€ -

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Centrum wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
VHROSV	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
Centrum	79	629	663	-3.390	-3.588	-3.419	-3.311	-2.959	-2.757	202

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Centrum	Lagere kosten als gevolg van latere start bouw bij erfgoed projecten.		185	I	V
	Hogere eigenaarslasten De Klomp.		-76	I	N
	Eigenaarslasten Rabobank/RWTH locatie.		-76	I	N
	Minder externe inhuur en advies op programmaniveau.		75	I	V
	Diverse afwijkingen.	33	61	I	V/V
Totaal kernthema Centrum		33	169		202

Bedragen x € 1.000

Kernthema Wonen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd?

Toekomstvisie wonen, welzijn en zorg Parkstad Limburg

In 2025 is de Toekomstvisie wonen, welzijn en zorg Parkstad Limburg vastgesteld om de groeiende vraag naar passende woningen en zorg integraal aan te pakken. De visie verbindt wonen, welzijn en zorg en versterkt de regionale samenwerking tussen partners. Voor Heerlen draagt dit bij aan inclusieve, vitale wijken en een betere spreiding van kwetsbare doelgroepen. Hierdoor krijgen inwoners meer kansen op passend wonen en ondersteuning. De visie vormt de basis voor verdere uitvoering en toekomstbestendig beleid.

Woontop 2025

Voor het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV-gebied) Heerlen-Noord hebben wij bestuurlijke afspraken gemaakt met het Rijk voor de periode 2025 t/m 2029 voor de woningbouwopgave. Het resultaat is dat het Rijk ons een financiële bijdrage van maximaal € 22,6 miljoen voor deze periode toekent. Deze middelen zijn bedoeld voor de woningbouwopgave, maar ook voor ruimtelijke ingrepen die zorgen voor een prettige woon- en leefomgeving voor gezinnen, voor jong én oud.

Nieuw Heerlens Woonfundament

In 2025 is op basis van een woonbehoefteonderzoek het Nieuw Heerlens Woonfundament uitgewerkt en vastgesteld. Dit beleidskader is een koerswijziging en stuurt op gezonde groei en een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad. We leggen de nadruk op het stimuleren van gemengde wijken door in te zetten op woningaanbod in het midden en het hogere segment om inwoners te behouden die anders buiten de stad op zoek gaan naar woningen. Verder zetten we ook in op nieuwkomers op de arbeidsmarkt en mensen die in Heerlen werken maar nu nog niet in onze gemeente wonen.

Grip op Wonen 2.0.

In navolging van het pakket aan woonmaatregelen, genoemd Grip op Wonen, zijn aanvullende maatregelen genomen. Deze aanvullende maatregelen omvatten o.a. de invoering van de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek (WBMGP), de nieuwe leegstandverordening 2025 en de uitbreiding van de verhuurverordening.

Drie nieuwe woonpijlers: Investeren, Koesteren en reguleren (aanvraag, WBMGP)

De koers van het Nieuw Heerlens Woonfundament is verder geconcretiseerd in de "Drie nieuwe woonpijlers: Investeren, Koesteren en Reguleren". Daarin is o.a. de basis gelegd voor het inzetten van financiële instrumenten om woningbouw, transformatie en verduurzaming te versnellen, met het principe mengen zonder verdringen als leidend uitgangspunt om te komen tot sterke en stabiele wijken.

We hebben een aanvraag "Wet bijzondere maatregelen grootschalige problematiek" (WBMGP) gedaan bij het Rijk om voor 19 buurten en 44 straten extra voorwaarden te stellen voor wie een huurwoning mag huren in bepaalde buurten. Zo wordt de instroom van kwetsbare huishoudens in overbelaste buurten gereguleerd om zo de leefbaarheid in deze buurten te versterken. De aanvraag is goedgekeurd en de regels volgend uit de WBMGP zijn juridisch verankerd in de Huisvestingsverordening Heerlen.

Op basis van deze woonpijlers is in 2025 gestart met de uitwerken van een Woonfonds. Het Woonfonds moet het mogelijk maken om projecten met een positieve bijdrage aan de Heerlense woningmarkt, maar met een tekort, alsnog te realiseren. Dit Woonfonds zal in 2026 verder zijn beslag krijgen.

Projecten en initiatieven

- Kwaliteitsverbetering gerealiseerd door renovatie en herstructurering, onder andere door investeringen in verbetering van particuliere woningen.
- Er is samen gewerkt met woonpartijen en voort gebouwd op het project Limburg Centraal.
- Meerjarige prestatieafspraken Woningbouwcorporaties zijn vastgesteld.
- Overleg regionaal Woonberaad is georganiseerd in samenwerking met Parkstad.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Wonen wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2025
VHROSV	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	Prim. begroting 2025	Bijgest. begroting 2025	Rekening 2025	
Wonen	73	73	1.414	-113	-199	-1.176	-40	-126	238	364 V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Wonen	Kosten voor woningbouwopgave. Te dekken uit kostenverhaal, maar in 2025 lopen de kosten voor de baten uit.	166	-955	I	V/N
	Declaratie van 164 woningen realisatiestimulans van € 7.000 per woning. Het Rijk heeft deze tijdelijke regeling ingesteld ter stimulering van de realisatie van betaalbare woningen in de periode 2025-2029.	1.148		I	V
	Diverse afwijkingen.	27	-22	I	V/N
Totaal kernthema Wonen		1.341	-977		364

Bedragen x € 1.000

2.2 Algemene dekkingsmiddelen

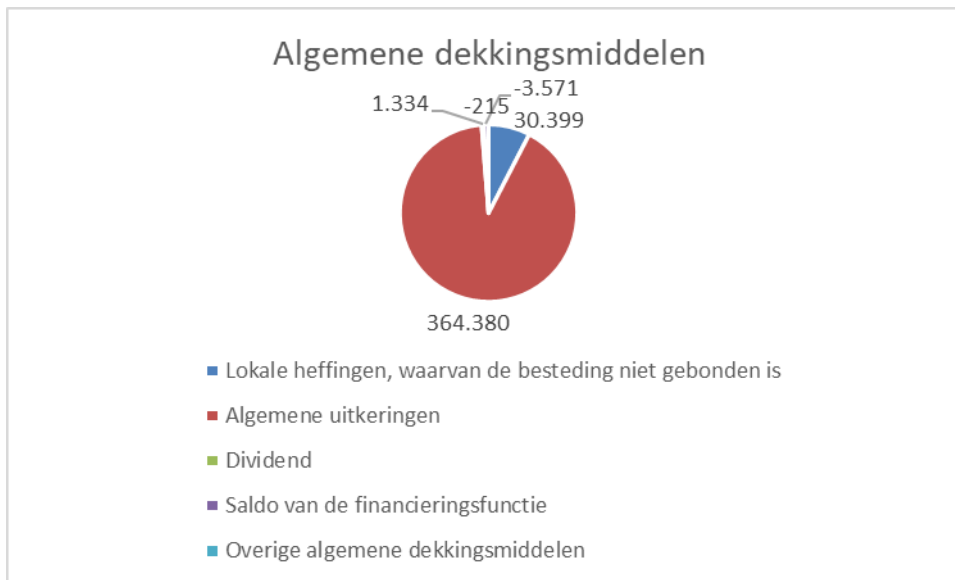
Inleiding

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de algemene dekkingsmiddelen. Deze worden in de rest van dit hoofdstuk verder toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen *	Realisatie 2025	Bijgestelde begroting 2025	Primitieve begroting 2025	in %
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	30.399	29.580	29.580	8
Algemene uitkeringen	364.380	346.494	337.349	93
Dividend	1.334	992	992	0
Saldo van de financieringsfunctie	-3.571	-5.997	-5.997	-1
Overige algemene dekkingsmiddelen	-215	-1.500	-1.500	0
	392.327	369.569	360.424	100

Bedragen x €1000

* In de tabel hierboven valt onder lokale heffingen de ozb en de 'overige belastingen', zijnde taakveld 0.61, 0.62 en 0.64. De parkeerbelasting en de toeristenbelasting (taakveld 0.63 en 3.4) vallen buiten deze totaalstelling.

2.2.1 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de baten van de gemeente. De lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, bestaan uit de onroerendezaakbelastingen woningen en niet-woningen, precariobelasting, toeristenbelasting, parkeren en hondenbelasting. Meer informatie over de lokale heffingen, met een uitgebreid beeld van het gevoerde beleid, een overzicht van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

2.2.2 Gemeentefonds

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron voor gemeenten, de ontwikkeling hiervan bepaalt in belangrijke mate onze financiële ruimte. De uitkering van het gemeentefonds wordt aangepast op basis van ontwikkelingen binnen de rijksbegroting, actualisatie van (verdeel)maatstaven, taakmutaties en wijzigingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Gemeenten ontvangen drie keer per jaar informatie over de omvang en verdeling van het gemeentefonds. De meicirculaire is gebaseerd op de Voorjaarsnota, de septembercirculaire op de Miljoenennota en de decembercirculaire op basis van de Najaarsnota van het Rijk. Onderstaand een overzicht van het gemeentefonds voor het jaar 2025 (inclusief decembercirculaire 2025).

Bedragen * € 1.000			
Gemeentefonds 2025	Begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie
Algemene Uitkering	262.323	278.320	278.369
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen	75.026	86.011	86.011
Reserveringen		-17.836	
Totaal	337.349	346.494	364.380

Algemene uitkering

Voor de jaarafsluiting 2025 is het accres 2025 conform meicirculaire 2025 de definitieve stand. Naast de accresontwikkeling zijn er bijstellingen van de algemene uitkering door taakmutaties, BTW-compensatiefonds (BCF) en actualisatie van (verdeel)maatstaven.

Integratie- en decentralisatie uitkeringen

In de circulaires zijn bijstellingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen verwerkt. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Reserveringen

Betreffende de taakmutaties en bijstellingen van integratie- en decentralisatie-uitkeringen wordt onderzocht in hoeverre deze gelden benodigd zijn voor de bijbehorende taken. Totdat de uitkomst hiervan duidelijk is worden de gelden gereserveerd. De bijgestelde begroting betreft bijstellingen uit de circulaires en het saldo-effect van het gemeentefonds 2025.

In bovenstaande tabel met het totale effect gemeentefonds voor 2025 zijn de mutaties voor Heerlen rekening houdend met de decembercirculaire verwerkt.

Decembercirculaire 2025

In de decembercirculaire worden de laatste zaken van het uitkeringsjaar 2025 afgewikkeld. De circulaire is te vinden via [Decembercirculaire gemeentefonds 2025](#). In de volgende tabel wordt het financiële effect van de decembercirculaire voor Heerlen voor 2025 ten opzichte van de septembercirculaire weergegeven.

<i>Bedragen * € 1.000</i>	
Decembercirculaire 2025	2025
Algemene uitkering	-169
Effect op voorgaande jaren	-102
Saldo - effect decembercirculaire 2025	-270
Compensatie medewerkers sociaal ontwikkelbedrijven	1.271
Pilot Sportpas	400
Overige taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen	694
Taakbestemming - budgetneutraal effect	2.365
Totaal decembercirculaire 2025	2.095

Algemene uitkering

Zoals gebruikelijk bevat de decembercirculaire geen nieuwe accresramingen. Voor 2025 zijn door het Rijk een aantal uitnames c.q. correcties op de algemene uitkering doorgevoerd met per saldo een nadelig effect. Daarnaast zijn er mutaties door actualisatie van (verdeel)maatstaven. Voor diverse maatstaven met een aanzienlijke financiële impact zijn de cijfers voor 2025, maar deels ook nog voor voorgaande jaren, nog een voorlopig gegeven. Bij de definitieve vaststelling volgt een financiële verrekening.

Taakmutaties en decentralisatie uitkeringen

In de decembercirculaire zijn taakmutaties en bijstellingen van decentralisatie uitkeringen verwerkt. Hiervan wordt onderzocht in hoeverre deze gelden benodigd zijn voor de bijbehorende taken.

De compensatie medewerkers sociaal ontwikkelbedrijven verloopt via Heerlen, als grootste gemeente binnen het samenwerkingsverband, om deze medewerkers compensatie te bieden voor de nadelige gevolgen van de fiscale maatregelen uit het Belastingplan 2025.

2.2.3 Dividenden

BNG Bank N.V.

De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit tegen een boekwaarde van € 1.062.000. De BNG keert jaarlijks structureel dividend uit.

Over het jaar 2024 is een nettowinst van € 294 miljoen (2023: € 254 miljoen) beschikbaar voor uitkering van dividend en toevoeging aan reserves. Aan dividend is uitgekeerd 50% van de winst na belasting. Dit komt neer op een dividendbedrag van € 140 miljoen (2023: € 120 miljoen). Het dividend bedraagt € 2,51 (2023: € 2,16) per aandeel van nominaal EUR 2,50.

De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit. Dit betekent voor de gemeente Heerlen een bedrag van € 1.066.316 aan dividend in 2025 over boekjaar 2024 BNG. Het begrote bedrag aan dividend BNG voor 2025 is € 917.000. Dit betekent voor 2025 een voordeel aan dividend BNG van € 149.316.

Enexis Holding N.V.

De algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) van Enexis N.V. heeft besloten 50% van de winst uit gewone bedrijfsvoering na belastingen uit te keren. De totale dividenduitkering bedraagt € 36 miljoen. De dividenduitkering over boekjaar 2024 bedraagt € 0,85 per aandeel (2023: € 0,24 per aandeel). Het uit te keren dividend over boekjaar 2024 is verantwoord in boekjaar 2025.

Het ontvangen bedrag aan dividend Enexis in 2025 voor de gemeente Heerlen is € 265.074.

Het begroot dividend over 2025 is € 75.000. Dit betekent een voordeel dividend Enexis van € 190.073 ten opzichte van de begroting 2025.

Rd4

De N.V. Rd4 heeft een dividend uitgekeerd aan de gemeente Heerlen van € 128.913 in 2025 over boekjaar 2024.

2.2.4 Saldo van de financieringsfunctie

Voor de toelichting op het saldo van de financieringsfunctie verwijzen we naar de paragraaf Financiering.

2.3 Overzicht overhead

Overzicht kosten overhead	Realisatie 2025	Bijgestelde begroting 2025	Primitieve begroting 2025
Overhead	50.936	47.239	46.505

Bedragen x €1000

2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Sinds 2016 zijn gemeenten Vpb plichtig. Jaarlijks dient de gemeente zich een oordeel te vormen in hoeverre zij activiteiten verricht, waarover zij vennootschapsbelasting verschuldigd is.

Vennootschapsbelasting is een winstbelasting en wordt geheven over de winst die een gemeente behaalt met die activiteiten, die zij voldoet in de hoedanigheid als ondernemer.

Sinds de invoering van de vennootschapsbelastingplicht zijn er (vrijwel) geen activiteiten vastgesteld, waarover de gemeente Heerlen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

Er speelt nog steeds een landelijke discussie waarbij de Belastingdienst van mening is dat de opbrengsten die gemeenten ontvangen inzake de verhuur van ruimten voor het maken van reclame, belast dienen te worden met vennootschapsbelasting. Een definitieve uitspraak heeft de rechter nog niet genomen. Het is echter aannemelijk, dat over deze opbrengsten geén vennootschapsbelasting afgedragen dient te worden. Er zijn enkele uitspraken gedaan waarin de rechter van mening is, dat de reclame opbrengsten niet belast zijn voor de vennootschapsbelasting. De Belastingdienst kan hiertegen formeel in beroep gaan.

De hoogte bedraagt circa € 20.000 per jaar. Over het boekjaar 2025 zal er gezien de uitspraak van de rechter waarbij er geen heffing zal plaatsvinden voor de vennootschapsbelasting op deze opbrengsten geen voorziening voor een toekomstige heffing worden opgenomen.

2.5 Onvoorzien

Bij de begroting 2025 hebben wij de post onvoorzien opgenomen als structurele post in de begroting ter grootte van € 1.500.000. De post is gevormd om incidentele uitgaven die als onvoorzien en of onuitstelbaar en/of onvermijdbaar worden aangemerkt, op te vangen. Het benutten van de post onvoorzien vergt een collegebesluit. Door gebruik te maken van de mogelijkheid tot mandatering wordt de snelheid van besluitvorming (en uitvoering) bevorderd. Onderstaande tabel geeft de uitputting weer van 2025.

Onvoorzien - Totaal budget		1.500.000
Collegevoorstel	Nummer	Bedrag
Vaststellen raadscommunicatieplan	18 december 2025 agendapunt nr. 5	75.000
Budget beheer en onderhoud Heliostaat	Parafenbesluit d.d. 8 juli 2025;24.g.2	110.000
Theatervoorstelling Het Geluk van Limburg	College 21 oktober 2025	30.000
Totaal realisatie		215.000
Onvoorzien - Saldo		1.285.000

Bedragen x € 1

3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

S

1. De gerealiseerde inkomsten

In deze paragraaf zijn de lokale heffingen opgenomen waarvan de besteding zowel gebonden als niet gebonden is. Gebonden besteding betekent dat de baten alleen bestemd zijn voor het doel waarvoor zij geheven zijn. Niet gebonden besteding houdt in dat de baten tot de algemene middelen van de gemeente behoren. De opbrengsten van de gebonden bestedingen zijn geoormerkt voor specifieke doeleinden en mogen een kostendekkendheidspercentage van 100% niet overstijgen. Met kostendekkendheidspercentage wordt bedoeld dat de opbrengsten van een specifieke heffing niet hoger mogen zijn dan de gemaakte kosten die gerelateerd zijn aan die heffing.

In onderstaand overzicht een beeld van de gerealiseerde inkomsten.

De gerealiseerde inkomsten (trend)

Heffing	Gerealiseerde opbrengst belastingjaar			
	2022	2023	2024	2025
Niet gebonden heffingen				
A. Onroerende zaakbelasting	27.430	27.020	28.364	29.818
B. Hondenbelasting	777	698	595	582
C. Toeristenbelasting	332	394	417	397
D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes	1.650	1.704	1.927	2.067
<i>Subtotaal</i>	30.189	29.816	31.303	32.864
Gebonden heffingen				
E. Afvalstoffenheffing	12.355	12.311	13.159	13.763
F. Rioolheffing	9.066	9.291	9.582	10.103
<i>Subtotaal</i>	21.421	21.602	22.741	23.866
Overige heffingen				
G. Algemene dienstverlening	688	854	1.169	1.269
H. Omgevingsvergunningen	3.287	1.744	1.857	2.138
I. Europese dienstenrichtlijn	33	31	42	40
J. Lijkbezorgingsrechten	509	503	432	495
K. Marktgelden	137	124	118	104
<i>Subtotaal</i>	4.654	3.256	3.618	4.046
Totaal	56.264	54.674	57.662	60.776

Bedragen x €1000

De gerealiseerde inkomsten (versus begroting)

Heffing	Begroting 2025	Rekening 2025	Resultaat
Niet gebonden heffingen			
A. Onroerende zaakbelasting	28.969	29.818	849
B. Hondenbelasting	611	582	-29
C. Toeristenbelasting	393	397	4
D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes	2.021	2.067	46
<i>Subtotaal</i>	31.994	32.864	870
Gebonden heffingen			
E. Afvalstoffenheffing	13.803	13.763	-40
F. Rioolheffing	10.040	10.103	63
<i>Subtotaal</i>	23.843	23.866	23
Overige heffingen			
G. Algemene dienstverlening	911	1.269	358
H. Omgevingsvergunningen	2.252	2.138	-114
I. Europese dienstenrichtlijn	38	40	2
J. Lijkbezorgingsrechten	490	495	5
K. Marktgelden	150	104	-46
<i>Subtotaal</i>	3.841	4.046	205
Totaal	59.678	60.776	1.098

Bedragen x €1.000

2. Gerealiseerd beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De kaders voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen zijn met name te vinden in de Gemeentewet, de wet Waardering Onroerende Zaken, de wet Milieubeheer, de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de Algemene wet bestuursrecht en de invorderingswet 1990. De belastingverordeningen en de Leidraad Invordering van de gemeente zijn hierop gebaseerd. De belastingverordeningen 2025 zijn door de raad vastgesteld in november 2024.

Kostendekking

Er wordt zoveel als mogelijk kostendekkend gewerkt. Waar van toepassing, sluiten we aan bij landelijk vastgestelde (maximum) tarieven. Voor tarieven waar we onder de kostendekkingsgraad zitten van 100% is dit een bewuste keuze om niet alle kosten door te berekenen.

Overhead

In de kostendekkende tarieven is een opslag voor overhead meegenomen. In de Financiële verordening 2023 hebben we de methode voor de berekening van deze overheadopslag opgenomen. Bij de toerekening van overhead aan de kostprijs van producten wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe personele kosten. De hoogte van de opslag wordt jaarlijks bepaald bij vaststelling van de begroting en bedraagt voor 2025, 77,6%.

Omslagrente

Bij heffingen waar we te maken hebben met investeringen (voornamelijk de rioolheffing) wordt naast de reguliere afschrijving op de investering een omslagrente (interne rekenrente) toegerekend. De berekeningswijze van deze omslagrente wordt voorgeschreven. De totaal doorberekende interne rente moet gelijk zijn aan de totale rentelasten, waardoor niet (of nauwelijks) sprake is van een renteresultaat. Doel is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en jaarstukken, en het eenduidig inzichtelijk maken van hoe de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). In 2025 is gerekend met een omslagrente van 1,5%.

3. Kwijtscheldingsbeleid

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van het verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is geëffectueerd op kwijtschelding op het gebruikersdeel van de rioolheffing en het vastrecht van de afvalstoffenheffing. Voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing (DIFTAR o.b.v. het volume/frequentiesysteem) geldt per jaar een gemaximeerd kwijtscheldingsbedrag. Voor de overige belastingen wordt geen kwijtschelding verleend.

Aanvraag kwijtschelding

Een aanvraag tot kwijtschelding wordt getoetst door het Bureau InformatieDiensten Nederland (BIDN). Als er kwijtschelding wordt toegekend dan hoeven inwoners het jaar erna niet nogmaals een aanvraag voor kwijtschelding in te dienen. Er volgt dan automatische kwijtschelding. Mocht het jaar erna op basis van de hernieuwde toets er geen recht op kwijtschelding zijn dan krijgen inwoners een brief met toelichting.

Het BIDN toetst de gegevens van inwoners aan de voorwaarden om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. BIDN gebruikt hiervoor de gegevens van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW).

Toegekend bedrag kwijtschelding 2025

Voor 2025 bedraagt het bedrag aan kwijtscheldingen op de riool- en afvalstoffenheffing € 1.610.000. Dit is een voordeel van € 50.000 ten opzichte van de begroting. In de begroting hadden we rekening gehouden met een bedrag van € 1.660.000.

Het kwijtscheldingsbedrag betreft niet sec de kwijtschelding voor het belastingjaar 2025, hier zitten ook kwijtscheldingsbedragen van eerdere jaren in. Een heffingsjaar heeft een looptijd van 5 jaar, waarin het recht op kwijtschelding doorloopt en het bedrag aan verleende kwijtschelding ook van eerdere jaren ten laste van 2025 kunnen komen. Voor de verleende kwijtscheldingsbedragen per belastingjaar verwijzen wij u naar het kernthema armoedebestrijding en inkomensondersteuning.

4. Overzicht van de diverse heffingen

A. Onroerende Zaak Belasting

€ 29.818.000

De totale OZB-baten (woningen en niet-woningen) laten een meeropbrengst zien van € 849.000. Bij het opstellen van de begroting wordt gerekend met concept herwaarderingscijfers van de BsGW. Het herwaarderingsproces (waardebepaling) van woningen en niet-woningen is dan nog niet volledig afgerond. De definitieve herwaardering is hoger uitgevallen, waardoor er een voordeel op de OZB-inkomsten is.

B. Hondenbelasting

€ 582.000

De hondenbelasting laat een minderopbrengst zien van € 29.000. Dit is het gevolg van minder honden dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

C. Toeristenbelasting

€ 397.000

De inkomsten toeristenbelasting liggen in lijn met de begroting, we hebben € 397.000 opgehaald.

D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes

€ 2.067.000

De totale opbrengsten voor parkeren zijn € 46.000 hoger dan begroot. Hieronder hebben we de resultaten per onderdeel uitgesplitst.

- We hebben voor € 156.000 aan hogere parkeeropbrengsten voor het straat parkeren.
- De minderopbrengst voor de uitgeschreven naheffingsaanslagen betreft € 135.000.
- Op het onderdeel parkeervergunningen is een voordeel van € 25.000 behaald.

E. Afvalstoffenheffing

De inkomsten afvalstoffenheffing liggen in lijn met de begroting. We hebben € 13.763.000 opgehaald.

F. Rioolheffing

De inkomsten rioolheffing liggen in lijn met de begroting. We hebben € 10.103.000 opgehaald.

G. Algemene dienstverlening

Gedurende het jaar zijn meer aanvragen voor reisdocumenten gedaan, mogelijk vanwege de aankomende paspoortpiek en hogere leges in 2026. Daarnaast heeft toename van aanvragen vanuit grensgemeenten geleid tot hogere legesopbrengsten. Op totaal is een voordeel behaald van € 358.000.

H. Omgevingsvergunningen

Voor de omgevingsvergunningen hebben we € 114.000 minder gerealiseerd dan begroot. Er zijn in 2025 minder vergunningen aangevraagd dan ingeschat.

I. Europese dienstenrichtlijn

De inkomsten met betrekking tot de verleende vergunningen Drank & Horeca liggen in lijn met de begroting.

J. Lijkbezorgingsrechten

De inkomsten met betrekking tot de lijkbezorgingsrechten liggen in lijn met de begroting.

K. Marktgelden

De gerealiseerde marktgelden laten een minderopbrengst van € 46.000 zien.

5. Een aanduiding voor de lokale lastendruk

Om voor uw persoonlijke situatie de hoogte van de lokale lasten te berekenen kunt u kijken op de Lokale Lastenmeter via de volgende link: <https://heerlen.lokaalastenmeter.nl/>

In onderstaand overzicht de woonlasten voor een gemiddelde meerpersoonshuishoudens in Heerlen voor het jaar 2025. Voor het variabel deel van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt het aantal verwachte ledigingen van betreffende huishoudens.

Woonlasten	2025
Afval (variabel bedrag o.b.v. gemiddeld aantal ledigingen)	
1-persoons huishouden vast tarief	204,36
1-persoons huishouden variabel tarief	28,40
Totaal afvaltarief 1-persoonshuishouden	232,76
2-persoons huishouden vast tarief	253,92
2-persoons huishouden variabel tarief	42,60
Totaal afvaltarief 2-persoonshuishouden	296,52
Meerpersoons huishouden vast tarief	302,16
Meerpersoons huishouden variabel tarief	68,60
Totaal afvaltarief meerpersoonshuishouden	370,76
Riool	
Eigenaar (vast bedrag)*	95,28
Gebruikers (afh. m ³ waterverbruik)	110,26
OZB (o.b.v. gemiddelde WOZ-waarde)	
Eigenaar	337,60
Totale woonlasten meerpersoonshuishouden	913,90

Bedragen x €1

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft de actuele stand van het weerstandsvermogen en de risico's van de gemeente Heerlen weer. Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft tevens inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit (de ingeschatte risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te vangen). Bij de rekening 2025 zijn risico's geactualiseerd, geïnventariseerd en zoveel mogelijk gekwalificeerd. Bij de (grotere) projecten van de gemeente Heerlen die projectmatig uitgevoerd worden, wordt de RISMAN-methode voor risicobeheersing toegepast. Dat wil zeggen dat regelmatig (1 x per kwartaal) op een gestructureerde wijze de mogelijke risico's binnen een project geïnventariseerd worden, de beheersmaatregelen daarvoor geformuleerd worden en er een actor benoemd wordt die met de betreffende beheersmaatregel aan de slag gaat. Dit alles wordt vastgelegd in een risicoregister dat gedeeld wordt met en actueel gehouden wordt door het projectteam. De belangrijkste invalshoeken voor de beheersing van een project zijn tijd, geld en kwaliteit van het project. De onderkende risico's worden zoveel als mogelijk financieel gekwantificeerd. Daarbij wordt de link gelegd met de risicoreserve en de post onvoorzien binnen de opgestelde projectbegroting.

De gekwantificeerde risico's moeten opgevangen kunnen worden binnen deze posten risicoreserve en onvoorzien van het betreffende project.

Onze weerstandcapaciteit is opgebouwd uit de algemene reserve, algemene reserve grondbedrijf en de bestemmingsreserve ter dekking risico's grondexploitatie.

Weerstandsvermogen is opgebouwd uit:

Weerstandcapaciteit:

Algemene reserve (31-12-2025)	€	29,0 miljoen
Verplichting AR in 2025 voor 2026	€	- 3,3 miljoen
Resultaat 2025 (na bestemming)	€	0,7 miljoen
Totaal:	€	26,4 miljoen

Risico simulatie is opgebouwd uit:

Risico's:

Programma Economie	€	5,9 miljoen
Programma Sociaal Domein	€	8,5 miljoen
Programma VHROSV	€	6,3 miljoen
Programma Verkeer en vervoer	€	0,5 miljoen
Alle programma's	€	6,7 miljoen
Totaal:	€	27,9 miljoen

Het weerstandsvermogen is als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

(= max. of min. risicobedrag)

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) is de ratio:

Rekening 2025

26,4 mln. (weerstandscapaciteit) / 27,9 mln. (risicosimulatie) = **0,95 = 1**

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen NAR en de Universiteit Twente is opgesteld. Op basis van bovenstaande berekening wordt het weerstandsvermogen van de gemeente Heerlen gewaardeerd op voldoende.

<i>Ratio weerstandsvermogen</i>	Waardering
> 2	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Herstelplan

In de begroting 2019 hebben wij een herstelplan opgesteld. In dat herstelplan hebben wij afgesproken dat het weerstandsvermogen uiterlijk op 31 december 2021 op het met de raad afgesproken minimumniveau van 0,8 moet staan. In de jaarrekening 2025 voldoen wij aan het uitgangspunt van een minimumniveau van 0,8.

Bij het vaststellen van de begroting 2019 heeft uw raad een motie aangenomen inzake de ontwikkeling van een extra kengetal m.b.t. de financiële weerbaarheid/het weerstandsvermogen. Het nieuwe kengetal is in samenspraak met de werkgroep Financial Audit tot stand gekomen.

De weerstandscapaciteit wordt berekend door de hoogte van de algemene reserve inclusief de begrote post onvoorzien te delen door het begrotingstotaal. Als norm is 2% genomen. In de jaarrekening 2024 was dit ratio 4,08%. In de jaarrekening 2025 is de ratio t.o.v. de jaarrekening 2024 gestegen met 1,11% naar een niveau van 5,19%. Hiermee voldoen we ruimschoots aan de gestelde norm weerstandscapaciteit van 2%.

De algemene reserve per ultimo 2025 is € 29 miljoen, de onderuit putting van de post onvoorzien is verwerkt in het rekeningsaldo over 2025 van € 0,7 miljoen en de niet uit de balans blijkende verplichting (Samen maken wij de stad € 156K, Energie matrix € 2,1 miljoen en Duurzaamheid € 1,1 miljoen) vanuit de AR in 2026 voor een totaalbedrag van € 3,3 miljoen wordt in mindering gebracht. De totale weerstandscapaciteit is € 26,4 miljoen voor 2025. Het begrotingstotaal voor 2025 is € 509 miljoen.

Dit resulteert in een ratio van het nieuwe kengetal van:

$$\text{kengetal weerstandscapaciteit} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit 2025}}{\text{Begrotingstotaal 2025}}$$

€26,4 miljoen (AR+post onvoorzien+rekeningresultaat-verplichtingen AR) / €509 miljoen (begrotings-totaal) = 5,19%

Risico's

Claims "alle programma's" (Incidenteel (I))

Bij het uitoefenen van haar taken, wordt de gemeente regelmatig geconfronteerd met claims van derden, die leiden tot juridische procedures. Deze claims kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op aanbestedingen, (loonkosten)subsidies, planschades óf op eerder toegekende schadevergoedingen. Het grootste deel van deze claims is niet verzekerd en de uitkomst van juridische procedures is moeilijk in te schatten.

Te nemen maatregel:

Blijven monitoren zodat mogelijke risico's vermeden worden.

Economische activiteit programma "Economie" (Structureel (S))

Nog steeds is er sprake van een positieve ontwikkeling bij het aantrekken en vestigen van nieuwe bedrijven, maar vooral ook bij het uitbreiden van het reeds in Heerlen respectievelijk de regio zittende bedrijfsleven. De economische situatie in zijn algemeenheid, maar ook de actieve inzet vanuit de gemeente en de beschikbaarheid van aantrekkelijke bedrijfslocaties is een van de hoofdredenen hiervoor. Heerlen is steeds meer op de kaart als aantrekkelijk vestigingsgebied. Ook investeerders in onroerend goed vinden Heerlen een interessant gebied. Dit leidt o.a. in herinvesteringen op bedrijventerreinen als de Beitel en de Koumen. Op de locaties Trilandis en Avantis zijn de resultaten goed, niet alleen nieuwe bedrijven maar vooral ook de uitbreidingen van het bestaande bedrijfsleven. Dit betekent dat er een schaarste probleem is ontstaan, met name aan grootschalige locaties.

Voor de meer lokale en kleinschalige bedrijventerreinen Coriopolis, Autoboulevard en Emmaterrein waren de uitgiftes minder goed. Door het gebrek aan uitgeefbare gronden zijn nu ook deze terreinen door de markt herontdekt. Op zowel Autoboulevard als Coriopolis lopen concrete acquisitie trajecten die in 2026 worden afgerond. Tevens zijn meerdere partijen geïnteresseerd in herontwikkeling van het Emma terrein. Deze terreinen zijn op dit moment nog onvoldoende op de markt afgestemd. Voor deze locaties draagt de gemeente als grondeigenaar zelf het volledige risico bij vertraging in de verkoop van gronden.

In zijn algemeenheid bestaan er ook de risico's van schaarste op het stroomnet, schaarste op de arbeidsmarkt, de stijgende energieprijzen en bouwkosten en de problematiek rondom Stikstof. Al met al factoren die van grote invloed zijn.

Te nemen maatregel:

Voor de lokale terreinen dient de profilering (meer marktgericht) en acquisitie/accountmanagement sterker te worden ingezet. Daarnaast worden de ontwikkelingen voor de autoboulevard aangepast om deze beter aan te sluiten op de wensen van het MKB. Deze locaties blijven een risico. Voor Trilandis – waarbij de gemeente enig aandeelhouder is – is geen risico aan de orde. Avantis ontwikkelt zich ook steeds meer positief en het risico voor de gemeente is beperkt en te overzien.

Verbonden Partijen "alle programma's" (S)

Verbonden partijen voeren meestal gemeentelijke taken uit met een groot politiek belang. Ze leveren een forse bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen. Participatie in verbonden partijen levert de gemeente niet alleen voordelen op, maar ook financiële en bestuurlijke risico's.

Te nemen maatregel:

Het beleid conform de nota verbonden partijen uitvoeren. Om de voordelen optimaal te benutten en de risico's te beheersen is aandacht voor de sturingsrelatie met en risicobeheersing bij verbonden partijen belangrijk. Voor meer toelichting zie paragraaf 3.6 Verbonden partijen.

Informatiebeveiligingsrisico's programma "bedrijfsvoering" (S):

Voor onze organisatie zijn er een aantal informatiebeveiligingsrisico's te benoemen: phishing-aanvallen, malware-infecties, ongeautoriseerde toegang, datalekken, social engineering en inbreuken op de privacy.

Genomen maatregelen:

Om de risico's op het gebied van informatiebeveiliging te verminderen en de bescherming van gevoelige gegevens te waarborgen zijn de volgende maatregelen genomen: encryptie van gegevens, toegangsbeheer, back-ups maken, netwerksegmentatie, vulnerability scanning, bewustwordingsprogramma op het gebied van privacy en informatiebeveiliging en Security Information and Event Management (SIEM).

Wet toekomst pensioenen - programma "bestuur ondersteuning" (I)

In 2025 is ten laste van het resultaat (o.a. novembernota) en ter voorbereiding van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) een extra bedrag gestort in de voorziening pensioenen van € 3,5 mln. Deze berekening was op basis van de voorlopige en beschikbare rekengrondslagen. Per 1-1-2028 gaan de pensioenen van (gewezen) wethouders over naar het Algemeen burgerlijk pensioenfonds (ABP). Tot die tijd wordt jaarlijks de voorziening geactualiseerd. Om te voldoen aan de overdrachtswaarde dient ultimo 2027 rekening te worden gehouden met onder andere de dan geldende rekengrondslagen en toevoeging van het dan geldende dekkingspercentage bij het ABP. Voorgaande zal leiden tot een bijstelling van de overdrachtswaarde en dat kan financiële impact hebben (risico).

Te nemen maatregelen:

Blijven monitoren

Bodemsanering programma "VHROSV" (S)

De gemeente kan op enig moment te maken krijgen met een geval van ernstige en gezondheidsbedreigende bodemvervuiling waar onmiddellijk moet worden gesaneerd. In zo'n situatie worden de saneringskosten ten laste van de algemene reserve gebracht. Dit komt, statistisch gezien, zelden voor en vergt dan enorm hoge kosten aan sanering. Afhankelijk van de grootte van de verontreiniging is dan al gauw te rekenen met enkele honderdduizenden euro's aan kosten.

Te nemen maatregel:

Door onderzoek proberen we te achterhalen wie de veroorzaker is van de vervuiling. De kosten worden vervolgens verhaald op de vervuiler.

Bestuurskracht programma "Bestuur en Ondersteuning" (S)

Regionale samenwerking kan een risico met zich meebrengen. De mate waarin wij onze ambities tot uitvoering brengen en/of wij onze lobbydoelstellingen bereiken is afhankelijk van het vermogen van de regio om als samenwerkende gemeenten samen op te trekken, middelen te verzamelen en de uitvoering op gang te krijgen.

Reeds genomen maatregel:

Voortgang in de samenwerking in Parkstadverband blijven sturen en monitoren.

Achterstand bij actualisering bestemmingsplannen programma "VHROSV" (S)

Het bestemmingsplan is het instrument bij uitstek om het ruimtelijk beleid te handhaven. Het bestemmingsplan moet om de 10 jaar geactualiseerd worden. Momenteel is er een achterstand ontstaan in het actualiseringsproces. Heerlen kent 25 plangebieden die cyclisch dienen te worden geactualiseerd. Binnen de mogelijkheden van Heerlen is de verwachting dat deze inhaalactie op korte termijn wordt

gerealiseerd. Echter door de toename van bouwinitiatieven en de komst van de Omgevingswet wordt op dit moment niet voldoende voortgang geboekt om deze inhaalslag te realiseren.

Het volgende risico doet zich voor:

- Het ontbreken van een adequaat ruimtelijk sturingsinstrument.

Reeds genomen maatregel:

Een inventarisatie is verricht naar de mogelijkheid om bestemmingsplannen te temporiseren met de bijbehorende globale risico's.

Te nemen maatregel:

Op basis van de omgevingswet een strategie bepalen voor een gebiedsdekkende actuele regeling.

Garantstelling cultuur programma "Sport, cultuur en recreatie" (S)

Om een toptentoonstelling bij onze culturele instellingen mogelijk te maken kunnen wij garantstellingen afgeven aan deze instellingen. Mocht een tentoonstelling verliesgevend zijn staat de gemeente, onder voorwaarden en tot een maximumbedrag, garant voor (een deel van) het verlies.

Te nemen maatregel

Op basis van aanvragen beoordelen en blijven monitoren.

Stikstofaanpak programma "VHROSV" (S)

Door de opgelegde strengere eisen met betrekking tot de uitstoot van stikstof komt de uitvoering van projecten, herontwikkeling en verkoop van grondpercelen in het gedrang. Het huidige kabinet is weliswaar naar nieuwe oplossingen aan het zoeken echter op dit moment blijft de onduidelijkheid bij (toekomstige) aanvragen blijft.

Reeds genomen maatregel:

We hebben onderzocht op hoeveel projecten de veranderde regelgeving ten opzichte van stikstof invloed heeft en hebben deze informatie ook aangeleverd aan provincie, ministerie BZK en VNG. Dit betreft aantallen bouwprojecten en bestemmingsplannen in de verwachting of wetenschap dat er vertraging was of zou kunnen optreden als gevolg van stikstofdepositie. Er is een gemeentelijke werkgroep Stikstofdepositie gevormd om beantwoording van vragen te coördineren, kennis te verzamelen en na te gaan in welke mate we kunnen omgaan met de vergunningverlening van kleine projecten. Dit met het oog op het wegvallen van de drempelwaarde voor melding- of vergunningplicht.

Te nemen maatregel:

Doorlopend wordt per project bekeken of een natuurvergunning aan de orde is. Leidt een project tot stikstofdepositie in een Natura 2000 gebied en zijn er significante effecten, dan kan er niet worden teruggevallen op het Programma Aanpak Stikstof (PAS) en adviseren wij onderzoek te doen naar maatregelen in het project waarmee de stikstofdepositie voorkomen kan worden. Indien nodig overleggen we met het informatieloket van de provincie Limburg.

Regelgeving PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) programma "VHROSV" (S)

Als gevolg van verscherpte regelgeving inzake het afvoeren van verontreinigde grond (PFAS) vallen allerlei projecten/initiatieven in de stad stil.

Genomen c.q. nog te nemen maatregel:

Voor de PFAS-crisis is een handelingsprotocol opgesteld waarin de volgende items zijn opgenomen: aanpassing van de regionale bodemkwaliteitskaart, onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in de bodem van Heerlen, afspraken over toezicht en handhaving met de RUD-ZL, voorkomen van stagnatie

door het maken van afspraken over afvoer van grond uit gemeentelijke projecten en communicatie over de mogelijkheid voor burgers om grond af te voeren.

Sociaal Veilig - Programma Veiligheid

Sociaal Veilig is de basis waarop alle andere programma's, interventies en aanpakken van leefbaarheid en veiligheid op zijn gestoeld en gerealiseerd. De ambitie is om de Aanpak Sociaal Veilig uit te rollen over heel Heerlen. We hebben dat met tijdelijke middelen gerealiseerd voor Heerlen-Noord. In 2024 en 2025 met middelen uit de Regio Deal 2 en voor 2026 t/m 2028 uit de Regio Deal 3. In onze begroting is de aanpak echter alleen structureel gedekt voor de focuswijken in Heerlen-Noord. Financiering voor Sociaal Veilig vanaf 2029 in geheel Heerlen-Noord is afhankelijk van een eventueel toekomstige (landelijke) subsidies of van structurele financiering via de eigen begroting.

Te nemen maatregelen:

Blijven zoeken naar (alternatieve) financieringsvormen voor Sociaal Veilig of vanaf 2029 opnemen in de begroting.

Sociaal domein programma "Sociaal Domein" (S)

De transformatie binnen het sociaal domein blijft een intensief proces, gebaseerd op de uitgangspunten 'Sturing en bekostiging sociaal domein' en de stelselherziening van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Zowel de gemeente als zorgaanbieders en ketenpartners staan voor de opgave om deze transformatie toekomstbestendig vorm te geven.

Het aantal kinderen met jeugdhulp in Heerlen ligt boven het landelijk gemiddelde. De kosten zijn de afgelopen jaren toegenomen en de continuïteit van de jeugdzorg vraagt voortdurende aandacht in verband met de financiële situatie van aanbieders. We zien een toename van meervoudige, complexe problematiek en van de duur van trajecten. Evenals een toename van niet-gecontracteerd maatwerk, mede veroorzaakt door een tekort aan passend en tijdig gecontracteerd aanbod en door de landelijke transformatie (afbouw) van de gesloten jeugdzorg. Omdat maatwerk buiten de reguliere contracten wordt ingekocht, brengt dit risico's met zich mee. De Hervormingsagenda Jeugd beoogt kostenreductie door een afname van het beroep op jeugdhulp, een domeinoverstijgende aanpak (0-100) en een efficiëntere uitvoering. Onzeker is of de beoogde besparingen daadwerkelijk gerealiseerd (kunnen) worden.

Om de houdbaarheid van de Wmo te verbeteren, is de landelijke overheid van plan om maatregelen te nemen. Voor 2028 ligt een inkomens- en vermogens gerelateerde eigen bijdrage in de planning en voor 2029 wil men de hulp in het huishouden inrichten als een vangnetvoorzieningen voor de mensen die deze ondersteuning het hardst nodig hebben. De inkomens- en vermogens gerelateerde eigen bijdrage is eerder overigens al meerdere keren uitgesteld. Dit heeft mogelijk financiële consequenties voor onze gemeente, waar veel cliënten zijn vrijgesteld van eigen bijdrage. Het gemeentefonds wordt vanaf 2028 met € 1.760.000 gekort. Er bestaat een risico dat deze maatregel voor onze gemeente niet budgettair neutraal uitpakt.

De invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen is al meerdere keren uitgesteld. De inwerkingtreding stond oorspronkelijk gepland voor 1 januari 2026, maar die datum bleek niet haalbaar. Daarna is het kabinet gevallen en is de besluitvorming on-hold gezet. Het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectief verdeelmodel moeten ervoor zorgen dat alle gemeenten verantwoordelijk worden voor de ondersteuning van de eigen inwoners. Onze regio krijgt dan als gevolg van deze landelijke herverdeling minder rijksmiddelen met een overgangstermijn. Daarnaast worden de middelen niet meer toegekend aan de centrumgemeentes maar aan alle gemeentes. Heerlen zal hierdoor minder middelen ontvangen, wat betekent dat het budget dat tot nu toe ten gunste van de eigen begroting kwam de komende jaren zal afnemen. Tegelijkertijd zien we een toename van zorgbehoefte en – kosten Maatschappelijke Opvang (MO) terwijl het rijksbudget niet toeneemt. De doelgroep verandert:

jongvolwassenen vormen inmiddels circa 50% van de populatie. Aanpassing van het aanbod is noodzakelijk.

De 'asielwetten van Faber' zijn deels verworpen. Het kabinet beraadt zich op een nieuwe formulering van een aantal van de verworpen delen. Het is nog onduidelijk hoe het nieuwe rijksbeleid er uiteindelijk uit gaat zien en wat de gevolgen ervan voor de gemeente zijn.

Te nemen maatregelen

Jeugd

- Om te komen tot sturing op werkelijke kosten binnen de lumpsum Basishulp Jeugd uitvoering geven aan de aanbevelingen uit het rapport 'Op weg naar een passende lumpsum' via het traject met & Van de Laar.
- Beschikbaarheid en continuïteit van jeugdhulp borgen, met inachtneming van de adviezen van de Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg; o.a. via 'opbouwen' alternatieven voor gesloten jeugdhulp en het reorganiseren van 24-uurs voorzieningen op provinciaal niveau.
- Actief sturen op lichtere zorg en kortdurende zorg met perspectief 'terug naar huis' en verbeteren doorstroom door strakkere triage.
- Regionaal kader voor (financiële) toetsing op maatwerk.
- Versterken van lokale expertise, onder andere om domeinoverstijgend te werken en meer inzet op preventie, vroegsignalering, normaliseren en demedicaliseren.

Wmo Maatschappelijke Ondersteuning

- Meer inzetten op maatwerk bij de inzet van Hulp bij het Huishouden
- Resultaatgerichte afspraken met zorgaanbieders continueren.
- Informele zorg en preventie verder versterken.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

- Efficiënte uitvoering via Beschermd Thuis Parkstad voortzetten.
- Doelgroeponderzoek uitvoeren en maatregelen ontwikkelen.
- Tijdig anticiperen op rijksbesluitvorming en afspraken maken over kostenverdeling tussen Parkstadgemeenten.

Inburgering

- Meerkosten bij modules opvangen door scherpere inkoop elders.
- Stimuleren van snelle zelfredzaamheid van inburgeringsplicht.
- Inzetten op een snellere integratie in de buurt.

Oekraïense ontheemden

Met het vervallen van de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming, mogelijk al op 4 maart 2027, verandert in één klap veel voor de positie van Oekraïense ontheemden die sinds 2022 in Nederland verblijven. Gemeenten maken zich grote zorgen over de uitvoerbaarheid van deze omslag. Zonder tijdige en duidelijke keuzes dreigen grote maatschappelijke problemen te ontstaan die we samen kunnen en moeten voorkomen.

De overgang naar een tijdelijke verblijfsvergunning van drie jaar is bedoeld om zelfstandigheid en integratie te bevorderen en de situatie van Oekraïners te normaliseren. Wil deze overgang slagen, dan is een zorgvuldige voorbereiding essentieel. De impact op de uitvoering is groot. Gemeenten krijgen onder meer te maken met een forse toename van bijstandsaanvragen, een toenemende druk op de woningmarkt en extra complexiteit in de uitvoering. De overgang raakt immers meerdere domeinen tegelijk: werk, zorg, inkomen, onderwijs, taalondersteuning, participatie en huisvesting.

Te nemen maatregelen

Oproep Rijk keuzes maken, om een realistische voorbereidingstijd en heldere kaders.

Open einde regelingen Sociaal Domein (Participatiewet, Jeugd, Wmo, Schuldhulpverlening) programma "Sociaal Domein" (S)

Vanuit onze gemeentelijke zorgplicht zijn wij verplicht deze voorzieningen aan burgers aan te bieden. Naast onzekerheid over de ontwikkeling van het bijstandsvolume, mede in verband met de effecten van de Parkstadwet en de extra inzet van loonkostensubsidie, bestaat er een risico vanwege de onvoorspelbaarheid van het macrobudget BUIG en verdeling.

Te nemen maatregelen:

Benodigde zorg en ondersteuning afstemmen op de behoefte(n) van de burgers en bijhouden hoe deze behoefte(n) zich ontwikkelen.

Schuldhulpverlening

Met ingang van 1-1-2024 is de gemeente Heerlen uit de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (KBL) getreden. Per genoemde datum biedt Team Schuldhulpverlening Heerlen van onze gemeente zelfstandig Schuldhulpverlening aan iedere Heerlense inwoner met een financiële hulpvraag. Tot 2027 worden lopende schuldsaneringstrajecten bij KBL afgerond. Een periodieke afname van deze dienstverlening betekent dat de hiermee gepaard gaande kosten zullen afnemen. Daar waar de dienstverlening bij Kredietbank afneemt zullen de werkzaamheden binnen Team Schuldhulpverlening in onze gemeente toenemen. Doordat is ingezet op efficiëntere maar toch kwalitatieve betere Schuldhulpverlening is het gerechtvaardigd om te veronderstellen dat de totale uitgaven voor schuldhulp in verhouding tot de initiële bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling zullen afnemen. Omdat gemeentelijke schuldhulp een opneemregeling betreft kan dit slechts worden gerealiseerd bij een vergelijkbare instroom aan hulpvragers. Om het risico van kostenoverschrijding te beperken worden de cijfers maandelijks gemonitord zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Gemeentefonds (S)

De financiële positie van gemeente Heerlen is sterk afhankelijk van de ontwikkeling van het gemeentefonds en rijksbijdragen. De omvang van de algemene uitkering verandert door aanpassingen in de rijksbegroting, taakmutaties, wijzigingen in verdeelmaatstaven en aanpassingen van het verdeelmodel. Hierdoor bestaat onzekerheid over de hoogte van toekomstige inkomsten.

Daarnaast blijft onzekerheid bestaan over de structurele financiering van de jeugdhulp. Hoewel het Rijk aanvullende middelen en compensatie heeft toegezegd, is de balans tussen gemeentelijke taken en beschikbare middelen nog niet structureel hersteld. Politieke ontwikkelingen vergroten deze onzekerheid.

De gemeente is voor diverse maatstaven binnen het gemeentefonds afhankelijk van landelijke gegevens en prognoses. Ontwikkelingen in Heerlen kunnen afwijken van landelijke trends, waardoor verschillen kunnen ontstaan tussen geraamde en definitief vastgestelde uitkeringen. Voor een aantal maatstaven met een aanzienlijke financiële impact zijn de cijfers (ook over voorgaande jaren) nog een voorlopig gegeven. Bij de definitieve vaststelling door het Rijk volgt een financiële verrekening en dit kan ook impact hebben op de prognose voor de komende jaren. Ook wijzigingen in het verdeelmodel kunnen leiden tot herverdeeleffecten met mogelijk aanzienlijke financiële gevolgen voor de gemeente. De maatstaf huishoudens met laag inkomen (boven drempel) heeft een groot aandeel in de verdeling van middelen. In het vervolgtraject van het verdeelmodel zijn wijzigingen in (de methodiek van) deze maatstaf voorzien. Aanpassingen in het verdeelmodel kunnen tot aanzienlijke verschuivingen in de verdeling van middelen over gemeenten leiden.

Te nemen maatregelen:

- Ontwikkelingen binnen het gemeentefonds, rijksbeleid en verdeelmaatstaven actief volgen en monitoren;
- Financiële effecten tijdig verwerken in de planning- en control cyclus;

- Prognoses periodiek actualiseren en scenario's doorrekenen;
- Via landelijke en regionale gremia blijven inzetten op herstel van de balans tussen gemeentelijke taken en beschikbare middelen.

Macro economische ontwikkelingen (inflatie, rente en energiekosten)

De combinatie van inflatie, renteontwikkelingen, energiekosten en geopolitieke onzekerheid zorgt voor een blijvend onzeker macro-economisch klimaat. Deze factoren brengen risico's met zich mee voor de gemeentelijke begroting, investeringsplanning en de sociaal-economische positie van inwoners en bedrijven.

Impact van de geopolitieke onzekerheid op de wereldwijde economie is nog steeds groot. En vormt bovendien een bedreiging van de veiligheid met grote gevolgen voor iedereen. We vangen ontheemden op en bieden humanitaire hulp. Onduidelijk is hoe lang de oorlogen nog aanhouden, wat de langjarige gevolgen zijn, hoe lang de opvang van ontheemden nodig is. Verder is voor het eerst in lange tijd is de kans reëel dat Nederland via de collectieve verdedigingsclausule in het NAVO-verdrag ("artikel-5") direct betrokken raakt bij een grootschalig gewapend conflict. Een hybride en militair conflictscenario vraagt om een versterking van onze weerbaarheid, in opdracht van de landelijke overheid. Voor de versterking van de weerbaarheid komt op basis van de Voorjaarsnota 2025 vanaf 2027 structureel €70 miljoen beschikbaar op de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het is echter nog onduidelijk of deze middelen daadwerkelijk (ook) voor gemeenten beschikbaar komen en hoe de beschikbaarheid (via de veiligheidsregio's) er concreet uit zal zien.

Te nemen maatregelen:

Het is een bijna onmogelijke opgave om de gevolgen van deze ontwikkeling een plek te geven in de begroting. Om een balans te vinden tussen de ambities van Heerlen en realistisch financieel beheer is bij de totstandkoming van de begroting de algemene reserve de afgelopen begrotingsjaren, versterkt met diverse stortingen.

Financiële kengetallen

Ratio's	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Netto schuldquote	72,2%	85,9%	67,2%
Gecorrigeerde netto schuldquote	72,9%	86,3%	69,5%
Solvabiliteitsratio	10,2%	9,3%	11,4%
Kengetal grondexploitatie	0,5%	1,9%	0,6%
Structurele exploitatieruimte	0,6%	-0,5%	1,8%
Belastingcapaciteit	87,6%	86,8%	86,8%

Netto schuldquote	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
A Vaste schulden	309.958	291.292	291.292
B Netto vlottende schuld	42.168	124.825	69.292
C Overlopende passiva	156.499	156.499	154.202
D Financiële vaste activa	27.890	31.038	39.434
E Uitzettingen < 1 jaar	54.936	73.485	62.936
F Liquide middelen	1.343	1.343	904
G Overlopende activa	20.362	20.363	16.861
H Totale baten	559.578	519.921	587.214
I Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	72,2%	85,9%	67,2%

bedragen x €1000

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een normale netto schuldenlast ligt voor gemeenten tussen 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 90% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog en dient deze niet verder toe te nemen. Een quote boven de 130% wordt algemeen beschouwd als te hoog.

Gecorrigeerde netto schuldquote	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
A Vaste schulden	309.958	291.292	291.292
B Netto vlottende schuld	42.168	124.825	69.292
C Overlopende passiva	156.499	156.499	154.202
D Financiële vaste activa (-/- verstrekte leningen)	24.125	28.947	25.808
E Uitzettingen < 1 jaar	54.936	73.485	62.936
F Liquide middelen	1.343	1.343	904
G Overlopende activa	20.362	20.363	16.861
H Totale baten	559.578	519.921	587.214
I Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	72,9%	86,3%	69,5%
Gecorrigeerd voor de verstrekte leningen			

bedragen x €1000

Gecorrigeerde netto schuldquote

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle versterkte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de versterkte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
A Eigen vermogen	59.764	60.427	69.616
B Balanstotaal	587.958	651.416	612.950
C Solvabiliteitsratio (A/B)*100%	10,2%	9,3%	11,4%

bedragen x €1000

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Kengetal grondexploitaties		Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden			
B	Bouwgronden in exploitatie	3.038	10.054	3.573
C	Totale baten	559.578	519.921	587.214
D	Grondexploitatie (A+B)/C*100%	0,5%	1,9%	0,6%

bedragen x €1000

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten.

Structurele exploitatieruimte		Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
A	Totale lasten	561.589	516.866	577.499
B	w.v. structureel	546.978	480.330	567.739
C	Totale baten	559.578	519.921	587.214
D	w.v. structureel	551.283	477.013	580.012
E	Saldo baten en lasten (=C-A)	-2.012	3.055	9.715
F	Mutaties reserves	7.216	-3.055	61
G	w.v. structurele toevoegingen	136	0	172
H	w.v. structurele onttrekkingen	-668	726	-726
I	Resultaat (E+F)	5.205	0	9.775
J	Structurele ruimte ((D-B)+(H-G)/(C)*100%	0,6%	-0,5%	1,9%

bedragen x €1000

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen structurele lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

Belastingcapaciteit *		Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	321,52	337,60	337,60
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	195,71	205,54	205,54
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	353,15	370,76	370,76
D	Eventuele heffingskorting			
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	870,38	913,90	913,90
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	994	1053	1053
G	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar t-1 (E/F)x 100%	87,56%	86,79%	86,79%

bedragen x €1

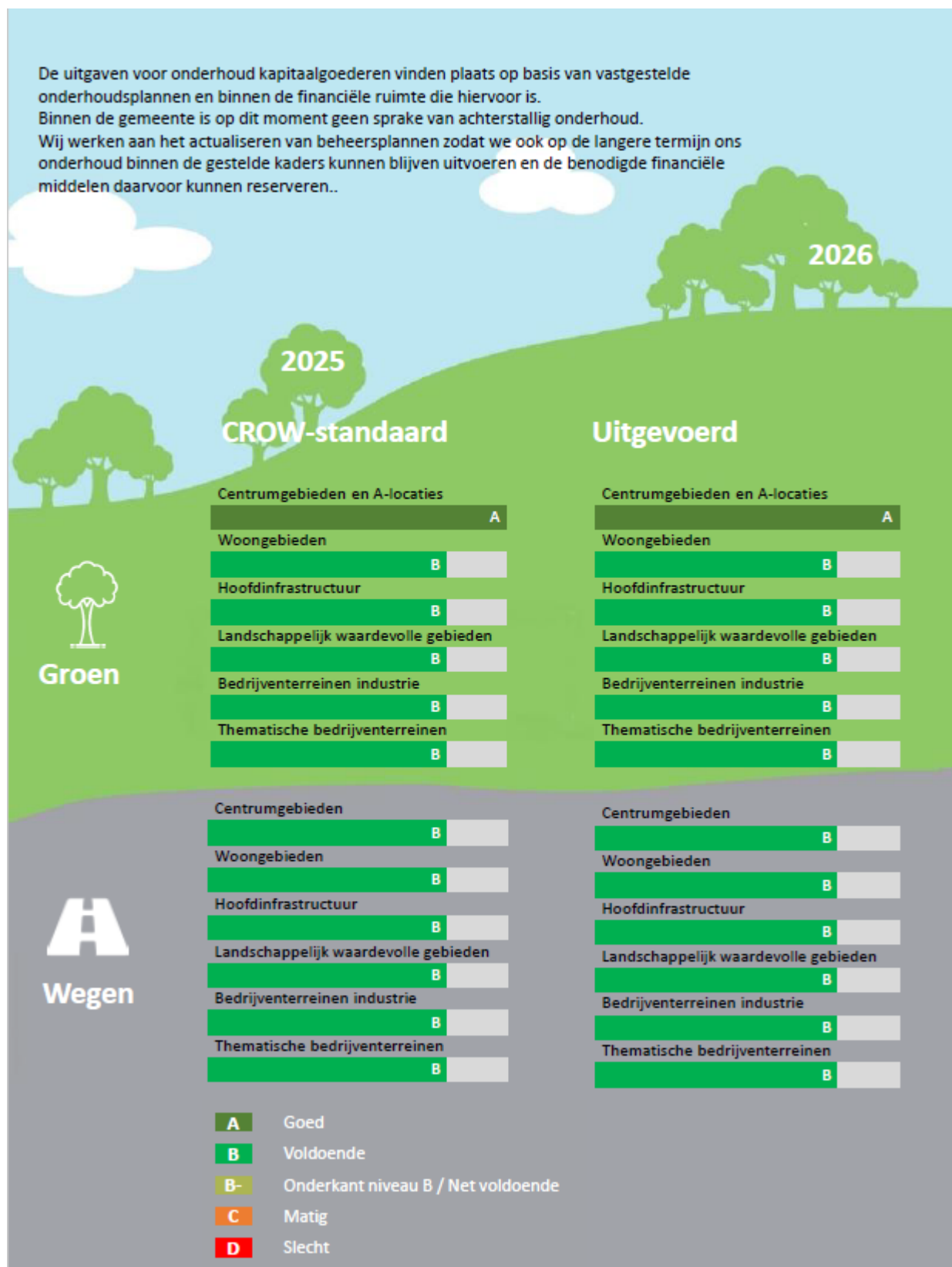
*gebaseerd op een meerpersoonshuishouden

Belastingcapaciteit

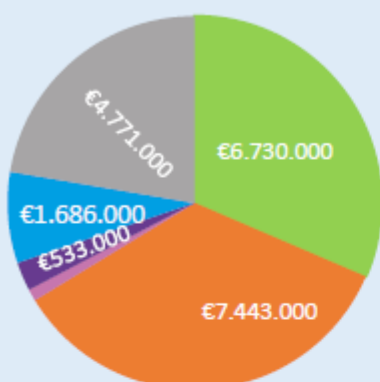
Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen en of ruimte is voor nieuw beleid.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

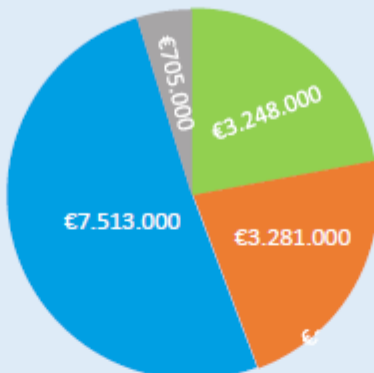
De uitgaven voor onderhoud kapitaalgoederen vinden plaats op basis van vastgestelde onderhoudsplannen en binnen de financiële ruimte die hiervoor is.
Binnen de gemeente is op dit moment geen sprake van achterstallig onderhoud.
Wij werken aan het actualiseren van beheersplannen zodat we ook op de langere termijn ons onderhoud binnen de gestelde kaders kunnen blijven uitvoeren en de benodigde financiële middelen daarvoor kunnen reserveren..

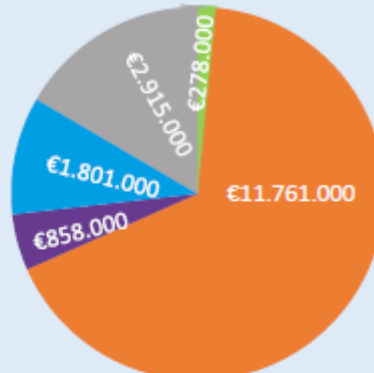
Onderhoudslasten 2025

Vervangingslasten 2025

Kapitaallasten 2025

Groen

- Beleidsvisie IBOR 2016
- Groenbeleidsplan 2013
- Visie beheer en onderhoud leefomgeving 2016
- Kwaliteitsinjectie 2016 – 2026

Sportaccommodaties

- Beleidsnota sportaccommodaties

Vastgoed

- Vastgoedbeleidsplan 2008

Riolering

- Gemeentelijk Watertakenplan 2020-2024

Civieltechnische kunstwerken

- Beheer en onderhoudsplan civieltechnische kunstwerken 2017 – 2021 met doorkijk 2022 – 2026

Wegen

- Wegverhardingsnota 2016
- Kwaliteitsinjectie 2016 – 2026
- Beleidsplan Openbare Verlichting 2016
- Visie waardevolle buitenruimte 2023

3.4 Financiering

Naast het aantrekken van geldleningen en het uitzetten van geldmiddelen valt hieronder ook het beheersen van financiële risico's. Het gaat daarbij om risico's die gepaard gaan met de geldstromen, financiële posities en de vermogenswaarden. De financieringsfunctie moet er voor zorgen dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. In deze paragraaf wordt beschreven binnen welke kaders de treasury taken van de gemeente worden uitgevoerd aan de hand van de volgende thema's:

- Markontwikkelingen van zowel de geldmarkt (korte rente) als de kapitaalmarkt (lange rente).
- Schatkistbankieren.
- Renterisicobeheer.
- Kredietrisicobeheer incl. overzicht van verstrekte leningen en garanties.

De belangrijkste conclusies voor 2025

Onderstaande samenvatting en conclusies worden uitgebreid toegelicht in de afzonderlijke paragrafen.

- Langlopende lening portefeuille opgenomen geldmiddelen (o/g) bedraagt € 291,3 miljoen (2024: € 309,9 miljoen). De daling van € 18,7 miljoen is te verklaren door: er zijn géén nieuwe langlopende leningen aangetrokken en op de reguliere langlopende leningen is voor een bedrag van € 18,7 miljoen afgelost.
- De rente over deze langlopende portefeuille bedroeg in 2025 € 4,5 miljoen (2024: € 4,8 miljoen). Daling van € 0,3 miljoen.
- De gemiddelde rente over onze langlopende portefeuille in 2025 is 1,50% (2024: 1,51%).
- De langlopende lening portefeuille uitgeleende geldmiddelen (u/g) bedraagt € 42,4 miljoen (2024: € 30,1 miljoen). Stijging van € 12,3 miljoen.
- Het saldo van onze verstrekte kortlopende leningen bedraagt € 3,6 miljoen (2024: € 3,3 miljoen). Stijging van € 300K.
- De kortlopende schuldpositie in de vorm van kasgeldleningen bedraagt € 25 miljoen per ultimo 2025 (2024: € 10 miljoen). Stijging van € 15 miljoen.
- De rente over de kortlopende leningen bedroeg € 541K (2024: 678K). Daling van € 137K.
- De positie in gemeentegaranties WSW bedraagt € 3 miljoen (2024: € 3,4 miljoen). Daling van € 400K.

Onze financiering is er op gebaseerd zo optimaal mogelijk gebruik te maken van onze kasgeldlimiet. Dit vanwege het feit dat normaal gesproken rente op kort vreemd vermogen goedkoper is dan rente op lang vreemd vermogen.

Markontwikkelingen

In 2025 stonden de financiële markten in het teken van een geleidelijke normalisatie van het rentebeleid door de Europese Centrale Bank. Na de sterke renteverhogingen in de voorgaande jaren, gericht op het terugdringen van de hoge inflatie binnen de eurozone, liet de inflatieontwikkeling in 2025 een verdere afkoeling zien. Hierdoor ontstond ruimte voor een voorzichtige verruiming van het monetaire beleid.

De kortlopende rente bleef in het begin van 2025 nog op een relatief hoog niveau, mede doordat de ECB vasthield aan een terughoudende beleidskoers om prijsstabiliteit te waarborgen. In de loop van het jaar werden echter stapsgewijs renteverlagingen doorgevoerd. Dit leidde tot een daling van de geldmarkrentes, waaronder de Euribor-tarieven. De financieringslasten op kortlopende leningen en variabele rentecontracten namen hierdoor geleidelijk af.

De ontwikkeling van de langlopende rente liet in 2025 een gematigder beeld zien. Hoewel ook de kapitaalmarktrente gedurende het jaar enigszins daalde, bleef deze op een historisch gezien gemiddeld niveau. Marktpartijen hielden rekening met een geleidelijke economische groei en een afnemende, maar nog aanwezige inflatiedruk. Hierdoor bleef de rentedaling op langlopende financieringen beperkter dan bij de kortlopende rente. De rente op langlopende staatsleningen en bancaire financieringen stabiliseerde gedurende het jaar. Voor de financieringspositie betekende dit dat de volatiliteit op de rentemarkten afnam ten opzichte van eerdere jaren.

Per saldo kan worden geconcludeerd dat 2025 werd gekenmerkt door een omslag van een sterk verkrappend monetair beleid naar een meer neutrale beleidsrichting van de ECB, hetgeen resulteerde in licht dalende rentepercentages en stabielere financieringsmarkten.

De renteverwachtingen voor 2026 draaien momenteel om één kernvraag: blijft de inflatie onder controle, of zorgen geopolitieke spanningen opnieuw voor prijsdruk en economische onzekerheid?

De huidige consensus rond de Europese Centrale Bank is dat de depositorente voorlopig rond 2,0% blijft, maar dat de kans op renteverhogingen in de tweede helft van 2026 is toegenomen.

De ECB lijkt momenteel aan te sturen op een relatief stabiel rentebeleid in de eerste helft van 2026. De depositorente zal naar verwachting rond het huidige neutrale niveau blijven bewegen, tenzij nieuwe inflatoire druk ontstaat. De belangrijkste factor hierbij is de ontwikkeling van energieprijzen en internationale handelsstromen. Geopolitieke spanningen — waaronder conflicten in het Midden-Oosten, verstoringen in scheepvaartroutes en mogelijke handelsspanningen tussen grote economische blokken — kunnen leiden tot hogere olie- en gasprijzen. Dit heeft directe gevolgen voor de inflatie in Europa.

De ECB bevindt zich hierdoor in een complex spanningsveld. Enerzijds wil zij voorkomen dat inflatie opnieuw structureel boven de doelstelling van circa 2% uitkomt. Anderzijds mag een te restrictief rentebeleid de toch al kwetsbare economische groei in Europa niet verder afremmen.

Voor landen met hoge schulden en een zwakke industriële groei blijven gevoelig voor hogere financieringskosten.

Voor 2026 wordt daarom een scenario verwacht waarin de ECB haar beleid sterk data-afhankelijk houdt. Indien energieprijzen stijgen en loonontwikkelingen hoog blijven, kan de ECB besluiten tot beperkte renteverhogingen. Wanneer de economische groei daarentegen verder vertraagt, ligt een langere periode van stabiele rente meer voor de hand.

Schatkistbankieren

De wet 'verplicht schatkistbankieren' schrijft voor dat decentrale overheden hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, moeten aanhouden in de schatkist van het Rijk. Gerekend over een heel kwartaal, mogen de gemiddelde overtollige middelen per dag niet hoger zijn dan deze drempel.

Het drempelbedrag is vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal per 1 januari van het dienstjaar tot € 500 miljoen, plus 0,2% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 miljoen overschrijdt. Voor de gemeente Heerlen komt dit in 2025 neer op € 10,079 miljoen. Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemiddelde banksaldo per kwartaal onder het drempelbedrag heeft gelegen.

Schatkistbankieren				
	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Drempelbedrag	10.079	10.079	10.079	10.079
Gemiddeld banksaldo	1.699	1.926	1.446	1.509
Ruimte onder het drempelbedrag	8.380	8.153	8.633	8.570

Bedragen x €1.000

Renterisicobeheer

Renterisico's hebben betrekking op zowel de kort- als de langlopende schulden.

Kortlopende schulden

Beleid rondom kortlopende schulden: Wanneer kortlopende geldleningen (leningen met een looptijd tot 1 jaar) worden aangetrokken, moet rekening worden gehouden met de kasgeldlimiet. Door de kasgeldlimiet mag de kortlopende schuld niet hoger zijn dan 8,5% van het begrotingstotaal. Hierdoor wordt het

risico beperkt dat grote fluctuaties in de korte rente het begrotingsevenwicht in gevaar brengen. In 2025 bedroeg de kasgeldlimiet € 43,3 miljoen. In onderstaand schema wordt de gemiddelde kortlopende schuld per kwartaal vergeleken met de kasgeldlimiet. In 2025 hebben we voldaan aan het voorgeschreven beleid.

Totaal kasgeldlimiet overzicht laatste vier kwartalen				
	2025 1ste kwart.	2025 2de kwart.	2025 3de kwart.	2025 4de kwart.
Begrotingstotaal	€ 509.241	€ 509.241	€ 509.241	€ 509.241
Ministerieel vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestaan kasgeldlimiet	€ 43.285	€ 43.285	€ 43.285	€ 43.285
<u>Toets kasgeldlimiet</u>				
Toegestaan kasgeldlimiet	€ 43.285	€ 43.285	€ 43.285	€ 43.285
Totaal gemiddelde netto vermogen schuld	€ 512	€ 3.492	€ -1.337	€ -11.409
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	€ 42.773	€ 39.793	€ 44.622	€ 54.694

Bedragen x 1000

Renterisiconorm

Bij het afsluiten van een nieuwe langlopende lening en bij renteherziening van een lopende lening, loopt de gemeente een renterisico.

Beleid rondom renterisiconorm: Bij het aantrekken van langlopende geldleningen moet rekening worden gehouden met de renterisiconorm van max. 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het beperken van toekomstig renterisico op lange financiering. Er dient een spreiding te zijn om te voorkomen dat er in enig jaar een te grote concentratie aan aflossingen en renteherzieningen plaatsvindt. De renterisiconorm voor 2025 is € 101,8 miljoen. Het renterisicobedrag op de langlopende schuld kwam in 2025 uit op € 18,7 miljoen en bleef ruim onder de gestelde norm. Ook de komende jaren blijft het bedrag aanzienlijk onder de renterisiconorm. Uit onderstaand schema blijkt dat we voldoen aan het voorgeschreven beleid.

Renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm					
	2025 Rekening	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Begrotingstotaal	€ 509.241	€ 509.241	€ 532.304	€ 536.572	€ 546.419
Percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	€ 101.848	€ 101.848	€ 106.461	€ 107.314	€ 109.284
Renteherziening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Aflossingen	€ 18.666	€ 18.667	€ 17.920	€ 25.725	€ 24.525
Renterisico (1+2)	€ 18.666	€ 18.667	€ 17.920	€ 25.725	€ 24.525
Ruimte onder renterisiconorm	€ 83.182	€ 83.181	€ 88.541	€ 81.589	€ 84.759

Bedragen x €1.000

Lening portefeuilles lange termijn

Op onze langlopende lening portefeuille is in 2025 € 18,7 miljoen afgelost. De rente over deze langlopende portefeuille bedroeg in 2025 € 4,5 miljoen. De gemiddelde rente over onze langlopende portefeuille in 2025 is 1,5%. Er zijn géén langlopende leningen aangetrokken in 2025. Onze totale portefeuille is van € 310 miljoen gedaald naar € 291 miljoen. In 2025 zijn bijdrage/subsidies vanuit het Rijk ontvangen waarbij de baten voor de kosten gaan. Naar de toekomst toe, zodra de co-financiering van deze

bijdragen moet worden betaald, zullen wij leningen op de kapitaalmarkt aantrekken. Momenteel kan men deze subsidies als een stuk voorfinanciering zien en drukken onze rentelasten.

Onderstaand overzicht laat zowel het verloop van onze langlopende lening portefeuille o/g (opgenomen geld) als de langlopende portefeuille u/g (uitgezet geld) zien:

Mutaties opgenomen langlopende geldleningen en verstrekte vaste geldleningen					
	saldo 1-1-2025	opgenomen / verstrekte leningen	normale aflossing	extra aflossing	saldo 31-12-2025
Opgenomen geldleningen	€ 309.958	€ 0	-€ 18.666	€ 0	€ 291.292
Verstrekte geldleningen	€ 30.024	€ 13.141	-€ 723	€ 0	€ 42.442
Saldo gemeentefinanciering	€ 279.934	-€ 13.141	-€ 17.943	€ 0	€ 248.850

Bedragen x 1000

Kredietrisicobeheer

Gemeenten mogen alleen ten behoeve van de publieke taak geldleningen aangaan, middelen uitzetten en garanties verlenen. Hiervan is sprake wanneer overheidsingrijpen noodzakelijk is om een maatschappelijk belang te realiseren. De raad bepaalt wat tot de publieke taak behoort. Kredietrisicobeheer gaat over de kredietwaardigheid (het risicoprofiel) van de wederpartij bij financiële transacties. Er kan sprake zijn van kredietrisico's bij uitleningen (verstrekte geldleningen en beleggingen) of bij verleende garanties:

Uitleningen

Per 1 januari 2025 bedragen de uitstaande vaste geldleningen (looptijd langer dan één jaar) en kapitaalverstrekkingen € 32,1 miljoen. Aan nieuwe leningen is in 2025 een bedrag van € 13,1 miljoen verstrekt. Dit heeft betrekking op de leningen t.b.v. het zonnepanelenproject € 129K en de mutatie van € 819K op de verstrekte lening aan Mijwater heeft betrekking op de rente die wordt bijgeschreven op de lening, de uitbreiding startersleningen voor een bedrag van € 2,25 miljoen en tot slot het omzetten van vast actief naar een verstrekte lening aan Solido voor € 9,9 miljoen. In 2025 is er een bedrag van € 687K ontvangen aan aflossingen van de verstrekte geldleningen aan zonnepanelenproject en voor € 9K afgelost op kleine leningen. Per ultimo 2025 is het saldo van verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen € 44,6 miljoen. Over deze verstrekte leningen u/g lange termijn is in 2025 een rente van € 351K ontvangen.

De lening die verstrekt is aan Mijwater B.V. is achtergesteld.

Mutaties verstrekte vaste geldleningen en kapitaalverstrekkingen					
Kredietrisicogroep/geldnemers	saldo 1-1-2025	verstrekte leningen	normale aflossing	extra aflossing	saldo 31-12-2025
Kapitaalverstrekking aandelenkapitaal	€ 2.091	€ -	€ -	€ -	€ 2.091
Ontwikkelingsmaatschappij Beitel-Zuid	€ 2.012	€ -	€ -	€ -	€ 2.012
GR Kredietbank Limburg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Mijwater	€ 20.469	€ 819	€ -	€ -	€ 21.288
Lening zonnepanelen	€ 4.834	€ 129	€ -687	€ -	€ 4.276
Lening Woonwijzerwinkel	€ 402	€ -	€ -	€ -	€ 402
Converteerbare hybride aandelenlening Enexis	€ 1.042	€ -	€ -	€ -	€ 1.042
Startersleningen SVN	€ 1.200	€ 2.250	€ -	€ -	€ 3.450
Lening Solido	€ -	€ 9.943	€ -	€ -	€ 9.943
Renteloze voorschotten	€ 1	€ -	€ -1	€ -	€ -
Diversen	€ 64	€ -	€ -8	€ -	€ 56
Totaal vaste geldleningen u/g	€ 32.115	€ 13.141	€ -696	€ -	€ 44.560

Bedragen x 1000

Lening portefeuille korte termijn

Onze lening portefeuille u/g korte termijn bestaat uit een 4-tal leningen te weten:

- Een lening verstrekt aan Avantis N.V. De gehele financiering Avantis GOB N.V. is in handen van de vier aandeelhouders. Als zekerheid is er een 1^e recht van hypotheek gevestigd op de gronden. In 2025 heeft Avantis N.V. niets afgelost. Momenteel is het uitstaande bedrag € 2,3 miljoen (inclusief rente € 567K).
- Een lening verstrekt aan Ontwikkelingsmaatschappij Beitel Zuid B.V. (OBZ). Het saldo per 31-12-2025 is nihil. Het rekeningcourantkrediet blijft in stand tot een hoogte van € 7,5 miljoen. Ter beperking van de risico's is het recht van eerste hypotheek op alle onroerende zaken bedongen.
- Een lening verstrekt aan Schaesbergerveld B.V. Per ultimo 2025 bedroeg de vordering van onze gemeente op deze B.V. € 1 miljoen.
- Een exploitatielening verstrekt aan Solido voor een € 225K in de vorm van een rekeningcourantkrediet met een maximum van € 250K.

Over deze verstrekte leningen u/g korte termijn is in 2025 een rente van € 80K ontvangen.

Lening o/g

Per ultimo 2025 is er voor een bedrag van € 25 miljoen aan kortlopende kasgeldleningen aangetrokken (looptijd korter dan één jaar). De rentelast over 2025 op kasgeldleningen bedroeg € 541K.

Geld bij Schatkistbankieren

Gedurende het boekjaar 2025 zijn er overtollige gelden gestald bij de schatkist. Per jaar ultimo was er tegoed bij de schatkist voor een bedrag van € 13,25 miljoen. De ontvangen rente in boekjaar 2025 over de overtollige gelden behelst een bedrag van € 227K.

Verleende garanties

Middels directe borgstellingen kan de gemeente borg staan jegens geldgevers voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken. Deze organisaties verzorgen voornamelijk activiteiten in het verlengde van de gemeentelijke publieke taak. De gemeente kan ook, al dan niet samen met het rijk, een rol spelen in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds. Door deze structuur kunnen instellingen die bij een waarborgfonds zijn aangesloten tegen de laagste rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds, loopt de gemeente hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen. Het saldo van de leningen waarvoor gemeentegarantie werd verstrekt en waarvan het fonds de directe risico's van onze gemeente heeft overgenomen (vrijwaringen) bedroeg per ultimo 2025 € 3 miljoen. Onze gemeente neemt daarbij slechts een tertiaire achtervangpositie in.

Het schema geeft inzicht over de in 2025 ontwikkelde schuldrestanten van de door de gemeente geborgde leningen, onderverdeeld naar kredietrisicobeheer.

Gemeentegaranties per kredietrisicogroep			
		Schuldrestant	
		1-1-2025	31-12-2025
Woningcorporaties	Gewaarborgde geldleningen	€ 3.352	€ 2.996
Zorgsector	Garantiestelling	€ 45	€ 37
Sociaal culturele sector	Garantiestelling	€ 42	€ 33
Hypotheken	Garantiestelling	€ 33	€ 2
Totaal		€ 3.472	€ 3.068

Bedragen x 1000

Notitie rente/omslagrente

De berekeningswijze van onze omslagrente (interne rekenrente) is voorgeschreven in de BBV. De totaal doorberekende interne rente moet gelijk zijn aan de totale rentelasten, waardoor niet (of nauwelijks) meer sprake is van een renteresultaat.

Doel is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en jaarstukken, en het eenduidig inzichtelijk maken van hoe de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). In de novemhernota is het begrote rentepercentage van 2% aangepast en verwerkt naar 1,5%. Hiermee voldoen we in de jaarrekening aan deze systematiek van de rente omslagmethode. De begrote omslagrente was 2%, bijgesteld en verwerkt bij de novemhernota naar 1,5% en werkelijke omslagrente voor 2025 is 1,16%.

Berekening omslagrente	2025
Renteschema	
Rentelasten leningen met een looptijd < 1 jaar	541
Rentelasten leningen met een looptijd > 1 jaar	4.517
Overige aan treasury verbonden beheerskosten	-
Rentebaten verstrekte geldleningen	-662
Saldo rentelasten en rentebaten	4.395
Rente doorberekend aan de grondexploitaties	-173
Rente vergoeding EV	1.195
Rente vergoeding over voorzieningen (CW)	391
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	5.808
Aan taakvelden toegerekende rente(omslag)	10.034
Renteresultaat taakveld treasury	-4.226
Activa integraal gefinancierd	501.702
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1,16%
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toegerekende rente(omslag)	2,00%

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In de paragraaf bedrijfsvoering leggen wij verantwoording af over de wijze waarop de gemeente in 2025 haar organisatie, mensen, middelen en ondersteunende processen zo goed als mogelijk heeft ingezet om de bestuurlijke ambities en maatschappelijke opgaven te realiseren. In een jaar dat werd gekenmerkt door toenemende complexiteit, arbeidsmarktkrapte en verdere digitalisering, stond het versterken van de uitvoeringskracht en het toekomstbestendig maken van de organisatie centraal.

De bedrijfsvoering is daarbij niet alleen ondersteunend aan de inhoudelijke ambities uit het coalitieakkoord, maar vormt een essentiële randvoorwaarde voor betrouwbare, rechtmatige en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. In deze paragraaf lichten wij de belangrijkste resultaten voor 2025 toe.

Organisatieontwikkeling

Interimopdracht Gemeentesecretaris/Algemeen Directeur

In 2025 hebben wij interim Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur R. van Wuijtswinkel ingehuurd. In zijn opdracht lag de focus op het professionaliseren van de organisatie door het vergroten van de uitvoeringskracht en het versterken van het leiderschap en de verbinding tussen verschillende organisatieonderdelen en lagen in de organisatie, aansluitend op eerder ingezette ontwikkelingen.

Benchmark Berenschot

In 2025 is nadrukkelijk ingezet op verdere professionalisering en versterking van de uitvoeringskracht van de organisatie. Een belangrijke basis hiervoor vormde de benchmark naar de apparaatskosten en formatie, uitgevoerd door bureau Berenschot. Deze bevestigt dat wij als organisatie efficiënt zijn ingericht. In vergelijking met andere gemeenten zetten wij minder managementformatie in, met name in de tweede en derde managementlaag. Het verschil bedraagt 13,7 fte. Daarnaast is de span of control bij ons hoger dan gemiddeld: 33 medewerkers per leidinggevende tegenover een gemiddelde van 27. In meerdere teams sturen managers zelfs meer dan 40 medewerkers aan. Dit onderstreept dat onze overhead beperkt is en dat het primaire proces in grote lijnen is toegerust op de huidige taakomvang. De benchmark laat tevens zien dat onze totale apparaatskosten circa 13% boven het gemiddelde van de referentiegroep liggen, maar dat dit grotendeels verklaarbaar is door objectieve werklastindicatoren zoals een hoger aantal bijstandsontvangers, Wmo-cliënten, veiligheidsmeldingen en vergunning-aanvragen. Wat nadrukkelijk niet verklaard kan worden, is de relatief lage inzet van management-formatie. Daarmee wordt bevestigd dat onze organisatie slank is ingericht en dat dit gepaard gaat met een structureel hoge span of attention van het management. In 2026 wordt hier wat aan gedaan in enkele teams van de onderdelen Bedrijfsvoering en Samenleving. Voor het domein Stad wordt de analyse nog verder gemaakt, als onderdeel van de opdracht van de per februari benoemde directeur Stad.

Leiderschap

Parallel hieraan liep en loopt het leiderschapsprogramma voor het management onder begeleiding van Rijnconsult. Dit programma is gericht op het versterken van eigentijds leiderschap binnen de organisatie. In dit programma staat de ontwikkeling van leidinggevendenden centraal, met nadruk op het vergroten van hun strategisch vermogen, coachende vaardigheden en het sturen op resultaten in een complexe omgeving. Dit traject heeft bijgedragen aan een meer gedeelde visie op leiderschap en aan een versterking van het onderlinge netwerk tussen leidinggevendenden.

In samenhang met het leiderschapsprogramma is gewerkt aan de doorontwikkeling van de positie van leidinggevendenden. Hierbij is nadrukkelijk gekeken naar hun rol, verantwoordelijkheden en mandaat, met als doel hen beter in staat te stellen richting te geven organisatiebrede opgaven als strategisch manager in de organisatie.

Ook de directie en het college hebben geïnvesteerd in hun eigen ontwikkeling als team en in de verdere positionering binnen de organisatie. Er is gericht gewerkt aan het versterken van de onderlinge samenwerking. Specifiek voor de directie is ingezet op het vergroten van rolhelderheid en het gezamenlijk invullen van de sturende en verbindende rol van de directie. Een belangrijk aandachtspunt hierbij was het versterken van de zichtbaarheid en de communicatie richting de organisatie. Om de verbinding met medewerkers te verbeteren en transparantie te vergroten, zijn verschillende initiatieven ingezet. Zo is

gestart met een wekelijkse terugkoppeling op het intranet over de directievergaderingen, waarmee medewerkers beter inzicht krijgen in de thema's en afwegingen die op directieniveau spelen. Daarnaast zijn themagerichte podcasts ontwikkeld, waarin de directie verdieping geeft op actuele onderwerpen en organisatiebrede vraagstukken. Wekelijks is er een fysieke terugkoppeling van de collegevergadering aan de ambtelijke organisatie ingericht. Deze directe vorm van communicatie draagt bij aan een betere doorvertaling van bestuurlijke besluitvorming naar de organisatie en versterkt de samenhang tussen bestuur en uitvoering. Met deze stappen heeft de directie gewerkt aan een meer herkenbare, toegankelijke en verbindende rol binnen de organisatie. De ingezette ontwikkeling wordt in het komende jaar voortgezet, met blijvende aandacht voor leiderschaps- en teamontwikkeling, positionering en open communicatie.

Gezondheid en Ziekteverzuim

De cijfers van de genoemde benchmark maken duidelijk dat extra werk onvermijdelijk extra capaciteit vraagt. Een slanke organisatie biedt weinig rek. Als taken toenemen zonder dat capaciteit meegroeit, stijgt de werkdruk. Ombuigingen op het apparaat kunnen daarom alleen verantwoord plaatsvinden als daar ook taakvermindering tegenover staat. Anders ondermijnen we onze eigen uitvoeringskracht. De kwetsbaarheid van een compacte organisatie wordt extra zichtbaar bij ziekteverzuim. Dit bleef ook in 2025 een belangrijk aandachtspunt. Het verzuimpercentage (inclusief >2 jaar) kwam uit op 7,3%, een beperkte stijging van 0,7 % ten opzichte van 2024 (6,6%). De meldings-frequentie bedroeg 0,86 en lag lager dan in 2024 en 2023. De stijging wordt met name verklaard door lang (42–366 dagen) en extra lang verzuim (365–730 dagen).

Het grootste deel van het verzuim hangt samen met psychische klachten, zowel werk- als privé gerelateerd. Gemeente Heerlen is niet uniek in deze ontwikkeling; ook landelijk is sprake van een toename van psychisch verzuim. Oorzaken liggen onder andere in hoge werkdruk, langdurige uitval en de effecten van arbeidsmarkt-krapte. Dit heeft directe impact op de continuïteit van de dienstverlening en de inzetbaarheid van medewerkers. In 2025 is daarom ingezet op een integrale aanpak met focus op preventie, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Leidinggevendend zijn ondersteund bij het voeren van verzuimgesprekken, de samenwerking met de arbodienst is versterkt en er is extra aandacht geweest voor werkdruk, werk-privébalans en het tijdig signaleren van risico's.

Ook de R,I&E is in 2025 afgerond. In 2026 volgt een plan van aanpak.

Het fit en vitaal houden van onze medewerkers is cruciaal voor duurzame inzetbaarheid en voor het continueren van onze dienstverlening. Dat is extra nodig als we ook de komende jaren langer gaan doorwerken. Preventie, tijdige ondersteuning en goed werkgeverschap zijn hierbij leidend. Vitaliteit is geen bijzaak, maar een strategische randvoorwaarde.

Versterking samenwerking medezeggenschap

De samenwerking met de ondernemingsraad (OR) is in 2025 verder versterkt door het sluiten van een convenant waarin afspraken zijn vastgelegd over de wijze van samenwerking en onderlinge afstemming. Daarnaast is een campagne gevoerd om de betrokkenheid bij de OR te vergroten en meer medewerkers te interesseren voor deelname aan de medezeggenschap. Ter ondersteuning hiervan is binnen de organisatie een cursus over medezeggenschap aangeboden, gericht op het vergroten van kennis en bewustwording rondom de rol en het belang van de OR. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het versterken van participatie en dialoog binnen de organisatie.

Projectorganisatie Heerlen-Noord

In 2025 is een interne projectorganisatie ingericht voor Heerlen-Noord, met als doel de samenhang en slagkracht in de aanpak van dit gebied, in de organisatie, te versterken. Deze projectorganisatie bundelt expertise en inzet vanuit verschillende onderdelen van de gemeente, waardoor gericht en effectiever kan worden samengewerkt. De inrichting van deze structuur heeft bijgedragen aan een betere afstemming met partners in het gebied en binnen de alliantie, en maakt het mogelijk om sneller te schakelen op inhoudelijke en organisatorische vraagstukken. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het versterken van de integrale aanpak en de samenwerking rondom de ontwikkeling van Heerlen-Noord.

Informatiedossier

Aan het einde van 2025 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen en de daaropvolgende transitie naar een nieuw college. In dit kader is in december 2025 begonnen met het opstellen van een informatiedossier, gericht op een zorgvuldige en goed voorbereide overdracht.

Hiermee wordt beoogd de continuïteit van bestuur en organisatie te waarborgen en een soepele start voor het nieuwe college te faciliteren.

Informatievoorziening

Het afstemmen van de informatievoorziening op de nieuwe behoeften van inwoners en onze organisatie is een proces van jaren en niet altijd in specifieke jaren af te bakenen. Toch hebben we in 2025 flink wat resultaten geboekt. De nieuwe applicaties voor het sociaal domein en financiën zijn aanbesteed. Een nieuwe applicatie voor het veiligheidsdomein is in gebruik genomen. Zaakgericht werken is verder uitgebreid en er is succesvol getest met een inwonersportaal.

We voldoen aan de richtlijnen van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Ter ondersteuning van de uitvoering van de Woo (Wet open overheid) hebben we anonimiseringssoftware in gebruik genomen. We hebben het gebruik Wpg (Wet politiegegevens) in kaart gebracht en beheersmatige acties ondernomen om te voldoen aan wet- en regelgeving. Binnen de organisatie is een specifiek cluster voor data en onderzoek ingericht. Daarnaast is een datawarehouse ingericht en diverse rapportages zijn opgeleverd. Er is nu een solide basis voor doorontwikkeling van data ondersteund werken.

Artificial intelligence (AI)

In 2025 is de gemeente Heerlen gestart met de aanpak AIWerkt!. Samen met andere Zuid-Limburgse gemeenten en de Open Universiteit zijn afspraken gemaakt om deze ontwikkeling zorgvuldig en verantwoord te realiseren. Binnen de organisatie is een brede groep medewerkers betrokken bij het onderzoeken van kansen en aandachtspunten van AI in het dagelijks werk.

Hiermee is in korte tijd een AI-beweging op gang gebracht: we hebben regionaal samengewerkt, een interne AI-kern opgebouwd die aan de slag is met het opstellen van randvoorwaarden en AI geletterdheid en eerste toepassingsrichtingen verkend. Daarnaast zijn enkele concrete AI-toepassingen voorbereid, waaronder een transcriptietool ter ondersteuning van keukentafelgesprekken met inwoners in het kader van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). Ook is vooronderzoek gestart naar waar AI in de toekomst medewerkers mogelijk kan ondersteunen in hun werk en een bijdrage levert aan betere dienstverlening richting de inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners.

Robotisering (Robotic Process Automation)

De doorontwikkeling van robotisering stond in het teken van fundamentevorming. We hebben geïnvesteerd in kennisopbouw om RPA-oplossingen zelf te ontwikkelen. We maken nu gebruik van een moderne programmeertaal waardoor bestaande RPA oplossingen zijn verbeterd. Daarnaast is er een nieuwe creiteurenrobot in gebruik genomen.

Inkoop en aanbesteden

Ons doel is dat onze inkoop en aanbestedingen niet alleen voldoen aan juridische vereisten, maar ook actief bijdragen aan de ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026 "Uit liefde voor onze stad". Dit betekent dat we inzetten op een sociale, duurzame, levendige en economisch sterke stad. Ons inkoopbeleid, vernieuwd in 2024, ondersteunt deze visie en is gekoppeld aan het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkoop (MVOI).

Naast Social Return on Investment (SROI) – gericht op werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt – nemen we conform ons vernieuwde inkoopbeleid de MVOI- c.q. duurzaamheidsthema's zoals circulariteit, klimaat, milieu, inclusie en ketenverantwoordelijkheid steeds nadrukkelijker mee in onze aanbestedingen. Bij de 18 centraal begeleide (Europese) aanbestedingen werd in 14 gevallen SROI en 11 gevallen een of meerdere (andere) MVOI thema's toegepast.

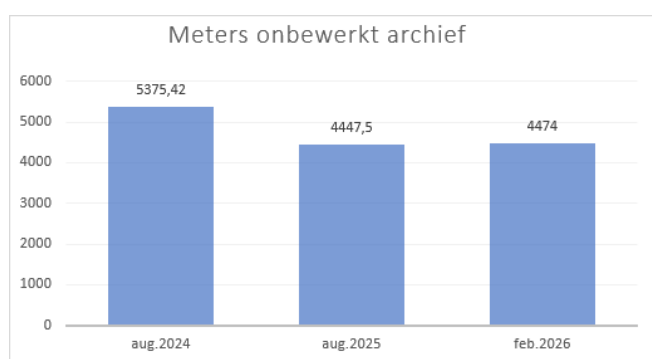
Aantal centraal begeleide aanbestedingen	2023	2024	2025
Onderhandse aanbestedingen	3	4	1
Openbare Europese aanbestedingen	4	9	14
Niet Openbare Europese aanbestedingen		2	1
Gezamenlijk Europees aanbesteed	2	2	1
Afgebroken aanbestedingen	3	5	1
Totaal	12	22	18

In 2025 hebben we onze inkoopprocessen verder geprofessionaliseerd, mede door het uitbouwen van de advisering vanuit onze centrale inkoopadviseurs aan de inkopende teams. Wij hebben een meldformulier inkoop en aanbestedingen geïntroduceerd, zodat tijdig een completer beeld ontstaat van welke inkopen op de markt gezet (moeten) worden. Ook is een start gemaakt met het (experimenteel) gebruik van specifieke AI-juridische ondersteuning zodat wij sneller en efficiënter de benodigde expertise kunnen inzetten. Bij de inrichting van het nieuwe financieel systeem leggen we een relatie met de inkoopprocessen. We kunnen dan beter integrale en geautomatiseerde informatie en rapportages verstrekken over behaalde inkoopresultaten, zoals we ook hebben toegezegd naar aanleiding van het rekenkamer-rapport uit 2022.

Een andere belangrijker pijler van ons inkoopbeleid is de rechtmatigheid van aanbestedingen. Op de rechtmatigheid in 2025 wordt ingegaan in de rechtmatigheidsverantwoording verderop in deze paragraaf.

Status project Archief op Orde

We rapporteren als er afwijkingen te melden zijn over de voortgang van het project volgens afspraak via de jaarrekening.

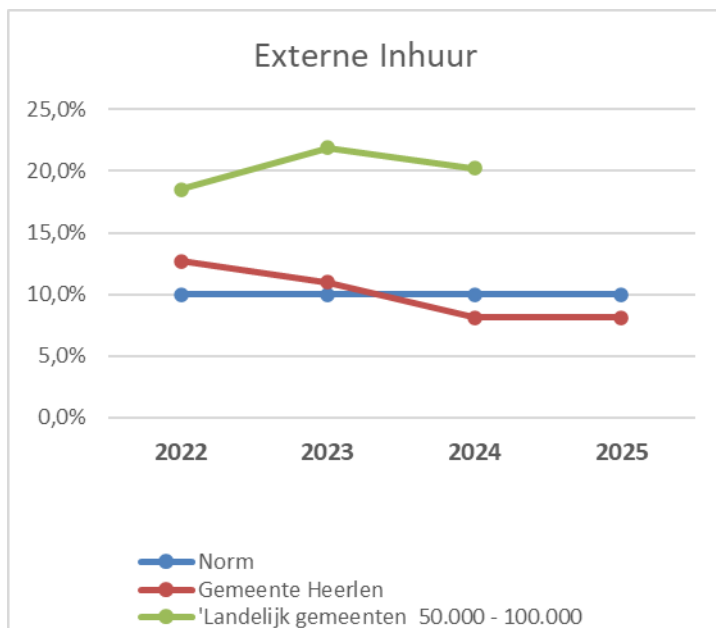

In 2022 betrof het totale archief circa 5575 strekkende meters. Tot februari 2026 is deze teruggebracht tot 4474 strekkende meters. In 2024 hebben we ongeveer 900 meter archief vernietigd. Verder zijn we dat jaar gestart met het bewerken van de Hinderwet/Milieuvergunningen uit de periode 1919-2010. In 2025 zijn alle Bodemdossiers (Wet bodembescherming) verwerkt. Van het archiefblok van de jaren 1980 en 1990 zijn tot op heden 227 meter verwerkt waarvan 59 meter vernietigd kan worden in 2026. Het afgelopen jaar zien we ook een lichte stijging van het aantal meters. De oorzaak hiervan is nieuwe archiefaanwas vanuit de organisatie.

In de volgende verantwoording verwachten we een daling van het aantal meters door de overdracht van 51 meter archief van de Hinderwet/Milieuvergunningen (1919-2010) en 56 meter te vernietigen archief uit de serie 1980/1990.

Externe inhuur

De norm voor inhuur is 10%. In 2025 ligt het inhuurpercentage onder de norm van 10 procent, namelijk 8,1 procent. Op deze norm wordt intensief gestuurd. Waar mogelijk is ingezet op kennisoverdracht en het structureel invullen van functies binnen de eigen organisatie. Zo bieden meeloopstages medewerkers de gelegenheid hun ambities waar te maken en door te groeien binnen de eigen gelederen. Het lage cijfer bij de gemeente Heerlen staat haaks op het cijfer bij gemeentes van vergelijkbare omvang. Bij deze vergelijkbare gemeentes ligt het inhuurpercentage bijna 2,5 keer zo hoog, met een percentage van 20,2 procent (bron: Personeelsmonitor 2024, A&O-fonds). De tijdelijke en/of onafhankelijke expertise is het voornaamste motief.

Opleidingen

Opleiding en ontwikkeling vormen een belangrijke randvoorwaarde voor een wendbare en deskundige organisatie. In 2025 is geïnvesteerd in zowel vakinhoudelijke opleidingen als in de ontwikkeling van vaardigheden die nodig zijn voor het werken in een veranderende omgeving.

Er is aandacht geweest voor leiderschapsontwikkeling, digitale vaardigheden en het vergroten van kennis op nieuwe wet- en regelgeving. Hiermee wordt bijgedragen aan de kwaliteit van het werk en de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Ook is het aantal workshops en trainingen voor medewerkers verder uitgebouwd (Feedback, Sterk in gesprek, Hoe werkt de gemeente).

Trainees en talenten

De inzet op trainees en talentontwikkeling is in 2025 voortgezet. Door het bieden van traineeships, stageplaatsen en leerwerktrajecten wordt jong talent aan de organisatie verbonden en wordt gewerkt aan vernieuwing en opvolging. Trainees en jonge professionals zijn ingezet op uiteenlopende beleidsterreinen en projecten, waarbij zij een waardevolle bijdrage leveren aan de organisatie en tegelijkertijd worden voorbereid op een duurzame loopbaan binnen of buiten de gemeente. Voor 2 trainees heeft dit in het afgelopen half jaar geresulteerd in een dienstverband bij onze gemeente.

Arbo / Arbobeleid

Het arbobeleid was in 2025 gericht op het bevorderen van een veilige, gezonde en duurzame werkomgeving. Er is aandacht besteed aan zowel fysieke als mentale arbeidsomstandigheden, ergonomie en sociale veiligheid. Het arbobeleid was in 2025 gericht op het bevorderen van veilige, gezonde en duurzame, zowel fysieke als mentale arbeidsomstandigheden, ergonomie en sociale veiligheid. Door middel van de organisatie brede risico-inventarisatie, preventieve maatregelen en voorlichting is gewerkt aan het beperken van arbeidsrisico's. Daarnaast blijft het stimuleren van vitaliteit en welzijn van medewerkers een belangrijk onderdeel van het arbobeleid.

Personeel gerelateerde lasten

De personeelsgerelateerde lasten zijn verdeeld over meerdere programma's en kernthema's. Om binnen deze samenhang transparantie te waarborgen, is ervoor gekozen de afwijkingen ten opzichte van de begroting centraal te verantwoorden. In de toelichting per kernthema wordt bij de derde W-vraag verwezen naar deze centrale toelichting onder de vermelding: 'Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten'. In 2025 bedraagt de totale afwijking op de personeelsgerelateerde lasten en baten per saldo € 1,3 miljoen nadelig, op een totaal van circa € 93 miljoen. Deze afwijking wordt als volgt toegelicht:

Formatie-, inhuur- en adviesbudgetten (- € 2.200.000)

Deze bestaat uit een overschrijding van 1,4% op het formatiebudget (- € 1,3 mln.). Een overschrijding op het inhuurbudget (- € 0,5 mln.) en een overschrijding op het adviesbudget (- € 0,4 mln.). Voor het grootste deel zijn deze tekorten herleidbaar naar de woningbouwopgave. De kosten voor de woningbouwopgave zijn deels verhaald op initiatiefnemers. Deels gaan de kosten voor de baten uit en verwachten wij later nog de gemaakte kosten te kunnen verhalen.

CAO-stijging (- € 610.000)

In de begroting 2025 is rekening gehouden met een geraamde stijging van de salariskosten. Na vaststelling van de CAO begin 2025 bleek de loonontwikkeling beperkt (0,6%) hoger uit te vallen dan voorzien, hetgeen heeft geleid tot aanvullende lasten.

Opleidingen en cursussen (- € 237.000)

In 2025 is meer geïnvesteerd in opleidingen en cursussen voor medewerkers dan begroot. Deze extra inzet draagt bij aan de ontwikkeling en inzetbaarheid van personeel.

Incidentele personele baten (+ € 2.700.000)

Er zijn incidentele baten gerealiseerd, onder meer in verband met zwangerschapsverlof, langdurige ziekte en vergoedingen vanuit projectbudgetten of subsidies (bijvoorbeeld detacheringen).

Voorziening verlofsparen (- € 620.000)

Medewerkers hebben de mogelijkheid bovenwettelijke verlofuren te sparen. Het saldo aan gespaarde verlofuren is toegenomen, wat heeft geleid tot een hogere dotatie aan de voorziening.

Bezuiniging organisatie (incidenteel) (- € 300.000)

De incidentele bezuiniging is grotendeels gerealiseerd door vacatures gemiddeld drie maanden open te laten staan alvorens tot invulling over te gaan.

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: begrotingscriterium, voorwaarden-criterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Begrotingscriterium

De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Dit wordt formeel als volgt omschreven:

"Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten (exploitatie), alsmede de balansposten (investeringen), dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. "Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dienen de afwijkingen in de jaarrekening herkenbaar te worden opgenomen en van een toelichting te worden voorzien. Als blijkt dat de gerealiseerde uitgaven op programmaniveau hoger zijn dan geautoriseerd, is er sprake van begrotingsonrechtmatigheid. Er zijn verschillende typen begrotingsoverschrijdingen. Overschrijdingen die binnen de beleidskaders van de gemeente passen, worden in het accountantsoordeel niet meegewogen. Overschrijdingen die gedurende het jaar bekend werden, zijn in 2025 aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld via de bestuursrapportages of raadsinformatiebrieven. Nog niet geautoriseerde overschrijdingen worden in de jaarstukken toegelicht en worden door de vaststelling van de jaarrekening door de raad alsnog geautoriseerd.

Er zijn begrotingsonrechtmatigheden vastgesteld voor een bedrag van € 42.107.603. Hiervan is een bedrag van € 37.781.603 acceptabel. Het niet-acceptabele deel van **€ 4.326.000** valt uiteen in:

- Een overschrijding van lasten binnen de programma's van **€ 1.370.000** die niet acceptabel is omdat deze overschrijdingen niet tijdig aan de Raad zijn gemeld. Deze overschrijding is verdeeld over de volgende programma's:

- Programma 0 € 770.000
 - Programma 1 € 83.000
 - Programma 4 € 276.000
 - Programma 5 € 165.000
 - Programma 6 € 76.000
- Een overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig aan de raad is gemeld van **€ 2.956.000**. De onderschrijding is verdeeld over de volgende programma's:
 - Programma 0 € 615.000
 - Programma 1 € 497.000
 - Programma 3 € 400.000
 - Programma 5 € 323.000
 - Programma 6 € 992.000
 - Programma 7 € 129.000

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern, het zogenaamde normenkader. We hebben de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald aan de hand van ons interne beheersing en controle protocol. De controles zijn uitgevoerd op de volgende processen: personeel, inkoop & aanbestedingen, subsidies, sociaal domein (Participatiewet, WMO en Jeugd) en verhuuropbrengsten.

Rechtmatigheidsfouten moeten in de verantwoording opgenomen en toegelicht worden indien zij boven het door de raad vastgestelde verantwoordingspercentage uitkomen. Wij hanteren de rapporteringstorantie die ook met de gemeenteraad is afgesproken.

Aanbestedingsrechtmatigheid

De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit. In de Gids Proportionaliteit (flankerend beleid bij de aanbestedingswet 2012) zijn de voorschriften uitgewerkt over de eisen, voorwaarden en criteria die aan inschrijvers en inschrijvingen worden gesteld. Een aanbestedende dienst dient de voorschriften toe te passen of een afwijking in de aanbestedingsstukken te motiveren. Het ten onrechte niet toepassen van de Aanbestedingswet 2012 met betrekking tot deze Europese aanbestedingsnormbedragen bij een aanbesteding van opdrachten, leidt tot een financiële rechtmatigheidsfout. Het niet naleven van de overige normbedragen uit de Gids Proportionaliteit leidt niet tot financiële rechtmatigheidsfouten voor zover de gemeente afwijking hiervan adequaat heeft gedocumenteerd en gemotiveerd.

Onze controle op de aanbestedingsrechtmatigheid is onder te verdelen in drie categorieën:

- Kosten voor inhuur van personeel
Vanaf 2025 verloopt alle nieuwe inhuur van personeel via Maandag. Deze leverancier is gegund via een Europese aanbesteding die door IGOM is uitgevoerd namens een aantal Limburgse gemeentes, waaronder gemeente Heerlen. Daarmee is de financiële rechtmatigheid voor deze inhuur geborgd. De inhuur bij andere leveranciers die reeds in eerdere jaren haar oorsprong kent, is aanmerkelijk afgenomen en kent geen onrechtmatigheden van materiële omvang.
- Kosten met betrekking tot inkopen waarvoor de Europese aanbestedingswet en -regelgeving van toepassing zijn (exclusief inhuur van personeel).
De totale kosten met betrekking tot inkopen waarvoor de Europese aanbestedingswet en -regelgeving van toepassing zijn, bedragen over 2025 € 113,6 miljoen. Hiervan is € 86,8 miljoen (76%) gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie.

Voor een aantal leveranciers hebben wij geconstateerd dat er geen juiste vorm van aanbesteden, danwel geen vorm van aanbesteden heeft plaatsgevonden.

Dit heeft geleid tot een onrechtmatigheid van **€ 2.713.731**

In alle gevallen is er bij de beoordeling aan de voorkant gekeken naar de opdrachtwaarde voor 1 jaar, en blijven de kosten dan onder de EU-aanbestedingsgrens van € 216.000. Echter moet er over de afgelopen 4 jaar gekeken worden naar de totale kosten die aan betreffende leveranciers per opdracht/perceel is betaald. Dan is geconstateerd dat de kosten boven de EU-aanbestedingsgrens uitkomen en er dus een EU-aanbesteding had moeten plaatsvinden.

Herstelactie:

Met de invoering van het nieuwe financieel informatiesysteem AFAS wordt het voor alle inkoopaanvragen die worden gedaan bij gemeente Heerlen verplicht om een inkoopadvies in te winnen. Daarmee wordt de afdeling inkoop en aanbesteding vroegtijdig in het proces betrokken en kunnen zij aan de voorkant beoordelen welke aanbestedingsvorm passend is. Daarmee wordt het risico op onrechtmatigheden bij inkopen verder gemitigeerd.

- Kosten m.b.t. inkopen die dienen te voldoen aan het interne inkoopbeleid van gemeente Heerlen. De totale kosten met betrekking tot inkopen die dienen te voldoen aan het interne inkoopbeleid van de gemeente Heerlen bedragen over 2025 € 9,4 miljoen. Hiervan is € 2,2 miljoen (23%) gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie.

Voor een aantal leveranciers hebben wij geconstateerd dat er geen aanbesteding heeft plaatsgevonden.

Dit heeft geleid tot een onrechtmatigheid van **€ 430.960**

In alle gevallen is er bij de beoordeling aan de voorkant geen goede inschatting gemaakt van de totale opdrachtwaarde. De totale kosten zijn uiteindelijk boven de interne grens van € 50.000 uitgekomen, waardoor er op basis van het interne inkoopbeleid van gemeente Heerlen meervoudig onderhand aanbesteed had moeten worden

Herstelactie:

Met de invoering van het nieuwe financieel informatiesysteem AFAS wordt het voor alle inkoopaanvragen die worden gedaan bij gemeente Heerlen verplicht om een inkoopadvies in te winnen. Daarmee wordt de afdeling inkoop en aanbesteding vroegtijdig in het proces betrokken en kunnen zij aan de voorkant beoordelen welke aanbestedingsvorm passend is. Daarmee wordt het risico op onrechtmatigheden bij inkopen verder gemitigeerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Onder misbruik wordt verstaan: Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden wordt geregeld aangeduid met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Misbruik van overheidsregelingen moet echter wel duidelijk worden onderscheiden van fraude waarbij één of meerdere medewerkers van de organisatie betrokken zijn. Bij het bestrijden van misbruik passen beheersmaatregelen zoals misbruikpreventie, handhaving, misbruik en fraudeopsporing en sanctie.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving (dus niet in strijd met de wet) maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. Anders gezegd: het vinden van de "mazen" in de wet. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassen en actualisering wet- en regelgeving.

Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet. Wanneer sprake is van misbruik van overheidsgelden moeten deze gelden door de gemeente worden teruggevorderd. Wanneer het misbruik niet is gecorrigeerd en/of teruggevorderd telt de fout mee voor de rechtmatigheidsverantwoording. Voor oneigenlijk gebruik geldt dit niet.

Onder fraude verstaan we: Het bevoordelen van zichzelf of een ander middels opzettelijk wederrechtelijk handelen door één of meerdere personen binnen de gemeente. Bepalend voor fraude zijn dus de elementen bevoordeling en opzettelijke strijdigheid met de wet- en of regelgeving.

Op dit moment steunen we nog voornamelijk op de functiescheiding in crediteuren administratie/betalen en budgeteigenaars, er is echter geen formeel beleid vastgesteld. Daarnaast zijn alle medewerkers verplicht bij indiensttreding een integriteitcursus te volgen en de eed af te leggen. Desalniettemin is het de ambitie om over het voorkomen en detecteren van misbruik en oneigenlijk verbruik verder te borgen in de vastleggingen van de uitgevoerde steekproeven in de organisatie.

Bij onze gegevensgerichte controle is er geen misbruik of eigenlijk gebruik geconstateerd. Derhalve kunnen we concluderen dat er geen sprake is van materieel oneigenlijk gebruik of misbruik.

3.6 Verbonden partijen

In de paragraaf Verbonden partijen wordt zowel bij de begroting als bij de jaarrekening, een beeld geschetst van derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke en/of een financiële relatie heeft.

Het financieel belang bestaat uit middelen die aan de verbonden partij beschikbaar zijn gesteld en niet verhaalbaar zijn bij een faillissement van deze verbonden partij. De financiële relatie komt voort uit het verstrekken van kapitaal in de vorm van risicodragend kapitaal (aandelen), een lening of een borgstelling, een subsidie, structurele opdrachten inclusief een bijdrage, of een combinatie van deze mogelijkheden. Het bestuurlijk belang verwijst naar, hetzij de zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Een verbonden partij kan een deelneming in een vennootschap zijn, een gemeenschappelijke regeling, of een stichting of vereniging, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft én een financieel risico (met juridische afdwingbaarheid) loopt.

Voor de gemeente is het belangrijk om inzicht te hebben en te houden in:

- de realisatie van doelstellingen;
- activiteiten;
- financiën;
- bestuursverantwoordelijkheden;
- bevoegdheden van de verbonden partijen.

De gemeente heeft een financiële en/of bestuurlijke relatie met de volgende organisaties, die verderop afzonderlijk uitgebreid worden toegelicht:

Naamloze Vennootschappen

Bank Nederlandse Gemeenten
Enexis Holding
Grensoverschrijdend Bedrijventerrein (Avantis)
Parkstad Limburg Theaters
Reinigingsdiensten Rd4
Waterleidingmaatschappij Limburg

Besloten Vennootschappen

Internationale Bau Ausstellung (IBA)
Avantis services
Beitel-Zuid (Bedrijventerrein Trilandis)
Schaesbergerveld
Nazorg Limburg
Woonwijzerwinkel

Certificaten van aandelen

Holding Stadion Kerkrade BV

Gemeenschappelijke regelingen

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg
Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg
Gegevenshuis
Omnibuzz
Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Regionaal Historisch Centrum Limburg
Reinigingsdiensten Rd4
Regio Parkstad Limburg
Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
Werkgeversservicepunt Parkstad

Programma

Bestuur en Ondersteuning
Bestuur en Ondersteuning
Economie
Sport, Cultuur en Recreatie
Volksgezondheid en Milieu
Volksgezondheid en Milieu

Programma

Bestuur en Ondersteuning
Economie
Economie
VHROSV
Volksgezondheid en Milieu
Duurzaamheid

Programma

Economie

Programma

Volksgezondheid en Milieu
Volksgezondheid en Milieu
Bestuur en Ondersteuning
Sociaal Domein
Bestuur en Ondersteuning
Bestuur en Ondersteuning
Volksgezondheid en Milieu
Veiligheid
Veiligheid
Sociaal Domein
Sociaal Domein

Zorg en Veiligheidshuis Parkstad
Solido

Sociaal Domein
Bestuur en Ondersteuning

Stichtingen

Stichting World Trade Center (WTC)
Stichting WerkvoorHeerlen
Stichting Economische Samenwerking ZL

Programma

Economie
Sociaal Domein
Economie

Visie op verbonden partijen

Het uitgangspunt bij het gebruikmaken van een verbonden partij moet zijn, dat deze verbonden partij aansluit bij het realiseren van de beoogde doelstelling. Er wordt altijd een afweging gemaakt of de voordelen (kostenbesparing, kwaliteit, vermindering kwetsbaarheid) voldoende opwegen tegen de nadelen (afname van invloed, risico's) van deelname aan een verbonden partij en of de activiteiten van de verbonden partij het publiek belang dienen.

Beleidsvoornemens en –realisatie omtrent de verbonden partijen

In eerste instantie wordt, wanneer voor het realiseren van doelstellingen wordt gekozen voor een verbonden partij, gekozen voor een publiekrechtelijke rechtsvorm. In sommige gevallen kunnen er echter redenen zijn te om kiezen voor de privaatrechtelijke vorm.

Om te komen tot een beslissing om wel of géén gebruik te maken van een bepaalde verbonden partij, wordt een business case opgezet om zakelijke afwegingen te maken. Hierin worden onder andere de vorm, de doelstellingen, de activiteiten, redenen tot verbintenis, het belang, de (juridische/financiële) risico's en beheersmaatregelen van de verbonden partij afgewogen.

Een besluit tot deelname aan of oprichting van een verbonden partij hangt daarnaast af van volledige duidelijkheid omtrent:

- juridische bevoegdheden en aansprakelijkheid;
- vertegenwoordiging;
- bijdrage aan het realiseren van doelstellingen;
- besluitvormingsaspecten;
- financiële aspecten;
- informatievoorziening;
- de mogelijkheden tot uittreden.

De antwoorden op bovengenoemde zaken worden ter oordeelsvorming in een zienswijzeprocedure altijd aan de gemeenteraad voorgelegd.

In de Planning & Control cyclus (P&C cyclus) is ingebed dat de bestaande verbonden partijen allemaal uitgebreid aan bod komen in de begroting en de jaarrekening. Door deze inbedding wordt de uitvoeringswijze per verbonden partij regelmatig herbevestigd door de gemeenteraad.

Voor verdere beleidsuitgangspunten omtrent verbonden partijen verwijzen we ook naar de nota Verbonden partijen 2017, in de gemeenteraad vastgesteld op 25 oktober 2017.

Verbonden partij: Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG Bank)	
Vestigingsplaats:	Den Haag
Soort verbonden partij:	Naamloze Vennootschap
Programma:	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	
De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen met maatschappelijk belang. Het doel is een goede toegankelijkheid tot de geld- en kapitaalmarkt.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht zo goedkoop mogelijk onze financiering aan te trekken. De BNG helpt daarbij.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit tegen een boekwaarde van € 1.062.000. De BNG keert jaarlijks structureel dividend uit.	
Dit betekent dat voor de meerjarenbegroting 2026-2029 een uitkering van € 2,51 per aandeel is begroot voor een totaalbedrag van € 1.066.316 per jaar (conform consistent beleid).	
BNG realiseerde in 2025 een nettowinst van EUR 172 miljoen, een daling van EUR 122 miljoen ten opzichte van 2024. Deze daling is het gevolg van marktomstandigheden en bewuste keuzes: • Een lager renteresultaat: het renteresultaat daalde met EUR 40 miljoen tot EUR 496 miljoen. Een deel van de winst is gebruikt om klanten een lagere prijs te bieden, zodat zij meer impact kunnen maken. Daarnaast heeft BNG besloten om afscheid te nemen van onderdelen uit de niet-strategische portefeuille. Ook zijn de financieringskosten voor de bank gestegen ten opzichte van vorig jaar; • Een negatief resultaat financiële transacties: het resultaat financiële transacties bedroeg EUR 31 miljoen negatief vanwege marktwaardeveranderingen van financiële instrumenten; • Stijging van de bedrijfslasten met EUR 21 miljoen tot EUR 173 miljoen, als gevolg van investeringen in de verdere professionalisering van de organisatie en het treffen van een voorziening voor een reorganisatie die de bank beter voorbereidt op de toekomst; • Hogere bijzondere waardeverminderingen op financiële activa van EUR 41 miljoen zijn met name het gevolg van afboekingen op de portefeuille in de zonne-energiesector. Ondanks volatiele marktomstandigheden en geopolitieke spanningen bleef de kredietvraag hoog, vooral vanuit gemeenten en woningcorporaties. Dit leidde tot een recordomvang van de lening portefeuille bij BNG. Over het jaar 2025 is een nettowinst van € 172 miljoen (2024: € 294 miljoen) beschikbaar voor uitkering van dividend en toevoeging aan reserves. Aan dividend is uitgekeerd 50% van de winst na belasting. Dit komt neer op een dividendbedrag van € 79 miljoen (2024: € 140 miljoen). Het dividend bedraagt € 1,41 (2024: € 2,51) per aandeel van nominaal EUR 2,50. De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit. Dit betekent voor de gemeente Heerlen een bedrag van € 599.006 aan dividend in 2026 over boekjaar 2025 BNG. Het begrote bedrag aan dividend BNG voor 2026 is € 1.066.316 Dit betekent voor 2026 een fors nadeel aan dividend BNG van € 467.310. Dit wordt verwerkt in de zomernota 2026.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	
Lagere winst bij BNG leidt tot minder dividendinkomsten bij gemeenten.	
Afbreukrisico bij géén deelname	
Niet van toepassing.	
Alternatieven voor géén deelname	
Niet van toepassing.	
Bestuurlijke betrokkenheid	
Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder van de BNG, net als vele andere gemeenten.	

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid via de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financiële resultaat 2025
Voor boekjaar 2025 gemeente Heerlen: Aan de aandeelhouders is tijdens de Algemene Vergadering in 2025 over boekjaar 2024 een dividend van EUR 140 miljoen voorgesteld. Dividend per aandeel is € 2,51. Het te ontvangen bedrag aan dividend BNG in 2025 (over boekjaar) voor de gemeente Heerlen is € 1.066.316. Het begroot bedrag aan dividend BNG voor 2025 is € 917.000. Dit resulteert in een voordeel dividend BNG van EUR 149.316 t.o.v. de begroting 2025 en is verwerkt in de zomernota 2025.
Financieel belang
01-01-2025: 424.827 aandelen met een boekwaarde van € 1.062.000
31-12-2025: 424.827 aandelen met een boekwaarde van € 1.062.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 4.777 miljoen
31-12-2025: € 4.863 miljoen
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 123.164 miljoen; Achtergestelde schulden: € 19 miljoen
31-12-2025: € 110.701 miljoen; Achtergestelde schulden: € 21 miljoen

Verbonden partij: Enexis Holding
Vestigingsplaats: 's Hertogenbosch
Soort verbonden partij: Naamloze Vennootschap
Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij
Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Het strategisch plan is aangepast in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening. Enexis treft op basis daarvan voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in haar verzorgingsgebied. In het strategisch plan is verder gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen: • Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe. • Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten. • Klanten weten wat ze aan ons hebben Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen. Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Verkenningen van Netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft.

Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A-credit-rating behoudt. De missie en opgave hebben grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis.

De AVA heeft in het voorjaar van 2025 besloten om jaarlijks maximaal 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering als dividend uit te keren aan de aandeelhouders; het uit te keren dividend wordt gemaximeerd op € 100 mln.; behaalde winsten boven dit plafond blijven in de onderneming; het dividendplafond wordt jaarlijks geïndexeerd en dit alles onder de voorwaarde dat de dividenduitkering er niet toe leidt dat Enexis binnen vijf jaar haar A-rating profiel kan verliezen.

In de meerjarenbegroting van gemeente Heerlen is vanaf begrotingsjaar 2026 een Enexis-dividenduitkering opgenomen van afgerond € 209.000.

Enexis verzette afgelopen jaren een recordhoeveelheid werk. Ook in 2025 investeerden ze fors in de netten: € 1,9 miljard (2024: 1,5 miljard). In 2025 breidde men het elektriciteitsnet sneller uit dan gepland, net als in voorgaande jaren. Maar men beseft terdege dat de 'buitenwereld' en specifiek onze klanten nog weinig merken van onze inspanningen om netcongestie tegen te gaan. Wachtlijsten en volle stroomnetten blijven voorlopig de realiteit. Ondanks de recordinvesteringen blijft de druk op onze netten hoog en kan men de groeiende vraag naar transportcapaciteit van de komende jaren niet bijbenen. Veel bedrijven zullen op de wachtlijst blijven staan, waardoor ze niet kunnen verduurzamen of uitbreiden. Vanaf medio 2026 verwacht men dat als gevolg van het nieuwe prioriteringskader van de ACM ook huishoudens en kleinzakelijke klanten hiermee te maken kunnen krijgen.

Het doel is om in 2026 veel van de zakelijke klanten op de wachtlijst van ruim 10.000 aanvragen voor een (nieuwe of zwaardere) aansluiting op het elektriciteitsnet een aanbod te kunnen doen. Dat wil men realiseren met onder andere een nieuwe, meer gebiedsgerichte aanpak met flexibele aansluitvormen en slimmer gebruik van de bestaande netcapaciteit.

Momenteel heeft Enexis nog een sterk credit-ratingprofiel. De lange termijn credit rating van Standard & Poor's is gewijzigd van A+ met een positieve outlook naar AA- met stabiele outlook. De credit rating van Moody's is met Aa3 met stabiele outlook ongewijzigd gebleven.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode / tot 2027) aan de vastgestelde ratio's blijft voldoen.

Afbreukrisico bij géén deelname

Niet van toepassing.

Alternatieven voor géén deelname

Niet van toepassing.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurlijke betrokkenheid wethouder wonen, omgevingswet, milieu, afval en circulariteit, biodiversiteit en dierenwelzijn, dienstverlening, vastgoed, coördinatie Heerlen-Noord via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder van Enexis, net als vele provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied (Noordwest Nederland, Brabant & Limburg) van Enexis. De krachten van alle Limburgse aandeelhouders zijn gebundeld in VEGAL.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)

Wethouder via de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financiële resultaat 2025

De nettowinst over boekjaar 2025 is € 400 miljoen, een toename van € 146 miljoen t.o.v. 2024. De totale dividenduitkering bedraagt € 36 miljoen. De dividenduitkering over boekjaar 2025 bedraagt € 0,67 per aandeel (2024: € 0,85 per aandeel). Het uit te keren dividend over boekjaar 2025 is verantwoord in boekjaar 2026. Het ontvangen bedrag aan dividend Enexis in 2026 voor de gemeente Heerlen is € 208.941.

Het begroot dividend over 2026 is € 208.718. Dit betekent dat begroot en werkelijk dividend Enexis in boekjaar 2026 nagenoeg gelijk is (positief verschil van € 223) en te verwaarlozen.

Financieel belang
31-12-2024: 311.850 aandelen (0,20834%) met een boekwaarde van € 302.554
Verstrekte lening
31-12-2024: € 1.041.707
31-12-2025: € 1.041.707
Vermogenspositie (eigen vermogen)
31-12-2024: € 5.538.000.000
31-12-2025: € 5.811.000.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
31-12-2024: € 5.300.000.000
31-12-2025: € 6.389.000.000

Verbonden partij: Grensoverschrijdend Bedrijventerrein (Avantis)
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Naamloze Vennootschap
Programma: 3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het aantrekken van bedrijven om te zorgen voor economische activiteit en werkgelegenheid in de regio.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De gemeente neemt deel aan Avantis in verband met het belang voor de economie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de regio. Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht een aantrekkelijk werkklimaat te bevorderen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
De vooruitzichten voor de verkoop van de laatste percelen in de periode 2026-2030 ziet er goed uit. Zowel aan NL als aan D zijde vinden in 2026 verkopen plaats. De prognose verkopen in 2026 bedragen € 5,1 miljoen, in 2027 € 3,8 miljoen en de volgende jaren 2028 -2030 een bedrag van € 521K per jaar. Voor het boekjaar 2026 een prognose winst van € 1,5 miljoen en voor 2027 € 931K. Al met al mooie vooruitzichten voor de komende twee boekjaren.
Liquiditeit technisch zijn er ook goede vooruitzichten. Er wordt namelijk in 2026 een bedrag van € 3 miljoen, in 2027 een bedrag van € 3,7 miljoen en in 2028 nog een restant van € 280K terugbetaald op de leningen waardoor er geen schuld meer is van Avantis aan de aandeelhouders. Hiermee is de nominale waarde van de lening afgelost en resteert wel nog de renteschulden.
De liquiditeitspositie van Avantis blijft ruim voldoende met respectievelijk in 2026 een saldo van € 2 miljoen, 2027 € 1,4 miljoen, 2028 € 1,2 miljoen, 2029 € 1,4 miljoen en in 2030 nog € 1,5 miljoen. Met zowel de liquiditeit die nog voorhanden is en de toekomstige verkopen vanuit de verpachte gronden (€ 5,1 miljoen) kan ook het rentebedrag aan alle aandeelhouders worden uitbetaald.
Vanaf 2031 is er nog 42.778 m2 grond te verkopen door het vervallen van het pachtcontract met Stawag Energie. Een waarde van € 5,1 miljoen. Vanuit voorzichtigheidsprincipe is een gehele doorrekening gemaakt tegen € 120 per m2.
Op Avantis zijn er geen grote (> 30.000m2) percelen meer aanwezig. Door de aanwezigheid van PEM Motion is er veel vraag van gelieerde bedrijven om zich op Avantis te vestigen. Het bedrijf Arion is in 2024 gestart met de uitbreiding van haar onderneming op Avantis en in 2025 voltooid. Voor de resterende Duits als Nederlands percelen lopen er meerdere acquisitie trajecten. Het totale bedrijventerrein heeft een grote impuls voor de economische ontwikkeling van de Euregio. Momenteel is er zelfs een luxe positie en is niet alleen de m2 prijs van belang maar zeer zeker ook of het nieuwe bedrijf een toegevoegde waarde heeft voor het bedrijventerrein in combinatie met extra arbeidsplaatsen. Daarnaast willen reeds gesettelde bedrijven verder uitbreiden waardoor de

werkgelegenheid sterk zal toenemen. Momenteel groeit Avantis verder uit als een hightech bedrijven terrein zoals we dit in eerste instantie voor ogen hadden. Ondanks problematiek rondom netwerkcongestie lopen er meerdere concrete acquisitietrajecten. Er zijn in 2025 twee opties versterkt voor grotere percelen aan Nederlandse zijde. Deze opties worden zo goed als zeker gelicht in 2026 en verkocht. Als deze verkoop binnen een jaar definitief wordt, zijn ook de percelen aan Nederlandse zijde zo goed als uitverkocht. Het risico rondom netwerkcongestie is grotendeels gemitigeerd. De lichten staan op groen vanuit alle partijen om stroomvoorziening over de landgrenzen te realiseren. De eerste aanvraag zal in 2026 plaatsvinden en worden uitgevoerd.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente • <i>Schaarste op het stroomnet.</i> Tennet en Enexis maakten in juni 2023 bekend dat het stroomnet in Limburg en Noord-Brabant vol is en dat er geen nieuwe zakelijke aansluitingen of uitbreidingen worden geaccepteerd. Tevens is zakelijk terug leveren van stroom niet meer toegestaan. De gevonden ruimte zoals in een eerder stadium gecommuniceerd door Enexis en Tenne is gebruikt. De eerste bedrijven in zowel Heerlen als regio hebben te horen gekregen dat zij naar verwachting de eerste 5-10 jaar en sommigen zelfs 10-15 jaar geen aansluiting krijgen. Dit geldt voor zowel het leveren als terug leveren van stroom. Dit is merkbaar in de markt. Partijen zijn voorzichtiger bij gesprekken aangaande koop en ontwikkelingen van bedrijfsgronden. • <i>Schaarste op arbeidsmarkt.</i> Het vinden van personeel wordt steeds lastiger voor bedrijven. Hierdoor staan zij vaak voor de keuze of bedrijfsuitbreiding door nieuwbouw wel haalbaar is. Dit kan van invloed zijn op aankoop van gronden. • <i>Stijging energieprijzen.</i> Sinds de oorlog in Oekraïne en de recente oorlog in het midden oosten tussen de VS/Israel en Iran stijgen de prijzen van energie enorm. Energiekosten voor bedrijven gaan een probleem vormen (doorgaan met productie of productie stilleggen). Hierdoor schuiven bedrijven het risico van investeren in nieuwe locaties vooruit. • <i>Stikstofproblematiek.</i> Landelijk probleem. Als blijkt dat er tijdens de bouw en/ of gebruiksfase géén stikstof ruimte aanwezig is dan kan de ontwikkeling stagneren. Momenteel zorgt de wetgeving en het politieke debat hierover voor veel onduidelijkheid.
Afbreukrisico bij géén deelname Het verliezen van zeggenschap / aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.
Alternatieven voor géén deelname Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder voor 25%. Medeaandeelhouders zijn ieder voor 25% Stadt Aachen, Ministerium für Wirtschaft, Mittelstand und Energy van NRW en LIOF.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder) Wethouder Welzijn, Volksgezondheid, WMO/zorg, jeugd en armoedebestrijding via vertegenwoordiging in de AvA. Lid van de raad van bestuur is de Burgemeester. Wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid is lid van de RvC.
Financiële resultaat 2025 Prognose is € 570K verlies. (conceptjaarrekening 2025)
Financieel belang 01-01-2026: - 25% aandelenkapitaal met een boekwaarde van € 1.127.895 31-12-2026: - 25% aandelenkapitaal met een boekwaarde van € 1.127.895 De langlopende leningen aan aandeelhouders waren zowel aan het begin van 2025 als aan het eind van het boekjaar 2025 € 6.980.000. In 2025 heeft er geen aflossing plaatsgevonden. Met name doordat de geplande verkopen in 2025 zijn doorgeschoven naar 2026. De liquide middelen waren per ultimo 2025 € 0,6 miljoen en zijn voldoende. Zeker gezien de geplande verkopen in 2026. Al met al

goede vooruitzichten om zowel onze verstrekte lening als de rente over de leningen aan het eind van de rit terug te krijgen. Eind 2028 is de verwachting dat de restschuld in totaliteit is afgelost. De nominale waarde is dan volledig afgelost en resteert nog de rentecomponent. We gaan ervan uit dat deze rentecomponent naar de toekomst toe ook wordt uitgekeerd.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
31-12-2024: +/- € 1.310.226
31-12-2025: +/- € 1.880.472 (conceptjaarrekening)
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
31-12-2024: € 10.641.678
31-12-2025: € 11.585.796 (conceptjaarrekening)

Verbonden partij: Parkstad Limburg Theaters (PLT)	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Naamloze Vennootschap
Programma:	5. Sport, Cultuur en Recreatie
Doel en openbaar belang verbonden partij	
PLT vormt het kloppend hart van de podiumkunsten in Limburg en bestaat uit drie theaters: Theater Heerlen, Theater Kerkrade & Toon Hermans Theater Sittard-Geleen. PLT biedt een dynamische programmering die een spiegel is van de huidige cultuur, reflectie biedt op de werkelijkheid en inspireert tot creativiteit en vernieuwing.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Het uitvoeren en verzorgen van een goed cultuurbeleid en podiumkunsten in Parkstad. Het realiseren van de programmeerdoelstellingen.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
- Het bestaande structurele samenwerkingsverband van Theater Heerlen met Theater Kerkrade, is vanaf theaterseizoen 2023/2024 uitgebreid met een derde partner, het Toon Hermans Theater in Sittard-Geleen. - Met 322.000 bezoekers in de drie theaters is 2024 een bijzonder goed jaar geweest voor PLT. Dit resultaat laat zien dat het publiek opnieuw massaal PLT weet te vinden en dat de inspanningen om een breed en gevarieerd programma te bieden hun vruchten afwerpen. - PLT zet de ingezette koers uit het beleidsplan 2022-2026 door en blijft groeiambitie tonen. PLT streeft niet zozeer naar meer bezoek, maar vooral naar meer 'betekenisvolle ontmoetingen' en een grotere participatiegraad van inwoners van onze stad. Een huis niet alleen voor de elite, maar voor alle inwoners, met een pluriform aanbod en aandacht voor educatie en talentontwikkeling.	
Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente	
Kortingen op gemeentelijke bijdragen en stijgende kosten leiden tot druk op de exploitatie en risico op afnemende artistieke slagkracht en bereik. PLT anticipeert met efficiëntere organisatie, hogere eigen inkomsten en gerichte keuzes in programmering. Daarnaast beschikt PLT over toereikende weerstandscapaciteit en reserves, waardoor er geen acute liquiditeits- of continuïteitsdreiging is en de voorgenomen korting kan worden opgevangen. MIOP: In 2024 is een nulmeting uitgevoerd naar de structurele onderhouds- en vervangingsbehoefte van gebouwen en inventaris. Omdat de bestuurlijke vaststelling van de nieuwe MIOP-niveaus nog volgt en 2026 een financieel overbruggingsjaar is, wordt in 2026 het MIOP-bedrag bewust op het 2025- niveau gehouden (€ 192.855 onderhoud / € 454.250 vervanging). In 2026 worden de uitkomsten van de nulmeting bestuurlijk vastgesteld en verwerkt in de gemeentelijke begroting.	
Afbreukrisico bij géén deelname	
- Minder interessant cultureel aanbod en creatieve kruisbestuiving in de gemeente Heerlen. - Minder economische aantrekkingskracht voor de regio.	
Alternatieven voor géén deelname	
Aansluiten bij een andere aanbieder van culturele voorstellingen en presentaties.	
Bestuurlijke betrokkenheid	
Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.	

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder wonen, milieu en circulariteit, dienstverlening en vastgoed en de wethouder onderwijs, cultuur, erfgoed en centrumontwikkeling nemen deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financiële resultaat 2025
Nog niet bekend.
Financieel belang
01-01-2025: 1.050 aandelen (77%) met een boekwaarde van € 476.469
31-12-2025: 1.050 aandelen (77%) met een boekwaarde van € 476.469
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 6.243.000
31-12-2025: Nog niet bekend
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: Geen langlopende schulden
31-12-2024: Geen langlopende schulden
Subsidie 2026
Voor 2026 is er een budgetsubsidie verleend van € 3.460.603

Verbonden partij: Reinigingsdiensten Rd4
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Naamloze Vennootschap
Programma: 7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het tot stand brengen van een doelmatige, milieu-hygiënisch verantwoorde en marktconforme inzameling en verwerking van afvalstoffen, grondstoffen én het adviseren op het gebied van ontwikkeling en implementatie van circulariteit.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Zorgen voor een effectieve, efficiënte en duurzame manier van inzameling en verwerking van afval en grondstoffen voor de inwoners van de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Rd4 heeft 7 strategische thema's opgenomen in het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026. Er wordt zoveel mogelijk ingezet op hergebruik (CE) van grondstoffen en de daarvoor benodigde organisatie. Ook wordt ingezet op kansen voor eigen medewerkers én medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt (duurzaamheid en arbeidsparticipatie). Door het takenpakket verder te ontwikkelen, ontstaan nieuwe werkplekken en daarmee nieuwe mogelijkheden. Nóg meer dan voorheen ziet Rd4 regionale werkgelegenheid en arbeidsparticipatie als haar maatschappelijke taak. Tenslotte zorgt Rd4 ervoor dat de organisatie toekomstbestendig is en blijft. De komende jaren zet Rd4 doelgericht in op uitbreiding van het takenpakket. In het verlengde hiervan zoekt Rd4 naar samenwerking met derden en een verschuiving naar circulaire dienstverlening en inzameling van grondstoffen
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing.
Afbreukrisico bij géén deelname
Het verliezen van zeggenschap als gemeente op het gebied van afvalinzameling en -verwerking.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders, waarin de gemeente Heerlen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Kerkrade, Landgraaf, Voerendaal, Simpelveld, Vaals en Beekdaalen deelnemen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Wonen, Milieu en Circulariteit, Dienstverlening en Vastgoed via de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financiële resultaat 2025

€ 593.328
Financieel belang
01-01-2025: 8.696 aandelen (31%) met een boekwaarde van € 39.498
31-12-2025: 8.696 aandelen (31%) met een boekwaarde van € 39.498
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 1.389.567
31-12-2025: € 1.571.769
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 965.885
31-12-2025: € 804.749

Verbonden partij: Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)	
Vestigingsplaats:	Maastricht
Soort verbonden partij:	Naamloze Vennootschap
Programma:	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij	
WML voorziet in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML bereikt dit door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en het leveren van water.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
De gemeente Heerlen wil voorzien in een prettig woonklimaat. Schoon, permanent beschikbaar drinkwater maakt hier deel van uit.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
Dat er altijd water uit de kraan komt lijkt vanzelfsprekend, maar dat dreigt steeds minder het geval te zijn. De beschikbaarheid, benutbaarheid en kwaliteit van drinkwaterbronnen, grond- en oppervlaktewater, staan steeds meer onder druk. WML en de overige Nederlandse drinkwaterbedrijven staan voor (macro economische) ontwikkelingen en uitdagingen die invloed hebben op WML en haar strategische doelen. 1. Klimaatverandering, waterschaarste en een stijgende watervraag Door klimaatverandering komen langdurige perioden van extreme hitte en droogte voor, net als hevige regenbuien. Dit heeft impact op de kwaliteit en kwantiteit van het (drink)water. Door toename van de bevolking, nieuwe woningen en economische groei stijgt de vraag naar drinkwater. 2. Verslechtering van de kwaliteit van de drinkwaterbronnen en oppervlaktewater De beschikbaarheid en benutbaarheid van drinkwaterbronnen worden beperkt door de toenemende druk op de kwaliteit van de bronnen. Vervuiling van oppervlakte- en grondwater en op enkele plekken verzilting van grondwater leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de drinkwaterbronnen. Met name de vervuiling van het oppervlaktewater leidt onder andere tot een toename van de innamestops uit oppervlaktewater en tot druk op de bronnen voor drinkwaterproductie. 3. Verandering in het politieke en maatschappelijke speelveld veranderd Wijzigende wet- en regelgeving op onder andere bodem en natuur (o.a. stikstof) zijn van invloed op de vergunningen, er is een sterke publieke opinie over (de toepassingen van) drinkwater, de complexiteit van de (inter)nationale opgaven neemt toe en vraagt om regie door de politiek en bevoegde gezagen. De wet- en regelgeving heeft een impact op WML. Zo blijft de financieringsruimte die drinkwaterbedrijven mogen gebruiken in haar tariefstelling (WACC) een aandachtspunt voor de financiering van de noodzakelijke investeringen. Een nieuwe ontwikkeling is de aankondiging door de minister van IenW inzake een nationaal plan van aanpak drinkwaterbesparing waarin een streven is opgenomen om het drinkwatergebruik te verlagen van 125 naar 100 liter per persoon per dag in 2035. Ook grootverbruikers moeten hun drinkwatergebruik met 20% reduceren. 4. Impact van de stijgende energieprijzen op de waterafzet Als gevolg van de maatregelen die mensen nemen door de gestegen energieprijzen, zoals korter douchen, is de realisatie van de waterafzet lager. Deze lagere afzet heeft een groot effect op de realisatie van het financieel beleid van WML. De opgave voor WML in het realiseren van het financieel	

beleid is het brengen van een reëel evenwicht tussen een grillig klimaat, de dynamische macro-economische ontwikkelingen en financiële stabiliteit. Om dit evenwicht te bereiken is de structurele lagere waterafzet als gevolg van de hogere energieprijzen, in lijn met de overige drinkwaterbedrijven, verwerkt in de prognose van de waterafzet voor de planperiode.

5. Marktontwikkelingen

Tijdens het begrotingsproces is bij het opstellen van de kosten voor de planperiode gebleken dat de stijging van enkele kostensoorten hoger is dan inflatie als gevolg van een na-ijleffect van de inflatie.

Financieel beleid

Het hoofddoel van het financieel beleid van WML is een financieel gezond WML te behouden dat in staat is te allen tijde financierbaar te zijn, bij zowel de huidige als de toekomstige investeringen. Het financieel beleid is door de AvA van WML vastgesteld en bestaat uit de volgende drie doelstellingen:

1. Het veiligstellen van de financierbaarheid van WML;
2. Het reduceren van de schuldpositie van WML;
3. Het creëren van financiële ruimte voor nieuwe investeringen

Het veiligstellen van de financierbaarheid van WML wordt bereikt door een verlaging van de leverage ratio* (verhouding rentedragende schulden t.o.v. de EBITDA). In het financieel beleid is als doel de verlaging van de leverage ratio* naar 7,0 in 2025 gedefinieerd. 7 is de norm en hiermee voldoet WML net aan de eisen van meerdere vreemd vermogenverschaffers.

Het investeringsvolume voor de planperiode 2024 t/m 2028 is geraamd op afgerond € 250 miljoen. Dit betekent een gemiddelde van circa € 50 miljoen per jaar in de planperiode. WML heeft in de planperiode binnen de wettelijke WACC* limiet zoveel mogelijk ruimte gecreëerd voor de financiering van de investeringen met eigen vermogen. De WACC limiet geeft echter onvoldoende ruimte om de investeringen door middel van het resultaatniveau geheel met eigen vermogen te financieren. Op basis hiervan voorziet WML de investeringen voor een groot gedeelte met eigen vermogen te kunnen financieren en een beperkt gedeelte met vreemd vermogen te moeten financieren. Indien de realisatie van de investeringen in de planperiode lager ligt dan gepland, zal de beschikbare kasstroom alsnog ingezet worden ter aflossing van de rentedragende schulden.

* De leverage ratio is een kengetal dat de termijn aangeeft waarop een organisatie haar schuld kan aflossen. Hoe hoger de leverage ratio, hoe meer gebruikt wordt gemaakt van vreemd vermogen om activiteiten te financieren, hoe langer het duurt om de schuld af te lossen en hoe risicovoller de organisatie is voor kredietverstrekkers.

** De WACC is een kengetal dat uitdrukking geeft aan de kosten die een bedrijf maakt voor het vermogen waarmee het bedrijf wordt gefinancierd.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

Strategische risico's:

Beschikbaarheid kwalitatief goed personeel
Beschikbaarheid kwalitatieve drinkwaterbronnen

Operationele risico's

Leidingnetsanering
Procesautomatisering

Financiële risico's

Debiteurenbeheer
Wet- en regelgeving

Afbreukrisico bij géén deelname

Geen schoon drinkwater.

Alternatieven voor géén deelname

Niet van toepassing.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder wonen, milieu, afval en circulariteit, biodiversiteit en dierenwelzijn, dienstverlening, vastgoed en coördinatie Heerlen-Noord.
Financiële resultaat 2024
Een positief resultaat van € 11,5 miljoen in 2024. Jaarverslag 2025 nog niet voorhanden.
Financieel belang
01-01-2024: 30 aandelen met een boekwaarde van € 158.823
31-12-2024: 30 aandelen met een boekwaarde van € 158.823
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: € 206.106.000
31-12-2024: € 217.814.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 304.551.000
31-12-2024: € 318.753.000

Verbonden partij: Internationale Bau Ausstellung (IBA)
Vestigingsplaats:
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij
IBA staat voor Internationale Bau Ausstellung. Het is een meerjarig durende manifestatie over een locatie, stad of streek. Het bestaat onder andere uit vernieuwende bouwprojecten, bijzondere tentoonstellingen, symposia en innovatieve plannen. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en als motor voor vernieuwende en toonaangevende projecten. Kenmerkend voor IBA Parkstad is de open innovatie-gedachte in combinatie met burgerparticipatie. Burgers, ondernemers, overheden, architecten, stedenbouwers, stichtingen, maatschappelijke instellingen, wijkverenigingen, privépersonen, scholen en scholieren, universiteiten en studenten, bedrijven, organisaties, samenwerkingsverbanden, stakeholders, netwerken enz. worden -zonder uitzondering- uitgenodigd om kleine of grote IBA-projecten aan te reiken, of om aan projecten mee te werken die de verandering van Parkstad slimmer, sneller en zichtbaarder maken.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De IBA is een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat en daar naar handelt. IBA Parkstad staat voor de transformatie en transitie van Parkstad en moet de aanzet geven voor een structureel beter woon-, werk- en leefklimaat. Belangrijk is dat Parkstad een nog attractievere regio wordt, dynamisch en met veel veerkracht.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Op 28 oktober 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst IBA Parkstad en de oprichting van de besloten vennootschap IBA Parkstad BV. Op 20 mei 2014 heeft de Provincie goedkeuring verleend aan de gemeenten voor de oprichting van de IBA Parkstad BV. In juni 2014 is de IBA Parkstad BV officieel gestart met een openingsmanifestatie en een open oproep, waarbij iedereen zijn ideeën voor IBA-projecten kon indienen. In totaal zijn er 292 projecten ingediend, daarvan liggen 94 binnen de gemeentegrenzen van Heerlen en 118 projecten die Parkstad breed zijn en dus ook in Heerlen kunnen landen. Er is hard gewerkt aan het versterken, combineren en selecteren van projecten die allemaal samen de transitie van de regio een grote boost geven. Samen met burgers en andere partijen uit de regio en waar nodig met expertise van buitenaf. In 2017 heeft de evaluatie van de IBA plaatsgevonden en zijn verbeterpunten benoemd en omgezet in prioriteiten. Het tentoonstellingsjaar met alle 50 sleutelprojecten is in augustus 2022 afgerond. IBA Parkstad bevindt zich na afronding van het Expojaar in een afwikkende fase. In deze fase, welke naar verwachting tot en met 2026 zal duren, dienen onder betrokken- en gezamenlijkheid van de aandeelhouders van IBA Parkstad BV nog verschillende werkzaamheden uitgevoerd te worden. Deze werkzaamheden betreffen de afwikkeling van de vaststellingen en het borgen van het IBA-archief. Om dit mogelijk te maken is de samenwerkingsovereenkomst met IBA Parkstad BV verlengd tot het

moment waarop de laatste subsidievaststelling onherroepelijk is geworden en de BV opgeheven kan worden.
In deze fase wordt gewerkt met een zogenaamd "evolutieplan" waarin de afrondende werkzaamheden zijn omschreven en op basis van de opgedane ervaringen impulsen voor de toekomst worden aangereikt. Zie verder over de projecten en meer: www.iba-parkstad.nl .
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet afronden van nog lopende projecten. Risico; mislopen subsidie voor Heerlens project. Daarentegen kan dit leiden tot teruggave van een deel van de bijdrage van Heerlen aan IBA.
Afbreukrisico bij géén deelname
Dat zeggenschap over bepaalde projecten in de regio parkstad verloren gaat.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
De deelnemende partijen zijn Parkstad gemeenten en de provincie.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening en Ouderenbeleid via de algemene vergadering van aandeelhouders. De burgemeester van Heerlen vervult de voorzittersrol. De samenwerkingsovereenkomst en de juridische uitwerking bieden de mogelijkheid voor de toetreding van publieke dan wel private partijen.
Financiële resultaat 2025
Niet van toepassing.
Financieel belang
01-01-2025: Niet van toepassing
31-12-2025: Niet van toepassing
De bijdrage van de gemeente Heerlen bedraagt € 9.176.000 verspreid over 9 jaar. De totale IBA begroting wordt € 45.000.000.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: Niet van toepassing
31-12-2025: Niet van toepassing
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: Niet van toepassing
31-12-2025: Niet van toepassing

Verbonden partij: Avantis services
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: 3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij
Partner in GOB NV en daarmee ook partner in de Beheers BV (beheer van de locatie en te verlenen diensten).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De gemeente neemt deel aan Avantis in verband met het belang voor de economie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de regio. Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht een aantrekkelijk werkklimaat te bevorderen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Continue vinden de gebruikelijke beheers- en onderhoudswerkzaamheden plaats en worden de kosten hiervan gedekt uit de jaarlijkse gemeentelijke bijdragen van Heerlen en Aken en de bijdrage van de gevestigde bedrijven. In dat opzicht worden met de individuele bedrijven bij vestiging op basis van maatwerk aparte afspraken gemaakt over de dienstverlening. Voor de algemeen ten dienste staande beheers- en onderhoudswerkzaamheden wordt per m ² gebouw een vast bedrag gerekend. De overige vergoedingen worden aan de door elk individueel bedrijf gevraagde services gerelateerd. Op basis daarvan worden de kosten in rekening gebracht.

Door de vestiging van nieuwe bedrijven en de uitbreidingen van de zittende bedrijven worden de door deze bedrijven te betalen vergoedingen steeds hoger.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing.
Afbreukrisico bij géén deelname
Het verliezen van zeggenschap/ aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder voor 1/3. Medeaandeelhouders zijn Stadt Aachen en Avantis GOB NV.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Welzijn, Volksgezondheid, WMO/zorg, jeugd en armoedebestrijding via vertegenwoordiging in de AvA. Lid van de raad van bestuur is de Burgemeester. Wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid is lid van de RvC.
Financiële resultaat 2025
Prognose € 193.000 winst (conceptjaarrekening 2025)
Financieel belang
01-01-2025: € 100.000 aandelenkapitaal (33%)
31-12-2025: € 100.000 aandelenkapitaal (33%)
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 1.408.071
31-12-2025: € 1.601.012
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2023: € 0
31-12-2023: € 0

Verbonden partij: Betel-Zuid (Bedrijventerrein Trilandis)	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Besloten Vennootschap
Programma:	3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Volledige invloed en zeggenschap op de ontwikkeling van het bedrijventerrein en de vestiging van bedrijven met nieuwe werkgelegenheid met name in de medtech logistieke sector. Bijkomend doel is grondverkoop met financiële opbrengsten.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Bevordering van de werkgelegenheid in de regio.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
In 2025 hebben geen verkopen plaats gevonden. Er zijn positieve gesprekken voor verkoop om de uitbreiding van een bestaande partij. Verder zijn er concrete acquisitietrajecten lopende waarvan de verwachting is dat deze in 2026 tot resultaten leiden. Mochten deze concrete verkopen plaatsvinden, dan zijn de grote kavels op Trilandis verkocht. Geopolitieke onzekerheid vertragen momenteel het proces.	
In samenwerking met 3W zijn we bezig aan een opzet van een strategische analyse. TOM heeft zich met de ontwikkeling van bedrijventerrein Trilandis bewezen als een effectieve en resultaatgerichte gebiedsontwikkelaar. Als volledig gemeentelijke dochter met een zelfstandige positie combineert TOM het publieke belang met een commerciële werkwijze. Hierdoor kan zij marktrisico's dragen en ontwikkelbeslissingen nemen die voor reguliere gemeentelijke organisatieonderdelen minder vanzelfsprekend zijn.	

Met eigen opgebouwd kapitaal en een beschikbare financieringsfaciliteit beschikt TOM over de mid- delen om nieuwe ontwikkelingen te initiëren en te versnellen. Nu het bedrijventerrein Trilandis op termijn zal zijn afgerond, ontstaat voor TOM de mogelijkheid om haar lokale expertise en investeringskracht gericht in te zetten op een nieuwe locatie met langjarige ontwikkel- en herontwikkelings- potentie.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
<i>Schaarste op het stroomnet.</i> Tennet en Enexis maakte in juni 2023 bekend dat het stroomnet in Limburg en Noord-Brabant vol is en dat er geen nieuwe zakelijke aansluitingen of uitbreidingen worden geaccepteerd. Tevens is za- kelijk terug leveren van stroom niet meer toegestaan. De gevonden ruimte zoals in een eerder sta- dium gecommuniceerd door Enexis en Tenne is gebruikt. De eerste bedrijven in zowel Heerlen als regio hebben te horen gekregen dat zij naar verwachting de eerste 5-10 jaar en sommigen zelfs 10- 15 jaar geen aansluiting krijgen. Dit geldt voor zowel het leveren als terug leveren van stroom. Dit is merkbaar in de markt. Partijen zijn voorzichtiger bij gesprekken aangaande koop en ontwikkelin- gen van bedrijfsgroonden. <i>Schaarste op arbeidsmarkt.</i> Het vinden van personeel wordt steeds lastiger voor bedrijven. Hierdoor staan zij vaak voor de keuze of bedrijfsuitbreiding door nieuwbouw wel haalbaar is. Dit kan van invloed zijn op aankoop van gron- den. <i>Stijging energieprijzen.</i> Sinds de oorlog in Oekraïne en de recente oorlog in het midden oosten tussen de VS/Israel en Iran stijgen de prijzen van energie enorm. Energiekosten voor bedrijven gaan een probleem vormen (doorgaan met productie of productie stilleggen). Hierdoor schuiven bedrijven het risico van inves- teren in nieuwe locaties vooruit. <i>Aanhoudende onduidelijkheid Stikstofproblematiek.</i> Landelijk probleem. Hierdoor blijft het voor bedrijven en ontwikkelaars onduidelijk welke maatrege- len zij moeten nemen bij de bouw en gebruik van een locatie. De eisen hiervoor zijn regelmatig aangepast waardoor ontwikkelingen duurder en onzekerder worden. Of en wanneer hiervoor een oplossing komt is onduidelijk. Langzaam maar zeker wordt het merkbaar dat bedrijven en investeer- ders huiverig worden om ontwikkelingen aan te gaan. <i>Toegenomen regelgeving in Nederland</i> Veel, met name producerende bedrijven, ervaren een toenemende administratieve regeldruk vanuit de Nederlandse overheid die zij in de omringende buurlanden niet hebben. Investeren in uitbreiding in Heerlen/Nederland is daarom niet meer vanzelfsprekend.
Afbreukrisico bij géén deelname
Het verliezen van zeggenschap / aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Gemeente Heerlen is enig aandeelhouder.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Welzijn, Volksgezondheid, WMO/zorg, jeugd en armoedebestrijding via vertegenwoordi- ging in de AvA. Wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid is lid van de raad van bestuur.
Financiële resultaat 2025
Een verlies van € 157.528K
Financieel belang
Als publiek orgaan heeft de gemeente een rekening courant overeenkomst gesloten met OBZ B.V. Voor de financiering ontvangt de gemeente een rentevergoeding die hoger is dan de rente die zij zelf betaald. Deze marge is de vergoeding voor de kosten en het - zeer beperkte - risico. Als zekerheid rust er ook nog een 1 ^e hypotheekrecht als onderpand op de nog te verkopen gronden met een

omvang van 6,7 ha. Op basis van de grondexploitatie (GREX) en verkoopgegevens is het hypotheekrecht van hogere waarde dan het (saldo) van het rekening courant krediet, dat een maximum heeft van € 7,5 miljoen (was voorheen € 10 miljoen). Hiermee is in feite het financieel risico afgedekt. Op het krediet wordt per m² grondverkoop een bedrag van € 50 afgelost en het hypotheekrecht doorgehaald. De kredietlijn is in zijn geheel afgelost maar blijft gehandhaafd. Trilandis zal bij volledige uitgifte een goed positief resultaat laten zien. In dat opzicht is deze gemeentelijke BV geen financieel risico. De GREX van Trilandis laat een positieve doorkijk zien naar de toekomst toe. Het bedrijventerrein is rendabel mits de grondverkoop, conform exploitatieopzet, ook worden gerealiseerd. Momenteel is er nog een uitgifte van ca. 6,7ha aan grond (rekening houdende met infrastructuur). Bij een totale uitgifte van de gronden (dus volledige ontwikkeling) kunnen wij een bedrag van ongeveer € 4 miljoen als positief exploitatieresultaat (voor belasting) verwachten.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 4.314.250
31-12-2025: € 4.156.722
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 2.625.463 Achtergestelde leningen
31-12-2025: € 2.625.463 Achtergestelde leningen

Verbonden partij: Schaesbergerveld
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: 8. VHROSV
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het ontwikkelen (bouw-/woonrijp maken), saneren, slopen van opstallen, exploiteren, kopen en verkopen van gronden, alles ter voorbereiding van en gericht op het mogelijk maken van de bouw van voor bewoning bestemde gebouwen op gronden en wel in het gebied Schaesbergerveld (omgeven door de Heuvelweg en Schandelerboord) te Heerlen. Deze BV is tevens opgericht om voor de ontwikkeling van het gebied Schaesbergerveld als gemeentelijke BV deel te nemen in de V.O.F. Ontwikkelingsmaatschappij Schaesbergerveld (v.o.f. OMS). Dit ter beperking van de financiële aansprakelijkheid bij deconfiture (faillissement).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Ontwikkeling van hoogwaardige woningen in het middensegment in een herstructureringswijk die zich kenmerkt door een woningvoorraad die met name bestaat uit sociale huurwoningen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Fase 1, 2 en 3 zijn gereed. Voor fase 4 (A en B) is een alternatief plan ontwikkeld op witte vlekken in het bestemmingsplan binnen het plangebied. Het alternatief plan bestaat uit 3 appartementencomplexen/terraswoningen, 13 en 11 woningen in fase 4A en 13 terraswoningen in fase 4B. Fase 4A is in 2020 gereedgekomen. Fase 4B is in 2022 afgerond. In de directievergadering van 11 juli 2022 is opdracht gegeven voor een haalbaarheidsonderzoek om ca. 40 appartementen extra toe te voegen aan fase 4B, passend binnen de beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen'. Hiervoor is een plan aan de gemeente voorgelegd in 2023. Dit plan is echter afgewezen omdat het strijdig is met de huidige bestemming en extra woningbouw in het "Beekdal" beleidsmatig niet wenselijk wordt geacht. Als mogelijk alternatief voor de bebouwing op 4B is aanvankelijk over een concrete alternatieve locatie gesproken buiten de contractcontouren waarbij sprake is van gemeentelijke grondinbreng en -uitgifte om alsnog het tekort aan grondopbrengst te dekken. Deze beoogde vastgoedtransactie bleek niet inpasbaar binnen de in acht te nemen objectieve mededingingskaders ("Didam"). In 2025 zijn gesprekken gevoerd met de ontwikkelaar. Uiteindelijk is ervoor gekozen om de laatste gronden als strategische grondvoorraad in de VOF te houden om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de driehoek Samuel van Houtenstraat / Schandelermolenweg.

Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing.
Afbreukrisico bij géén deelname
Niet van toepassing.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
De gemeente Heerlen is enig aandeelhouder.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De wethouder wonen, milieu en circulariteit, dienstverlening en vastgoed is bestuurlijk vertegenwoordiger.
Financiële resultaat 2025
-/- € 241
Financieel belang
01-01-2025: € 45.381, daarnaast is er een RC-verhouding van € 1.001.274 zonder rentevergoeding.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: -/- € 1.598.010
31-12-2025: -/- € 1.598.251
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 2.083.745
31-12-2025: € 2.083.745

Verbonden partij: Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
Vestigingsplaats: Maastricht Airport
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: 7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het aanbrengen en in stand houden van een voldoende voorzieningenniveau op stortplaatsen voor afval na beëindiging van de exploitatie alsmede het verwerven, vervreemden, huren, beheren en exploiteren van onroerende zaken die verband houden met en/of betrekking hebben op deze stortplaatsen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Dat we als gemeente Heerlen op een verantwoorde en duurzame manier te werk gaan als het gaat om bovengenoemd doel.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Bodemzorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het beleid van de overheid ondersteunen. Door opbouw van de voorziening wordt ervoor gezorgd dat de stortplaatsen na beëindiging beheerd en onderhouden kunnen worden. De financiële kaders worden door de aandeelhouders bepaald. De risico's worden afgedekt doordat een voorziening wordt gecreëerd om de nazorgverplichtingen in de toekomst te kunnen voldoen.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing.
Afbreukrisico bij géén deelname
Dat stortplaatsen er na verloop van tijd verloederd bij liggen en niet verder onderhouden worden. Dit leidt tot ongewenste situaties.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.

Bestuurlijke betrokkenheid
Limburgse gemeenten (100%). Deelname in Algemene Vergadering van Aandeelhouders door wet- houder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aan- deelhouders.
Financiële resultaat 2025
Nog niet bekend
Financieel belang
Aandeelhouder
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 11.038.221
31-12-2024: nog niet bekend
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 3.452.969
31-12-2025: nog niet bekend

Verbonden partij: Woonwijzerwinkel
Vestigingsplaats: Kerkrade
Soort verbonden partij: Besloten Vennootschap
Programma: Duurzaamheid
Doel en openbaar belang verbonden partij
De WoonWijzerWinkel is een initiatief van de Parkstad gemeenten. Het zorgt als onderdeel van PALET voor een versnelling in de strijd tegen energiearmoede en van de verduurzaming van het vastgoed in Parkstad. De basis is een grote winkel gebaseerd op experience. Hier krijgt de klant alle informatie en service die nodig is voor het verduurzamen van de woning. De service gaat van zelf-service tot turnkey-service. De WoonWijzerWinkel werkt hierbij als een leadgenerator en maakt hiervoor gebruik van een groot netwerk van installateurs en bijbehorende disciplines. Hiermee krijgt de lokale MKB een stevige impuls die moet leiden tot een omzetvermeerdering van € 100 miljoen over een periode van 10 jaar. Daarnaast biedt het kansen voor de arbeidsmarkt en zal het een vraag genereren van 800 FTE over een periode van 10 jaar. De WoonWijzerWinkel is een afgeleide van de WoonWijzerWinkel Rotterdam en werkt hier nauw mee samen. Het verzorgingsgebied is tot en met Roermond. De WoonWijzerWinkel biedt daarnaast ook energieloket- en projectdiensten bij gemeenten aan die nog geen partner zijn, in Noord- en Midden-Limburg.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De WoonWijzerWinkel is een beproefd concept dat haar meerwaarde in Rotterdam heeft bewezen en dat ook in Parkstad gaat zorgen voor de hoognodige versnelling. De WoonWijzerWinkel zorgt dat duurzaamheid een begrijpelijk begrip wordt voor burgers en bedrijven die hiermee hun economisch voordeel kunnen doen. Dat betekent uiteindelijk een grotere economische waarde van het vastgoed in Parkstad en meer sturing over de energievoorziening en haar baten die op die manier in de regio blijven. Meer economische waarde van het vastgoed betekent een beter vestigingsklimaat en dus meer leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie voor Parkstad.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
De projectleiders en marketingspecialisten front- en backoffice (12 FTE's) ten aanzien van de 'Uitvoeringscapaciteit PALET' (CDOKE-middelen) zijn volledig ingewerkt. Er zijn uitvoeringsprogramma's ontwikkeld voor diverse thema's, zoals Energiearmoede/Lokale Aanpak Isolatie (LAI), VvE's, MKB, gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed. De groep energiebespaarcoaches is uitgebreid en deels intern opgeleid om isolatieadvies te kunnen geven. De opgeleide medewerkers worden nu in samenwerking met energiecoöperaties ingezet voor energiearmoedeprojecten in Zuid-Limburgse gemeentes, waaronder hoofdzakelijk in Parkstad. Van de circa 82 energiecoaches van WWWL is meer dan een derde ook installatie/fix-coach. WWWL heeft een flexibel financieel ontzorgteam van ca. 20

personen met financiële- én subsidieadviseurs opgericht, onder leiding van een interne projectleider Ontzorgloket Financiering & Subsidies.

Parkstadverduurzaamt.nl en Limburgverduurzaamt.nl worden als officiële merknamen gevoerd en op 3 september 2024 is het communicatieplatform www.parkstadverduurzaamt.nl gelanceerd waarmee beoogd wordt om minimaal 35% van onze energietransitie-doelgroepen (burgers en ondernemers) te bereiken. Op 29 november 2024 is er een nieuw verduurzamingscongres georganiseerd.

Op drukke dagen behandelen de WWWL ca. 30 telefoontjes, ontvangen ze 25 gezinnen (zonder afspraak) en krijgen ze 20 e-mailvragen binnen, waarvan 91% afkomstig is uit Parkstad. Verder is meer belangstelling voor energieadviesgesprekken en is er een toenemende vraag vanuit ca. 35 VvE's, waarvan 86% in Parkstad, die worden geadviseerd inzake verduurzaming van hun complexen. De (betaalde) vraag naar gebruik van ons auditorium in ons adviescentrum door grote groepen neemt toe. Onlangs heeft ook de gemeente Maastricht zich aangesloten bij ons VvE-loket.

Operationele cijfers (1-1-2024 tot 31-12-2024)

Aantal fabrikanten en verwerkers WWWL	96
Aantal extra deelnemende partner gemeentes energieloket	8
Aantal fysieke bezoekers WWWL tot nu toe (schatting o.b.v. meting)	8.730
Social Media bereik per maand WWWL (excl. Gemeentes individueel)	832.421
Aantal volgers social media	2.914
Aantal kleine verkopen in de winkel tot nu toe (zoals ledlampen)	858
Aantal advies- en coachgesprekken tot nu toe	2.230
Aantal aangevraagde offertes tot nu toe	1.529
Conversiefactor naar gerealiseerde maatregelen	9,2 - 18,5%
Klanttevredenheid o.b.v. 5-puntsschaal	4,8

In 2024 heeft WWWL 3 aanbestedingen buiten Parkstad om gewonnen. Is de alliantie Limburgverduurzaamd een feit door het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst tussen REScoop Limburg en Stichting Groene Economie Limburg. En zijn er extra projecten gestart op gebied van energiearmoede en LAI in Peel en Maas, Mook & Middelaar, Gulpen-Wittern, Stein, Beek, Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg a/d Geul.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

Niet van toepassing.

Afbreukrisico bij géén deelname

Dat er geen uitvoeringscapaciteit aanwezig is en derhalve verduurzaming van de woningvoorraad en bedrijfsleven niet of veel te langzaam verloopt.

Alternatieven voor géén deelname

Niet van toepassing.

Bestuurlijke betrokkenheid

De deelnemende partijen zijn de zeven Parkstad gemeenten.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)

Wethouder economie via de algemene vergadering van aandeelhouders. De samenwerkingsovereenkomst en de juridische uitwerking bieden de mogelijkheid voor de toetreding van publieke dan wel private partijen.

Financiële resultaat 2025

-/- € 814.171,00 (voorlopig resultaat)

Financieel belang

01-01-2025: Aandeelhouder voor 31,7% van de aandelen.

31-12-2025: Aandeelhouder voor 31,7% van de aandelen.

Vermogenspositie (eigen vermogen)

01-01-2025: -/- € 176.399

31-12-2025: -/- € 875.646

Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 1.644.578
31-12-2025: € 3.606.281

Verbonden partij: Holding Stadion Kerkrade BV
Vestigingsplaats: Kerkrade
Soort verbonden partij: Certificaten van aandelen
Programma: 3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het altijd durende recht dat het stadion van voetbalclub Roda JC de naam 'Parkstad Limburg Stadion' draagt.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Dat sport op een goede manier vertegenwoordigd is binnen de Parkstad regio.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Niet van toepassing.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing.
Afbreukrisico bij géén deelname
Geen.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
De gemeente Heerlen heeft een belang van 4,27%.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën, duurzaamheid.
Financiële resultaat 2025
Geen financiële partij.
Financieel belang
De gemeente participeert voor 4,27 % in stichting Administratie Kantoor, voorheen Holding Roda Kerkrade NV. Deze certificaten hebben geen marktwaarde.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
Niet van toepassing.
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
Niet van toepassing.

Verbonden partij: Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
Vestigingsplaats: Roermond
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij
De BsGW geeft uitvoering aan de taken op het gebied van het heffen en innen van de lokale belastingen en de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). Eén van de doelen van de GR BsGW is het minimaliseren van kosten door middel van schaalvergroting en het ontdubbelen van de gemeentelijke en waterschappprocessen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Het effectief en efficiënt uitvoeren van de belastingheffing en -inning in opdracht van de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Ontwikkeling proceskostenvergoeding
Met ingang van 1 januari 2024 is de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm in werking getreden. Aanleiding voor deze wet was de toenemende druk van NCNP bureaus op de

uitvoering van de Wet WOZ. Met deze wet is onder meer de proceskostenvergoeding op basis van het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) voor WOZ-bezwaarzaken verlaagd tot 25%, in de wet uitgedrukt als factor van 0,25.

De aangepaste wetgeving lijkt te werken, het verdienmodel van de NCNP bureaus is grotendeels verdwenen, bureaus verminderen of stoppen zelfs met het indienen van bezwaren.

Onderzoek tweejaarlijkse WOZ-bepaling

Tijdens een Algemene Ledenvergadering van de VNG is de motie om een onderzoek te doen naar de consequenties van een tweejaarlijkse herwaardering van de WOZ-waarde (nu nog jaarlijks) met zo'n 90% aangenomen. De VNG heeft de uitwerking van deze motie ter hand genomen. Het idee is om eerst een onderzoek te laten uitvoeren naar de mogelijkheden en knelpunten van een tweejaarlijkse herwaardering en om het bredere gebruik van de WOZ-waarde goed in kaart te brengen. De VNG is voornemens om een stuurgroep in te stellen, waarin de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen vertegenwoordigd is.

De druk op de uitvoering van de WOZ is, mede door het aantal bezwaren, enorm toegenomen. Om deze druk te verlagen en de kwaliteit een impuls te geven lijkt een tweejaarlijkse herwaardering ruimte te geven die kwaliteit te verbeteren. Er zijn echter mogelijke complicaties in de uitvoering en bovendien wordt de WOZ-waarde niet alleen door gemeenten voor verschillende belastingen gebruikt, maar ook door diverse andere gebruikers zoals de Belastingdienst en de Waterschappen voor Rijks- en Waterschap belastingen en andere instanties die de WOZ-waarde (en andere WOZ-gegevens) gebruiken voor diverse doeleinden (onder andere de notaris bij vastgoedfraude, de huurcommissie voor vaststelling van de huur). De stuurgroep gaat in dit kader onderzoeken of een tweejaarlijkse waardering uitvoerbaar is.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

In brede zin wordt binnen de begroting van de BsGW financieel rekening gehouden met het voorzichtigheidsprincipe. Een meerderheid van de deelnemers is voorstander van een dergelijke begroting om achteraf niet bij te betalen. Als Heerlen streven we juist naar een reële begroting. Een voorzichtige begroting legt onnodig beslag op de eigen gemeentelijke begroting waarmee publieke gelden opnieuw voor een jaar worden vastgelegd en onthouden worden aan investeringen in nieuw beleid.

Begroten vanuit het voorzichtigheidsprincipe maakt wel dat de financiële risico's voor de deelnemers minimaal zijn. Concreet zijn er diverse posten voorzichtig begroot, is er een post onvoorzien van 1,4% van de begrote kosten en is er een weerstandsvermogen met een ratio van minimaal 0,8 van de benodigde weerstandscapaciteit waarmee geïdentificeerde financiële risico's afgedekt kunnen worden.

Afbreukrisico bij géén deelname

Dat de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van de belastinginning en -heffing erop achteruitgaat.

Alternatieven voor géén deelname

Het in eigen beheer organiseren van de belastingaangelegenheden.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurlijke betrokkenheid via het algemeen bestuur van de gr, waarin 28 deelnemende gemeenten én het waterschap zitting hebben.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)

Wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën en sport, duurzaamheid, Heerlen-Noord. Via het algemeen bestuur van de GR.

Financiële resultaat 2025

€ 4.802.000 positief (voorlopig resultaat)

Financieel belang

Bijdrage 2025 € 2.213.115

Bijdrage 2026 € 2.190.345

Vermogenspositie (eigen vermogen)

01-01-2025: € 5.224.000

31-12-2025: € NB
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 8.355.000
31-12-2025: € NB

Verbonden partij: Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma:	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij	
De GGD geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid namens de 16 Zuid-Limburgse gemeenten.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
In het regionaal gezondheidsbeleid is vastgelegd dat het onze ambitie is om de gezondheidsachterstanden ten opzichte van de rest van het land binnen tien jaar met 25 procent in te lopen en zo daadwerkelijk een Trendbreuk te realiseren. Om de trend daadwerkelijk te kunnen breken, is een aantal fundamentele keuzes gemaakt die tot een nieuwe aanpak moeten leiden, zoals: commitment om meerjarig werk te maken van de Trendbreuk, het smeden van allianties op zowel provinciaal- als rijksoverheidsniveau en focus en massa maken. De focus wordt gelegd op de periode vanaf de kindervens en zwangerschap tot en met de periode waarin mensen jongvolwassen zijn (van kindervens tot kindervens). De Trendbreuk is breder dan de focus op deze cyclus, want op andere beleidsterreinen liggen eveneens kansen om de gezondheidsachterstand in te lopen. De GGD is een belangrijke partner in de realisatie van het gezondheidsbeleid.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
• Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 GGD Zuid-Limburg heeft een meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Hierin wordt toegelicht welke incidentele en structurele middelen noodzakelijk zijn om in deze beleidsperiode aan de slag te gaan met de kernthema's van GGD GHOR, koepelorganisatie van de GGD'en. • GALA en IZA De GGD heeft de rol van procesregie in het kader van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA). • Preventie Belangrijk doel is een eenduidige aanpak in Zuid-Limburg van preventie. Binnen GALA en IZA wordt de verbinding gezocht met tal van andere beleidsterreinen zoals: armoede, ruimtelijke ordening, sport, jeugd, onderwijs, arbeidsmarkt, economie en welzijn. Het smeden van sterke verbindingen tussen deze domeinen is de opgave waar de GGD-ZL voor staat. • Trendbreuk Een verbinding komt onder andere tot uiting in het programma Trendbreuk dat als doel heeft het reduceren van de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg ten opzichte van het landelijke beeld. Om deze <i>Trendbreuk</i> ambities te behalen wordt intensief samengewerkt door gemeenten, provincie, de GGD Zuid-Limburg en maatschappelijke organisaties.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	
• Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen. • Datalekken blijft een risico mede omdat de GGD hierbij afhankelijk is van de andere ketenpartners. • Het risico van cyberdreigingen zoals een hack, is voor de GGD een reële bedreiging. Mede door de taken en verantwoordelijkheden van de GGD, met daarbij steeds meer data in ons beheer. • Naast artsen kunnen ook andere beroepsbeoefenaren en daarvan afgeleid de gezondheidszorgorganisaties tuchtrechtelijk worden vervolgd c.q. aansprakelijk worden gesteld. Dit in combinatie met de steeds mondigere patiënt en het toenemende claimgedrag, kan dit voor de GGD onvoorziene financiële consequenties hebben.	

• De landelijke tijdelijke financiering van majeure activiteiten zoals Covid19, VIPP (Versterking infectiepreventie en pandemische paraatheid), GALA en IZA kent geen structurele borging. Dit kan ertoe leiden dat een aantal activiteiten weer afgestoten moeten worden. • Schaarste arbeidsmarkt op diverse functies leidt tot het risico van het niet kunnen voldoen aan de gevraagde productie. Hetgeen kan leiden tot omzetsderving c.q. dure tijdelijke inhuur. • Door stijgende meldingen, complexere casuïstiek en personeelstekorten, waardoor wachtlijsten en druk op medewerkers toenemen, zijn er capaciteitsproblemen ontstaan bij Veilig Thuis. Om de situatie te verbeteren is structurele uitbreiding van de capaciteit nodig. Hiervoor wordt een begrotingswijziging voorbereid.
Afbreukrisico bij géén deelname
Het synergievoordeel dat de GR te bieden heeft verliezen.
Alternatieven voor géén deelname
Als zelfstandige gemeente verder gaan met dien verstande dat de gemeente minder effectief en efficiënt kan handelen.
Bestuurlijke betrokkenheid
Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg bestaat uit één bestuurslid per deelnemende gemeente en één plaatsvervangend lid. Als lid van het Algemeen bestuur kunnen slechts leden van het college van de gemeenten worden aangewezen. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwoneraantal.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Jeugd en Armoedebestrijding, Welzijn en Zorg via het Algemeen Bestuur van de GR.
Financiële resultaat 2025
Resultaat voor bestemming van € 2.164.841
Financieel belang
Bijdrage 2026 € 6.433.476
Bijdrage 2027 € 7.807.623
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 2.586.457
31-12-2025: € 4.265.089
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 27.269.495
31-12-2025: € 28.930.516

Verbonden partij: Het Gegevenshuis
Vestigingsplaats: Landgraaf
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het Gegevenshuis is een gebiedsonafhankelijke GR die zich sinds 1 juli 2015 richt op het inwinnen en beheren van informatie uit (basis)registraties met een geografische component. Naast het inwinnen en beheren van informatie koppelt Het Gegevenshuis op aanvraag van opdrachtgevers gegevens uit deze registraties en herleidt dit naar informatie op digitale of analoge kaart of in gewenste overzichten. De te behalen resultaten door Het Gegevenshuis zijn vastgelegd in een DVO en bijbehorende productbladen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Het Gegevenshuis biedt uitvoering aan de basisregistraties BAG en BGT. Hierop wordt de gemeente volledig ontzorgd. Daarnaast wordt in brede zin ondersteuning geboden op het gebied van geoinformatie.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Het Gegevenshuis is gebaseerd op 2 pijlers: groei en innovatie. Door groei en het ontwikkelen van innovatieve oplossingen werkt Het Gegevenshuis aan betere en bredere dienstverlening en kostenreductie voor alle deelnemers.

Per 1-1-2026 zal gemeente Beek als nieuwe deelnemer aansluiten bij Het Gegevenshuis.
In 2025 heeft Het Gegevenshuis haar tweede lustrum gevierd met een doorkijk naar de toekomst. Hierbij is de doorontwikkeling naar Het Gegevenshuis 2.0 een positieve stap voor alle deelnemers. De vorming van klantteams zorgt voor een betere afstemming op de behoeften van en ontwikkelingen bij onze gemeente. Ook krijgt innovatie een duidelijkere positie naast de beheertaak van Het Gegevenshuis. Ondersteuning op het gebied van GIS, 3D en digitale tweelingen moet gaan zorgen voor een intensievere samenwerking.
In 2025 zijn de volgende grote projecten uitgevoerd: Migratie naar een nieuwe ICT omgeving bij Solido, de implementatie van een nieuwe BOR omgeving en de opstart van het programma innovatie.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Zijn in beperkte mate aanwezig. Tegenover alle te leveren producten en diensten staan baten van bijdragen van de deelnemers.
Afbreukrisico bij géén deelname
Dat zelf uitvoering moet worden gegeven aan de (verplichte) basisregistraties en een intern geo-organisatieonderdeel ingericht dient te worden.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via het algemeen bestuur van de GR, waarin momenteel 12 Zuid-Limburgse gemeenten en Waterschap Limburg zijn gezeteld.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder wonen, milieu en circulariteit, dienstverlening en vastgoed. Deze wethouder zit in het algemeen bestuur.
Financiële resultaat 2025
€ 68.451
Financieel belang
Bijdrage 2026 € 1.574.000
Bijdrage 2027 € 1.638.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 296.812
31-12-2025: € 68.451
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 1.682.532
31-12-2025: € 727.277

Verbonden partij: Omnibuzz
Vestigingsplaats: Sittard
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang verbonden partij
Omnibuzz is een gemeenschappelijke regeling van Limburgse gemeenten en verantwoordelijk voor de uitvoering van het doelgroepenvervoer in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Doel is het realiseren van toegankelijk, betrouwbaar en betaalbaar vervoer, zodat inwoners kunnen participeren in de samenleving.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De gemeente Heerlen neemt deel aan Omnibuzz om invulling te geven aan de wettelijke taak voor Wmo-vervoer. Daarbij wordt ingezet op een kwalitatief goede, efficiënte en toekomstbestendige uitvoering van het doelgroepenvervoer.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Omnibuzz laat in 2025 een stabilisatie zien van het vervoersvolume. Het aantal ritten en kilometers bevindt zich op een stabiel niveau, hetgeen bijdraagt aan een betere voorspelbaarheid van de kosten en een stabielere begroting.

Omnibuzz blijft inzetten op het efficiënter organiseren van het vervoer. Door toepassing van onder andere piekspreiding, bundeling van ritten en data-analyse wordt gestuurd op kostenbeheersing en kwaliteitsverbetering.
Daarnaast is sprake van een verbreding van de werkzaamheden. Naast het Wmo-vervoer, voert Omnibuzz in toenemende mate ook leerlingenvervoer en jeugdwetvervoer uit voor een aantal andere gemeenten. Deze ontwikkeling leidt tot een toename van de complexiteit in de uitvoering en vraagt om een flexibele inzet van capaciteit en middelen.
De kostenontwikkeling laat een gemengd beeld zien. Enerzijds is sprake van stijgende kosten als gevolg van loonontwikkelingen en een toenemende zorgzwaarte van cliënten. Anderzijds zorgen stabilisatie van het vervoersvolume en efficiëntiemaatregelen ervoor dat de kostenontwikkeling wordt gedempt en beheersbaar blijft.
Voor de komende jaren werkt Omnibuzz toe naar nieuwe vervoerscontracten per 2028 en een verdere doorontwikkeling van de bekostiging op basis van kilometers. Daarnaast wordt ingezet op publieke mobiliteit en het stimuleren van alternatieve vervoersvormen.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Belangrijke risico's betreffen de beschikbaarheid van personeel (met name chauffeurs), de economische positie van vervoerders en de continuïteit van ICT-systemen. Daarnaast kan de toenemende zorgzwaarte van cliënten leiden tot hogere uitvoeringskosten. Deze factoren kunnen invloed hebben op de uitvoering en de financiële positie van Omnibuzz.
Afbreukrisico bij géén deelname
Indien niet wordt deelgenomen aan Omnibuzz dient het doelgroepenvervoer zelfstandig te worden georganiseerd. Dit leidt naar verwachting tot hogere kosten en minder efficiëntie.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, samen met de overige aangesloten Limburgse gemeenten.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De huidige Wethouder Jeugd en Armoedebestrijding, Welzijn en Zorg via het algemeen bestuur van de GR. Daarnaast zit deze wethouder ook in het Dagelijks Bestuur met als plaatsvervanger de wethouder onderwijs, cultuur & erfgoed, evenementen en centrumontwikkeling. Dit kan vanwege de afgelopen raadsverkiezingen nog wijzigen.
Financiële resultaat 2025
Voordeel van EUR 767.753 (waarvan EUR -/- 21.296 voor gemeente Heerlen)
Financieel belang
Bijdrage 2025 EUR 2.839.242
Bijdrage 2026 EUR 2.967.352
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: EUR 1.422.744
31-12-2025: EUR 2.448.031
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: EUR 7.608.110
31-12-2025: EUR 9.502.506

Verbonden partij: Historisch Centrum Limburg	
Vestigingsplaats:	Maastricht
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Het Historisch Centrum Limburg (HCL) vormt met zijn archieven en collecties het geheugen van Limburg. Het HCL beheert archieven in de archiefbewaarplaatsen in Maastricht en Heerlen. Dit bevat archieven van overheden, kerkgenootschappen, verenigingen, stichtingen, bedrijven, kastelen, families en personen. Naast deze archieven heeft het HCL omvangrijke collecties handschriften, almanakken, foto's, (land)kaarten, tekeningen, affiches, bidprentjes en briefhoofden. Voor de aangesloten verantwoordelijke overheidsorganisaties bouwt het HCL verder aan het e-depot en	

bijbehorende dienstverlening. Naast eigen onderzoek maakt het HCL ook onderzoek voor historisch geïnteresseerden, onderzoekers en de recht- en bewijszoekende burger mogelijk. De unieke, van grote cultuurhistorische waarde zijnde collectie wordt door digitalisering verder toegankelijk gemaakt.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Uitvoering wettelijke taken en relatiebeheer aangesloten overheidsorganisaties.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Voorheen werd de GR HCL gevormd door het Rijk, gemeente Maastricht en gemeente Heerlen. Sinds 1 januari 2026 is de GR HCL gewijzigd door het toetreden van 11 gemeenten en het Waterschap Limburg. Naar verwachting treedt het Rijk op 1 januari 2027 uit de GR HCL. Deze ontwikkeling hangt samen met de komst van de nieuwe Archiefwet. Deze nieuwe wet treedt waarschijnlijk 1 januari 2027 in werking. Bij het HCL ligt verder extra focus op het doorontwikkelen van deskundig beheer en opslag van digitale archiefbescheiden in het e-depot en het optimaliseren van digitale dienstverlening naar publiek en overheid. Het HCL beheert twee archiefbewaarplaatsen: - locatie Maastricht, gelegen aan de Sint Pieterstraat 7. - locatie Heerlen, gelegen aan de Navolaan 83.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Zijn in beperkte mate aanwezig. Tegenover alle te leveren producten en diensten staan baten van bijdragen van deelnemers.
Afbreukrisico bij géén deelname
Niet van toepassing.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via algemeen bestuur van de GR.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De wethouder onderwijs, cultuur, erfgoed en centrumontwikkeling zit in het algemeen bestuur.
Financiële resultaat 2025
€ pm
Financieel belang
Reguliere bijdrage 2025 van € 886.000
Reguliere bijdrage 2026 van € 831.637
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 2.995.892
31-12-2025: € pm
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 6.703.076
31-12-2025: € pm

Verbonden partij: Omgevingsdienst Zuid-Limburg	
Vestigingsplaats:	Maastricht
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	
De Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) voert voor de gemeenten de basistaken uit zoals die vastgelegd zijn in het Besluit Omgevingsrecht. Het betreft vergunningverlening, toezicht en de voorbereidende fase van handhaving voor delen van de beleidsthema's bouw, ruimtelijke ordening, milieu en bodem.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Te zorgen voor naleving van wetgeving op het gebied van milieu, vergunningverlening en handhaving voor een beter woon- en leefklimaat.	

Ontwikkelingen bij verbonden partij
De ODZL moet op 1 april 2026 voldoen aan robuustheidscriteria. Doel hiervan is om de goede uitvoering van de VTH-taken zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin te borgen. Om te kunnen voldoen aan de criteria heeft de ODZL een plan van aanpak opgesteld. Dit ziet met name toe op de formatieve en financiële robuustheid.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
De gemeente Heerlen neemt enkel de basistaken af bij de ODZL. De laatste jaren zien we een stijging in de kosten van de deelname aan de ODZL. Er vindt geen goede inhoudelijke en financiële verantwoording plaats over programmering vs. uitvoering. Dit leidt tot een financieel risico voor de gemeente Heerlen. Er bestaat tussen de gemeente Heerlen en de ODZL een verschil van inzicht over de afrekening/bijdrage over 2024, 2025 en 2026. Hierover is een geschil gestart met de ODZL. In het kader van de geschilbeslechting hebben meerdere gesprekken op ambtelijk niveau plaatsgevonden. De verwachting is dat in het DB van september de vervolgstappen richting afronding van het geschil besproken kunnen worden.
Afbreukrisico bij géén deelname
Deelname aan de ODZL is wettelijk verplicht voor zover het de basistaken betreft. De overige taken worden door de gemeente Heerlen zelf uitgevoerd of in opdracht gegeven bij externe partijen.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
De portefeuillehouder ODZL heeft zitting in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van de ODZL.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder beheer en onderhoud, mobiliteit, duurzaamheid & milieu via het algemeen bestuur van de GR.
Financiële resultaat 2025
€ 1.258.565 positief
Financieel belang
Bijdrage 2024 € 743.761
Bijdrage 2025 € 638.379
*bijdrage conform zienswijze Gemeente Heerlen
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 3.079.647
31-12-2025: € 2.580.437
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 3.070.752
31-12-2025: € 3.390.449

Verbonden partij: Reinigingsdienst Rd4
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij
Het tot stand brengen van doelmatige, milieu-hygiënische verantwoorde en marktconforme inzameling en verwerking van afvalstoffen/grondstoffen én het adviseren op het gebied van ontwikkeling en implementatie van circulariteit.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Zorgen voor een effectieve, efficiënte en duurzame manier van inzameling en verwerking van afval/grondstoffen voor de inwoners van de deelnemende gemeenten.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Rd4 heeft haar 7 strategische thema's opgenomen in het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026. Er wordt zoveel mogelijk ingezet op hergebruik (CE) van grondstoffen en de daar voor benodigde organisatie. Ook wordt ingezet op kansen voor eigen medewerkers én medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt (duurzaamheid en arbeidsparticipatie). Door het takenpakket verder te

ontwikkelen, ontstaan nieuwe werkplekken en daarmee nieuwe mogelijkheden. Nóg meer dan voorheen ziet Rd4 regionale werkgelegenheid en arbeidsparticipatie als haar maatschappelijke taak. Tenslotte zorgt Rd4 ervoor dat de organisatie toekomstbestendig is en blijft. De komende jaren zet Rd4 doelgericht in op uitbreiding van het takenpakket naar CE. In het verlengde hiervan zoekt Rd4 naar samenwerking met derden.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Middelgroot: het basispakket wordt jaarlijks geïndexeerd; de gemeente heeft weinig invloed op doorrekening van kosten. Pluspakket wordt afgerekend op basis van werkelijke afname.
Afbreukrisico bij géén deelname
Geen afvalinzameling en -verwerking.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van de GR samen met andere deelnemende gemeenten.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Onze portefeuillehouder Wonen, Milieu en Circulariteit, Dienstverlening en Vastgoed neemt zitting in het algemeen bestuur.
Financiële resultaat 2025
€ 1.090.455
Financieel belang
Bijdrage 2024 € 9.938.073 (Basispakket)
Bijdrage 2024 € 2.539.300 (Pluspakket)
Bijdrage 2025 € 10.542.023 (Basispakket)
Bijdrage 2025 € 2.657.350 (Pluspakket)
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 4.375.284
31-12-2025: € 5.661.323
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 39.773.459
31-12-2025: € 36.424.243

Verbonden partij: Regio Parkstad Limburg	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Parkstad loopt op diverse kernindicatoren achter op landelijke gemiddelden, zoals gemiddeld inkomen, economische participatiegraad, opleidingsniveau en de gemiddelde prijs van een woning. Dit gecombineerd met de demografie van het gebied biedt kansen, maar dwingt ook tot een gestructureerde, centraal geregisseerde aanpak van de economische ontwikkeling van de regio Parkstad Limburg. Na een periode waarin wij als WGR+ regio zeer belangrijke beleidsfundamenten via de Parkstadraad hebben vastgesteld op het gebied van wonen, economie, ruimte en bereikbaarheid, is in 2013 besloten dat het tijd was voor uitvoering en dus een GR van Colleges. Een GR die er wel voor zorgt dat de gemeenteraden in positie blijven en via regiodagen hun gezamenlijkheid kunnen borgen. Met die nieuwe GR zijn wij in 2014 aan de slag gegaan en zijn de bestuurscommissies vanuit de diverse colleges bemand. Het doel is onveranderd gebleven, de scope (tot nu toe ruimtelijk-economisch) wordt echter steeds breder, denk aan de ontwikkelingen in het sociale domein. Niet dat de regio daarover gaat, maar de regio wordt nu wel de plek waar de samenwerkende gemeenten hierover afspraken kunnen maken. We mogen vaststellen dat we de afgelopen jaren flinke successen hebben bereikt met onze lobby en onze Haagse lobby in het bijzonder, denk hierbij o.a. aan de Regiodeals die we hebben kunnen binnenslepen.	

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Verbetering van de economische structuur.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
We hebben de volgende algemene beleidsmatige kaders gehanteerd: 1. Activiteiten van Parkstad gericht op de realisering van de speerpunten die zijn ontleend aan de Strategische agenda. 2. Voor het Regiobureau is het een topprioriteit om – naast het beleidsinhoudelijk uitvoering geven aan de kernthema's - de Bestuurscommissies te ondersteunen en de samenwerking binnen en buiten Parkstad te faciliteren. 3. Het Regiobureau wordt in toenemende mate gevraagd de uitvoering van Parkstadbeleid voor te bereiden en te faciliteren. Denk daarbij aan de rol van Parkstad bij de uitvoering van de Regiodeals. Dit past in de visie van Parkstad om van beleid een succes te maken. Bij de uitvoering van beleid wordt nadrukkelijk gezocht naar mogelijkheden van cofinanciering. 4. Veranderingen van buitenaf die relevant zijn voor de kerntaken van Parkstad worden door het Regiobureau met de beschikbare capaciteit opgepakt en doorvertaald in de ondersteuning aan de Bestuurscommissies, het Dagelijks Bestuur en aan de gemeenten. Deze ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op en hebben veel impact.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing.
Afbreukrisico bij géén deelname
Geen zeggenschap in de bestuurscommissies en verlies van invloed op ontwikkelingen in de regio Parkstad.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
De regionale samenwerking Stadsregio Parkstad Limburg kreeg vorm via een gemeenschappelijke regeling van de 7 colleges. Deze bestaat uit het Dagelijks Bestuur (zijnde de 7 burgemeesters), het Algemeen Bestuur (zijnde het DB + 7 wethouders) en de thematische Bestuurscommissies (bestaande uit de betreffende portefeuillehouders). Deze constructie is een antwoord op het vraagstuk van de democratische legitimatie van het regiobestuur, aangezien de reguliere verantwoordingslijnen gehandhaafd blijven. De vertegenwoordigers in de bestuurlijke gremia leggen immers o.a. verantwoording af aan het eigen college en de eigen raad. Het Dagelijks Bestuur heeft algemene taken op het terrein van regionale samenwerking. Het is verantwoordelijk voor het Parkstad Bureau (P&O, financiën en organisatie), organisatie van de bestuurlijke samenwerking (Governance), grensoverschrijdende samenwerking en verdeling van middelen. Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur de verantwoordelijkheid voor het leggen van dwarsverbanden en het initiëren/uitvoeren van overkoepelende activiteiten (bestuurscommissies overstijgende onderwerpen). In de regionale samenwerking is er een cruciale rol weggelegd voor de bestuurscommissies (BC's), samengesteld uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. De bestuurscommissies zijn gegroepeerd rondom de vijf kernthema's: • Wonen en Herstructurering • Ruimte en Mobiliteit • Duurzaamheid • Economie en Toerisme. • Sociaal Economische Structuurversterking
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening en Ouderenbeleid via het Algemeen Bestuur. De burgemeester van Heerlen is voorzitter van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.
Financiële resultaat 2025
€ 33.000
Financieel belang
Bijdrage 2025 € 2.082.000

Bijdrage 2026 € 2.208.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 11.361.000
31-12-2025: € 11.752.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 89.482.000
31-12-2025: € 82.972.000

Verbonden partij: Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)
Vestigingsplaats: Maastricht
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 1. Veiligheid
Doel en openbaar belang verbonden partij
De Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) is een gemeenschappelijke regeling van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg en één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. De VRZL is een hands-on hulpverleningsorganisatie en een netwerkorganisatie in één. Het doel van de VRZL als regionale crisisorganisatie is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige uitvoering van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding. De VRZL is er op gericht om snel hulp te bieden om zo inwoners te beschermen tegen (gezondheid)risico's, rampen en crises en hiertoe noodzakelijke voorbereidingen te treffen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Met de VRZL: - dragen we (pro)actief bij aan de openbare veiligheid, brengen we risico's in beeld en treffen we voorbereidingen voor daadwerkelijke crises; - hebben we de expertise om, waar mogelijk, onveiligheid te voorkomen en te beperken; - bestrijden we branden, incidenten en crises als ze zich toch voordoen en treden we effectief op tijdens een ramp om schade te beperken; - zetten we ons in om menselijk leed en materiële schade zo veel mogelijk te beperken en verstoringen van het openbare leven zo snel mogelijk te herstellen. Deze taak realiseren we doordat we met de VRZL midden tussen burgers, bedrijven, instellingen en partners staan en primair uitgaan van eenieder's eigen kracht en expertise. Door een goede informatiepositie en gedreven en vakbekwame medewerkers is de VRZL een natuurlijke, betrouwbare partner voor duurzame veiligheid in de regio.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Versterking netwerken en weerbaarheid Door de geopolitieke ontwikkelingen is het thema militaire dreiging een belangrijke prioriteit. Zeker in Zuid-Limburg, waar diverse militaire objecten aanwezig zijn en vanwege onze euregionale positie, is het belangrijk ons voor te bereiden op de mogelijke effecten. In 2025 hebben wij ons netwerk hierin versterkt en hebben we breed ingezet op de voorbereiding van uitval van vitale infrastructuur. Belangrijk hierin was het versterken van onze eigen operationele continuïteit en het versterken van de weerbaarheid van de burgers in Zuid-Limburg. Voor beide thema's zijn organisatie breed en met de Zuid-Limburgse gemeenten projecten opgezet. Deze projecten hebben er onder meer toe geleid dat onze locaties ingericht zijn om bij stroomuitval (72u) te blijven functioneren en onze taken bij incidenten of een crisis te blijven uitvoeren. Daarnaast is er veel geïnvesteerd in het vernieuwen van de planvorming op dit thema en natuurlijk het beoefenen van het scenario. Landelijk en regionaal is er ook steeds meer aandacht voor de mogelijke uitval van vitale processen, zoals stroomvoorziening, drinkwatervoorziening en digitale infrastructuur. Dergelijke verstoringen hebben een grote maatschappelijke impact. Een weerbare samenleving is hierop voorbereid. Hoewel er al een solide basis ligt, moeten we nog stappen zetten om de weerbaarheid in Nederland en in Zuid-Limburg te vergroten. Samenwerken is hierbij van groot belang. Iedereen, zowel gemeenten

als VRZL, heeft hierin een verantwoordelijkheid en een rol. Daarom is in gezamenlijkheid besloten intensief in te zetten op de weerbaarheidsopgave.

Hoewel iedere partij haar eigen verantwoordelijkheden behoudt, overstijgen veel risico's en voorzieningen de gemeentegrenzen. Het bestuur van VRZL heeft daarom een opdracht verstrekt aan VRZL om in gezamenlijkheid met de zestien Zuid-Limburgse gemeenten te werken aan een weerbaar Zuid-Limburg. Deze bestuurlijke opdracht richt zich op regionale planvorming, kennisdeling en afstemming. De coördinatie ligt bij een projectgroep met een projectleider en een communicatieadviseur van VRZL en een afvaardiging namens de gemeenten (adviseurs openbare orde en veiligheid van de gemeenten Heerlen, Kerkrade, Maastricht en Sittard-Geleen). Het project richt zich op bewustwording in de samenleving en de continuïteit van kritieke processen.

Voor een brede samenwerking en integrale afstemming en afspraken tussen VRZL en Zuid-Limburgse gemeenten ten aanzien van de weerbaarheidsopgave is geen bestaande structuur beschikbaar. VRZL en gemeenten hebben in 2025 ambtelijk en bestuurlijk afgestemd. De weerbaarheidsopgave is daarbij niet (alleen) een veiligheidsvraagstuk maar behoeft afstemming op meerdere thema's en over verschillende afdelingen, zoals zorg, mobiliteit, ICT, economie en bedrijfsvoering. Ook hebben we te maken met lokale, provinciale en landelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden op deze thema's. Efficiënte samenwerking en bovenregionale afspraken vragen dus om gezamenlijke uitgangspunten, kaders en doelen. Hiervoor is in 2025 een Uitvoeringsplan opgesteld, dat in 2026 daadwerkelijk zal worden opgepakt.

Netwerkdag en nieuwsbrief bevolkingszorg

Op donderdag 26 juni vond in de Tapijnkazerne in Maastricht onze netwerkdag voor collega's van de secties Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie plaats. Maar liefst meer dan tachtig deelnemers kwamen samen voor ontmoeting, inzichten en verbinding. Sprekers benadrukten vooral dat we aandacht moeten hebben voor de mentale veerkracht van onszelf en elkaar en dat we elkaar vaker de vraag moeten stellen: "Hoe gaat het echt met je?" Een thema, dat we in 2026 nadrukkelijk zullen oppakken!

In 2025 zijn we ook gestart met een maandelijks digitale nieuwsbrief Bevolkingszorg. Met deze nieuwsbrief informeren we onze collega's van Bevolkingszorg over actualiteiten en ontwikkelingen rondom Bevolkingszorg. Deze nieuwsbrief is bedoeld voor alle piketfunctionarissen Bevolkingszorg, maar ook voor alle collega's, die een rol hebben in de crisisbeheersing en rampenbestrijding met een link naar Bevolkingszorg.

Provinciaal Dynamisch Risicoprofiel en risicomonitoring

In 2024 is een project gestart om het Provinciaal Risicoprofiel te dynamiseren, in samenwerking met VRLN en met input van diverse (keten)partners en bestuur. De eerste versie van het Dynamisch Risicoprofiel (online dashboard) is in januari 2025 opgeleverd en omvat drie volledig uitgewerkte risico's: natuurbrand, incidenten bij evenementen en uitval van elektriciteit. In januari 2026 wordt een tweede versie van het Dynamisch Risicoprofiel opgeleverd met een uitwerking van alle 45 risico's uit ons provinciaal risicoprofiel. Het doel van dit profiel is het ontwikkelen van een tactisch en strategisch dynamisch risicobeeld dat aansluit bij de behoeften van interne en externe (crisis)partners. Hiermee kan onze organisatie risico's en dreigingen op de middel/lange termijn analyseren en duiden en proactief voorbereid zijn op mogelijke impact.

Project nieuwe evenementensoftware

Eind 2023 is, na een heroverweging van de verantwoordelijkheden binnen het evenementproces en op verzoek van de gemeenten, een project gestart om de huidige evenementenapplicatie Evenementen Assistent te verbeteren of te vervangen. Voor dit project is een externe projectleider aangesteld en een projectteam samengesteld. De doelstelling was om, bij het aflopen van het onderhoudscontract op 31 december 2025, continuïteit te garanderen in het advies- en vergunningverleningsproces voor evenementen binnen ten minste 15 van de 16 gemeenten en hulpdiensten van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Deze doelstelling is behaald en vanaf 2026 wordt er gebruik gemaakt van een nieuwe applicatie.

Operationele informatievoorziening

We zijn dit jaar overgestapt op een nieuw navigatiesysteem in de operationele voertuigen, dat gebruiksvriendelijker is en makkelijker te onderhouden. De praktijk laat zien dat storingen minder vaak voorkomen en sneller kunnen worden verholpen. Misschien geen grote verandering, maar wel één die past in een steeds slimmere informatievoorziening. Een pilot is gestart om nieuwe inzichten te krijgen op basis van een beter gebruik van data. Betere inzichten kunnen leiden tot betere onderbouwing bij beleidskeuzes, maar ook tot snellere besluitvorming bij incidenten. Vanuit dit kader doen we onderzoek naar de mogelijkheden voor dynamisch alarmeren, een methode waarbij we niet langer uitrukken op basis van vaste geografische gebieden, maar op basis van meer gedetailleerde data.

Risico- en crisiscommunicatie

Er is veel aandacht voor het vergroten van de zelfredzaamheid bij incidenten en inwoners meer bewust te maken van allerlei risico's. Het continu verbeteren van de risicocommunicatie en daarmee meer risicobewustzijn bij de bevolking creëren, het kwalitatief verbeteren van de crisiscommunicatie op basis van belevingsonderzoeken en veiligheidsvisies, het intensiveren van de samenwerking met partners om sneller de juiste informatie te kunnen delen in crisissituaties maar ook de continue aandacht voor de Veiligheidsregio als organisatie, neemt dus een belangrijk deel van het werk in.

In april 2025 is het platform Zuidlimburgveilig gelanceerd in de vorm van een website en app. Dit is de nieuwe centrale plek voor risico- en crisiscommunicatie. Inwoners kunnen deze app op hun telefoon zetten en door middel van voorkeursinstellingen ontvangen zij notificaties van incidenten in hun directe omgeving. Tijdens incidenten maken de woordvoerders van VRZL een blog, waarbij inwoners live het verloop van een incident kunnen meevolgen. Daarnaast biedt de app een uitvoerige module met handige tips om beter voorbereid te zijn op zo'n twintig verschillende soorten incidenten. De website en app tonen tevens de meest recente P2000-pag meldingen, noodmeldingen uit de Duitse en Belgische grensregio en de dichtstbijzijnde AED's. Ook zijn er links naar handige externe websites met veiligheidsinformatie verzameld.

Landelijk is dit jaar veel aandacht voor risicocommunicatie ter voorbereiding op een grootschalige en langdurige uitval van nutsvoorzieningen. Hiervoor is de campagne Denk Vooruit ontwikkeld die tot doel heeft dat de samenleving weerbaarder wordt. In onze regio is deze campagne in samenwerking met de zestien Zuid-Limburgse gemeenten op regionale schaal doorvertaald. Hiervoor zijn on- en offline communicatiemiddelen ontwikkeld. Centrale boodschap is dat mensen een noodpakket in huis zouden moeten hebben, de Zuidlimburgveilig-app moeten downloaden, een noodplan moeten opstellen voor hun directe omgeving en het gesprek over dit thema aangaan met familie en vrienden. Naast gedrukte en digitale campagnemiddelen, is er nadrukkelijk ook ingezet op direct contact met inwoners. Zo hebben vertegenwoordigers van VRZL diverse evenementen, jaar- en veiligheidsmarkten bezocht om aandacht te vragen voor bovenstaand thema.

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

Per 1 januari 2025 is de Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) succesvol geïntegreerd binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). Het afgelopen jaar stond in het teken van aansluiting op het programma Crisisbeheersing & Rampenbestrijding (C&R) en het versterken van de samenwerking met andere afdelingen binnen de VRZL. Daarnaast vierde de GHOR haar 25-jarig jubileum, wat gepaard ging met diverse activiteiten en extra aandacht voor het werk van de GHOR. Deze mijlpaal heeft tevens geleid tot intensievere samenwerking binnen ZeeBraLim-verband.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente

Primair doet de VRZL er alles aan om de financiële impact op te vangen binnen de bestaande kaders en risico's te mitigeren. Waar dit niet lukt, volgt bestuurlijke bespreking. Vanuit de risicoanalyse t.b.v. de jaarrekening 2025 komen onderstaande autonome ontwikkelingen naar voren die financiële impact hebben op VRZL:

➤ CAO ontwikkelingen 2026 ➤ Technologische ontwikkelingen ➤ Milieu eisen ➤ Datalekken / informatiebeveiliging ➤ Krapte arbeidsmarkt ➤ Wet open overheid (Woo) ➤ Overmatige verlofsaldi ➤ Wet digitale toegankelijkheid ➤ PFAS ➤ Inrichting coördinatiepunten ➤ VRZL als onderdeel vitale infrastructuur ➤ Roosterreglement incidentbestrijding
Afbreukrisico bij géén deelname
Niet van toepassing.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
In het algemeen bestuur (AB) van de VRZL hebben de burgemeesters van de 16 gemeenten zitting. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gebaseerd op het inwoneraantal.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De burgemeester van Heerlen is in beginsel lid van het AB (zie boven) en ook lid van het dagelijks bestuur (DB). Daarnaast is burgemeester Wever voorzitter van de BAC Financiën & Personeel VRZL en is in samenwerking met de burgemeester van Kerkrade bestuurlijk trekker van het huisvestingsdossier binnen de VRZL.
Financiële resultaat 2025
Positief resultaat € 2.498.000
Financieel belang
Bijdrage 2025: € 55.193.000
Bijdrage 2026: € 56.612.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 23.784.526
31-12-2025: € 30.979.789
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 53.174.312
31-12-2025: € 43.654.891

Verbonden partij: Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. Daarnaast uitvoering geven aan de door de deelnemende gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van de Participatiewet.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt toch 'aan het werk' komen en blijven (in een beschutte werkomgeving). De GR WOZL concentreert zich op beschut werk.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	

De verdere afbouw van de GR WOZL, door de uitstroom van de SW-medewerkers, is verder geconcretiseerd. In de GR WSP Parkstad zijn diverse onderdelen van de GR WOZL geïntegreerd. Dit leidt tot een eenduidige en effectieve marktwerking.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
GR WOZL kent op dit moment de volgende risico's: de terugstroom van detachering naar beschut 2.0, loonprijsontwikkelingen, de subsidiekorting per AJ, de toegevoegde waarde van interne werkzaamheden en de afbouw van de SW.
Afbreukrisico bij géén deelname
Uitvoering van de Wsw en de werkgeversbandering zijn wettelijke taken die zijn opgedragen aan de gemeenten. Niet uitvoeren is geen optie. Indien de gemeenten in deze niet zouden samenwerken met WSP en WOZL moeten er andere partners gezocht worden, dan wel moet de uitvoering zelf ter hand genomen worden. Doordat er dan extra betaald zou moeten worden voor (her)inrichting van processen, is dit financieel nadelig.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Bestuurlijke betrokkenheid via het algemeen bestuur van de GR, samen met de andere deelnemende gemeenten. De Parkstadgemeenten, aangevuld met gemeenten Valkenburg, Vaals en Gulpen-Wittem.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De wethouders sociale zaken en/of arbeidsbemiddeling hebben zitting in het ab, waar hoofdelijke stemming + 1 stem per 15.000 inwoners telt. Heerlen wordt vertegenwoordigd door de wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën en sport, duurzaamheid, Heerlen-Noord.
Financiële resultaat 2025
Het resultaat over 2025 is € 3.336.000 negatief
Financieel belang
Bijdrage van € 25.580.802 in 2025
Bijdrage van € 25.290.423 in 2026
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 2.797.000
31-12-2025: -€ 2.922.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 8.202.000
31-12-2025: € 7.240.000

Verbonden partij: Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Het WSP voorziet in passende werkgelegenheid (werkplekken bij derden of werkopdrachten ten behoeve van regionale werkbedrijven inclusief de voormalige Wsw) en in arbeidsrevalidatie van personen die door de GR Werkvoorzieningsschap Zuid-Limburg (WOZL) dan wel individuele deelnemende gemeenten of sociale diensten aan haar worden toevertrouwd en eventueel tijdelijk worden gedetacheerd.	
Het WSP:	
1. geeft op grond van de in de Participatiewet toegekende wettelijke opdracht, invulling aan de ondersteuning van gemeenten bij arbeidsinschakeling, via het ontwikkelen van een uniform en flexibel arbeidsmarktbeleid;	
2. realiseert voor de regio een optimaal functionerende arbeidsmarkt (hoge participatie, lage werkloosheid);	
3. is aanspreekpunt voor werkgevers inzake arbeidsbemiddeling;	
4. geeft uitvoering aan de voormalige Wet sociale werkvoorziening, exclusief het formele werkgeverschap.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	

De gemeente ondersteunt WSP Parkstad om zo bepaalde inwoners op een goede manier deel te laten nemen aan de maatschappij en werk. Het WSP opereert in overeenstemming met de belangen en beleidsuitgangspunten van de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
De GR WOZL concentreert zich op beschut werk. In de in 2018 opgerichte GR WSP Parkstad zijn diverse onderdelen van de GR WOZL geïntegreerd. Overall lopen bijdragen van gemeenten in 2024 terug. Dit komt o.a. door subsidiestijgingen. In 2024 continueerde WSP Parkstad samen met Werk voor Heerlen de aanpak om direct 'aan de poort' met mensen in gesprek te gaan. Beide partijen zijn zo beter in positie om mensen zelfstandig naar werk en ontwikkeling te leiden. WSP Parkstad heeft daarmee een prominente plek in de Bo- vengrondse Vakschool. In 2025 neemt WSP Parkstad ook deel aan de ontwikkelingen van de Regi- onale Werkhubs in Parkstad.
Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente
Tussen de uitgaven Wsw (kosten per Wsw'er) en de inkomsten Wsw (rijkssubsidie Wsw) zit een subsidiegat. Voor een deel van de doelgroep zijn de kosten van begeleiding en werkplekaanpassing groter dan het opbrengend vermogen. Dit subsidiegat kan oplopen tot zo'n € 7.000 per (beschut) medewerker. De gemeente vangt deze tekorten op door inzet van een deel van het Participatiebudget.
Afbreukrisico bij géén deelname
Uitvoering van de Wsw en de werkgeversbandering zijn wettelijke taken die zijn opgelegd aan de gemeenten. Niet uitvoeren is geen optie. Indien de gemeenten in deze niet zouden samenwerken met WSP en WOZL, moeten er andere partners gezocht worden, dan wel moet de uitvoering zelf ter hand genomen worden. Doordat er dan extra betaald moet worden voor (her)inrichting van processen is dit financieel nadelig.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
De Parkstadgemeenten (Brunssum, Beekdaelen, Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal).
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De wethouders sociale zaken en/of arbeidsbemiddeling hebben zitting in het ab, waar hoofdelijke stemming +1 stem per 15.000 inwoners telt. De gemeente wordt vertegenwoordigd door de wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën en sport, duurzaamheid, Heerlen-Noord.
Financiële resultaat 2025
Het resultaat over 2025 is € 558.000
Financieel belang
Bijdrage van € 2.619.887 in 2025 Bijdrage van € 1.595.310 in 2026
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 894.000 31-12-2025: € 558.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 5.163.000 31-12-2025: € 4.719.000

Verbonden partij: Het zorg en veiligheidshuis Parkstad	
Vestigingsplaats:	Heerlen
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling
Programma:	Veiligheid
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Het Zorg- en veiligheidshuis Parkstad is een GR die zich richt op de uitvoering van specifieke ondersteunende, uitvoerende en beleidsprocessen en -taken op het gebied van zorg en veiligheid voor de Parkstad gemeenten.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	

Het Zorg en Veiligheidshuis Parkstad biedt uitvoering aan: 1. Bevorderen van de samenwerking tussen de gemeenten en partners in het justitiële, bestuurlijke en zorgdomein om te komen tot een integrale aanpak van (potentieel) criminele of ernstige overlast veroorzakende personen of systemen, mits daarbij sprake is van complexe casuïstiek. De aanpak staat in functie van het streven de sociale veiligheid te vergroten en daarmee de leefbaarheid binnen de samenleving te verbeteren. 2. Bijdragen aan de veiligheids(-beleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid. Hierbij gaat het om het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg. 3. Het vervullen namens de deelnemers gezamenlijk of als afzonderlijke deelnemer van (specialistische) uitvoerings- en ondersteuningstaken. 4. Het inbrengen en delen van de kennis en expertise bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering.

Ontwikkelingen bij verbonden partij
--

Regionaal en landelijk Met ingang van 1 oktober 2021 maakte het Zorg- en Veiligheidshuis onderdeel uit van de Samenwerkende Zuid-Limburgse Zorg- en Veiligheidshuizen (ZLZVH). Door het oprichten van de gemeenschappelijke regeling is het hiervoor genoemde samenwerkingsverband meer operationeel. De drie Zuid-Limburgse Zorg- en Veiligheidshuizen Parkstad, Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek werken nog steeds intensief samen waar dat kan. Er wordt kennis gedeeld, van elkaar geleerd en de werkprocessen worden voortdurend op elkaar af gestemd. Ook de jaarplannen van de drie afzonderlijke Zorg- en Veiligheidshuizen worden op onderdelen met elkaar afgestemd. Hiermee wordt blijk gegeven aan de samenwerking, zonder de couleur lokale uit het oog te verliezen. De leidraad voor het jaarplan is het Landelijk Kader voor de Nederlandse Zorg- en Veiligheidshuizen.
--

Ontwikkeling Parkstad niveau In 2025 heeft het ZVHP conform nieuwe GR aandacht besteed aan het inrichten en verder optimaliseren van bedrijfsvoering. Zo is er een bedrijfsplan opgesteld en een format voor een dienstverleningsovereenkomst. Tevens wordt gewerkt aan een privacy kwaliteitshandboek dat aansluit bij landelijke ontwikkelingen zijnde de aanpassing in de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden Lokale opdrachten dienen in lijn te liggen met het Landelijk Kader Zorg- en Veiligheidshuizen. Zo sluit de lokale opdracht "Integrale Jeugd aanpak Parkstad" uit preventie met gezag aan bij het thema "regionale jeugd netwerken" en de opdracht "Heerlen sociaal Veilig" aan bij het thema "verbinding met lokale sociale wijkteams".

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
--

Huisvesting Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad Het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad (ZVHP) is voornemens om zich te vestigen in het centrum Veiligheid, Leefbaarheid, Zorg & Recht. De realisatie van dit centrum, waaronder de aankoop en verbouwing, heeft echter vertraging opgelopen. In afwachting hiervan was het ZVHP tijdelijk gehuisvest aan de CBS-weg. Deze locatie bleek in de praktijk minder geschikt voor de uitvoering van een deel van de werkzaamheden. Met name het voeren van gesprekken met specifieke doelgroepen en het waarborgen van privacy bij overleggen waarin gevoelige informatie wordt gedeeld, stond onder druk. Door de toename van het aantal huurders in het pand namen deze knelpunten verder toe. Om die reden heeft het ZVHP onderzocht welke alternatieve tijdelijke huisvestingsmogelijkheden beschikbaar zijn. Dit heeft ertoe geleid dat het ZVHP inmiddels tijdelijk is verhuisd naar een locatie aan de Kloosterweg. Deze locatie biedt betere randvoorwaarden voor het voeren van vertrouwelijke gesprekken en het organiseren van overleggen. Financieel blijft het uitgangspunt gehandhaafd dat de uiteindelijke verhuizing naar het centrum Veiligheid, Leefbaarheid, Zorg & Recht, bij een gelijkblijvende omvang, niet zal leiden tot hogere structurele huisvestingskosten voor het ZVHP, anders dan het effect van reguliere indexering.

Afbreukrisico bij géén deelname
--

Dat zelf uitvoering moet worden gegeven aan de ondersteunende, uitvoerende en beleidsprocessen en -taken op het gebied van zorg en veiligheid.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de burgemeesters en één wethouder per deelnemende gemeente. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Algemeen bestuur de burgemeester (R. Wever) en wethouder met zorg in portefeuille (A. Vrusch). Dagelijks bestuur de burgemeester (R. Wever).
Financiële resultaat 2025
Winst van € 290.000
Financieel belang
Bijdrage 2025 € 562.066
Bijdrage 2026 € 615.725

Verbonden partij: SOLIDO
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling
Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij
De gemeenschappelijke regeling Solido ontzorgt (lokale) overheden in Zuid-Limburg op het gebied van IT, biedt hiertoe een totaalpakket om als IT-bondgenoot van haar deelnemers op te treden.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
Samenwerking op het gebied van specifieke ondersteunende, uitvoerende en beleidsprocessen ten aanzien van IT binnen de gemeenschappelijke regeling waarborgt de continuïteit, bedrijfszekerheid en innovatiekracht van de IT-dienstverlening. De digitale dreiging voor Nederland is onverminderd groot en verandert voortdurend. Door verwevenheid van processen in het digitale ecosysteem kan iedereen de gevolgen ervaren van een cyberincident, zelfs als deze in eerste instantie ver weg lijken. Het ieder voor zich op orde houden van de kennis en kunde is eigenlijk ondoenlijk. Ook hier staan we samen sterker. Maar ook samen blijft dit een risico.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Per 1 januari 2025 is Solido overgegaan van een centrumregeling naar een openbaar lichaam.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
De deelnemende gemeenten zijn samen financieel aansprakelijk voor mogelijke toekomstige schulden en de tekorten van de gemeenschappelijke regelingen. Om financieel de vinger aan de pols te houden zal nadrukkelijk ingezet moeten worden op gezond financieel beheer. Via algemeen bestuur en de ambtelijke overlegstructuren zullen wij nadrukkelijk sturen op een robuuste bedrijfsvoering.
Afbreukrisico bij géén deelname
-
Alternatieven voor géén deelname
-
Bestuurlijke betrokkenheid
Het bestuur van Solido bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Het algemeen bestuur wordt gevormd door één bestuurslid per deelnemer.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De burgemeester van Heerlen is voorzitter van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.
Financiële resultaat 2025
€ 9.365
Financieel belang

Bijdrage 2025: € 4.951.550 (bijgestelde begroting 2025)
Bijdrage 2026 € 4.872.263
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 954.234
31-12-2025: € 580.422
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 10.192.777
31-12-2025: € 19.475.613

Verbonden partij: Stichting World Trade Center (WTC)
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Stichting
Programma: 3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij
De exploitatie van een World Trade Center-concept met een optimale dienstverlening aan het bedrijfsleven alsmede het bieden van hoogwaardige bedrijfsruimte aan het internationale bedrijfsleven in de kantorensfeer.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De gemeente faciliteert het WTC om tegemoet te komen aan economische activiteiten in de regio.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
De gemeente heeft zeker gesteld, dat het realiseren van het WTC concept in Heerlen door het bezit van een WTC licentie tot de mogelijkheden blijft behoren. Deze licentie kan middels deze BV daar worden ingezet waar een WTC als gebouw en als concept voor de langere termijn haalbaar is.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente
Niet van toepassing.
Afbreukrisico bij géén deelname
De gemeente neemt niet zozeer deel aan de stichting, maar ondersteunt de stichting. Bij het uit handen geven van de WTC-licentie, kan het WTC-concept niet verder uitgedragen worden.
Alternatieven voor géén deelname
Niet van toepassing.
Bestuurlijke betrokkenheid
De gemeente Heerlen heeft 100% zeggenschap.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
De directie wordt gevoerd door de wethouder economie, arbeidsmarkt, participatie, sport, financiën en duurzaamheid. De aandeelhouder in persoon is de burgemeester.
Financiële resultaat 2025
Nog geen jaarrekening van 2025 voorhanden.
Financieel belang
01-01-2024: € 300.000 als waarde van de WTC-licentie ingebracht.
31-12-2024: € 300.000 als waarde van de WTC-licentie ingebracht.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2024: -/- € 19.334
31-12-2024: -/- € 19.334
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2024: € 22.500
31-12-2024: € 22.500

Verbonden partij: Stichting WerkvoorHeerlen (WvH)
Vestigingsplaats: Heerlen
Soort verbonden partij: Stichting

Programma:	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang verbonden partij	
De stichting heeft als doel het exploiteren van een werk- en leerbedrijf dat passend (gemeentelijk) werk beschikbaar stelt voor mensen zoals bedoeld in de Participatiewet, om hen de kans te bieden zich zo goed mogelijk te ontwikkelen en zo mogelijk te laten uitstromen richting de arbeidsmarkt. De stichting dient het algemeen belang en heeft geen winstoogmerk.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	
De gemeente ondersteunt de stichting WvH om zo bepaalde inwoners toch op een goede manier deel te laten nemen aan de maatschappij en aan werk. Het leerwerkbedrijf opereert in overeenstemming met de belangen en beleidsuitgangspunten van de gemeente.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	
WvH biedt mensen een ontwikkeltraject en/of een arbeidscontract en begeleidt ze verder naar een reguliere werkgever i.s.m. WSP Parkstad. In 2025 continueerde Werk voor Heerlen, onder regie van WSP Parkstad, de uitvoering van de duale poort. Dit zorgt ervoor dat WSP en WvH in een betere positie zijn om zoveel mogelijk mensen naar duurzaam werk te leiden. Werk voor Heerlen voerde in 2025 tevens het programma Bovengrondse Vakschool uit. Ontwikkeling van (gecertificeerde) trajecten, samenwerking met werkgevers en bereiken van mensen waren centrale onderwerpen. Het gebouw van de Bovengrondse Vakschool kreeg verdere invulling en vorm onder regie van Werk voor Heerlen. In 2025 neemt WerkvoorHeerlen ook deel aan ontwikkelingen van de Regionale Werkhubs in Parkstad.	
Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente	
WvH heeft geen winstoogmerk en beschikt niet over eigen weerstandsvermogen. Op het moment dat WvH verlies maakt, zal de Gemeente Heerlen het verlies moeten aanvullen. Winst die WvH maakt, vloeit terug naar de gemeente Heerlen.	
Afbreukrisico bij géén deelname	
Dat personen die niet makkelijk zelf werk vinden terug in de Participatiewet vallen en géén inkomen meer hebben. Instroom bij WvH leidt tot een besparing op de uitkeringskosten.	
Alternatieven voor géén deelname	
Niet van toepassing.	
Bestuurlijke betrokkenheid	
Minimaal 90% van de werkzaamheden van WvH gebeurt voor de gemeente Heerlen als opdrachtgever, om buiten aanbestedingsverplichtingen te blijven. Het betreft dan quasi-inbesteding. Via mandaat is er 'toezicht op de eigen dienst'.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	
De wethouder economie en arbeidsmarkt, financiën en sport, duurzaamheid, Heerlen-Noord is gemandateerd als toezichthouder.	
Financiële resultaat 2025	
Nog niet bekend.	
Financieel belang	
Opdrachten gemeente Heerlen € 2.000.000	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	
01-01-2025: € 465.199	
31-12-2025: Nog niet bekend	
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	
01-01-2025: € 1.992.174	
31-12-2025: Nog niet bekend	

Verbonden partij: Stichting Economische samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)	
Vestigingsplaats:	Sittard-Geleen
Soort verbonden partij:	Stichting
Programma:	3 Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	
Regionale samenwerking op economisch vlak van de gemeenten in Zuid-Limburg, de regionale kennis- en onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. De stichting faciliteert een Economic Board. Dit is	

een strategische adviesraad voor de regio Zuid-Limburg, waarin vertegenwoordigers zijn opgenomen uit bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Verder vervult de stichting een aanjaagrol bij het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden op project- en programmaniveau gericht op economische structuurversterking van de regio Zuid-Limburg. De verbinding met de gemeenten is georganiseerd via het portefeuillehouders overleg economie Zuid-Limburg.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij
De Agenda Zuid-Limburg is vastgesteld door alle colleges in Zuid-Limburg en het college van GS. Een van de lijnen in deze agenda raakt aan de economische samenwerking in Zuid-Limburg. De Stichting ESZL kan een verbindende en ondersteunende rol vervullen bij de uitvoering van de economische insteek in de Agenda Zuid-Limburg.
Ontwikkelingen bij verbonden partij
Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen bij de Stichting ESZL.
Risico's bij verbonden partij met eventuele invloed op de financiële positie van de gemeente
Geen relevante risico's.
Afbreukrisico bij géén deelname
De positie van de gemeente Heerlen in de bestuurlijke samenwerking in Zuid-Limburg komt dan ernstig onder druk te staan.
Alternatieven voor géén deelname
Er is geen alternatief.
Bestuurlijke betrokkenheid
De gemeente Heerlen heeft zitting in het bestuur van de Stichting ESZL.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)
Wethouder Economie en Arbeidsmarkt, Financiën en Sport, Duurzaamheid, Heerlen-Noord, neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financiële resultaat 2025
Nog niet bekend.
Vermogenspositie (eigen vermogen)
01-01-2025: € 290.983
31-12-2025: Nog niet bekend
Schuldenpositie (vreemd vermogen)
01-01-2025: € 1.543.764
31-12-2025: Nog niet bekend

3.7 Grondbeleid

Inleiding:

Het gemeentelijk grondbeleid heeft tot doel het realiseren van de ruimtelijke en economische doelstellingen die volgen uit de MBP-programma's. Het grondbeleid ondersteunt de uitvoering van deze programma's.

Beleidskaders

Structuurvisie Heerlen, Structuurvisie Parkstad Limburg, de diverse gebiedsvisies (waaronder het bidboek Centrum) en de diverse masterplannen.

Hoe zetten we ons grondbeleid in:

De gemeente Heerlen staat de komende jaren voor grote ruimtelijke en maatschappelijke uitdagingen. Denk aan het realiseren van voldoende en betaalbare woningen, het versterken van leefbaarheid in wijken, het verduurzamen van de gebouwde omgeving en het faciliteren van maatschappelijke voorzieningen zoals onderwijs, zorg en ontmoeting. Om deze doelen mogelijk te maken is letterlijk ruimte nodig. Grondbeleid is het instrument waarmee de gemeente die ruimte organiseert en inzet voor het algemeen belang.

Van faciliteren naar regisseren

In het verleden lag de nadruk in Heerlen vooral op een faciliterende rol: de markt ontwikkelde, de gemeente stelde kaders. Maar de huidige maatschappelijke opgaven zijn complexer, urgenter en vragen meer sturing. In het in 2025 vastgestelde Grond- en Vastgoedbeleid kiest Heerlen daarom voor een aanpak waarin de gemeente meer regie voert. Dat betekent: vroegtijdig invloed uitoefenen op ontwikkelingen, strategische keuzes maken over de inzet van gemeentelijke middelen en nadrukkelijker bepalen waar, wanneer en hoe ruimtelijke initiatieven bijdragen aan gemeentelijke doelen.

Situationeel grondbeleid: flexibel sturen op maat

De gemeente hanteert een situationeel grondbeleid, waarbij per ontwikkeling wordt bepaald welke rol de gemeente het beste kan innemen. Die rol is niet standaard, maar afhankelijk van de aard van het project, de urgentie, de ontwikkelingsmogelijkheden en de partijen die betrokken zijn. We onderscheiden vier hoofrollen:

1. **Initiërend ontwikkelaar:** De gemeente treedt actief op, bijvoorbeeld door grond aan te kopen of zelf te ontwikkelen. Dit gebeurt vooral wanneer publieke belangen anders niet geborgd worden of de markt niet in beweging komt.
2. **Verleidend facilitator:** De gemeente ondersteunt marktpartijen bij goede initiatieven, bijvoorbeeld met planvorming, gronduitgifte of het versnellen van procedures.
3. **Afwachtend ontwikkelaar:** De gemeente is eigenaar van grond, maar wacht op een geschikt moment om in te stappen of samen te werken.
4. **Passief/toetsend:** In sommige gevallen beperkt de gemeente haar rol tot het toetsen van plannen aan geldende beleidskaders en regelgeving.

Met dit flexibele instrumentarium kan de gemeente gericht sturen, zonder zichzelf te beperken tot één aanpak. Deze rolkeuze wordt per project onderbouwd aan de hand van een afwegingskader, waarbij maatschappelijke impact, financiële haalbaarheid, risico's en prioriteit samen worden beoordeeld.

Integraal afwegen: maatschappelijke waarde en financiële realiteit

Het grondbeleid is gekoppeld aan maatschappelijke thema's, zoals wonen, gezondheid, groen, klimaatadaptatie en kansengelijkheid. Per ontwikkeling wordt via een integrale beoordeling gekeken hoe deze thema's geraakt worden, en of de maatschappelijke meerwaarde opweegt tegen de financiële inspanning.

Deze afweging gebeurt op basis van concrete beleidsdoelen uit onder meer de Omgevingsvisie, het Nationaal Programma Heerlen-Noord en lokale uitvoeringsagenda's. Tegelijkertijd wordt goed gekeken naar de financiële kant, zoals verwervingskosten, opbrengsten, risico's en het effect op de gemeentelijke begroting. Waar nodig wordt gebruikgemaakt van een brede financiële businesscase.

Samenwerken aan ruimte

De gemeente realiseert ontwikkelingen zelden alleen. Samenwerking met woningcorporaties,

marktpartijen, maatschappelijke organisaties en andere overheden is uitermate belangrijk. Het grondbeleid geeft richting aan samenwerking met die partijen, met het publieke belang voorop. Transparantie, gelijke kansen en zorgvuldig gebruik van publieke middelen staan centraal, conform de uitgangspunten van het Didam-arrest.

Categorisering gronden

De gemeente Heerlen hanteert bij de administratie de volgende drie categorieën:

- A Bouwgronden in exploitatie (BIE); van de gronden onder deze categorie is een grondexploitatiebegroting vastgesteld.
- B Overlopende vorderingen
 - B.1 t/m 4 bestemmingsreserve claims grondexploitatie (projecten die voor de BBV wijziging grondexploitatie waren)
 - B.5 verspreid bezit
 - B.6 beheersgronden
- C Materiële vaste activa (deze zijn onderdeel van de "balans en toelichting")

Resultaat 2025

In 2025 hebben wij wederom de grondexploitaties herzien en geactualiseerd. Dit leverde geen resultaat op. Bij de beheersgronden en verspreid bezit hebben we een voordelig resultaat van € 251.000. De kosten voor het opstellen van de nota grond- en vastgoedbeleid, de nota kostenverhaal en grondprijsbeleid bedroegen € 14.000.

Ontwikkelingen per project

A: Bouwgrond in Exploitatie

	Project	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Opbrengsten	Winstneming	Balansmutatie	Boekwaarde 31-12-2025	Verlies- voorziening 31-12-2025	Balanswaarde 31-12-2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten
A	Bouwgronden in exploitatie (BIE's)										
1.0	Heerlen Stad										
1.1	64 Parc Hoosveld alg.	-2.036	131	-70	28	0	-1.947	0	-1.947	3.150	-1.282
1.2	1679 Schinkelkwadrant Zuid	2.031	89	-1.892	0	600	828	-1.901	-1.073	1.917	-843
1.3	2182 Giesen Bautsch	2.059	197	-139	13	-1.217	913	0	913	598	-1.641
	Subtotaal	2.055	417	-2.101	41	-617	-206	-1.901	-2.107	5.664	-3.766
2.0	Hoensbroek										
2.1	1820 Aldenhofpark uitvoering	-1.746	142	0	-42	-31	-1.676	0	-1.676	1.674	-234
2.2	2098 In 't Wieër	0	234	0	0	0	234	0	234	428	-1.234
	Subtotaal	-1.746	376	0	-42	-31	-1.442	0	-1.442	2.102	-1.468
3	Bedrijventerrein										
3.1	19 Cramme/Husken/de Vrank algemeen	3.262	52	0	-58	0	3.256	0	3.256	1.279	-5.100
3.2	23 Industrieter. Emma alg.	4.979	133	0	0	0	5.112	-3.852	1.259	791	-2.050
3.3	48 Geleendaal/nieuw eyckholt alg.	1.504	23	0	7	0	1.533	0	1.533	1.834	-3.525
	Subtotaal	9.744	208	0	-51	0	9.901	-3.852	6.048	3.903	-10.675
	Totaal Bouwgronden in exploitatie	10.054	1.001	-2.101	-52	-648	8.253	-5.754	2.500	11.669	-15.909

Bedragen x € 1.000

Bij Schinkelkwadrant-Zuid, Aldenhofpark en Giesen Bautsch zijn de kosten in relatie tot de openbare ruimte uitgenomen en overgeboekt naar het materieel vast activum. Dit resulteert in de volgende boekwaarden:

Boekwaarde Balans 31-12	2024	2025
Voorraad Onderhanden Werk	€ 10.054.000	€ 8.253.000
Verliesvoorziening Onderhanden Werk	€ -7.151.000	€ -5.754.000
Materieel Vaste Activa	€ 2.901.000	€ 3.549.000

Winst- en verliesnemingen

De winstnemingen 2025 zijn berekend conform de wettelijke Percentage of Completion (POC) methode. Op basis van de realisatie van de projecten ten opzichte van de begroting wordt het winstbedrag in 2025 bepaald op € -52.000.

Project	Looptijd	Totale kosten	% gerealiseerd	Totale Opbrengsten	% gerealiseerd	Verwacht eindresultaat	winstneming obv eindresultaat	winstneming vóór 2025	winstneming in 2025	Verliesvoorziening 31-12-2024	Verliesvoorziening 31-12-2025	Mutatie verliesvoorziening
Bouwgronden in exploitatie (BIE's)												
Heerlen Stad												
64 Parc Hoogveld alg.	2028	9.006	65%	-9.185	86%	-179	-100	-72	-28	0	0	0
1679 Schinkelkwadrant Zuid	2029	7.856	76%	-5.954	86%	1.901	0	0	0	-1.900	-1.901	-1
2182 Giesen Bautsch	2028	1.775	66%	-1.917	14%	-143	-13	0	-13	-1.200	0	1.200
Subtotaal		18.637		-17.057		1.580	-113	-72	-41	-3.100	-1.901	1.199
Hoensbroek												
1820 Aldenhofpark uitvoering	2029	5.920	72%	-6.706	97%	-786	-550	-592	42	0	0	0
2098 In 't Wieër	2027	662	35%	-1.234	0%	-572	0	0	0	0	0	0
Subtotaal		6.582		-7.940		-1.358	-550	-592	42	0	0	0
Bedrijventerrein												
19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	2027	25.080	95%	-27.648	82%	-2.568	-2.003	-2.061	58	0	0	0
23 Industrieterr. Emma alg.	2027	10.053	92%	-6.201	67%	3.852	0	0	0	-3.915	-3.852	63
48 Geleendal/nieuw eyckholt alg.	2027	14.647	87%	-15.127	77%	-480	-322	-315	-7	0	0	0
Subtotaal		49.781		-48.976		804	-2.325	-2.376	51	-3.915	-3.852	63
Totaal Bouwgronden in exploitatie		74.999		-73.973		1.026	-2.988	-3.040	52	-7.015	-5.754	1.262

Bedragen x € 1.000

Bij de industrieterreinen (19 Crama en 48 Geleendal), Parc Hoogveld en Giesen Bautsch zijn naar aanleiding van de indexeringen de POC-winsten bijgesteld en verrekend met de bestemmingsreserve risico's. Dit heeft geen financiële consequenties in de jaarverantwoording. Bij Aldenhofpark is de verminderde winstneming een nadeel voor een bedrag van € 42.000.

De mutatie in de verliesvoorziening € 1.262.000 is het gevolg van de actualisatie van de herziening grondexploitaties. Door de actualisatie van grondexploitatiebegroting Giesen Bautsch in 2025 ontstaat een winstprognose. Hierdoor valt de verliesvoorziening € 1.200.000 vrij ten gunste van de exploitatie. Omdat het bedrag nog steeds benodigd is voor de realisatie van Giesen Bautsch wordt hiervoor een bestemmingsreserve gevormd ter afdekking van de kapitaalslasten. Bij Emma is de verminderde verliesneming een voordeel voor een bedrag van € 63.000 en bij Schinkelkwadrant Zuid is de verliesneming een nadeel van € 1.000.

De winstneming op basis van het eindresultaat valt pas vrij als de grondexploitatie wordt afgesloten. De tussentijdse genomen POC-winsten worden voorzichtigheidshalve gedoteerd aan de bestemmingsreserve risico's, zolang de grondexploitatie nog niet afgerond is.

A1. Heerlen Stad

A1.1. Parc Hoogveld

In 2025 is vervolg gegeven aan het uitwerken van de hemelwateropgave op Hoogveld. Er zijn 10 woningen opgeleverd en 12 woningen gestart met bouwen. Er is gewerkt aan een addendum op de exploitatieovereenkomst waarin afspraken worden vastgelegd over het uitbreiden van het aantal woningen naar 451 en over het bouwtempo.

A1.2. Schinkelkwadrant-Zuid

De energieaansluiting van de horecaplint is gereed, waardoor er nu mogelijkheden zijn voor de invulling van de plint. De plannen voor fase 2 zijn verder geoptimaliseerd en de omgevingsvergunning is verleend en onherroepelijk, waardoor de formele verkoop kan gaan starten.

A1.3. Giesen Bautsch

In 2025 is op basis van de ambitieschets het voorlopig ontwerp voor de herinrichting van de openbare ruimte uitgewerkt. Op 24 september 2025 is, mede op basis hiervan, de geactualiseerde grondexploitatiebegroting vastgesteld. In november is de omgevingsvergunning verleend voor de nieuw- en verbouw van het winkelcentrum en 41 appartementen. Gelijktijdig is de aanbesteding voor de sloop en bouw door de ontwikkelaar gestart met het oog op de start van de realisatie in het tweede kwartaal van 2026.

A2. Hoensbroek

A2.1. Aldenhofpark

Vincio Wonen (Voorheen de Voorzorg) heeft 24 levensloopbestendige appartementen opgeleverd en de nieuwe bewoners hebben hun intrek genomen.

Het terrein aan de voorzijde van het complex is opnieuw groen ingericht. Met Wonen Limburg zijn nieuwe afspraken gemaakt over de woningprogrammering en zijn de ontwerpen verder uitgewerkt.

A2.2. In 't Wieër

Op 25 juni 2025 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de verkoop van de gronden "In 't Wieër" aan Cicero zorggroep voor het realiseren van 100 intramurale zorgwoningen en is de grondexploitatie gestart. Daarna is gestart met de voorbereidingen aan het omgevingsplan.

A3. Bedrijventerreinen

In de verwachte grondopbrengsten hebben geen aanpassingen plaatsgevonden.

A3.1 Crama-Husken-De Vrank

De koopovereenkomst voor kavel 7 is in 2025 getekend. Er vonden gesprekken plaats voor diverse andere kavels. Een deel van deze initiatieven loopt door in 2026.

A3.2 Industrierterrein Emma Algemeen

In 2025 heeft geen wijziging plaatsgevonden binnen dit project. In 2025 zijn de tweekappers die onbewoond zijn gesloopt. Er is met elke resterende bewoner een afspraak gemaakt om uiteindelijk de woningen aan de Christiaan de Wetstraat te verlaten.

A3.3 Geleendal / Nieuw Eyckholt algemeen

De interesse in diverse kavels op dit bedrijventerrein is nog steeds aanwezig, maar wordt bemoeilijkt door de problemen op het gebied van energie, netwerkcongestie en stikstof.

B: Overlopende vorderingen

B1 t/m B4 overige projecten

	Project	Boekwaarde 31-12-2024	mutaties 2025	Boekwaarde 31-12-2025
B1	15. De beitel Zuid algemeen	208	0	208
B2	28. Tuindorp	674	-60	614
B3	60. Burgemeester Slanghenstr	-3	0	-3
B4	779. Litscherveld	80	0	80
	Totaal overige projecten	959	-60	899

Bedragen x € 1.000

Overige projecten zijn voormalige grondexploitaties, die vanwege spelregels uit de BBV niet meer als grondexploitatie mogen worden geadmistreerd. De resterende middelen zijn opgenomen in de bestemmingsreserve Claims Grondexploitaties.

B5 Verspreid Bezit

Onder verspreid bezit worden in het kader van de uitvoering van het besluit "toekomstig grondbeleid gemeente Heerlen" sinds 1995 alle verspreid liggende toekomstige bouwpercelen van het grondbedrijf verantwoord. In 2025 resulteerde dit in een bedrag van € 79.000.

Specificatie van het resultaat 2025

Gebruiksvergoedingen e.d.	€	169.000
Maaien percelen	€	-47.000
Grondlasten	€	-17.000
Overige lasten	€	<u>-26.000</u>
Totale opbrengst	€	79.000

B6 Beheersgronden

Hierin wordt de administratie gevoerd van de gronden die verpacht of verhuurd worden. In totaliteit is dit een bedrag van € 172.000. Het betreft hier de opbrengsten vanuit erfpacht, huur en dergelijke.

Vermogenspositie

De totale vermogenspositie van het grondbedrijf is samengesteld uit de bestemmingsreserve claims grondexploitaties en de bestemmingsreserve voor algemeen economische risico's.

Bestemmingsreserve Claims Grondexploitatie

Deze bestemmingsreserve bestaat uit de resterende middelen van voormalige grondexploitatie, die vanwege spelregels uit de BBV niet meer als grondexploitatie mogen worden geadministreerd. Voor Tuindorp hebben we voor de realisatie van bedrijventerrein Emma een separaat budget herhuisvesting bewoners Tuindorp. Enkele verplaatsingen zijn gerealiseerd en sloop wordt voorbereid, hiertoe hebben we het budget geactualiseerd.

Bestemmingsreserve Risico's Grondexploitatie

De winstbepaling volgens de POC-methode wordt vanuit het voorzichtigheidsprincipe niet genomen in het jaarrekeningresultaat, maar wordt gereserveerd in deze bestemmingsreserve.

Het verloop van de bestemmingsreserve is als volgt:

Bestemmingsreserve algemeen economische risico's	2025	2024
Saldo risico's 31/12	0	1.296
Saldo poc's 31/12	2.438	2.596
Saldo bestemmingsreserve	2.438	3.892

Bedragen x € 1.000

Samenvattend onderstaand het totale vermogen:

Vermogenspositie ultimo boekjaar	2025	2024
Algemene reserve van het grondbedrijf	0	509
Bestemmingsreserve claims grondexploitatie	899	959
Bestemmingsreserve risico's grondexploitatie	2.438	3.892
Saldo 31-12	3.337	5.360

Bedragen x € 1.000

3.8 Heerlen-Noord

De aanpak van Heerlen-Noord is een grote uitdaging voor de stad. De sociaaleconomische achterstanden en leefbaarheidsproblemen zijn hier groter dan in andere delen van Heerlen en Nederland. Ons doel is om dit te keren. De komende 25 jaar werken we aan gelijke kansen voor alle Heerlenaren, vergelijkbaar met de rest van het land.

Dat doen we samen met andere alliantiepartners binnen het Nationaal Programma Heerlen-Noord (NPHLN), zoals woningcorporaties, zorgverzekeraar, onderwijs, bewoners, maatschappelijke organisaties en de rijksoverheid. Het Rijk heeft Heerlen-Noord aangewezen als een van de twintig stedelijke vernieuwingsgebieden binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en stelt middelen beschikbaar om deze ambitie te ondersteunen.

Eind 2021 stelde de raad een routekaart vast voor een generatielange aanpak, met de benodigde stappen voor de komende jaren. Samen met partners is dit medio 2022 uitgewerkt in het toekomstplan 'Hier start onze inhaalrace', met concrete ambities, doelen en principes. De aanpak richt zich op vier thema's: talentontwikkeling en gezondheid, wonen en leefomgeving, werk en bestaanszekerheid, en leefbaarheid en veiligheid. Betrokkenheid van bewoners is daarbij essentieel: niet over hen en niet zonder hen.

Concreet zijn de volgende resultaten bereikt in 2025.

Samenwerking, kennisdeling en participatie

De samenwerking binnen de alliantie is in 2025 verder versterkt door het maken van aanvullende afspraken met onder andere de provincie Limburg (provinciale integrale wijkenaanpak), het Rijk (meerdere werkbezoeken van ministers en anderen uit Den Haag) en woningcorporaties (invoering van de Parkstadwet) over de gebiedsgerichte aanpak en woningverbetering (Drie nieuwe Heerlense Woonpijlers: Investeren, Koesteren en Reguleren). Ook is de samenwerking tussen onderwijs, zorg en werkgevers verder verstevigd. De monitoring van de voortgang is doorontwikkeld (o.a. op basis van CBS-data) en periodieke rapportages, waardoor gericht kan worden gestuurd op resultaten en inzet in de wijken.

In 2025 hebben we in alliantieverband belangrijke stappen gezet van planvorming naar uitvoering. In verschillende focuswijken zijn we gestart met het toewerken naar concrete handelingsperspectieven per wijk. Deze handelingsperspectieven richten zich op het verbeteren van de samenleving en gemeenschap in de wijken.

Tegelijkertijd is de betrokkenheid van bewoners vergroot. De bewonerscoalitie van het NPHLN wordt structureel betrokken bij de brede ontwikkelingen binnen NPHLN. We hebben bewoners nadrukkelijk betrokken bij onder andere de invoering van de Parkstadwet.

Vanuit NPHLN zijn 3 academies en 1 beweegcongres georganiseerd.

- Geleerde lessen uit stad en land - Academie voor Sociale Stedelijke Ontwikkeling.
- Industriepolitiek! - Academie voor Sociale Stedelijke Ontwikkeling.
- Perspectief op Noord: een jaar later - Academie voor Sociale Stedelijke Ontwikkeling.
- Nationaal Beweegcongres - Academie voor Sociale Stedelijke Ontwikkeling.

Deze hebben als doel om samenwerking, kennisdeling en inspiratie tussen (alliantie) partners van het NPHLN en onze bewoners te versterken. Hierdoor werken we effectiever samen aan onze opgaven in Heerlen-Noord. Daarnaast is de Lentekrant 2025 door het NPHLN uitgebracht.

Samen met de alliantie hebben we verder ingezet op het realiseren of uitrollen van initiatieven die een bijdrage leveren aan de sociale inhaalrace. Hieronder staan enkele resultaten beschreven waar we vanuit NPHLN gezamenlijk op hebben ingezet.

- Het verrijken van de schooldag van kinderen en jongeren in Heerlen-Noord met de interventie 'Rijke schooldag'. De interventie is uitgebreid naar 17 van de 20 scholen in Heerlen-Noord, dit is zowel primair als voortgezet onderwijs.
- Het voortzetten van het krantenproject, waarbij 800 gezinnen in Heerlen-Noord vier jaar digitaal en kosteloos toegang hebben tot de krant.

- Het ondersteunen van meer dan 100 gezinnen met een pasgeboren baby door ooeivaarsmoeders (vrijwilligers) via het initiatief 'In de Box'.
- Het extra inzetten van 4 gezinscoaches en de *Doorbraakmethode* in Heerlen-Noord waarmee we 23 gezinnen hebben kunnen ondersteunen om toe te werken naar een betere gezondheid en versterkte participatie in de maatschappij.
- Het starten van woon-werkarrangementen. Dit is een samenwerking tussen woningcorporaties en werkgevers in Heerlen/Parkstad. Het doel is professionals te behouden voor onze stad/regio door een combinatie aan te bieden van een baan met een woning. In 2025 is het eerste woon-werkarrangement 'Baan met een Sleutel' gestart. Dit betreft een samenwerking tussen Weller en Zuyderland voor 30 zorgprofessionals.
- Het inzetten van de pilot 'Verduurzaming op recept'. Dit is een samenwerking tussen Huisartsenpraktijk Hoensbroek, het NPHLN, WWWL en gemeente dat wordt gefinancierd met SPUK-NIP gelden, waarbij bij 10 gezinnen onderzocht wordt wat het effect is van energiezuinige en comfortabele woningen op de gezondheid binnen deze gezinnen.
- Het voortzetten van de samenwerking tussen het programma 'Preventie met Gezag' en het NPHLN. Doel is het voorkomen dat jongeren in de leeftijd 8 – 27 jaar in de criminaliteit terecht komen. Er is o.a. ingezet op het verstevigen van het ambulant jongerenwerk, toevoegen van online jongerenwerk, het verbeteren van de veiligheid in- en om scholen en zinvolle vrijetijdsbesteding door sport.

3.9 Openbaarheid

Openbaarheid en transparantie (Wet open overheid)

De Wet open overheid (hierna: Woo) heeft tot doel de transparantie van het openbaar bestuur te bevorderen en daarmee het vertrouwen van inwoners en andere belanghebbenden in de overheid te versterken. Dit gebeurt door overheidsinformatie zowel actief als passief openbaar te maken, met als uitgangspunt dat informatie in beginsel openbaar is, tenzij een wettelijke uitzonderingsgrond van toepassing is. Wij geven hieraan uitvoering door de Woo structureel te verankeren in onze organisatie, werkprocessen en informatiehuishouding.

In het verslagjaar zijn in totaal 63 Woo-verzoeken ontvangen en afgehandeld. Deze verzoeken zijn behandeld binnen de wettelijke kaders. Bij de besluitvorming is steeds een evenwichtige belangenafweging gemaakt tussen het belang van openbaarheid enerzijds en de bescherming van onder meer persoonsgegevens, de persoonlijke levenssfeer en bedrijfs- en fabricagegegevens anderzijds, conform de in de Woo opgenomen uitzonderingsgronden.

Woo-verzoek	2022	2023	2024	2025
Aantal	53	68	50	78
Omvangrijk/complex	10	12	20	27

Sinds de invoering van de Woo in 2022 zien wij met name een fors stijgende lijn van het aantal omvangrijke en complexe verzoeken (een stijging van 170%).

Verzoeken hebben steeds vaker betrekking op inhoudelijk zware dossiers en spelen zich in toenemende mate af in juridische procedures. Ze raken meerdere organisatieonderdelen en gaan over langere tijd (soms wordt informatie opgevraagd over een tijdspanne van tientallen jaren). Dit leidt tot een intensievere en bredere zoekslag binnen de organisatie, een zwaardere inhoudelijke en juridische beoordeling van documenten en een toegenomen noodzaak tot afstemming tussen betrokken teams. De afhandeling van deze verzoeken vraagt daarmee een substantiële inzet van capaciteit en expertise. Om dit zorgvuldig te kunnen blijven uitvoeren, is in het verslagjaar zeer regelmatig externe ondersteuning ingezet. Het lukt steeds minder vaak om een verzoek binnen de wettelijke termijn af te handelen.

Naast de passieve openbaarmaking is in het verslagjaar verder gewerkt aan de implementatie van actieve openbaarmaking. Hierbij is nadrukkelijk aandacht besteed aan de noodzakelijke randvoorwaarden voor een duurzame uitvoering. Zo is gewerkt aan de implementatie van software voor het anonimiseren van documenten en is hiervoor een handreiking ontwikkeld om medewerkers te ondersteunen bij een uniforme en juridisch correcte toepassing. Daarnaast is een verkenning uitgevoerd naar een geschikt publicatieplatform, zijn werkprocessen verder ingericht en aangescherpt, en is ingezet op het vergroten van bewustwording van het belang van openbaarheid en transparantie. Dit is onder meer gerealiseerd door informatiebijeenkomsten voor teams en een Parkstad-brede raadsinformatieavond ter ondersteuning van de implementatie van de Woo.

De uitvoering van de Woo is geen eenmalige inspanning, maar een structurele en doorlopende opgave die blijvend aandacht vraagt. Wij blijven ons inzetten voor het verder versterken van de transparantie, het verbeteren van werkprocessen en het vergroten van kennis en bewustzijn binnen de organisatie, met als doel de Woo toekomstbestendig uit te voeren.

JAAARREKENING

4.1 Balans per 31 december 2025

ACTIVA	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	24.191	25.301
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling	278	212
• Bijdrage aan activa in eigendom van derden	23.913	25.088
Materiële vaste activa	464.050	448.512
• Investerings met economisch nut	319.743	318.336
• Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	63.391	58.679
• Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	80.129	70.710
• In erfpacht uitgegeven gronden	786	786
Financiële vaste activa	39.434	27.890
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	2.090	2.090
- overige verbonden partijen	1	1
• Leningen aan:		
- deelnemingen	1.443	1.443
- overige verbonden partijen	9.943	0
• Overige langlopende leningen	25.808	24.125
• Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	148	231
Totaal vaste activa	527.674	501.702

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2025	31-12-2024
Vlottende activa		
Voorraden	4.575	9.616
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.573	3.038
• Gereed product en handelsgoederen	1.002	6.577
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	62.936	54.936
• Vorderingen op openbare lichamen	24.389	23.223
• Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.556	0
• Rekening-courantverhoudingen met overige niet financiële instellingen	3.618	3.316
• Overige vorderingen	20.699	27.562
• Overige uitzettingen	673	836
Liquide middelen	904	1.343
• Kassaldi	59	44
• Banksaldi	845	1.299
Overlopende activa	16.861	20.151
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	1.741	0
- Gemeenten	0	0
- Overige Nederlandse overheidslichamen	3.886	4.401
• Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	11.233	15.750
Totaal vlottende activa	85.276	86.046
Totaal generaal	612.950	587.748
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-2025	31-12-2024
Vaste passiva		
Eigen vermogen	69.479	59.764
• Algemene reserve	29.001	23.530
• Bestemmingsreserves	30.703	31.029
• Gerealiseerde resultaat	9.775	5.205
Voorzieningen	28.547	19.568
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	11.767	5.809
• Voorzieningen ter egalisering van kosten	8.435	7.393
• Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1d)	0	0
• Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden	8.346	6.366
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	291.292	309.958
• Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	271.917	289.958
- buitenlandse instellingen	19.375	20.000
Totaal vaste passiva	389.318	389.291

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-2025	31-12-2024
Viottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	69.292	42.168
• Overige kasgeldleningen	25.000	10.000
• Overige schulden	44.292	32.168
Overlopende passiva	154.340	156.499
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	20.112	25.454
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	2.570	140
- Het Rijk	124.770	126.994
- Overige Nederlandse overheidslichamen	6.502	3.313
• Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	386	598
Totaal vlottende passiva	223.632	198.667
Totaal generaal	612.950	587.958
Gewaarborgde geldleningen	2.996	3.352
Garantstellingen	73	117

Bedragen x € 1.000

4.2 Het overzicht van baten en lasten over het jaar 2025

	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Rekening 2025			Resultaat 2025
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en Ondersteuning	389.200	-72.314	316.887	394.927	-72.583	322.345	416.027	-81.048	334.979	12.634
1. Veiligheid	1.142	-15.526	-14.384	4.489	-19.189	-14.700	3.985	-19.006	-15.021	-320
2. Verkeer en Vervoer	1.783	-16.491	-14.707	1.783	-15.914	-14.130	2.912	-17.403	-14.490	-360
3. Economie	1.206	-7.766	-6.560	2.504	-8.733	-6.228	2.828	-7.759	-4.931	1.298
4. Onderwijs	5.515	-22.477	-16.962	9.532	-25.557	-16.026	22.888	-39.127	-16.239	-214
5. Sport, Cultuur en Recreatie	6.983	-45.688	-38.705	8.983	-48.159	-39.176	9.007	-49.392	-40.385	-1.209
6. Sociaal Domein	71.160	-281.736	-210.576	82.548	-302.810	-220.263	89.684	-316.077	-226.393	-6.130
7. Volksgezondheid en Milieu	25.369	-26.654	-1.285	28.617	-32.134	-3.517	31.562	-31.639	-77	3.439
8. VHROSV	2.882	-13.536	-10.653	4.568	-14.369	-9.801	8.320	-16.048	-7.729	2.073
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	505.241	-502.186	3.055	537.951	-539.448	-1.497	587.214	-577.499	9.715	11.211
0. Bestuur en Ondersteuning	1.029	-5.374	-4.345	1.478	-7.422	-5.944	1.825	-8.182	-6.357	-413
1. Veiligheid	0	0	0	84	0	84	84	0	84	0
2. Verkeer en Vervoer	0	0	0	0	0	0	785	-64	721	721
3. Economie	424	-200	224	650	-456	194	150	-1.607	-1.457	-1.651
4. Onderwijs	630	-254	377	630	-254	377	630	-180	451	74
5. Sport, Cultuur en Recreatie	45	-64	-19	593	-64	529	683	-60	622	93
6. Sociaal Domein	35	-15	20	2.111	-15	2.096	2.111	-11	2.100	4
7. Volksgezondheid en Milieu	1.472	0	1.472	3.180	0	3.180	3.180	0	3.180	0
8. VHROSV	366	-1.148	-783	2.986	-2.006	981	3.036	-2.320	716	-264
Bestemming	4.000	-7.055	-3.055	11.713	-10.216	1.497	12.484	-12.423	61	-1.436
0. Bestuur en Ondersteuning	390.229	-77.688	312.541	396.406	-80.005	316.401	417.852	-89.230	328.622	12.222
1. Veiligheid	1.142	-15.526	-14.384	4.573	-19.189	-14.617	4.069	-19.006	-14.937	-320
2. Verkeer en Vervoer	1.783	-16.491	-14.707	1.783	-15.914	-14.130	3.697	-17.467	-13.769	361
3. Economie	1.630	-7.966	-6.336	3.154	-9.188	-6.034	2.978	-9.366	-6.387	-353
4. Onderwijs	6.146	-22.731	-16.585	10.162	-25.811	-15.649	23.518	-39.306	-15.788	-140
5. Sport, Cultuur en Recreatie	7.028	-45.751	-38.724	9.576	-48.223	-38.647	9.690	-49.453	-39.763	-1.116
6. Sociaal Domein	71.195	-281.751	-210.556	84.658	-302.825	-218.167	91.795	-316.088	-224.293	-6.126
7. Volksgezondheid en Milieu	26.841	-26.654	187	31.797	-32.134	-337	34.742	-31.639	3.103	3.439
8. VHROSV	3.248	-14.684	-11.436	7.554	-16.375	-8.821	11.356	-18.368	-7.012	1.809
Gerealiseerde resultaat	509.241	-509.241	0	549.664	-549.664	0	599.697	-589.922	9.775	9.775

Bedragen x € 1.000

Het BBV schrijft voor dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt gemaakt. Voor die analyse van de begrotingsafwijkingen verwijzen we naar de toelichting op de programmaverantwoording.

Conform artikel 27 van het BBV moet in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een overzicht worden opgenomen van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen, de gerealiseerde kosten van de overhead en het bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting.

Hieruit volgt onderstaand overzicht:

Programma	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Rekening 2025			Resultaat 2025
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	
0. Bestuur en Ondersteuning	23.448	-20.481	2.967	19.679	-19.666	14	18.876	-25.200	-6.324	-6.338
1. Veiligheid	1.142	-15.526	-14.384	4.489	-19.189	-14.700	3.985	-19.006	-15.021	-320
2. Verkeer en Vervoer	1.783	-16.491	-14.707	1.783	-15.914	-14.130	2.912	-17.403	-14.490	-360
3. Economie	1.206	-7.766	-6.560	2.504	-8.733	-6.228	2.828	-7.759	-4.931	1.298
4. Onderwijs	5.515	-22.477	-16.962	9.532	-25.557	-16.026	22.888	-39.127	-16.239	-214
5. Sport, Cultuur en Recreatie	6.983	-45.688	-38.705	8.983	-48.159	-39.176	9.007	-49.392	-40.385	-1.209
6. Sociaal Domein	71.160	-281.736	-210.576	82.548	-302.810	-220.263	89.684	-316.077	-226.393	-6.130
7. Volksgezondheid en Milieu	25.369	-26.654	-1.285	28.617	-32.134	-3.517	31.562	-31.639	-77	3.439
8. VHROSV	2.882	-13.536	-10.653	4.568	-14.369	-9.801	8.320	-16.048	-7.729	2.073
Subtotaal programma's	139.489	-450.354	-310.865	162.703	-486.531	-323.827	190.062	-521.651	-331.589	-7.761
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen										
Lokale heffingen	29.580	0	29.580	29.580	0	29.580	30.399	0	30.399	819
Algemene uitkeringen	337.349	0	337.349	346.494	0	346.494	364.380	0	364.380	17.886
Dividend	992	0	992	992	0	992	1.334	0	1.334	342
Saldo financieringsfunctie	-5.997	0	-5.997	-5.997	0	-5.997	-3.571	0	-3.571	2.426
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	-1.500	-1.500	0	-1.500	-1.500	0	-215	-215	1.285
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	361.924	-1.500	360.424	371.069	-1.500	369.569	392.542	-215	392.327	22.758
Gerealiseerde kosten Overhead	3.828	-50.333	-46.505	4.178	-51.417	-47.239	4.609	-55.546	-50.936	-3.698
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	-88	-88	-88
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	505.241	-502.186	3.055	537.951	-539.448	-1.497	587.214	-577.499	9.715	11.211
Toevoeging/onttrekking aan reserves:										
0. Bestuur en Ondersteuning	1.029	-5.374	-4.345	1.478	-7.422	-5.944	1.825	-8.182	-6.357	-413
1. Veiligheid	0	0	0	84	0	84	84	0	84	0
2. Verkeer en Vervoer	0	0	0	0	0	0	785	-64	721	721
3. Economie	424	-200	224	650	-456	194	150	-1.607	-1.457	-1.651
4. Onderwijs	630	-254	377	630	-254	377	630	-180	451	74
5. Sport, Cultuur en Recreatie	45	-64	-19	593	-64	529	683	-60	622	93
6. Sociaal Domein	35	-15	20	2.111	-15	2.096	2.111	-11	2.100	4
7. Volksgezondheid en Milieu	1.472	0	1.472	3.180	0	3.180	3.180	0	3.180	0
8. VHROSV	366	-1.148	-783	2.986	-2.006	981	3.036	-2.320	716	-264
Bestemming	4.000	-7.055	-3.055	11.713	-10.216	1.497	12.484	-12.423	61	-1.436
0. Bestuur en Ondersteuning	24.476	-25.855	-1.378	21.158	-27.088	-5.930	20.700	-33.381	-12.681	-6.751
1. Veiligheid	1.142	-15.526	-14.384	4.573	-19.189	-14.617	4.069	-19.006	-14.937	-320
2. Verkeer en Vervoer	1.783	-16.491	-14.707	1.783	-15.914	-14.130	3.697	-17.467	-13.769	361
3. Economie	1.630	-7.966	-6.336	3.154	-9.188	-6.034	2.978	-9.366	-6.387	-353
4. Onderwijs	6.146	-22.731	-16.585	10.162	-25.811	-15.649	23.518	-39.306	-15.788	-140
5. Sport, Cultuur en Recreatie	7.028	-45.751	-38.724	9.576	-48.223	-38.647	9.690	-49.453	-39.763	-1.116
6. Sociaal Domein	71.195	-281.751	-210.556	84.658	-302.825	-218.167	91.795	-316.088	-224.293	-6.126
7. Volksgezondheid en Milieu	26.841	-26.654	187	31.797	-32.134	-337	34.742	-31.639	3.103	3.439
8. VHROSV	3.248	-14.684	-11.436	7.554	-16.375	-8.821	11.356	-18.368	-7.012	1.809
Algemene dekkingsmiddelen	361.924	-1.500	360.424	371.069	-1.500	369.569	392.542	-215	392.327	22.758
Overhead	3.828	-50.333	-46.505	4.178	-51.417	-47.239	4.609	-55.546	-50.936	-3.698
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	-88	-88	-88
Gerealiseerde resultaat	509.241	-509.241	0	549.664	-549.664	0	599.697	-589.922	9.775	9.775

Bedragen x € 1.000

Conform artikel 28 van het BBV moet in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een analyse worden opgenomen van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Hiervoor verwijzen wij naar hoofdstuk 2.

4.3 Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 25 februari 2026 (met terugwerkende kracht tot 1 januari 2025) de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die zijn ontstaan voor het einde van het begrotingsjaar, worden meegenomen als zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

De algemene uitkering wordt opgenomen conform het accres dat gepubliceerd is in de septembercirculaire van het begrotingsjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen op basis van de eigen Wmo-administratie. Het probleem is dat, door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek van het CAK te kiezen voor het vaststellen van de eigen bijdragen, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

In de jaarrekening 2025 wordt het bedrag verantwoord dat in het verantwoordingsjaar van het CAK aan afdrachten is ontvangen (=kasstelsel). De reden hiervan is dat bij het CAK sprake is van achterstanden in het verwerken van de opgelegde en nog op te leggen eigen bijdragen waardoor geen betrouwbare schatting is te maken van de ultimo 2025 nog op te leggen en door gemeenten te ontvangen eigen bijdragen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er is sprake van een formeel verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties), wordt wel een verplichting gevormd.

Vanaf 1 januari 2022 kunnen medewerkers (op basis van de cao-gemeenten 2021-2022) bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. De uren die zijn gespaard onder het verlofsparen verjaren

niet. Conform de door de commissie BBV gepubliceerde Nadere toelichting commissie BBV moeten gemeenten een voorziening vormen voor alle categorieën bovenwettelijke verlofuren die in artikel 6.5 van de cao-gemeenten zijn benoemd.

Diverse personele lasten blijven echter ook in 2025 toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals de ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van het door de gemeenteraad op 25 februari 2026 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa.

Algemeen

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen zijn in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV).

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom derden

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kan daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, worden opgenomen; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Materiële activa kleiner dan € 50.000 zijn niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het lopende boekjaar.

Het startmoment van afschrijvingen is vastgelegd in de door de raad vastgestelde verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet vastgesteld in de raad van 25 februari 2026 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2025. De afschrijvingen starten vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereedkomt/verworven wordt.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Zie afschrijvingstermijnen materiële vaste activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5	
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Activa met economisch nut		
Gronden en terreinen		
Bedrijfsgebouwen; ondergrond	Niet	
(Onder)Gronden	Niet	
Woonruimten		
Woonwagenlocaties	Vervallen	
Gebouwen		
Bedrijfsgebouwen	40	
Bedrijfsgebouwen; opstal	30	
Bedrijfsgebouwen; semipermanent	20	
Verbouwing bedrijfsgebouwen, renovatie (mits levensduur verlengend)	10-40	
Parkeren; parkeergarages	50	
Onderwijshuisvesting; gebouwen	40 (annuïtair)	
Onderwijshuisvesting; noodlokalen, niet locatie gebonden	15	
Onderwijshuisvesting; verbouwing, renovatie (mits levensduur verlengend)	10-40 (annuïtair)	
Onderwijshuisvesting; techniek	10	
Onderwijshuisvesting; inrichting en omheining speelplaatsen	20	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken		
Sportterreinen; toplaag kunstgrasvelden	15	
Sportterreinen; fundering kunstgrasvelden	30	
Sportterreinen; natuurgrasvelden	15	
Sportterreinen; lichtmasten	25	
Sportterreinen; verharding	25	
Grond- en bouwwerken	40	
Machines, apparaten en installaties		
Archiefinrichting; paternosterkasten	10	
Archiefinrichting; rolstellingen	10	
Datacommunicatieapparatuur	5	
Kantoorapparatuur; kasregisters	Niet	
Kantoorapparatuur; pc's (cluster aankopen)	5	
Kantoorapparatuur; tablets/devices (cluster aankopen)	3	
Kantoorapparatuur; software algemeen	5	
Koffieautomaten	Niet	
Netwerkapparatuur	5	
Netwerkcomponenten; ICT Heerlen	5	
Beeldschermen	8	
Parkeerapparatuur; betaald parkeerterrein	15	
Reprografie; dtp voorziening	3	
Reprografie; lichtdruk-/kopieermachines/plotters	5	
Reprografie; snij-/bindmachines/afwerkapparatuur	5	
Servers; ICT Heerlen	5	

Software	7
Technische installaties; middel-langlopend	10
Technische installaties; langlopend	20
Telefooncentrale	6
Overige materiële vaste activa	
Onderwijshuisvesting; kantoormeubilair en overige inrichting	Niet
Presentatie; Kasteel Hoenbroek	10
Presentatie; Thermenmuseum	10
Vaste inrichting/stoffering	10
Eerste inrichting (cluster aankopen)	10
Meubilair/inventaris	Niet
Armaturen kantoorverlichting	5
Vervoermiddelen	
Aanhangwagens	Niet
Bestelauto's / kleine vrachtauto's	6
Dienstauto bestuur	4
Electrowagens (begraafplaats)	10
Overige personenauto's	6
Tractoren	10
Activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Riolering; bergbezinkbassins	80
Riolering; renovatie, reparatie, vervanging	60
Begraafplaatsen; grafstenen	30
Begraafplaatsen; hekwerken	20
Begraafplaatsen; plantsoenen	30
Begraafplaatsen; straatmeubilair	15
Begraafplaatsen; wegen/voetpaden	25
Activa met maatschappelijk nut	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Monumenten; niet zijnde panden, bv kapelletjes	30
Openbaar groen	25
Openbare verlichting; armaturen	20
Openbare verlichting; masten	40
Parkeren; open parkeerterrein	25
Speelvoorzieningen; openbaar	10
Verkeersregelinstallaties	16
Wegen, straten, pleinen, trottoirs	25
Wegmeubilair (incl. A.N.W.B.; palen en borden)	15

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is waar nodig rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan in het kader van riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere heffingen alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in deze aparte categorie.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode, geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Conform onze financiële verordening werd deze systematiek ook al voor 2017 toegepast.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is hierop een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: baten en lasten – en het daaruit voortvloeiende resultaat – worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Als er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode ertoe leidt dat in eerdere jaren te veel winst is genomen, dan neemt de gemeente de eerder

te veel genomen winst terug. Subsidiebaten en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen onderdeel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

De verliesvoorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorziening tegen de nominale waarde is gelijk aan het resultaat van de grondexploitatiebegroting op eindwaarde.

Binnen het grondbeleid hebben we in 2018 een stelselwijziging toegepast en financieel verwerkt in de jaarrekening. De stelselwijziging omvat de mogelijkheid om kosten voor openbare ruimte met maatschappelijk nut uit de grondexploitaties te halen en op te nemen als materiële vaste activa. Om vast te stellen of er openbare ruimte uitgenomen kan worden, gelden per grondexploitatie 3 randvoorwaarden:

- aanleg van openbare ruimte met maatschappelijk nut
- het gebruik van maatschappelijk nut is groter dan het plangebied van de grondexploitatie en
- de grondexploitatie is nog actueel

Van alle actieve grondexploitaties voldoen Aldenhofpark, Schinkelkwadrant Zuid en Giesen Bautsch aan alle drie de criteria.

Gereed product

Gerede producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor als voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vooruitbetaling

Vooruitbetaalde bedragen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarbij rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die hiervoor zijn geformuleerd. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag, is het beleid verder uiteengezet.

Indien er sprake is van achterstallig onderhoud moet er direct een voorziening worden gevormd. Het is niet langer toegestaan om bij onvoldoende financiële middelen een termijn van vier jaar te hanteren voor het vormen van de voorziening. De reden hiervoor is het effect op de financiële kengetallen.

In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

Er kan in geen van de voorkomende gevallen sprake zijn van een negatieve voorziening. Een onverwacht bij het opmaken van de jaarrekening gesignaleerde negatieve stand moet via een eenmalige last worden gedekt. Een tijdens het opmaken van de begroting gesignaleerde verwachte negatieve stand moet via het aanpassen van de toekomstige stortingen worden gedekt.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans vindt u hierover meer info.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Kosten onderzoek en ontwikkeling	278	212
Bijdrage aan activa in eigendom derden	23.913	25.088
TOTAAL	24.191	25.301

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2025:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten onderzoek en ontwikkeling	212	120	0	24	30	0	278
Bijdrage aan activa in eigendom derden	25.088	0	0	1.175	0	0	23.913
TOTAAL	25.301	120	0	1.199	30	0	24.191

Bedragen x € 1.000

De belangrijkste in het boekjaar gedane investering staat in onderstaand overzicht vermeld:

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Vorbereidingskrediet onderzoek AVON	140	37	145
TOTAAL	140	37	145

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Investeringen met een economisch nut	319.743	318.336
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden gegeven	63.391	58.679
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	80.129	70.710
In erfpacht uitgegeven gronden	786	786
TOTAAL	464.050	448.512

Bedragen x € 1.000

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Gronden en terreinen	19.568	19.568
Gebouwen	275.581	276.099
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	6.451	7.170
Vervoermiddelen	0	0
Machines, apparaten en installaties	14.574	12.090
Overige materiële vaste activa	3.569	3.409
TOTAAL	319.743	318.336

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut weer:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	19.568	0	0	0	0	0	19.568
Gebouwen	276.099	11.242	0	8.017	3.742	0	275.581
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	7.170	0	0	718	0	0	6.451
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	12.090	3.270	0	786	0	0	14.574
Overige materiële vaste activa	3.409	255	0	95	0	0	3.569
TOTAAL	318.336	14.767	0	9.617	3.742	0	319.743

Bedragen x € 1.000

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit gaat onder andere over bijdrage van het rijk voor aangekochte panden in het kader van VHF, bijdragen van de provincie voor het Romeins museum (€ 900.000) en een bijdrage voor de ISK van € 555.000.

Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2025 niet van toepassing).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Aangekochte panden ihkv VHF	0	2.242	0
Vervangende ISK	2.840	1.949	2.840
Verwerving Promenade I	22.000	1.841	18.613
Romeins Museum	30.570	1.679	3.484
Vervangende unilocatie Helianthus	9.081	1.225	1.225
Herinrichten openbare ruimte Landsfort Herle incl. Renovatie Schelmentoren	2.148	740	1.180
Veiligheidscentrum Heerlen-Noord	2.257	681	912
Vervangende nieuwbouw Mgr. Hanssenschool	15.798	600	600
Voskuilenweg loodsen 400kw batterij	525	534	534
TOTAAL	85.218	11.491	29.388

Bedragen x € 1.000

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	63.391	58.679
TOTAAL	63.391	58.679

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2025
Grond-, weg en waterbouwkundige werken: riool	58.679	7.930	0	955	2.264	0	63.391
TOTAAL	58.679	7.930	0	955	2.264	0	63.391

Bedragen x € 1.000

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit betreft grotendeels bijdrage van burgers € 2.201.000.

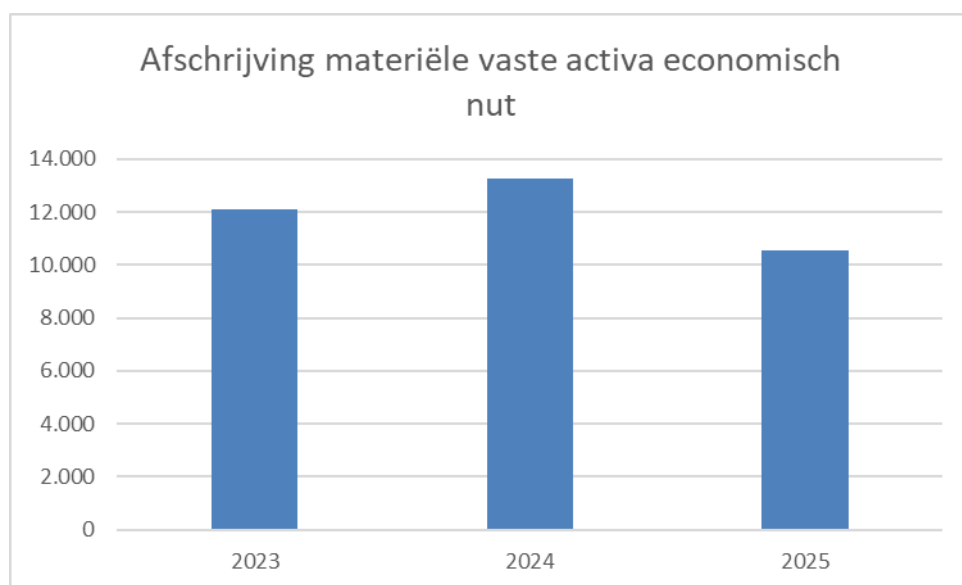
Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2025 niet van toepassing).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Rioleringen	9.098	7.930	5.358

Bedragen x € 1.000

In onderstaande grafiek is het verloop van de totale lasten van afschrijvingen op alle activa met economisch nut van de afgelopen drie jaar opgenomen:

Voor de dekking van de kapitaallasten voortvloeiend uit investeringen zijn in het verleden diverse reserves gevormd. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten.

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld.

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	80.129	70.710
TOTAAL	80.129	70.710

Bedragen x € 1.000

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2025	Balans- verschuiving	Balanswaarde 31-12-2025
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	70.710	14.836	1.278	3.108	2.248	0	78.912	1.217	80.129
TOTAAL	70.710	14.836	1.278	3.108	2.248	0	78.912	1.217	80.129

Bedragen x € 1.000

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit gaat onder andere over een bijdrage van de provincie voor de Parkstad Route (€ 1.122.000) en een bijdrage van de provincie van € 450.000 voor herinrichten Romeins Kwartier fase 2A Raadhuisplein. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2025 niet van toepassing).

De balansverschuiving betreft een stelselwijziging binnen het grondbeleid uit 2018. Deze omvat de mogelijkheid om kosten voor openbare ruimte met maatschappelijk nut uit de grondexploitaties te halen en op te nemen als materiële vaste activa. Dit is in 2025 gebeurd bij Giesen Bautsch.

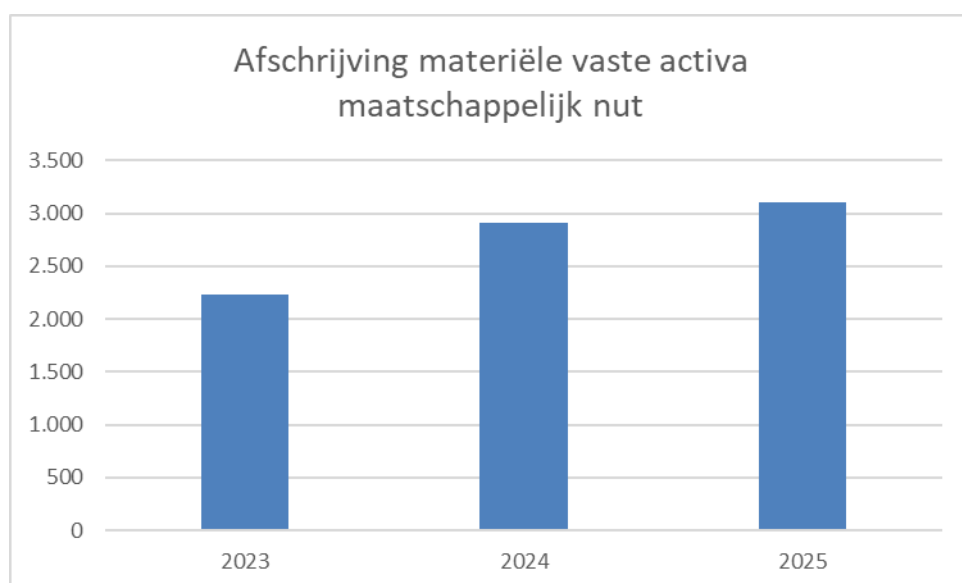
Er is geen wijziging in de afschrijvingssystematiek bij de activa met maatschappelijk nut. Ook vóór 2017 werd al op deze activa afgeschreven zoals de afschrijvingstabel in de financiële verordening aangeeft.

Belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut die gedaan zijn in het boekjaar:

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Buurtvergroeningsplan	4.100	2.856	3.691
Herinrichten Romeins Kwartier fase 2A Raadhuisplein	3.461	2.479	2.203
Parkstad Route / Mijnspoor	10.208	2.089	3.083
Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging	4.696	1.920	2.417
Slakhorst openbare ruimte	4.500	1.886	1.819
Giesen Bautsch openbare ruimte	5.910	1.877	1.877
Achterstand IBOR	2.955	715	931
TOTAAL	35.831	13.824	16.020

Bedragen x € 1.000

In onderstaande grafiek is het verloop van de totale lasten van afschrijvingen op alle activa met maatschappelijk nut van de afgelopen drie jaar opgenomen:

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2025 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

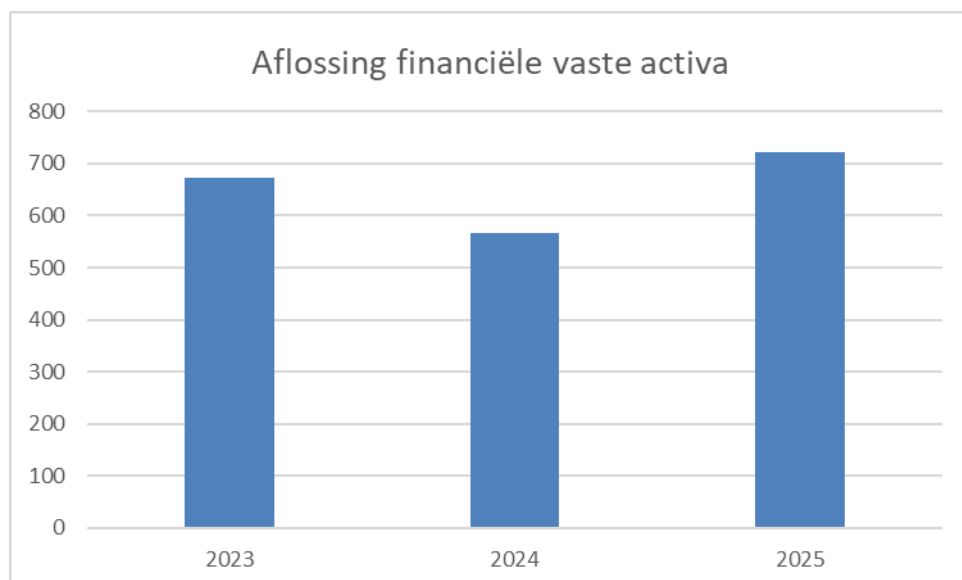
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekkingen aan:									
- deelnemingen	2.090	2.090	0	0	0	0	2.090	0	2.090
- overige verbonden partijen	1	1	0	0	0	0	1	0	1
Leningen aan:									
- deelnemingen	1.443	1.443	0	0	0	0	1.443	0	1.443
- overige verbonden partijen	0	0	9.943	0	0	0	9.943	0	9.943
Overige langlopende geldleningen	28.581	24.125	3.198	0	696	0	31.083	5.274	25.808
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	231	231	41	0	123	0	148	0	148
TOTAAL	32.345	27.890	13.182	0	819	0	44.708	5.274	39.434

Bedragen x € 1.000

Onder de financiële vaste activa hebben wij onder andere de nominale waarde van het aandelenkapitaal in diverse deelnemingen opgenomen. Voor een nadere analyse verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.

Het overzicht laat een voorziening oninbaarheid zien van € 5.274.000 voor rentetoevoeging geldlening Mijnwater. De balanswaarde wordt met dit bedrag verlaagd.

In onderstaande grafiek is het verloop van de aflossingen van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	8.253	10.054
Gereed product en handelsgoederen	1.002	6.577
Totaal	9.256	16.631

Bedragen x € 1.000

Onder gereed product en handelsgoederen is per 1 januari 2025 een bedrag opgenomen van € 6.575.000 betreffende Maanplein 88, dat in 2025 is verkocht en per 31 december 2025 is een bedrag opgenomen van € 999.000 betreffende pand Villa Franca Deken Nicolaistraat 21 dat in 2025 is aangekocht.

Van de bouwgronden in exploitatie (BIE) kan van het verloop in 2025 het volgende overzicht worden weergegeven:

Project	Boekwaarde 31-12-2024	Investeringen	Opbrengsten	Winstneming	Balansmutatie	Boekwaarde 31-12-2025	Verlies- voorziening 31-12-2025	Balanswaarde totaal 31-12-2025	Balanswaarde voorraden 31-12-2025	Balanswaarde voorzieningen 31-12-2025*	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat /nominale waarde
A Bouwgronden in exploitatie (BIE's)													
1.0 Heerlen Stad													
1.1 64 Parc Hoogevelde alg.	-2.036	131	-70	28	0	-1.947	0	-1.947	-1.947		3.150	-1.282	-179
1.2 1679 Schinkelkwadrant Zuid	2.031	89	-1.892	0	600	828	-1.901	-1.073	-1.073	-1.073	1.917	-843	1.901
1.3 2182 Giesen Bautsch	2.059	197	-139	13	-1.217	913	0	913	913		598	-1.641	-143
Subtotaal	2.055	417	-2.101	41	-617	-206	-1.901	-2.107	-1.034	-1.073	5.664	-3.766	1.580
2.0 Hoensbroek													
2.1 1820 Aldenhofpark uitvoering	-1.746	142	0	-42	-31	-1.676	0	-1.676	-1.676		1.674	-234	-786
2.2 2028 In t'Wier	0	234	0	0	0	234	0	234	234		428	-1.234	-572
Subtotaal	-1.746	376	0	-42	-31	-1.442	0	-1.442	-1.442	0	2.102	-1.468	-1.358
3 Bedrijventerrein													
3.1 19 Crama/Huisen/de Vrank algemeen	3.262	52	0	-58	0	3.256	0	3.256	3.256		1.279	-5.100	-2.568
3.2 23 Industrieterr. Emma alg.	4.979	133	0	0	0	5.112	-3.852	1.259	1.259		791	-2.050	3.852
3.3 48 Geleenda/nieuw eyckholt alg.	1.504	23	0	-7	0	1.533	0	1.533	1.533		1.834	-3.525	-480
Subtotaal	9.744	208	0	-51	0	9.301	-3.852	5.448	5.448	0	3.903	-10.675	804
Totaal Bouwgronden in exploitatie	10.054	1.001	-2.101	-52	-648	8.253	-5.754	2.500	3.573	-1.073	11.669	-15.909	1.026

Bedragen x € 1.000

* Omdat de voorziening voor verlieslatende complexen soms groter is dan de boekwaarde van de betreffende exploitaties, is op de onder de voorraden opgenomen boekwaarden van deze grondexploitaties een voorziening (waardecorrectie) verwerkt ter hoogte van de boekwaarde. Het resterende deel van de getroffen voorzieningen is conform BBV verwerkt onder de post voorzieningen.

Het verloop van de verliesvoorziening BIE is als volgt:

Verliesvoorziening BIE	Beginstand 1/1/2025	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Eindstand 31/12/2025
23 Industrieterr. Emma alg.	3.915	0	0	63	3.852
1679 SKZ	1.900	1	0	0	1.901
2182 Giesen Bautsch	1.200	0	1.200	0	0
Verliesvoorziening BIE	7.015	1	1.200	63	5.754

Bedragen x € 1.000

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing en de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2025	Balanswaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	25.249	859	24.389	23.223
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.556	0	13.556	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	4.500	882	3.618	3.316
Overige vorderingen	22.038	1.339	20.699	27.562
Overige uitzettingen	673		673	836
TOTAAL	66.016	3.080	62.936	54.936

Bedragen x € 1.000

De belangrijkste vordering op openbare lichamen is de aangifte in het kader van het Btw-compensatiefonds. De ingediende declaratie voor 2025 is € 21.708.000. In mei/juni wordt dit bedrag geïncasseerd.

Onder rekening-courant zijn de overeenkomsten opgenomen met Beitel-Zuid, Schaesbergerveld B.V., GOB Avantis N.V., de starterslening en Solido.

De overige vorderingen gaan om de reguliere debiteuren, debiteuren belastingen en de debiteuren inzake Participatiewet, BBZ, IOAW en IOAZ. Deze vorderingen zijn op de balans opgenomen minus de noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Schatkistbankieren

Het drempelbedrag bedroeg in 2025 € 10 miljoen (2% van € 500 miljoen plus 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat). Per ultimo 2025 stond er een tegoed van € 13,3 miljoen op de rekening van schatkistbankieren. In 2025 zijn wij gemiddeld elk kwartaal ruim onder dit drempelbedrag gebleven. We voldoen hiermee aan de criteria van de wet- en regelgeving.

In onderstaande tabel is de berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren opgenomen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)				
Verslagjaar				
(1)	Drempelbedrag	10.079		
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3
				Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.699	1.926	1.446
				1.509
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	8.380	8.153	8.633
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag				
Verslagjaar				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	509.241		
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000		
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	9.241		
(1) = (4b)*0,002 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	10.079		
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3
				Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	152.900	175.231	133.049
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.699	1.926	1.446
				1.509

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Kassaldi	59	44
Banksaldi	845	1.299
TOTAAL	904	1.343

Bedragen x € 1.000

De in de balans opgenomen liquide middelen geven de banksaldi weer per 31-12-2025. Naast deze liquide middelen heeft gemeente Heerlen nog een Rekening courant faciliteit van € 15 miljoen en een intraday faciliteit van € 30 miljoen.

EMU-saldo

	Omschrijving	rekening 2025
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	9.852
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	14.428
3	Mutatie voorzieningen	8.800
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.748
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0
Berekend EMU-saldo		5.972

Bedragen x € 1000,-

Het overzicht is opgesteld conform BBV, dat wil zeggen dat bij punt 1 bij een positief exploitatiesaldo een positief bedrag ingevuld wordt en bij een negatief exploitatiesaldo een negatief bedrag. Voor de overige punten geldt dat alle bedragen als een positief bedrag worden ingevuld.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa		
Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	5.627	4.401
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	11.234	15.750
TOTAAL	16.861	20.151

Bedragen x € 1.000

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
<i>Rijk:</i>				
Realisatiestimulans 164 woningen	0	1.148	0	1.148
RVO IW voorschot	0	480	0	480
IW klimaatadaptatie voorschot	0	113	0	113
Totaal Rijk	0	1.741	0	1.741
<i>Overige overheid:</i>				
Bijdrage IBA Schinkelkwadrant-Zuid	1.600	400	0	2.000
Bijdrage IBA t.b.v. vormgeving openbare ruimte centrum	1.472	0	0	1.472
Bijdrage IBA t.b.v. gevelrenovaties	89	63	0	152
Regiodeal Sociaal Veilig	0	127	0	127
Bijdrage IBA t.b.v. Romeins Kwartier	75	0	0	75
Bijdrage Parkstad GiesenBautsch	60	0	0	60
Regiodeal sociaal veilig	643	0	643	0
SPUK bevolkingsdaling	382	0	382	0
Bijdrage provincie Via Belgica	45	0	45	0
Regiodeal CPTED (stichting Veilig Ontwerp en Beheer)	35	0	35	0
Totaal overige overheid	4.401	590	1.105	3.886
TOTAAL	4.401	2.331	1.105	5.627

Bedragen x € 1.000

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Algemene reserve	29.001	23.530
Bestemmingsreserves	30.703	31.029
Gerealiseerde resultaat	9.775	5.205
TOTAAL	69.479	59.764

Bedragen x € 1.000

Het verloop in 2025 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van kapitaallasten	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene reserve	23.530	7.544	4.084	2.011	0	29.001
Bestemmingsres. tbv afdekk. kap.lasten	11.530	1.372	0	0	726	12.176
Overige bestemmingsreserves	19.500	3.507	7.674	3.194	0	18.527
TOTAAL	54.560	12.423	11.758	5.205	726	59.704

Bedragen x € 1.000

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de kapitaallasten staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Algemene reserve € 29.001.000

Reserve	BW 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2025
AR. algemene reserve	23.021	7.544	4.084	2.519	0	29.001
AR. grondbedrijf	509	0	0	-509	0	0
Totaal algemene reserve	23.530	7.544	4.084	2.011	0	29.001

Bedragen x € 1.000

De algemene reserve laat eind 2025 een saldo zien van € 29.001.000. De algemene reserve grondbedrijf, die als doel heeft om winsten toe te voegen en verliezen te onttrekken vanuit projecten die samenhangen met grondexploitaties is op 31 december 2025 € 0. Deze mutatie wordt verder toegelicht in de paragraaf grondbeleid. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre het saldo van de algemene reserve de voor onze gemeente geldende risico's afdekt.

In 2025 werd op basis van raadsbesluiten beschikt over de algemene reserve.

De toevoegingen die hieruit voortvloeiden betroffen:

• Reservering accres mei 15% bij primitieve begroting 2023	€ 4.935.974
• Vrijval reserve risico's grondexploitatie bij rekening 2024	€ 1.295.652
• Vrijval reserve grondbedrijf bij rekening 2024	€ 752.724
• Resultaat rekening 2024	€ 531.935
• Reserve grondbedrijf bij rekening 2024	€ 126.690

De onttrekkingen die hieruit voortvloeiden betroffen:

• Afroep energiematrix jaarrekening 2023 ten behoeve van duurzaamheid	€ 1.050.000
• Afroep tekort rioolbegroting	€ 297.148

• Reserve grondbedrijf rekening 2024	€ 222.587
• Samen maken we de stad	€ 78.545
• Mutatie primitieve begroting 2024	€ 20.000
• Jongeren informatiepunt ENNE	€ 19.268
• Daktuin Parallelweg Q-park	€ 15.640

Bestemmingsreserves € 30.703.000

Reserves ter dekking van kapitaallasten € 12.176.000

Reserve	BW 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2025
BRKap. BreedMaatschVrzMolenb/Broedersch	4.336	65	0	0	175	4.226
BRKap. Fietsenstalling	2.423	36	0	0	116	2.343
BRKap. Sintermeerten college, herwaardering	1.571	24	0	0	206	1.388
BRKap. Openbare ruimte Giesen Bautsch	0	1.200	0	0	0	1.200
BRKap. multifunct Accommodatie Bekkerveld geb.	745	11	0	0	35	721
BRKap. geormerkte MBP reserve inz. Nor	687	10	0	0	45	653
BRKap. geoorm Nieuwb OCC Broekland coll.	572	9	0	0	41	540
BRKap. Juliana college, herwaardering	446	7	0	0	65	388
BRKap. brede school H'hei aanv. krediet	309	4	0	0	18	295
BRKap. geoorm res. Fitness Herlecollege	250	4	0	0	18	236
BRKap. uitbreid ZMOKBuitenh 2extra lokal	190	3	0	0	8	185
Totaal best.res. afdekking kap.lasten	11.530	1.372	0	0	726	12.176

Bedragen x € 1.000

De onder deze noemer opgenomen bestemmingsreserves worden gebruikt als dekking van kapitaallasten die betrekking hebben op diverse investeringen. Volgens de regelgeving van het BBV is het niet toegestaan reserves direct in mindering te brengen op investeringen met economisch nut, zoals bijvoorbeeld gebouwen. Herschikking van deze reserves is toegestaan, maar heeft een directe financiële impact op onze meerjarenbegroting. Immers, als deze reserves anders worden bestemd, zijn er geen middelen meer om de uit investeringen voortvloeiende kapitaallasten te dekken.

Overige bestemmingsreserves € 18.527.000

Reserve	BW 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2025
BRes. risico's grondexploitatie	3.892	47	58	-1.444	0	2.437
BRes. Fonds Economische Structuurversterking	2.012	407	100	0	0	2.318
BRes. ICT Diensten	1.305	1.100	319	47	0	2.133
BRes. Verharding	2.826	0	785	0	0	2.041
BRes. Volkshuisvestingsfonds	1.080	360	0	0	0	1.440
BRes. Sloopfonds	170	1.379	306	0	0	1.243
BRes. onderwijs huisvesting	1.000	100	100	0	0	1.000
BRes. erfpachtscanon recr. gronden	993	0	0	0	0	993
BRes. grondexploitatie	959	0	60	0	0	899
BRes. meubilair thuiswerkplekken	980	0	150	0	0	830
BRes. ISV-middelen	780	0	0	0	0	780
BRes. Werksferen bovengrondse vakschool	679	0	0	0	0	679
BRes. civieltechnische kunstwerken	604	64	0	0	0	668
BRes. Monumentenbeleid	638	0	0	0	0	638
BRes. Maankwartier	438	0	178	0	0	260
BRes. speeltuinvoorzieningen	168	50	90	0	0	129
BRes. scoutingvoorzieningen	39	0	0	0	0	39
BRes. Corona	938	0	938	0	0	0
BRes. nog uit te voeren werkzaamheden	0	0	4.591	4.591	0	0
Totaal bestemmingsreserves	19.500	3.507	7.674	3.194	0	18.527

Bedragen x € 1.000

De overige bestemmingsreserves worden hieronder nader toegelicht. Het verloopoverzicht van de reserves vormt hierbij het uitgangspunt.

- **Reserve risico's grondexploitaties**

Deze reserve wordt gebruikt voor de reservering van de berekende POC-winsten. Voor de berekening wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

- **Reserve fonds economische structuurversterking**

Deze reserve is bedoeld voor een project en/of activiteit dat past binnen de strategische agenda van Heerlen (voor de versnelde realisatie strategische projecten). Burgemeester en wethouders zijn bevoegd tot het beschikbaar stellen van een financiële bijdrage.

De inkomsten van Beitel-Zuid zijn toegevoegd en er zijn in 2025 twee onttrekkingen geweest: € 50.000 aan TCMS en € 50.000 aan Route 443.

- **Reserve ICT-diensten**

Vanuit de bedrijfsvoering ondersteunen we onze dienstverlening richting de inwoner en de interne organisatie. Voor een optimale moderne dienstverlening voeren wij IT-projecten uit, dit betreft enerzijds het vervangen van softwaresystemen en anderzijds het doorvoeren van IT-innovaties. Verschillende IT-projecten lopen over de jaargrens heen vanwege inkoop & aanbesteding, krappe arbeidsmarkt en de mate waarin een leverancier de juiste resources kan leveren. Voor de financiële verwerking is bestemmingsreserve ICT-diensten voorzien. Verschillende IT-projecten lopen over de jaargrens. Conform raadsbesluit worden projectkosten per einde jaar toegevoegd en onttrokken aan de Bestemmingsreserve ICT diensten.

- **Reserve verharding**

De afgelopen jaren werd een voorziening gebruikt om de onderhoudskosten van verharding te egaliseren. Op grond van de nieuwe -door de raad- vastgestelde verhardingsnota, is er sprake van een groei-model met oplopend budget. Een voorziening is op grond van de BBV niet meer toegestaan. Om ervoor te zorgen dat de middelen voor verharding over de jaren beschikbaar blijven is een reserve aangemaakt. De jaarlijkse saldi storten of onttrekken we nu in deze reserve. Voor het jaar 2025 was dat een onttrekking van € 784.968.

- **Reserve volkshuisvestingsfonds**

Deze reserve is in 2022 in het leven geroepen om daarin de cofinancieringsmiddelen van de gemeente Heerlen ten aanzien van de Rijksbijdrage Volkshuisvestingsfonds te storten (jaarlijks € 360.000 tot en met 2031) en bedragen daaruit te onttrekken ten behoeve van de verduurzamingsopgave woningen in Heerlen-Noord.

- **Reserve sloopfonds**

Door maatschappelijke ontwikkelingen, maar ook door de toenemende druk op beschikbare financiële middelen zullen ten aanzien van vastgoed strategische keuzes gemaakt moeten worden. Gemeente Heerlen wil tot een meer efficiënt beheersbare vastgoedportefeuille komen. Hiertoe zal onder meer vastgoed dat geen kerntaak of strategische waarde meer heeft, verkocht moeten worden. Niet alle vastgoed is verkoopbaar. Daarnaast wil de gemeente Heerlen een voorbeeld zijn door eigen vastgoed dat kansarm en kansloos is, te slopen. Om te kunnen slopen en afboeken zijn extra financiële middelen nodig. Hiervoor is een sloopfonds (Sloopfonds Gemeentelijk Vastgoed) opgericht. Dit fonds zal werken als een "Revolving fund" door deze reserve te vullen met vastgoedverkoopopbrengsten die nog niet onderdeel uitmaken van een bestaand financieel kader.

In 2025 zijn er een aantal onttrekkingen geweest (sloop Wingerdweg, sloop Nazarethstraat/Bruinkoolweg, sloop G. Flinckstraat en sloop Schelsberg) voor een totaalbedrag van € 305.802. Tevens is er een dotatie geweest in deze reserve voor € 1.100.000 ten behoeve van de Klomp (besloten bij begroting 2025) en een dotatie van € 278.820 (onttrokken uit incidentele verkopen). Het saldo van de reserve wordt hiermee € 1.243.000.

- **Reserve onderwijshuisvesting**

Deze reserve is bedoeld om de kosten te betalen indien er zich onvoorziene zaken met betrekking tot schoolgebouwen voordoen, die van invloed kunnen zijn op noodzakelijke middelen (o.a. vandalisme, herstellen van constructiefouten, verwijderen asbest, hogere sloopkosten, tijdelijke huisvesting en wetswijzigingen).

Bij de reserve OHV is de jaarlijkse storting van € 100.000 gedaan, maar omdat de reserve vol zit (mag maar maximaal € 1.000.000 inzitten), is deze € 100.000 dus ook weer onttrokken. Hiervan hebben wij in 2025 deels de kosten van de batterij bij de BMV Heerlerbaan betaald.

- **Reserve erfpachtscanon recreatiegronden**

Afdekking van de boekwaarde bij overdracht van gronden van de gemeente aan de Vereniging Natuurmonumenten. Toevoeging vindt plaats door sparen vanuit de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats bij overdracht gronden en afboeking boekwaarde gronden. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

- **Reserve grondexploitatie**

Doel van de reserve betreft het vastleggen van claims ten aanzien van Grondexploitaties. Door de BBV-wijziging zijn in deze reserve de overige projecten opgenomen, die voorheen als grondexploitatie werden verantwoord. Dit zijn weliswaar geen grondexploitaties, maar lopende projecten waaraan middelen zijn toegewezen. De administratieve afwikkeling van deze limitatieve projecten verloopt via deze reserve. Zodra de projecten gereed zijn, komt deze reserve te vervallen. Voor Tuindorp hebben we voor de realisatie van bedrijventerrein Emma een separaat budget herhuisvesting bewoners Tuindorp. In 2025 zijn de tweekappers die onbewoond zijn gesloopt. Er is met elke resterende bewoner een afspraak gemaakt om uiteindelijk de woningen aan de Christiaan de Wetstraat te verlaten. Iertoe hebben we het budget geactualiseerd. Voor Litscherveld krijgen we ontvangsten voor verkoop van grondstroken.

- **Reserve meubilair thuiswerkplekken**

In de Novembernota 2024 is besloten om de bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten meubilair thuiswerkplekken te gebruiken als bestemmingsreserve ter dekking van incidentele exploitatielasten voor thuiswerkvergoedingen (2024 t/m 2027).

In 2025 is aan deze reserve € 150.000 onttrokken ter dekking van een niet gerealiseerde bezuiniging.

- **Reserve ISV-middelen**

Vanuit Groot Stedenbeleid zijn in de jaren 2006-2012 middelen voor stedelijke vernieuwing (ISV I, II en III) toegekend. De laatste periode ISV III is in 2021 afgerekend met het Rijk. Omdat deze afrekening heeft plaatsgevonden is er geen sprake meer van terugbetaalverplichting en derhalve zijn deze middelen vrij besteedbaar (hiermee is het geen voorziening meer). De gemeente heeft ervoor gekozen om de besteding van deze middelen in de geest van de wetgeving te besteden, hiertoe zijn voor bodem en geluid bestedingsplannen gemaakt, die zijn nu in uitvoering. Om de gelden in te kunnen zetten voor deze plannen zijn ze in deze reserve gestort. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

- **Reserve werksferen bovengrondse vakschool**

Deze reserve is bedoeld voor de financiering van de subsidie aan WerkvoorHeerlen voor de realisatie van werksferen. De eerste werksferen worden gerealiseerd vanaf de start van de Bovengrondse Vakschool. Bij de realisatie wordt wel meebewogen met het ritme van de betrokken werkgevers. Zij spelen een belangrijke rol in de vakinhoudelijke context die via een werksfeer wordt gecreëerd. Het is belangrijk om de mogelijkheid te hebben om op kansen te kunnen inspelen en het ontwikkeltempo eventueel te versnellen.

- **Reserve civieltechnische kunstwerken**

De afgelopen jaren werd een voorziening gebruikt om de onderhoudskosten van civieltechnische kunstwerken te egaliseren. Op grond van de nieuwe -door de raad- vastgestelde verhardingsnota, is er sprake van een groeimodel met oplopend budget. Een voorziening is op grond van de BBV niet meer toegestaan. Om ervoor te zorgen dat de middelen voor civieltechnische kunstwerken over de jaren beschikbaar blijven is een reserve aangemaakt. De jaarlijkse saldi storten we nu in deze reserve. Voor het jaar 2025 was dat een bedrag van € 63.905.

- **Reserve monumentenbeleid**

Deze reserve is bedoeld om middelen in te zetten wanneer bij een subsidie van andere overheden, zoals de provincie of overheden op Europees niveau (EFRO), cofinanciering vereist is. Daarnaast is de reserve bedoeld voor voorfinanciering van plotselinge calamiteiten aan rijksbeschermd monumenten en voor de realisering en uitwerking van het gemeentelijk monumenten- en archeologiebeleid.

- **Reserve Maankwartier**

Deze reserve is bedoeld voor 'nog uit te voeren werkzaamheden' binnen het project Maankwartier, die als raming binnen de kaders van de vastgestelde grondexploitatie waren opgenomen. De bedragen betreffen verschillende posten die we nog aan verschillende partijen moeten gaan betalen.

- **Reserve speeltuinvoorzieningen**

Deze reserve is bedoeld voor de noodzakelijke vervanging van ondeugdelijke en/ of afgekeurde speeltoestellen in speeltuinen en de kosten van nieuwe speeltoestellen en het nemen van veiligheidsmaatregelen. Daarnaast de uit de besluiten voortkomende verplichtingen in het kader van subsidieverstrekking aan speeltuinorganisaties die in het boekjaar (nog) niet of niet volledig werden betaald af te wikkelen in het daaropvolgende boekjaar.

- **Reserve scoutingvoorzieningen**

Deze reserve heeft tot doel de onregelmatige kosten van onderhoud scoutingaccommodaties op te vangen. Er heeft de voorbije jaren een herstructurering ten aanzien van scoutingaccommodaties plaatsgevonden in de lijn van Integraal Maatschappelijk Accommodatiebeleid Heerlen (IMAH). De bedoeling was hierbij het aantal accommodaties te verminderen. Scoutingorganisaties zijn gezamenlijk gebruik moeten gaan maken van een accommodatie en zijn gaan samenwerken of fuseren.

- **Reserve corona**

De bestemmingsreserve corona was in het leven geroepen om de continuïteit van coronagerelateerde werkzaamheden te waarborgen. Het restant van de coronareserve is tijdens de bezuinigingen van de begroting 2025 ingezet als bezuinigingspost waardoor deze reserve in 2025 is vervallen.

- **Reserve nog uit te voeren werkzaamheden**

De bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden is in het leven geroepen om de continuïteit van projecten, waarvan de lasten in enig jaar in de begroting zijn opgenomen, te waarborgen. Hiertoe kunnen budgetten worden overgeheveld in deze reserve ter dekking van lasten in jaar T+1 van projecten waarbij het budget (deels) in het jaar T ter beschikking is gesteld.

In 2025 vonden de volgende toevoegingen plaats:

-Raadsbesluit jaarrekening 2024 totaal € 4.590.865:

Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	Bedrag
a. Jaar van het erfgoed	€ 548.282
b. Aankomende en bijkomende kosten beschermd wonen	€ 1.584.000
c. Experiment coffeeshop	€ 83.750
d. RES (Regionale Energie Strategie ZL)	€ 1.000.000
e. Toekomstbestendig maken energiebeleid	€ 370.500
f. Natuur bij energieprojecten	€ 462.333
g. Versterken arbeidsmarktregio	€ 492.000
h. Nationaal programma leefbaarheid en veiligheid Heerlen	€ 50.000
TOTAAL	€ 4.590.865

De onttrekkingen 2025 betreffen alle middelen die middels het raadsbesluit van de jaarrekening 2024 waren toegevoegd.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2025 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
Voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1a en 1b)	5.809	6.857	0	900	11.767
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1c)	7.393,17	2.724,15	0,00	1.682,82	8.435
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1d)	0	2.201	0	2.201	0
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)	6.366	3.382	0	1.402	8.346
TOTAAL	19.568	15.165	0	6.185	28.547

Bedragen x € 1.000

In de kolom 'Vrijval' zijn de bedragen opgenomen die ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's € 11.767.000

	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
RVrz. pensioenen wethouders	2.333	3.508	0	73	5.768
VVRz. Verlofsparen	1.587	620	0	0	2.207
VVRz. onderwijshuisvesting	0	1.358	0	1	1.357
VVRz. Vaststellingsovereenkomsten	1.657	298	0	825	1.130
VVRz. Grex	0	1.073	0	0	1.073
RVrz. Schaesbergerveld BV	126	0	0	0	126
VVRz. Maankwartier	106	0	0	0	106
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.809	6.857	0	900	11.767

Bedragen x € 1.000

In de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn verplichtingen opgenomen die in 2025 of eerder zijn ontstaan. Alhoewel sprake is van een verplichting, is de hoogte niet absoluut vast te stellen. Het gaat dan ook veelal om schattingen.

De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's worden hieronder toegelicht:

• Pensioenen wethouders

Ten gevolge van wettelijke verplichtingen dienen gemeenten een voorziening te hebben voor de pensioenen van wethouders. Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel (Wtp) en wordt het overgedragen aan het ABP. Op basis van een onderzoek is berekend dat de benodigde overdrachtswaarde hoger is dan de beschikbare voorziening. Daarom wordt de voorziening gelijkgesteld aan de prognose op basis van het uitgevoerde onderzoek.

Per saldo is de pensioenvoorziening voor wethouders fors verhoogd.

• Verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie uren verjaren niet. Deze verlofuren kunnen bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Doordat meer medewerkers uren sparen voor verlof via deze regeling is de voorziening wederom verhoogd.

- **Onderwijshuisvesting**

Dekking van toegezegde maar nog niet betaalde middelen van de diverse programma's betreffende onderwijsgebouwen van de verschillende jaren.

De IHP-exploitatiegelden (o.a. sloop en tijdelijke huisvesting) zijn in overleg ondergebracht in een voorziening en vanaf de zomernota 2026 worden de facturen hieruit betaald. In 2025 zijn alleen beperkte kosten gemaakt voor tijdelijke huisvesting (Helianthus, Egstraat); overige uitgaven zijn vertraagd.

- **Vaststellingsovereenkomsten**

Deze voorziening is bestemd om aangegane verplichtingen, middels vaststellingsovereenkomsten (VSO) met medewerkers die de organisatie hebben verlaten, te kunnen dekken. De maximale omvang is het bedrag dat nodig is om alle gemaakte afspraken met diverse medewerkers na te komen. In 2025 zijn kosten gemaakt voor medewerkers die de organisatie hebben verlaten, deze zijn geboekt ten laste van de voorziening. Ook zijn er nieuwe vaststellingsovereenkomsten afgesloten, deze toekomstige verplichtingen zijn geboekt ten gunste van de voorziening. Per saldo is de voorziening voor vaststellingsovereenkomsten verlaagd.

- **Schaesbergerveld BV**

Deze voorziening is bedoeld voor afdekking van het verlies van fase 1 tot en met 3 van het project Parkheuvel.

- **Maankwartier**

Deze voorziening is bedoeld voor 'nog uit te voeren werkzaamheden' binnen het project Maankwartier, die als raming binnen de kaders van de vastgestelde grondexploitatie waren opgenomen. De bedragen hebben betrekking op verschillende posten die we nog aan verschillende partijen moeten gaan betalen.

Voorzieningen ter egalisering van kosten € 8.435.000

	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
EVrz. cluster cultuur	3.254	1.022	0	718	3.558
EVrz. cluster overige gebouwen (met MOP)	1.731	666	0	395	2.002
EVrz. cluster sportgebouwen	1.368	428	0	408	1.388
EVrz. cluster BMV's	860	537	0	132	1.266
EVrz. Maankwartier onderhoud roltrappen	80	65	0	13	132
EVrz. Parkeergarage Heerlerheide	100	6	0	17	89
Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	7.393	2.724	0	1.683	8.435

Bedragen x € 1.000

Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud.

De voorzieningen worden hieronder toegelicht:

- **Cluster cultuur**

Deze voorziening wordt gebruikt voor het groot onderhoud van gebouwen van het cluster cultuur. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2025 is in totaal € 1.021.797 toegevoegd op grond van meerjarige onderhoudsplannen. De aanwendingen bedroegen € 718.003.

- **Cluster overige gebouwen (met MOP)**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster gebouwen met MOP te betalen. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2025 is in totaal € 666.194 toegevoegd op grond van meerjarige onderhoudsplannen. De aanwendingen bedroegen € 394.930.

- **Cluster sportgebouwen**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster sportgebouwen te betalen. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen

van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2025 is in totaal € 428.368 toegevoegd op grond van meerjarige onderhoudsplannen. De aanwendungen bedroegen € 408.367.

- **Cluster BMV's**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster BMV's te betalen. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2025 is in totaal € 537.953 toegevoegd op grond van meerjarige onderhoudsplannen. De aanwendungen bedroegen € 131.872.

- **Maankwartier onderhoud roltrappen**

Voor de egalisatie van onderhoudskosten aan de roltrappen van het Maankwartier is een onderhoudsvoorziening gevormd. In 2025 is € 64.847 toegevoegd, er heeft een aanwending plaatsgevonden van € 12.833.

- **Parkeergarage Heerlerheide parkeren**

Deze voorziening wordt gebruikt voor het afdekken van kosten van onderhoud van de parkeergarage Heerlerheide. Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2025 is € 5.668 toegevoegd op grond van een meerjarig onderhoudsplan. De aanwendungen bedroegen € 16.819.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven als bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d € 0

	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
Vrz. art.44 lid 1d BBV spaarvoorz. riool	0	2.201	0	2.201	0
Totaal	0	2.201	0	2.201	0

Bedragen x € 1.000

- **Spaarvoorziening riool**

De voorziening heeft als doel spaarbedragen uit het riooltarief in te zetten voor (vervangings) investeringen. De voorziening is gebaseerd op het 'Gemeentelijk Watertakenplan (2020-2024)'. De voorziening wordt om de 5 jaar opnieuw onderbouwd aan de hand van een nieuw op te stellen Watertakenplan. Bij de raadsbehandeling van 18 december 2024 is besloten het watertakenplan 2020-2024 langer aan te houden, namelijk tot en met 31 december 2026.

In 2025 is € 2.200.781 toegevoegd. De aanwending bedroeg € 2.200.781.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is € 8.346.000

	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
VrzMD riool	4.206	944	0	659	4.490
VrzMD voortijdig schoolverlaten	587	1.114	0	139	1.562
VrzMD afval	1.400	542	0	439	1.502
VrzMD SGIV	125	541	0	0	666
VrzMD Wonen zorg en Welzijn Parkstad	0	70	0	0	70
VrzMD Promotiefonds markten	27	12	0	3	36
VrzMD legaat culturele activiteiten	20	0	0	0	20
VrzMD onderhoud nieuw stadskantoor	1	160	0	161	0
Totaal voorzieningen middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	6.366	3.382	0	1.402	8.346

Bedragen x € 1.000

De voorzieningen worden hieronder nader toegelicht:

- **Riool**

In geval van nog niet uitgevoerd werk bij vervangingsinvesteringen (waar niet voor wordt gespaard) of uitbreidingsinvesteringen (voor zover niet gedekt door een bijdrage uit de grondexploitatie) wordt de onderbesteding op kapitaallasten toegevoegd aan voorziening artikel 44, lid 2 BBV. Onttrekkingen

vinden rechtstreeks plaats uit de voorziening en worden in mindering gebracht op het rioolactief van betreffende jaar.

In 2025 is € 943.550 toegevoegd. De aanwending bedroeg € 658.915.

- **Voortijdig schoolverlaten (VSV)**

Het gaat om een bijdrage van de Parkstadgemeenten voor dekking op de tekorten VSV.

In geval van onderuitputting/exploitatatieoverschot op deze bijdragen, worden ze toegevoegd aan de voorziening VSV met als doel om eventuele toekomstige exploitatietekorten aan te vullen. Dit staat in de bestuursovereenkomst van bureau Voortijdig Schoolverlaten, artikel 5 lid 4. De restant gelden van Bureau BRD en de restant gelden van het regionaal programma voortijdig schoolverlaten zijn toegevoegd, waarbij de restant gelden van het regionale programma Voortijd schoolverlaten in 2026 besteed moeten worden.

- **Afval**

Voorziening voor het saldo van baten en lasten van de afvalstoffenheffing.

In 2025 is € 541.665 toegevoegd. De aanwendingen bedroegen € 439.052.

- **SGIV**

In de jaarrekening 2024 is de voorziening middelen derden voor SGIV gevormd. Dit betreft regiogeld: bijdragen van deelnemende gemeenten, Regionale Uitvoeringsdiensten en Veiligheidsregio's als gevolg van een wettelijke taak.

- **Wonen zorg en Welzijn Parkstad**

In de jaarrekening 2025 wordt de voorziening middelen derden voor Wonen zorg en welzijn Parkstad gevormd. Deze middelen zijn ten behoeve van de uitwerking van de door alle Parkstadraden vastgestelde Toekomstvisie wonen, welzijn en zorg Parkstad in de vorm van een uitvoeringsagenda. De middelen zijn bij elkaar gebracht door de bij deze toekomstvisie en uitvoeringsagenda aangehaakte partijen: de gemeenten binnen Parkstad, de corporaties en de zorg- en welzijnspartijen.

In 2025 is hier € 69.550 toegevoegd.

- **Promotiefonds markten**

In samenwerking met de marktadviescommissie is een promotiefonds markten ingesteld. In de verordening marktgelden is een bijdrage voor dit promotiefonds opgenomen. In overleg met de (sub) marktcommissie voor reclame- en promotieactiviteiten, worden vanuit de bijdragen diensten verleend door de gemeente.

Toevoeging vindt plaats op basis van bijdragen vastgesteld in de verordening marktgelden. Onttrekkingen vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats. In 2025 is € 11.500 toegevoegd. De aanwending bedroeg € 3.237.

- **Legaat culturele activiteiten**

Dit bedrag is vanuit een nalatenschap ontvangen; in overleg met de executeur-testamentair kunnen voorstellen ter besteding op het culturele vlak worden gedaan.

- **Onderhoud nieuw stadskantoor**

Voor de egalisatie van de onderhoudskosten aan het nieuwe stadskantoor is een onderhoudsvoorziening gevormd. In 2025 is hier € 160.308 aan toegevoegd en € 161.377 aangewend.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	271.917	289.958
- buitenlandse instellingen	19.375	20.000
TOTAAL	291.292	309.958

Bedragen x € 1.000

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2025:

Omschrijving	31-12-2024	Vermeer- deringen	Aflossingen	31-12-2025
Onderhandse leningen	309.958	0	18.667	291.292
TOTAAL	309.958	0	18.667	291.292

Bedragen x € 1.000

De totale rentelast voor het jaar 2025 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 4.517.000.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	69.292	42.168
Overlopende passiva	154.340	156.499
TOTAAL	223.632	198.667

Bedragen x € 1.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Overige kasgeldleningen	25.000	10.000
Overige schulden	44.292	32.168
TOTAAL	69.292	42.168

Bedragen x € 1.000

De afgesloten kasgeldleningen hebben betrekking op de gemeentelijke financiering waarvan de toelichting is opgenomen in de paragraaf financiering.

De overige schulden betreffen onder andere crediteuren (€ 28.323.000), loonheffing december € 5.667.000 en afdracht pensioenen € 1.199.000.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva		
Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	20.112	25.454
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	133.843	130.447
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	386	598
TOTAAL	154.340	156.499

Bedragen x € 1.000

In de balans zijn voorschotbedragen opgenomen die wij van EU, rijk en provincie hebben ontvangen. Deze voorschotbedragen zijn voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, om lasten van volgende begrotingsjaren te dekken. Wij specificeren ze als volgt:

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2025
VOB EU				
Pulse Twin	0	2.499	58	2.441
Citiness	0	61	4	57
Subsidie Centrum	45	0	0	45
Imperfectcity	36	0	8	28
(W)E.SERVICES.HEERLEN	59	0	59	0
Totaal VOB EU	140	2.560	130	2.570
VOB Rijk				
SiSa J109: Volkshuisvestingsfonds 2.0	27.629	0	3.087	24.542
SiSa J109: Volkshuisvestingsfonds 3.0	16.838	0	0	16.838
SiSa J94: SPUK Lokale Aanpak Isolatie (LAI)	9.340	4.036	808	12.568
Sociale Zaken ESF-subsidie	12.769	3.107	4.239	11.637
SiSa J109: Volkshuisvestingsfonds 4.0	11.205	0	0	11.205
SiSa J47: Volkshuisvestingsfonds	7.439	0	49	7.390
SiSa J9: Woningbouwimpuls Centrum	6.448	0	669	5.779
SiSa E104: SPUK Woning Infra Heerlen Centrum	5.287	0	0	5.287
SiSa J100: SPUK Kansrijke wijk Heerlen-Noord	7.130	5.906	8.673	4.364
SiSa K28: Klimaat en Energiebeleid	2.576	3.465	1.724	4.317
SiSa E3: Sanering Verkeerslawaaï	2.195	1.504	0	3.699
SiSa J55: Aanpak energiearmoede	3.219	0	633	2.586
SiSa G10: Spuk Inburgering	2.256	1.764	1.877	2.142
Regiodeal subs. Tbv projecten centrum	1.527	2.256	1.727	2.056
SiSa A17: SPUK Preventie met gezag	2.013	1.913	2.215	1.712
SiSa D8/D9: OAB	852	5.905	5.447	1.310
Dumava-subsidie Romeins museum	1.086	0	0	1.086
Dumava subsidie Royal	0	1.050	0	1.050
SiSa J95: SPUK Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	1.023	347	695	675
SiSa E120: Veiligheidsregio 2025-2030	0	605		605
SiSa G4: Tozo terugbetalingsverplichting Rijk i.r.t. debiteuren	782	0	217	565
SiSa F20: Impulsaanpak winkelgebieden centrum	391	230	93	528
SiSa J18: SPUK NPLW Z-Limburg 2026	0	444		444
SiSa E44: Deltaplan Ruimtelijke adaptatie Centrum	745	0	321	424
SiSa E97: Tijdelijke regeling SPUK Bodem 2023	428	0	80	348
SiSa H4: Sport	0	593	330	263
SiSa H30: SPUK GALA 2023	2	1.477	1.271	208
SiSa B2: Kinderopvangtoeslag affaire	188	300	285	203
SiSa M16: Bekostigingsregeling Oekraïne	1.195	3.365	4.402	158

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2025
SiSa J32: SUVIS	150	0	0	150
SiSa E103B: Tijd stim.reg. Mobiliteit 2023-2027	0	150		150
Rijks gelden RAK (Regionale Aanpak Kindermishandeling) & Proeftuin rijk - Dans Right Now! SCRZ	191	0	57	134
Taaleis	131	0	0	131
SiSa G13: Onderwijsroute	83	0	0	83
SiSa H1: Heroïne	0	74	0	74
SiSa E11B: NSL1 t/m 3 SISA tussen medeoverheden	46	879	890	34
SiSa D10: Volwasseneducatie	38	0	15	23
SiSa C79: Bevolkingsdaling	420	3.488	3.908	0
SiSa D14: Inhalen onderwijsachterstanden Covid	478	0	478	0
SiSa J31: SU Huisv. Kwetsbare Groepen 2020/22	324	0	324	0
SiSa E84: Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	288	0	288	0
SiSa J41B: Woningbouw Heerlen	199	0	199	0
SiSa D12: Regionale meld- en coördinatiefunctie	82	0	82	0
SiSa H35B: SPUK IZA-doelen 2023-2026	0	1.265	1.265	0
SiSa C92: SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	0	548	548	0
SiSa A20B: SPUK versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	0	90	90	0
Totaal VOB Rijk	126.994	44.790	47.015	124.770
VOB overige overheid				
Regio Deal PL III	0	1.351	0	1.351
Provinciale subsidie Bidboek	1.196	0	67	1.129
SiSa J96B: RDPLII Aanpak Jeugdcriminaliteit	0	944	288	656
SiSa J96B: Ontwikkeling Reg. werkhubs Parkst.	0	810	223	587
Woonopgaves Heerlen-Noord	414	0	0	414
Herstruct Slakhorst Kwalit Limb Centra	400	0	0	400
SiSa J96B: Kansrijke Start Parkstad 2024-2026	481	85	124	442
SiSa J96B: Regiodeal Circulair AmbachtsCentr	0	321	0	321
SiSa J96B: Instroom model mentale gezondheidszorg	0	266	0	266
Moeders met Dromen	0	257	0	257
Zon op grote daken	189	0	0	189
SiSa J96B: TaalrijkeStartonderd.v.KansrijkeStartPS	0	167	78	88
Verduurz woningen Vrieheide-De Stack	90	0	0	90
Samenwerking jeugd Parkstad	87	0	0	87
Proeftuin bijdragen provincie Limburg - Dans Right Now!	56	0	0	56
SiSa: H40B: Specifieke uitkering IZA transformatiemiddelen	0	86	0	86
Cube Block Home (Circ- en Modul woningb)	0	47	0	47
Proeftuin bijdragen gemeenten - Dans Right Now!	38	0	0	38
SiSa J55: Aanpak energiearmoede	11	0	0	11
Subsidie Gedenkbomen	9	0	0	9
Fietsverb. Heuvellnd-Parkst	58	0	56	2
Versterk.aanpakKansrijke Start Parkstad	1	0	0	1
Regionale werkbedrijf (RWB)	307	0	307	0
Prov. Subs. Regionale aanpak kindermishandeling	-24	0	0	-24
Totaal overige overheid	3.313	4.333	1.144	6.502
TOTAAL	130.447	51.683	48.289	133.843

Bedragen x € 1.000

De nog te betalen bedragen hebben voornamelijk betrekking op nog te betalen uitkeringen over december (€ 4.662.000), de nog te betalen loonheffing over uitkeringen (€ 3.066.000), nog te betalen jeugd jaarafsluiting (€ 5.383.000), en de overlopende rente op langlopende leningen (€ 1.615.000).

Waarborgen en garanties

Het bedrag dat in de balans is opgenomen voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke personen en rechtspersonen kan naar de aard van de geldlening als volgt gespecificeerd worden:

Lening-nummer	Oorspronkelijke Hoofdsom	geldnemer	Instrument	Einde looptijd	Rente	Restant Hoofdsom 1-1-2025	Som stortingen in periode	Som Aflossingen in periode	Som rente in periode	Restant Hoofdsom 31-12-2025
SCNOR001	182	DE NOR	GG-SCW	2029	5,9000%	42	0	8	2	33
ZSXON001	318	XONAR	GG-ZRG	2029	5,7000%	37	0	7	2	29
ZSXON002	56	XONAR	GG-ZRG	2031	6,3500%	9	0	1	1	8
Subtotaal	555	GARANTSTELLINGEN				88	0	17	5	71
Woning Corporaties										
	15.927	Stichting Weller Wonen				0	0	0	0	0
	5.005	Stichting Wonen Zuid				1.447	0	242	0	1.205
	3.388	Wonen Limburg				1.905	0	114	0	1.791
Subtotaal	24.320	GEWAARBORGDE LENINGEN				3.352	0	356	0	2.996
Totaal	24.875					3.440	0	373	5	3.067

Bedragen x € 1.000

Overzicht restant hoofdsommen gemeentegaranties jaarrekening 2025		
Geldgever	Aantal	Restant schuld
ABP Hypotheken (via Obvion)	1	1
Bouwfonds Limburgse Gemeenten	1	1
TOTALEN	2	2

Bedragen x € 1.000

Langlopende financiële verplichtingen

De belangrijkste niet uit de balans blijken de financiële verplichtingen zijn onderstaand opgenomen. De verplichtingen zoals hier opgenomen betreffen verplichtingen die in 2026 of later tot een prestatie komen. De ondergrens die is genomen betreft € 250.000.

Verplichting	Leverancier	Bedrag (excl.btw)	Jaarbasis (JB) / Totale Contract-waarde (TC)
Bijdrage GR WOZL 2026	Werkvoorzieningschap OZL	25.290	JB
Aannemingsovereenkomst Romeins Museum	LAUDY Bouw & Ontwikkeling BV	23.160	TC
Trajectfinanciering en HHT 2026	MeanderGroep Zuid-Limburg	15.600	JB
Voorschot Jeugdzorg jan tm jun 2026	Gemeente Maastricht (Stadhuys)	14.320	JB
Aanneemsom Groot Asfaltonderh. 2025-2030	Besix Infra Nederland B.V.	12.000	TC
Basispakket 2026	Reinigingsdiensten Rd4	11.130	JB
Bijdrage regulier, FLO en GHOR 2026	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	8.630	JB
Herinrichting wijk Slakhorst	Fa. Gebr. Van der Lee	7.380	JB
Bovengrondse Vakschool	Bam Bouw en Techniek Maastricht	4.700	TC
Leerlingenvervoer 2026	Taxibedrijf van Meurs Maastricht B.V.	3.800	JB
Bijdrage programma JGZ 2026	GGD Zuid Limburg	3.420	JB
Aanneemsom Herinrichting Benzenrade	BLM Wegenbouw BV	3.210	JB
Uitvoering werk Promenade II	Heijmans Infra B.V.	3.030	JB
Aannemingsovereenkomst Raadhuisplein	BLM Wegenbouw BV	3.000	JB
Doelgroepenvervoer 2026	Omnibuzz	2.800	JB
Volwassenenonderwijs 2026	VISTA college	2.700	JB
Bijdrage GR WSP 2026	GR WSP Parkstad	2.620	TC
Lokale Aanpak Isolatie tranche 2 + 3	WoonWijzerWinkel Zuid Limburg B.V.	2.360	JB
Vooropdracht Romeins Museum	LAUDY Bouw & Ontwikkeling BV	1.940	JB
Huur Huize de Berg juli 2025 t/m mei 2026	Lena Savelbergh B.V.	1.900	JB
Hulp in het huishouden, trajectfinanciering	Zesta WMO Parkstad B.V.	1.740	JB
GGD programma algemeen 2026	GGD Zuid Limburg	1.730	JB
Bijdrage GR WSP 2026	GR WSP Parkstad	1.600	JB
Bijdrage het Gegevenshuis 2026	Het Gegevenshuis	1.570	JB
Aannemingsovereenkomst Veiligheidscentrum	LAUDY Bouw & Ontwikkeling BV	1.500	JB
Aanneemsom Heuvelweg reconstructie	Den Ouden Infra B.V.	1.370	JB
RD4 veegbestek 2026	Reinigingsdiensten Rd4	1.290	JB
Bijdrage veilig thuis 2026 GGD	GGD Zuid Limburg	1.280	JB
Compensatie medewerkers ontwikkelbedrijf	GR WSP Parkstad	1.230	JB
Beheer en expl. 2026 Sportfondsenbad	Sportfondsen Heerlen B.V.	1.070	TC
Voskuilweg gemeente lager Heerlen	Laumen Project Support B.V.	1.050	JB
Bestek Heerlen Noord	Stg. WerkvoorHeerlen	980	JB
Werkprogramma 2026 omgevingsdienst	Omgevingsdienst Zuid-Limburg	880	JB
Bijdrage 2026 HCL	Regionaal Historisch Centrum Limburg	830	JB
Bijdrage GR WOZL 2026	Werkvoorzieningschap OZL	830	JB
Maaien gazons Heerlen Zuid 2024	Krinkels BV	820	JB
Leerroutes inburgering VISTA 2026	VISTA college	800	JB
Regulier onderhoud	Krinkels BV	790	JB
Energieopslagsysteem BMV Heerterbaan	Fudura B.V.	780	JB
Groenonderhoud deelopdracht	Krinkels BV	750	JB
Blokaanpak 3 blokken VHF Vrieheide	Dakdekkersbedrijf Peter Ummels BV	750	JB
Leasevoertuigen 2026	Multilease	720	JB
Bijdrage GR WOZL 2025	Werkvoorzieningschap OZL	720	JB
Voorschot PGB WMO BG 2026	SVB Servicecentrum PGB (Dienstverlening)	720	JB
Rd4 onkruidbestrijding verhardingen 2026	Reinigingsdiensten Rd4	700	JB
Bijdrage GR WOZL 2023	Werkvoorzieningschap OZL	700	JB
Subsidiebudget voucher LAI deel 3	WoonWijzerWinkel Zuid Limburg B.V.	700	JB
RD4 NCOB 2025	Reinigingsdiensten Rd4	690	JB
Aanneemsom Euregioweg viaduct	Wegenbouw van de Kreeke BV	690	JB
Lokale aanpak Isolatie tranche 1	WoonWijzerWinkel Zuid Limburg B.V.	660	JB

Verplichting	Leverancier	Bedrag (excl.btw)	Jaarbasis (JB) / Totale Contract-waarde (TC)
Aannemingsovereenkomst verduurzaming	LAUDY Bouw & Ontwikkeling BV	650	JB
Inhuur HG 2026	Maandag Managed Services B.V.	650	JB
Kredietbank Limburg	Kredietbank Limburg	650	JB
Jeugdfonds Sport en Cultuur bijdr 2026	Stichting Jeugdfonds Sport Limburg	650	JB
Subsidie gr WOZL 2026	Werkvoorzieningschap OZL	640	JB
Preventie met Gezag 2026	Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad	630	JB
Maaien gazons Heerlen Noord 2025	Henssen BV	630	JB
Maatwerk 15-04-25 t/m 15-04-26	Hai-5 B.V.	620	JB
Inwonersbijdrage 2026	Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad	620	JB
Budgetbeheer t.b.v. Gem Heerlen	Verder Financiële Zorgverlening B.V.	600	JB
LAI-EnergieArmoede Subsidiebudget	WoonWijzerWinkel Zuid Limburg B.V.	600	JB
Deelopdr.Mariarade-Noord Rig.Vergroening	BMM Groen BV	560	JB
Voorschot PGB Jeugd 2026	SVB Servicecentrum PGB (Dienstverlening)	560	JB
Centrum bijdrage 2026	GGD Zuid Limburg	550	JB
Contributie VNG 2026	Vereniging van Nederlandse Gemeenten	550	JB
Offerte 17 juni 2025	WoonWijzerWinkel Zuid Limburg B.V.	540	JB
Huurkosten Units Windekind	Innovo - Onderwijs Op Maat	540	JB
Onderhoud begraafplaatsen 2025	Henssen BV	520	JB
Deelopdrachten Lindeveld	BMM Groen BV	520	JB
PLT Nieuwe tribune	Jezet Seating NV	500	JB
Groenonderhoud Deelopdracht 2 onderhoud 2026	BMM Groen BV	500	JB
Vebego schoonmaak	Vebego Participatie (Balanz Facilitair)	500	JB
Extensief maaien Heerlen 2026	Krinkels BV	480	JB
Maatwerk 26-1-26 tm 25-1-27	Stichting Astara	480	JB
Paspoorten en NIK	RvIG Rijksdienst voor ID	460	JB
Reconstructie Slakhorst Hoensbroek	SPIE Infratechniek B.V.	460	JB
Implementatie+jaarlijkse kosten (jaar1) AFAS	Afas Software B.V.	450	JB
Onderhoud verhardingen KAO 2026 Q1 en Q2	Wegenbouw van de Kreeke BV	450	JB
Exploitatiekosten KC Bekkerveld	MVx2 Facilities B.V.	440	JB
Additionele verg. energiekst 2024+2025	Sportfondsen Heerlen B.V.	400	JB
Rigoureuze vergroening Eikenderveld	BMM Groen BV	400	JB
Klein asfaltonderhoud 2025	Wegenbouw van de Kreeke BV	400	JB
LAI subsidiebudget 4k voucher 2025-deel2	WoonWijzerWinkel Zuid Limburg B.V.	400	JB
Huur Gasthuisstraat 35	Wonen Limburg	380	TC
Buitengymzaal De Regenboog	Janssen-Fritsen B.V.	350	JB
Dakrenovatie Europalaan 37-47	Dakdekkersbedrijf Peter Ummels BV	330	JB
Inhuur Raadhuis advieus	Maandag Managed Services B.V.	330	JB
Eenmalige kosten+helpt jaarlijkse kosten software licenties	PinkRocade Local Government	320	JB
Uitgebreide gevaren verzekering	Aon Ned Makelaars in Assurantiën-R	310	JB
Aanneemsom Vusschenhusken rioolvervanging	Wegenbouw van de Kreeke BV	310	JB
Dakrenovatie Blok 92 Nederlandlaan 33-43	Dakdekkersbedrijf Peter Ummels BV	310	JB
Dakrenovatie Blok 31 Unescostraat 138-148	Dakdekkersbedrijf Peter Ummels BV	310	JB
Detachering via S.A.S. dienst	MeanderGroep Zuid-Limburg	300	JB
Dakrenovatie Beneluxlaan 37-47	Dakdekkersbedrijf Peter Ummels BV	290	JB
Ruimtelijk-economische visie centrum	DELVA Landscape Architects	290	JB
Rd4 Vaste kosten gladheidbestr. 2026	Reinigingsdiensten Rd4	280	TC
Maatwerk gezinsopname	Bee-Positive B.V.	280	JB
Vervanging verkeerslichten XP37	SWARCO Nederland BV	280	JB
Inhuur medew. team Services 2026	WSP Parkstad Detachering B.V. (Det. OZL)	280	JB
Dakrenovatie In de Stack 25-35	Dakdekkersbedrijf Peter Ummels BV	270	JB
Maatwerk gezinsopname 3-3 tm 15-12-26	Bee-Positive B.V.	270	JB
RD4 Vaste kosten gladheidbestr. 2025	Reinigingsdiensten Rd4	270	JB
Museale inrichting Schelmentoren	Heijmerink- Wagemakers Vormgeversatelier	270	JB
Ledigen afvalbakken 2026	Stg. WerkvoorHeerlen	260	JB
Maatwerk gezinsopname 6-3-26 tm 5-12-26	Bee-Positive B.V.	260	JB
Infiltratie onderzoeken	Geonius Milieu BV	250	JB
Bouwkundige aanpassingen CBS weg	LAUDY Bouw & Ontwikkeling BV	250	JB
Rioolontstopping en herstelwzh.	Van der Velden Rioleringsbeheer	250	JB
Inhuur team vastgoed	Maandag Managed Services B.V.	250	JB
Rioolinspecties 2026	Wegenbouw van de Kreeke BV	250	JB

Bedragen x € 1.000

Ontwikkelingen na balansdatum

De balans geeft inzicht in de financiële positie op 31 december 2025. In de periode waarin de jaarrekening wordt samengesteld kunnen zich ontwikkelingen voordoen, die van invloed zijn op het beeld dat in de rekening gegeven wordt. Er zijn geen ontwikkelingen na balansdatum.

4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken

Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken verwijzen we naar hoofdstuk 2. Programmaverantwoording. Hier worden per programma-kernthema de afwijkingen toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bestaat uit:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is (toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen).
- Algemene uitkering, toegelicht in paragraaf 2.2.2.
- Dividenden, toegelicht in paragraaf 2.2.3.
- Het saldo van de financieringsfunctie, toegelicht in de paragraaf Financiering (3.4).

Kosten overhead

Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken verwijzen we naar hoofdstuk 2.1.0 Kernthema Middelen en heffingen.

Heffing vennootschapsbelasting

Voor de toelichting op de heffing vennootschapsbelasting verwijzen we naar hoofdstuk 2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting.

Onvoorzien

Voor de toelichting op onvoorzien verwijzen we naar hoofdstuk 2.5 Onvoorzien.

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting vóór wijziging *	Raming begroting na wijziging *
0. Bestuur en Ondersteuning	12.311	389.200	394.927
1. Veiligheid	-	1.142	4.489
2. Verkeer en Vervoer	-	1.783	1.783
3. Economie	-	1.206	2.504
4. Onderwijs	1.424	5.515	9.532
5. Sport cultuur en recreatie	1.024	6.983	8.983
6. Sociaal Domein	2.401	71.160	82.548
7. Volksgezondheid en milieu	633	25.369	28.617
8. VHROSV	1.894	2.882	4.568
Eindtotaal	19.686	505.241	537.951

bedragen x €1000

*De totalen van 'Raming begroting vóór én ná wijziging' zijn exclusief toevoegingen/onttrekkingen aan reserves gepresenteerd.

Toelichting incidentele baten			
nr	Kernthema	Omschrijving incidentele baten	2025
1	0. KT Middelen en heffingen	Totaal incidentele onttrekkingen reserves	12.311
2	4. KT Onderwijs	SPUK: Kansrijke wijken	1.424
3	5. KT Sport	SPUK: Gala	694
4	5. KT Sport	SPUK: BTW compensatie voor sport	330
5	6. KT Volwassenenzorg	SPUK: verslavingszorg	844
6	6. KT Volwassenenzorg	SPUK: Gala	738
7	6. KT Sociale basisvoorzieningen	SPUK: Vreemdelingen	358
8	6. KT Integraal ouderenbeleid	SPUK: Gala	461
9	7. KT Duurzaamheid, afval, riool en milieubeheer	Energiearmoede	633
10	8. KT Ruimtelijke ordening	Verkoop gebouwen	689
11	8. KT Ruimtelijke ordening	Verkoop grond	57
12	8. KT Ruimtelijke ordening	Start bouw realisatiestimulans (J17)	1.148
	TOTAAL		19.686

bedragen x €1000

1. Alle stortingen en onttrekkingen van reserve worden als incidenteel aangemerkt, behoudens de reserve mutaties voor art. 19 d van het Besluit begroting en verantwoording van provincies en gemeenten een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Zie hiertoe het verloop-overzicht van de reserves in hoofdstuk 4.4.

2. ,3. ,4. ,5. ,6. ,7. en 8. Dit betreffen middelen die gefinancierd worden op projectmatige wijze met incidentele middelen in de vorm van specifieke uitkeringen. Hiertegenover staan lasten die ook als incidenteel kunnen worden gezien.

9. Dit betreffen middelen incidenteel zijn als gevolg van verduurzaming woningen. Eveneens staan tegenover de baten incidentele lasten.

10. Dit zijn verkochte gebouwen. Verkoop gebouwen welke in definitie niet tot de kernactiviteiten van de gemeente vallen zijn incidenteel.

11. Dit zijn verkochte gronden. Verkoop gronden welke in definitie niet tot de kernactiviteiten van de gemeente vallen zijn incidenteel.

12. Als onderdeel van de subsidieregeling realisatiestimulans (J17) dient de gemeente Heerlen de gestarte bouwactiviteiten (fundering laag) te melden in de SiSa verantwoording. Per gestarte bouwactiviteit van een betaalbare woning dient er een vordering op het Rijk te worden genomen van 7.000 euro per woning.

Overzicht van incidentele lasten per programma

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting vóór wijziging *	Raming begroting na wijziging *
0. Bestuur en Ondersteuning	-15.149	-72.314	-72.583
1. Veiligheid	-965	-15.526	-19.189
2. Verkeer en Vervoer	-	-16.491	-15.914
3. Economie	-	-7.766	-8.733
4. Onderwijs	-1.424	-22.477	-25.557
5. Sport cultuur en recreatie	-1.024	-45.688	-48.159
6. Sociaal Domein	-2.597	-281.736	-302.810
7. Volksgezondheid en milieu	-633	-26.654	-32.134
8. VHROSV	-392	-13.536	-14.369
Eindtotaal	-22.184	-502.186	-539.448

bedragen x €1000

Toelichting incidentele lasten

nr	Kernthema	Omschrijving incidentele lasten	2025
13	0. KT Bestuurskracht	Pensioenen Ambtsdragers	-3.452
14	0. KT Middelen en heffingen	Totaal incidentele dotaties reserves	-11.697
15	1. KT Veiligheid	Preventie met gezag	-965
16	4. KT Onderwijs	SPUK: Kansrijke wijken	-1.424
17	5. KT Sport	SPUK: Gala	-694
18	5. KT Sport	SPUK: BTW compensatie voor sport	-330
19	6. KT Sociale basisvoorzieningen	SPUK: Vreemdelingen	-384
20	6. KT Volwassenenzorg	SPUK: verslavingszorg	-844
21	6. KT Volwassenenzorg	SPUK: Gala	-738
22	6. KT Jeugd maatwerkvoorzieningen	Kansrijk van Start	-171
23	6. KT Integraal ouderenbeleid	SPUK: Gala	-461
24	7. KT Volksgezondheid	Energiearmoede	-633
25	8. KT Ruimtelijke ordening	Verkoopkosten gebouwen (sloopfonds)	-154
26	8. KT Ruimtelijke ordening	Frisse wind	-133
27	8. KT Centrum	Gevefonds	-105
	TOTAAL		-22.184

bedragen x €1000

13. Als gevolg van een wetswijziging (WTP) waarbij de pensioenberekeningen wordt gewijzigd zijn deze eenmaal veel hoger dan begroot en regulier.

14. Alle stortingen en onttrekkingen van reserve worden als incidenteel aangemerkt, behoudens de reserve mutaties voor art. 19 d van het Besluit begroting en verantwoording van provincies en gemeenten een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Zie hiertoe het verloopoverzicht van de reserves in hoofdstuk 4.4.

15. Voor de uitvoering van het Programma Preventie met Gezag is het noodzakelijk de coördinatie, monitoring en persoonsgerichte aanpak van overlast gevende en criminele jongeren centraal te organiseren voor de 7 gemeenten binnen Parkstad.

16. ,17. ,18. ,19. ,20, 21. en 23 Dit betreffen middelen die gefinancierd worden op projectmatige wijze met incidentele middelen in de vorm van specifieke uitkeringen. Hiertegenover staan lasten die ook als incidenteel kunnen worden gezien.

22. Betreft een subsidieproject met einddatum, dit specifieke deel betreft; vanuit een vernieuwde blik op de ondersteuning van jonge vaders en moeders (<24) en hun kinderen, dit richt op het versterken van de veerkracht van jonge vaders en jonge moeders. Doel is op de ontwikkelkansen van jonge vaders, moeders en hun kinderen te vergroten.

24. Dit betreffen middelen incidenteel zijn als gevolg van verduurzaming woningen. Eveneens staan tegenover de lasten incidentele baten.

25. Dit zijn verkochte gebouwen. Verkoop van de gebouwen hebben voor kosten gezorgd welke in definitie niet tot de kernactiviteiten van de gemeente vallen zijn incidenteel.

26. Betreft inzet middelen op project Heerlen Noord. Betreft een eenmalige bijdrage in de projectsubsidie en daarmee niet structureel beleid.
27. Betreft een subsidie voor de renovatie Gevelfonds. De subsidie betreft een eenmalige bijdrage aan het herstel van Gevels.

Begroting 2025 na wijz.				Jaarrekening 2025		
Recapitulatie structurele en incidentele baten en lasten	waarvan:			waarvan:		
	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel
Lasten programma						
0. Bestuur en ondersteuning	-19.666	-367	-19.299	-25.200	-3.452	-21.748
1. Veiligheid	-19.189	-185	-19.004	-19.006	-965	-18.041
2. Verkeer en Vervoer	-15.914	-	-15.914	-17.403	-	-17.403
3. Economie	-8.733	-	-8.733	-7.759	-	-7.759
4. Onderwijs	-25.557	-	-25.557	-39.127	-1.424	-37.703
5. Sport, cultuur en recreatie	-48.159	-	-48.159	-49.392	-1.024	-48.368
6. Sociaal Domein	-302.810	-144	-302.666	-316.077	-2.597	-313.480
7. Volksgezondheid en milieu	-32.134	-	-32.134	-31.639	-633	-31.006
8. VHROSV	-14.369	-133	-14.236	-16.049	-392	-15.657
Totaal lasten programma's	-486.531	-829	-485.702	-521.651	-10.487	-511.164
Baten programma						
0. Bestuur en ondersteuning	19.679	-4.700	24.379	18.876	-	18.876
1. Veiligheid	4.489	-	4.489	3.985	-	3.985
2. Verkeer en Vervoer	1.783	-	1.783	2.912	-	2.912
3. Economie	2.504	-	2.504	2.828	-	2.828
4. Onderwijs	9.532	-	9.532	22.888	1.424	21.464
5. Sport, cultuur en recreatie	8.983	-	8.983	9.007	1.024	7.983
6. Sociaal Domein	82.548	-	82.548	89.684	2.401	87.284
7. Volksgezondheid en milieu	28.617	-	28.617	31.562	633	30.929
8. VHROSV	4.568	375	4.193	8.320	1.894	6.427
Totaal baten programma's	162.703	-4.325	167.028	190.062	7.375	182.687
Saldo van baten en lasten programma's	-323.827	-5.154	-318.673	-331.588	-3.112	-328.476
Lasten algemeen dekkingsmiddel	-	-	-	-	-	-
Lasten overhead	-51.417	-	-51.417	-55.546	-	-55.546
Lasten vennootschapsbelasting	-	-	-	-88	-	-88
Lasten onvoorzien	-1.500	-	-1.500	-215	-	-215
Totaal lasten diverse	-52.917	-	-52.917	-55.849	-	-55.849
Baten algemeen dekkingsmiddel	346.494	-	346.494	364.380	-	364.380
Baten lokale heffingen	29.580	-	29.580	30.399	-	30.399
Baten overhead	4.178	-	4.178	4.609	-	4.609
Baten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Baten dividend	992	-	992	1.334	-	1.334
Baten financieringsfunctie	-5.997	-	-5.997	-3.571	-	-3.571
Baten onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal baten diverse	375.247	-	375.247	397.152	-	397.152
Saldo van diversen	322.330	-	322.330	341.303	-	341.303
Totaal saldo van baten en lasten van programma's en diverse	-1.497	-5.154	3.657	9.715	-3.112	12.826
stortingen in reserves	-10.216	-10.942	726	-12.423	-11.697	-726
onttrekkingen aan reserves	11.713	11.541	172	12.484	12.311	173
geraamd resultaat	1.497	599	898	61	614	-554
Totaal structurele lasten	-	-	-537.893	-	-	-567.739
Totaal structurele baten	-	-	542.447	-	-	580.012
Structurele baten - structurele lasten	-	-	4.555	-	-	12.273

Bedragen x €1000

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Volgens artikel 28 onderdeel d van het BBV, moet de jaarrekening een overzicht geven van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma. Onderstaand een overzicht van de structurele mutaties in de reserves:

Mutaties reserves per programma	Raming mutaties reserves begrotingsjaar na wijziging				Realisatie mutaties reserves begrotingsjaar			
	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel *	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel **	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel *	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel **
0. Bestuur en Ondersteuning	1.478	0	-7.422	0	1.825	0	-8.182	0
1. Veiligheid	84	0	0	0	84	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	0	0	0	0	785	0	-64	0
3. Economie	650	0	-456	0	150	0	-1.607	0
4. Onderwijs	630	114	-254	-530	630	114	-180	-530
5. Sport, Cultuur en Recreatie	593	10	-64	-45	683	10	-60	-45
6. Sociaal Domein	2.111	11	-15	-35	2.111	11	-11	-35
7. Volksgezondheid en Milieu	3.180	0	0	0	3.180	0	0	0
8. VHROSV	2.986	36	-2.006	-116	3.036	36	-2.320	-116
Totaal	11.713	172	-10.216	-726	12.484	172	-12.423	-726

Bedragen x €1000

*De structurele baten die ontstaan door een onttrekking uit de reserve worden ingezet ter dekking van de kapitaal-lasten. De kapitaallasten hebben betrekking op de rente- en afschrijvingslasten van de activa (bijvoorbeeld een schoolgebouw).

**De structurele lasten binnen de reserves hebben betrekking op de toevoeging van rente. Deze toevoeging van rente dient ter dekking van de rentecomponent in de kapitaallasten.

Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Heerlen. Het voor gemeente Heerlen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000. Het betreft hier het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	V. Gosselink	T.W. Zwemmer
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 160.963,68	€ 121.425,09
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.906,12	€ 19.259,40
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 184.869,80</i>	<i>€ 140.684,49</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000,00	€ 246.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 184.869,80	€ 140.684,49
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		
bedragen x € 1	V. Gosselink	T.W. Zwemmer
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 157.250,14	€ 117.305,63
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.387,52	€ 18.736,92
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 180.637,66</i>	<i>€ 136.042,55</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000,00	€ 223.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 180.637,66	€ 136.042,55

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2025		
bedragen x € 1		R. van Wuijtswinkel
Functiegegevens		Gemeentesecretaris (a.i.)
Kalenderjaar	2025	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	17/02 - 31/12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	11	N.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1557	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 235	€ 221
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 320.700,00	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 320.700,00	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 221.525,00	N.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 221.525,00	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 221.525,00	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Op grond van de Gemeentewet (artikel 189, vierde lid) zijn alle overschrijdingen op de lasten – ten opzichte van de begroting na wijzigingen – onrechtmatig. Deze overschrijdingen zijn per kernthema in de programmaverantwoording (zie hiervoor hoofdstuk 2) opgenomen en toegelicht. Ondanks dat strikt genomen alle overschrijdingen op de lasten op programmaniveau onrechtmatig zijn, kunnen bepaalde afwijkingen buiten het rechtmatigheidsoordeel van de accountant vallen; bijvoorbeeld als een overschrijding binnen de beleidskaders van de raad past óf wanneer hier direct gerelateerde inkomsten tegenover staan. De exacte kaders zijn benoemd in het 'controleprotocol voor de accountantscontrole jaarrekening 2025 van de gemeente Heerlen'.

In de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid.

In onderstaande tabel worden de totale afwijkingen tussen de bijgestelde begroting en de rekening 2025 weergegeven. Conform BBV regelgeving wordt de analyse en de toelichting op de begrotingsrechtmatigheid weergegeven in paragraaf 4.8 Rechtmatigheidsverantwoording.

	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Rekening 2025			Resultaat 2025	Verschil bijgest. Begroting t.o.v. rekening	Verschil bijgest. Begroting t.o.v. rekening
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten
0. Bestuur en Ondersteuning	389.200	-72.314	316.887	394.927	-72.583	322.345	416.027	-81.048	334.979	12.634	21.100	-8.465
1. Veiligheid	1.142	-15.526	-14.384	4.489	-19.189	-14.700	3.985	-19.006	-15.021	-320	-504	184
2. Verkeer en Vervoer	1.783	-16.491	-14.707	1.783	-15.914	-14.130	2.912	-17.403	-14.490	-360	1.129	-1.489
3. Economie	1.206	-7.766	-6.560	2.504	-8.733	-6.228	2.828	-7.759	-4.931	1.298	324	974
4. Onderwijs	5.515	-22.477	-16.962	9.532	-25.557	-16.026	22.888	-39.127	-16.239	-214	13.356	-13.570
5. Sport, Cultuur en Recreatie	6.983	-45.688	-38.705	8.983	-48.159	-39.176	9.007	-49.392	-40.385	-1.209	25	-1.233
6. Sociaal Domein	71.160	-281.736	-210.576	82.548	-302.810	-220.263	89.684	-316.077	-226.393	-6.130	7.137	-13.267
7. Volksgezondheid en Milieu	25.369	-26.654	-1.285	28.617	-32.134	-3.517	31.562	-31.639	-77	3.439	2.945	495
8. VHRCSV	2.882	-13.536	-10.653	4.568	-14.369	-9.801	8.320	-16.048	-7.729	2.073	3.752	-1.679
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	505.241	-502.186	3.055	537.951	-539.448	-1.497	587.214	-577.499	9.715	11.211	49.262	-38.051
0. Bestuur en Ondersteuning	1.029	-5.374	-4.345	1.478	-7.422	-5.944	1.825	-8.182	-6.357	-413	346	-759
1. Veiligheid	0	0	0	84	0	84	84	0	84	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	0	0	0	0	0	0	785	-64	721	721	785	-64
3. Economie	424	-200	224	650	-456	194	150	-1.607	-1.457	-1.651	-500	-1.151
4. Onderwijs	630	-254	377	630	-254	377	630	-180	451	74	0	74
5. Sport, Cultuur en Recreatie	45	-64	-19	593	-64	529	683	-60	622	93	90	3
6. Sociaal Domein	35	-15	20	2.111	-15	2.096	2.111	-11	2.100	4	0	4
7. Volksgezondheid en Milieu	1.472	0	1.472	3.180	0	3.180	3.180	0	3.180	0	0	0
8. VHRCSV	366	-1.148	-783	2.986	-2.006	981	3.036	-2.320	716	-264	50	-314
Bestemming	4.000	-7.055	-3.055	11.713	-10.216	1.497	12.484	-12.423	61	-1.436	771	-2.207
0. Bestuur en Ondersteuning	390.229	-77.688	312.541	396.406	-80.005	316.401	417.852	-89.230	328.622	12.222	21.446	-9.225
1. Veiligheid	1.142	-15.526	-14.384	4.573	-19.189	-14.617	4.069	-19.006	-14.937	-320	-504	184
2. Verkeer en Vervoer	1.783	-16.491	-14.707	1.783	-15.914	-14.130	3.697	-17.467	-13.769	361	1.914	-1.553
3. Economie	1.630	-7.966	-6.336	3.154	-9.188	-6.034	2.978	-9.366	-6.387	-353	-176	-177
4. Onderwijs	6.146	-22.731	-16.585	10.162	-25.811	-15.649	23.518	-39.306	-15.788	-140	13.356	-13.496
5. Sport, Cultuur en Recreatie	7.028	-45.751	-38.724	9.576	-48.223	-38.647	9.690	-49.453	-39.763	-1.116	114	-1.230
6. Sociaal Domein	71.195	-281.751	-210.556	84.658	-302.825	-218.167	91.795	-316.088	-224.293	-6.126	7.137	-13.263
7. Volksgezondheid en Milieu	26.841	-26.654	187	31.797	-32.134	-337	34.742	-31.639	3.103	3.439	2.945	495
8. VHRCSV	3.248	-14.684	-11.436	7.554	-16.375	-8.821	11.356	-18.368	-7.012	1.809	3.802	-1.993
Gerealiseerde resultaat	509.241	-509.241	0	549.664	-549.664	0	599.697	-589.922	9.775	9.775	50.033	-40.258

Bedragen x € 1.000

4.5 Financiële status en weerbaarheid

Het is van belang inzicht te hebben in de financiële status (hoe financieel gezond is de gemeente) en de financiële weerbaarheid (welke mogelijkheden zijn er in financieel moeilijke tijden). Deze paragraaf geeft door middel van indicatoren inzicht (een indicatie) in de financiële status en weerbaarheid. Het is een set van indicatoren en normen, die door een landelijke werkgroep van grote gemeenten, onder voorzitterschap van de gemeente Heerlen, zijn samengesteld. Deze stresstest is onder andere gepresenteerd aan de Raad voor de Financiële Verhoudingen (RfV) en wordt landelijk gebruikt.

De financiële status en weerbaarheid laat in één overzicht de financiële gezondheid van de gemeente zien: 'zo staat de gemeente er financieel voor'. Het gaat om de financiële status en weerbaarheid op een bepaald meetmoment. Het is een thermometer' die meerdere keren per jaar wordt gebruikt (begroting, jaarrekening) en hierdoor een trend (een ontwikkeling) aangeeft. Sommige indicatoren zijn alleen begrotingsindicatoren, andere zowel begrotings- als jaarrekeningindicatoren. Het meest actuele cijfer wordt weergegeven. Het is een technische analyse, waarbij verdere uitleg bij de cijfers noodzakelijk kan zijn. De resultaten van de test staan in de vorm van een dashboard in onderstaande tabel.

Samenvatting

Indicatorgroep	Indicator	Voldoende	Attentie/kwetsbaar	Kwetsbaar
1. Schulddpositie (vreemd vermogen)	1.1 Schuldratio			
	1.2 Netto schuld / exploitatie (netto schuldquote)			
	1.3 Netto schuld per inwoner			
	1.4 Schuldevolutie			
	1.5 Netto rentelasten / exploitatie			
	1.6 Omslagrente - werkelijke rente			
2. Reservepositie (eigen vermogen)	2.1 Ratio weerstandsvermogen			
	2.2 Mogelijkheden om beschikbare weerstandscapaciteit te verbeteren			
3. Grondexploitaties	3.1 Afhankelijkheid van grondexploitatie voor sluitende begroting			
	3.2 Winstverwachting grondexploitaties (meerjarig)			
	3.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's			
	3.4 Toekomstig nog te realiseren baten en lasten in relatie tot de BIE (Bouwgrond In Exploitatie)			
4. Leningen, garantstellingen en waarborgen	4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen			
5. Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen	5.1 Toereikendheid onderhoudsbudgetten, incl. vervangingsinvesteringen			
6. Lokale lasten	6.1 Kostendekkendheid leges			
	6.2 Derving OZB i.v.m. leegstand			
	6.3 Lokale lastendruk			
7. Meerjarig financieel evenwicht	7.1 Ombuigingen, taakstellingen			
	7.2 Verhouding Structurele / Incidentele baten en lasten			
	7.3 Meerjarig sluitende begroting			

1. Schuldpositie, vreemd vermogen

1.1 Schuldratio

De schuldratio geeft aan welk aandeel van de bezittingen belast is met schulden. Deze ratio is de som van de kortlopende en de langlopende schulden (excl. voorzieningen, die tot het eigen vermogen worden gerekend) gedeeld door het balanstotaal. Hoe lager de uitkomst, hoe gunstiger dit is. We financieren dan immers meer met eigen vermogen. Een factor van 80% of hoger wordt door de VNG gezien als een hoge mate van financiering met vreemd vermogen. Heerlen heeft een resultaat van 84,0% en dat betekent: kwetsbaar.

1.2 Netto schuldquote (netto schuld/ exploitatiebaten voor bestemming)

De schuld als aandeel van de baten voor bestemming is een indicator om de hoogte van de schulden van een gemeente te beoordelen. De hoogte van de baten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schuld een gemeente kan dragen. De schuld als aandeel van de exploitatie is de som van de kort- en langlopende schulden en de crediteurenvorderingen (totaal de bruto schulden) minus de debiteurenvorderingen, de liquide middelen en langlopende uitzettingen gedeeld door de totale baten (voor bestemming). De VNG geeft aan dat bij een resultaat van meer dan 90% voorzichtigheid is geboden. Heerlen heeft een verhouding van 67,2% en scoort daarmee: voldoende.

1.3 Netto schuld per inwoner

Deze indicator is de hiervoor beschreven netto schuld gedeeld door het aantal inwoners. Het gemiddelde in Nederland is € 1.896 (VNG). Binnen een afwijking van 20% van dit gemiddelde is de score attentie, daarbuiten voldoende (-20%, < € 1.517) of kwetsbaar (+20%, > € 2.275). Heerlen heeft een schuld per inwoner van € 4.509 en scoort daarmee: kwetsbaar.

1.4 Schuldevolutie

Deze indicator geeft de ontwikkeling van de schuld aan. De score geeft aan -2,46% en is daarmee attentie.

1.5 Netto rentelasten/ exploitatie

Dit is het aandeel van de externe rentelasten (incl. financial lease) in de exploitatie. De indicator geeft aan welk deel van de exploitatie gebonden is aan het betalen van rente. Deze indicator bedraagt - 0,61%. De score is daarmee: voldoende.

1.6 Omslagrente <> Werkelijke rente

De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. De totale toe te rekenen rente is lager dan de omgeslagen rente. Daarmee is deze score: voldoende.

2. Reservepositie, eigen vermogen

2.1 Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om risico's op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. De score ligt op 0,95 (zie paragraaf risico's en weerstandsvermogen) en dit betekent: attentie (norm volgens nota risico's en weerstandsvermogen).

2.2 Mogelijkheden om beschikbare weerstandscapaciteit te verbeteren

De algemene reserve vormt ons directe weerstandsvermogen, bedoeld om risico's af te dekken. Daarnaast kan sprake zijn van indirect weerstandsvermogen (post onvoorzien, onbenutte belastingcapaciteit en bestemmingsreserves die niet worden gebruikt ter dekking van kapitaallasten van investeringen). Deze posten kunnen worden gebruikt om de weerstandscapaciteit te verbeteren. De gemeente heeft beperkte mogelijkheden. Daarmee zitten we aan het verbeteren van de ratio met 0,8 waardoor de score attentie/kwetsbaar is.

3. Grondexploitatie

3.1 Afhankelijkheid grondexploitatie voor sluitende begroting

Zodra in de meerjarenbegroting rekening wordt gehouden met winsten vanuit de grondexploitatie, ontstaat druk op exploitaties om deze winsten daadwerkelijk te realiseren. Geen realisatie betekent

immers onmiddellijk een dekkingsprobleem. Lagere grondverkoop hebben dan direct effect op de reguliere exploitatie. In de meerjarenbegroting van onze gemeente zijn dergelijke winsten niet ingeboekt, zodat de score voldoende is.

3.2 Winstverwachting grondexploitaties

Op het moment dat er positieve resultaten uit de grondexploitaties worden gerealiseerd heeft de gemeente middelen die kunnen worden ingezet of gespaard voor moeilijke tijden. De meerjarige winstverwachting van de grondexploitaties is negatief, zodat de gemeente op deze indicator 'kwetsbaar' scoort.

3.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's

De AR van het grondbedrijf en de bestemmingsreserve ter afdekking van algemene risico's binnen de grondexploitatie(s) zijn reserves om risico's binnen het grondbedrijf op te vangen. Deze reserves moeten van zodanige omvang zijn dat alle risico's kunnen worden opgevangen. De reserves zijn groot genoeg om alle risico's op te vangen, waardoor de score 'voldoende' is.

3.4 Toekomstige nog te realiseren baten en lasten in relatie tot de bouwgrond in exploitatie

Deze indicator geeft aan wat nog aan kosten en opbrengsten moet worden gerealiseerd in relatie tot de actuele boekwaarde van de BIE (Bouwgrond In Exploitatie). Als dit te hoog is, dan geeft dit aan dat er nog veel te verrichten inspanningen zijn met mogelijke risico's. De waarde van de post BIE is in Heerlen € 8.253.000 positief en de nog te realiseren kosten en opbrengsten hoger. De score is: kwetsbaar.

4. Uitstaande leningen, garantstellingen en waarborgen

4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen

Een gemeente loopt mogelijk risico's bij het uitzetten van leningen, het geven van garanties of waarborgen. Het risico vermindert als zekerheden zijn gesteld, zoals het 1e recht van hypotheek, een bankgarantie of als een lening uitstaat bij partijen met een hoge kredietwaardigheid. Het resultaat is dat voor 99,87% zekerheden zijn gesteld en dat betekent: voldoende.

5. Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen

5.1 Toereikendheid onderhoudsbudgetten

Wij zijn verantwoordelijk voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen binnen onze gemeente. Veelal betreft dit kapitaalgoederen in de openbare ruimte zoals wegen, groen en civieltechnische kunstwerken. Gekeken is of de budgetten toereikend zijn om het normniveau van een 6 te waarborgen (indien de kwaliteit zakt onder de 6 is sprake van kapitaalvernietiging met op termijn extra kosten). Op dit moment is geen extra budget benodigd om dit normniveau te halen of te behouden. De score is: voldoende.

6. Lokale lasten

6.1 Kostendekkendheid leges

Deze indicator geeft aan in hoeverre bij de leges de lasten worden gedekt door de baten (baten/lasten). Als de kostendekkendheid lager is dan 100% (maximum), is er mogelijk ruimte om meer baten te realiseren. De kostendekkendheid bij de algemene dienstverlening is 92%, bij de omgevingsvergunningen is 95% en bij de Europese Dienstenrichtlijn 49%. Er is slechts beperkt ruimte voor het verhogen van de baten. De score is: attentie.

6.2 Inkomstenderving ozb door leegstand niet-woningen

Leegstand kost de gemeente geld. Er bestaat een directe relatie tussen de opbrengst ozb-gebruikers niet woningen en leegstand. De gemeente Heerlen heeft een inkomstenderving van circa 4,72% van de totale opbrengst ozb niet woningen, waardoor de score is: attentie.

6.3 Lokale lastendruk

De lokale lastendruk is de druk van de lasten van rioolheffing, afvalstoffenheffing en ozb. Het gemiddelde van Nederland (huishouden met eigen woning) is € 1.053. Binnen een afwijking van 5% van dit gemiddelde is de score attentie, daarbuiten voldoende (-5%) of kwetsbaar (+5%). Heerlen heeft een lokale lastendruk van € 913,90 en dat betekent: voldoende.

7. Financieel evenwicht in de begroting

7.1 Ombuigingen, taakstellingen

Geen openstaande taakstellingen of ombuigingen. Deze score betekent: voldoende.

7.2 Verhouding structurele lasten en structurele baten

Een begroting moet materieel in evenwicht zijn. Dit betekent dat de structurele lasten moeten worden afgedekt door structurele baten (baten/lasten). Meerjarig zijn de structurele lasten voor 102,03% afgedekt door structurele baten. De score voor Heerlen is: voldoende.

7.3 Sluitende begroting

Het gaat hierbij om formeel evenwicht (de lasten en baten zijn in evenwicht). De meerjarige begroting is niet sluitend. De score geeft aan: kwetsbaar.

4.6 Single Information en Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A17	Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A17/01 € 2.215.027	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A17/02 € 5.276.771	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A17/03 Ja	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: A17/04		
JenV	A20B	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden) SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/01 1 060935 Gemeente Maastricht	Beschikkingenmerk Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/02 5904782	Naam taak/project Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/03 Lokale integrale aanpak tegengaan radicalisering, extremisme en terrorisme	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee) Aard controle D1 Indicator: A20B/04 Ja	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) Aard controle R Indicator: A20B/05 € 35.000	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/06 € 35.000
			Kopie gemeente(code) Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/07 1 060935 Gemeente Maastricht	Kopie Beschikkingenmerk Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/08 5904782	Kopie Naam taak/project Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/09 Lokale integrale aanpak tegengaan radicalisering, extremisme en terrorisme	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 11 verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/10 Nee	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/11	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A20B/12 Nee

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			40	116	Ja	Ja	Nee
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07			
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12
			€200.869	€ 401.269			€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18
			€2.412	€84.536	€146.920	€413.417	€76.040
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24
			€12.707	€132.707	€0	€ 0	€438.948

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01 € 1.910	Eindverantwoordin g (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02 Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01 € 90.351	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02 € 0	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03 4	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04 1.349	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05 0	
BZK	C132	Inrichten overheidsbrede loketten	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C132/01 € 74.891					
OCW	D8	Onderwijsachterstand enbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) Aard controle R Indicator: D8/01 € 5.447.606	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) Aard controle R Indicator: D8/02 € 0	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) Aard controle R Indicator: D8/03 € 0	Correctie besteding (jaar T-1) Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05 Aard controle R Indicator: D8/04 € 0	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/05 € 852.086	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) Aard controle R Indicator: D8/06 € 1.310.294
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07 1 060917 Gemeente Heerlen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/08 € 0	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09 060917 Gemeente Heerlen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/10 € 0		

OCW	D10	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW]	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) educatie	Reservering besteding educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
			Aard controle R Indicator: D10/01	Aard controle R Indicator: D10/02	Aard controle R Indicator: D10/03	Aard controle R Indicator: D10/04	Bij lagere besteding dan beschikbare middelen Aard controle R Indicator: D10/05	Bij hogere besteding dan beschikbare middelen Aard controle R Indicator: D10/06
			1 € 3.487.678	€ 420.166	€ 3.907.844	€ 3.907.844	€ 0	€ 0
			Onderbesteding jaar T Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: D10/07 1 € 0					
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	Eindverantwoordig (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D12/01	Aard controle R Indicator: D12/02	Aard controle R Indicator: D12/03	Aard controle R Indicator: D12/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/05	
			€ 1.601.595	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) (automatisch ingevuld)	Correctie totale besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			Aard controle R Indicator: D12A/01	Aard controle R Indicator: D12A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Aard controle R Indicator: D12A/04	Aard controle R Indicator: D12A/05	Aard controle R Indicator: D12A/06
			€ 1.331.639	€ 0	€ 1.331.639	€ 0	€ 139.867	€ 719.943
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/07 Nee					

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 324.178	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 324.178	€ 0	Ja		
			Hieronder per regel	Aan andere	Hieronder per regel	Van andere		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
			1					
OCW	D21	Specifieke uitkering	Naam instelling of	Besteding (jaar	Cumulatieve	Eindverantwoording	Eventuele	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D21/01	Aard controle R Indicator: D21/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D21/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D21/04	n.v.t. Indicator:	
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	1 Stichting SCHUNCK	€ 0	€ 294.700	Ja		
			Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	n.v.t. Indicator:	Aard controle Indicator:
			1 SB230026/7013413 /560164932	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 220.000
			2 SB230027/7013413 /560164933	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 220.000
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1 Ja					
			2 Nee					

IenW	E3	Subsidieregeling verkeerslawaa i	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa i Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 BSV/22/00346	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 BSV/23/00347	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 BSV/23/00348	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 IenW/BSK-2018/228225	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 IenW/BSK-2018/228412	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 IenW/BSK-2018/228527	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7 BSV/25/00234	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8 BSV/25/00237	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9 BSV/25/00261	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10 BSV/22/00065	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			11 IenW/BSK-	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			12 IenW/BSK-	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één	Cumulatieve bestedingen ten Deze indicator is bedoeld voor de	Cumulatieve overige Deze indicator is bedoeld voor de	Cumulatieve Kosten ProRail Deze indicator is bedoeld voor de	Correctie over besteding	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 BSV/22/00346	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			2 BSV/23/00347	€ 17.507	€ 0	€ 0		Nee
			3 BSV/23/00348	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			4 IenW/BSK-2018/228225	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			5 IenW/BSK-2018/228412	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			6 IenW/BSK-2018/228527	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			7 BSV/25/00234	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			8 BSV/25/00237	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			9 BSV/25/00261	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			10 BSV/22/00065	€ 0	€ 0	€ 0		Ja
			11 IenW/BSK-	€ 12.634	€ 0	€ 0		Ja
			12 IenW/BSK-	€ 0	€ 0	€ 0		Ja
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04		
			€ 0	€ 2.592.662	€ 818.641	Ja		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1 IENW/BSK-2020/231641: (zie punt 2 t/m 9)	Ja	0			
			2 Deel II: Aanleg van kruispuntplateaus ETW-ETW	Ja	0			

			3	Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: a. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Ja	9			
			4	Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: b. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Asverspringing - 2 st	Ja	13			
			5	Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: c. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Wegversmalling	Ja	2			
IenW	E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027		Beschikkningsnumm	Besteding (jaar	Cumulatieve	Besteding (jaar T)	Besteding (t/m	Eindverantwoord
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44/01	Aard controle R Indicator: E44/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/03	Aard controle R Indicator: E44/04	Aard controle Indicator: E44/05	Aard controle Indicator: E44/06
			1	5000005613	€ 253.614	€ 478.209	€ 530.086	€ 1.166.513	Nee
			2	5000006644	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3	IENW/BSK-2024/46921	€ 1.258.588	€ 1.258.588	€ 1.020.710	€ 1.020.710	Nee
			4	IENW/BSK-2024/46921	€ 144.387	€ 144.387	€ 288.775	€ 288.775	Nee
			5	IENW/BSK-2022/263148	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			6	IENW/BSK-2022/263148	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			7	IENW/BSK-2022/263148	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
				Kopie	Naam/nummer	Maatregel afgerond			
				Aard controle Indicator: E44/07	Aard controle Indicator: E44/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/09			
			1	5000005613	Dr. Poelsstraat, Raadhuisplein, Promenade	Nee			
			2	5000006644	Landsfort Herle	Nee			
			3	IENW/BSK-2024/46921	5000006644 Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	Nee			
			4	IENW/BSK-2024/46921	Project gemeente Brunssum: 'Reconstructie Bodemplein Route Weijenweg, ABC-straat'	Nee			
			5	IENW/BSK-2022/263148	wateroverlast nieuwenhagerweg	Nee			
			6	IENW/BSK-2022/263148	KRW buffer Hoogenberg voetpad / Rode put	Nee			
			7	IENW/BSK-2022/263148	Verminderen van de gevolgen wateroverlast, overstroming en droogte	Nee			
				Kopie beschikkningsnummer	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) ijm SISA tussen medeoverheden	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ijm SISA tussen medeoverheden		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/13		
			1	5000005613	Ja				
			2	5000006644	Ja				
			3	IENW/BSK-2024/46921	Nee				
			4	IENW/BSK-2024/46921	Nee				
			5	IENW/BSK-2022/263148	Nee				
			6	IENW/BSK-2022/263148	Nee				
			7	IENW/BSK-2022/263148	Nee				

lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: E84/01	Indicator: E84/02	Indicator: E84/03	Indicator: E84/04
			€ 514.395	€ 514.395	€ 315.299	Ja
		Provincies en Gemeenten	Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: E84/05	Indicator: E84/06	Indicator: E84/07	Indicator: E84/08
		1	330 Kruispuntplateaus ETW-ETW		0	Dudoklaan: Opgeleverd in 2024 2 kruisingsplateau's Opgeleverd in 2025 0 kruisingsplateau's Gerard Holtlaan: Opgeleverd in 2024 4 kruisingsplateau's Opgeleverd in 2025 4 kruisingsplateau's Meezenbroekerweg : Opgeleverd 1 kruisingsplateau Mgr. Feronlaan: Opgeleverd 3 kruisingsplateau's
				Nee		
		2	331 Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel		0	Dudoklaan: Opgeleverd 2 drempels Gerard Holtlaan: Opgeleverd 2 drempels Mgr Feronlaan: Opgeleverd 2 drempels Meezenbroekerweg : Opgeleverd 11 drempels Kasteel Hoensbroeklaan: Opgeleverd 8 drempels
				Nee		
		3	334 aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30km/uur zone		0	geen maatregelen op nr 334 in 2025
				Nee		
		4	335 aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats		0	Meezenbroekerweg : Opgeleverd 1 voetgangersoversteekplaats
				Nee		

IenW	E97	Tijdelijke regeling	Projectnaam /	Besteding (jaar	Zelfstandige	Correctie Jaar T-1	Cumulatieve	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/01	Aard controle R Indicator: E97/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/03	Aard controle R Indicator: E97/04	Aard controle Indicator:	
			1 IENW/BSK-2023/267430 en IENW/BSK-2023/374067	€ 79.809	Ja	€ 0	€ 229.276	
			Kopie projectnaam	Uitvoering is	Optionele	Project afgerond	Eindverantwoord	Beschikking
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/06	Aard controle Indicator: E97/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/09	Aard controle Indicator:	Aard controle Indicator:
			1 IENW/BSK-2023/267430 en IENW/BSK-2023/374067	Ja		Nee	Nee	IENW/BSK-2023/267430 en IENW/BSK-2023/374067
IenW	E102B	Specifieke uitkering SiSa tussen	Hieronder per regel	Beschikkingsnaa	Besteding (jaar T)	Cumulatieve	Eindverantwoord	
			Aard controle n.v.t. Indicator:	Aard controle Indicator:	Aard controle R Indicator: E102B/03	Aard controle n.v.t. Indicator:	Aard controle Indicator:	
			030011 Provincie	2005/0040	€ 1.701.206	€ 1.701.206	Ja	
IenW	E103B	Tijdelijke SiSa tussen	Hieronder per regel	Projectcategorie	Besteding (jaar T)	Cumulatieve	Eindverantwoord	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/01	Aard controle Indicator: E103B/02	Aard controle R Indicator: E103B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E103B/04	Aard controle Indicator: E103B/05	
			1 060917 Gemeente Heerlen	A	€ 0	€ 0	Nee	
			2 060917 Gemeente Heerlen	B	€ 0	€ 0	Nee	
			3 060917 Gemeente Heerlen	C	€ 0	€ 0	Nee	
			4 060917 Gemeente Heerlen	D	€ 0	€ 0	Nee	
			5 060917 Gemeente Heerlen	E	€ 0	€ 0	Nee	
			6 060917 Gemeente Heerlen	F	€ 0	€ 0	Nee	
			7 060917 Gemeente Heerlen	G	€ 0	€ 0	Nee	
			8 060917 Gemeente Heerlen	H	€ 0	€ 0	Nee	
			9 060917 Gemeente Heerlen	I	€ 0	€ 0	Nee	
			10 030011 Provincie Limburg	2025/0893	€ 0	€ 0	Nee	

lenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikkingnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024 Aard controle R Indicator: E104/02	Aard controle R Indicator: E104/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06
			1 zaaknummer 31194182 en nummer 5000006462	€ 0	€ 0	€ 0	617	563
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Infrastructurale voorziening afgerond? (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10		
			1 zaaknummer 31194182 en nummer 5000006462	350	296	Nee		
			Naam infrastructurale voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurale voorziening Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024	Totale besteding (jaar T) per infrastructurale voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurale voorziening		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Aard controle R Indicator: E104/12	Aard controle R Indicator: E104/13	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15	
			1 zaaknummer 31194182 en nummer 5000006462	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		Regeling specifieke uitkering stimulering	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding	Cumulatieve eigen bijdrage en externe	Project afgerond (alle maatregelen)		
			Aard controle R Indicator: E120/01	Aard controle Indicator: E120/02	Aard controle R Indicator: E120/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per	Per maatregel,	De hoeveelheid	Eventuele		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05	Aard controle Indicator:	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08		
			1 430	Nee	0			

EZ	F20	Regeling specifieke	Beschikkingnumm	Projectnaam	Besteding (jaar T)	Toelichting	Cumulatieve	Cofinanciering
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/01	Aard controle Indicator: F20/02	Aard controle R Indicator: F20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/04	Aard controle Indicator:	Aard controle R Indicator:
			1 SPUKIW22-1-03122695	Schinkelkwadrant-Zuid/ Promenadepark	€ 92.767	1) Start bouw 2e fase van 2024 naar 2026 2) Start woonrijp maken, infrastructurele ingrepen van 2025 naar 2028 3) Transformatie kopgebouw D van 2023 naar 2027	€ 1.300.767	€ 145.097
			2 SPUKIW24-03721001	Promenade1/Dautzenbergstraat	€ 0		€ 0	€ 0
			Kopie	Cumulatieve	Aantal	Cumulatief aantal	Aantal	Cumulatief
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/07	Aard controle Indicator: F20/08	Aard controle D1 Indicator: F20/09	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/10	Aard controle Indicator:	Aard controle Indicator:
			1 SPUKIW22-1-	€ 2.077.170	Nee	0	Nee	2
			2 SPUKIW24-	€ 0	Nee	0	Nee	0
			Kopie	Realisatie	Toelichting	Samenwerkingsove	Eindverantwoord	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20/13	Aard controle D1 Indicator: F20/14	Aard controle n.v.t. Indicator: F20/15	Aard controle D2 Indicator: F20/16	Aard controle Indicator:	
			1 SPUKIW22-1-03122695	Nee	Gemeente: 1) woonrijp maken van 2023 naar 2028/2029. 2) start transformatie kopgebouw D van 2023 naar 2027 Ontwikkelaar: 1) oplevering fase van 2023 naar 2024. 2) Start bouw 2e fase van 2024 naar einde 2026.	Ja	Nee	
			2 SPUKIW24-03721001	Nee	Gemeente: 1) sluiten intentieovereenkomst van 2024 naar 2026. Ontwikkelaar: 1) sluiten intentieovereenkomst van 2024 naar 2026. 2) verwerven panden in 2026 3) maken ontwerpen van 2024 naar 2026	Nee	Nee	
SZW	G2	Gebundelde uitkering Alle gemeenten	Besteding (jaar T) Gemeente I.1 Participatiewet Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) Gemeente I.1 Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) Gemeente I.2 Wet Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) Gemeente I.2 Wet Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) Gemeente I.3 Wet Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) Gemeente I.3 Wet Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 67.547.719	€ 498.024	€ 574.791	€ 1.665	€ 396.797	€ 0
			Besteding (jaar T) Gemeente I.4 Besluit Aard controle R Indicator: G2/07	Baten (jaar T) Gemeente I.4 Besluit Aard controle R Indicator: G2/08	Baten (jaar T) Gemeente I.6 Wet werk en Aard controle R Indicator: G2/09	Besteding (jaar T) Gemeente I.7 Participatiewet Aard controle R Indicator: G2/10	Baten (jaar T) Gemeente I.7 Aard controle R Indicator: G2/11	Gederfde baten Gemeente Participatiewet Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 363.775	€ 0	€ 0	€ 3.360.474	€ 87.345	€ 0
			Mutaties (dotaties) Gemeente Participatiewet Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig Aard controle Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				

SZW	G3	Besluit Besluit Alle gemeenten	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Baten vanwege	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Besteding (jaar T)
			Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 66.713	€ 34.811	€ 9.735	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – Gederfde baten die Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	BBZ vóór 2020 – Gederfde baten Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	BBZ vóór 2020 – Gederfde baten die Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	BBZ vanaf 2020 – Gederfde baten die Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Volledig Aard controle Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke Alle gemeenten	Welke regeling	Besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Baten (jaar T)	Baten (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/02	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/03	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/04	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/05	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 104.008	€ 1.361
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 77.570	€ 1.528
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 45.948	€ 1.571
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.782	€ 128
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.056	€ 81
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 232.364	€ 4.669
			Kopie regeling	Aantal besluiten	Aantal besluiten	Volledig		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Baten (jaar T)	Uitvoeringskoste	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
			€ 1.377.578	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden	Gederfde baten die Gemeente	Gederfde baten Gemeente	Volledig Gemeente		
		Alle gemeenten	Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute_deel	Bestedingen Gemeente	Baten Gemeente	Bestedingen Gemeente	Baten overige Gemeente	Volledig
		Alle gemeenten	Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	n.v.t. G13/05
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H1	Ministeriële regeling	Feitelijke bezetting Afspraak	Feitelijke Realisatie	Besteding (jaar T)		
		Gemeenten	Aard controle D1 Indicator: H1/01	Aard controle D1 Indicator: H1/02	Aard controle R Indicator: H1/03		
			27	18	€ 843.545		
VWS	H4	Regeling specifieke	Ontvangen	Totale werkelijke			
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 593.377	€ 330.264			
			Werkelijke	Werkelijke	Werkelijke	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06	
			€ 167.409	€ 95.092	€ 67.763		

VWS	H30	Specifieke uitkering	Totaalbedrag (jaar	Reservering 2025	Besteding ten laste	Cumulatieve	Voldaan aan	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle R Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle R Indicator: H30/04	Aard controle Indicator:	Aard controle Indicator:
			€ 2.172.195	€ 208.074	€ 1.965.667	€ 5.619.598	Ja	
			Meegewerkt aan	Eindverantwoordin				
VWS	H35B	Specifieke uitkering	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle Indicator: H30/08				
			Ja	Nee				
			Hieronder per regel	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator:				
VWS	H40B	Specifieke uitkering	1 061883 Gemeente Sittard-Geleen	€ 548.000				
			SaSa tussen					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H40B/01	n.v.t. indicator: H40B/02	Aard controle R Indicator: H40B/03	Aard controle R Indicator: H40B/04		
			1 061883 Gemeente Sittard-Geleen	Nee	€ 0	€ 0		
VRO	J9	Specifieke uitkering Tranche 1 t/m 7 Gemeenten	Projectnaam/numm	Aantal woningen	Afgesproken datum	Aantal woningen	Aantal	Aantal
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01	Aard controle Indicator: J9/02	Aard controle D1 Indicator: J9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04	Aard controle Indicator: J9/05	Aard controle Indicator: J9/06
			1 Urban Wonen Heerlen / 2021- 0000014527 2de tranche	Nee	Ja	391	358	185
			2 Heerlen Noord: nieuwbouw in mijnkolonie wijken / 2024-0000031948 6de tranche	Nee	Ja	109	80	0
			Kopie	Uitvoering WBI-	Besteding (jaar T)	Cumulatieve	Opbrengsten	Cumulatieve
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07	n.v.t. Indicator: J9/08	Aard controle R Indicator: J9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10	Aard controle R Indicator: J9/11	Aard controle Indicator: J9/12
			1 Urban Wonen Heerlen / 2021- 0000014527 2de tranche	Nee	€ 94.133	€ 19.032.218	€ 0	€ 3.488.340
			2 Heerlen Noord: nieuwbouw in mijnkolonie wijken / 2024-0000031948 6de tranche	Nee	€ 1.798.850	€ 2.130.919	€ 0	€ 85.680
			Indicator: J9/13	Indicator: J9/14	Indicator: J9/15	Indicator: J9/16		
			1 Urban Wonen Heerlen / 2021- 0000014527 2de tranche	Nee	Planuitwerking bestemmingsplanne n/vergunningen en financiën vergen meer tijd en aanpassingen tussen betrokken partijen. Verschuivingen woningen van sociaal naar middenhuur/betaalb are koop.	Nee		
			2 Heerlen Noord: nieuwbouw in mijnkolonie wijken / 2024-0000031948 6de tranche	Ja	Uitwerking en afstemming plannen met bewoners vergt meer tijd.	Nee		

VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			Aard controle D1 Indicator: J17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			164	310	0			
			Aantal betaalbare	Bestedingen	Bestedingen (jaar)	Bestedingen (jaar)	Bestedingen	
VRO	J18	Regeling specifieke uitkering isolatieopgave Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator:	
			67	€ 3.733.957	€ 643.136	€ 593.010	€ 108.058	
			Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) uitgesplitst in indicatoren J18/03 en J18/04	Besteding (jaar T) ten behoeve van het aanstellen of aannemen van een regiocoördinator en/of organiseren of inhuren van expertise voor of op andere wijze ondersteunen van de isolatieopgave in de regio zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel a en onderdeel b	Besteding (jaar T) ten behoeve van het organiseren van een regionaal afstemmingsoverleg en/of op regionaal niveau naar behoefte leggen van een verbinding met andere bovenlokale opgaven die gerelateerd zijn aan de isolatieopgave zoals bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a en onderdeel b	Eindverantwoordiging (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J18/01	Aard controle R Indicator: J18/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J18/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J18/04	Aard controle Indicator:	
VRO	J31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	2025-0000114690	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoordiging (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: J31/01	Aard controles n.v.t. Indicator: J31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/05	
			€ 15.411	€ 902.346	€ 0		Ja	

VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer / naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 05 nee is ingevuld)
			Gemeenten					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Aard controle R Indicator: J32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/04	Aard controle D2 Indicator: J32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
			1 SUVIS21-00900706 / BS EI Wahda	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Financieringsproblemen
VRO	J47	Volkshuisvesting	Deelplannaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) - per deelplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022
			Gemeenten				Zelfstandige	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/01	Aard controle Indicator: J47/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/04	Aard controle R Indicator:	Aard controle R Indicator: J47/06
			1 VHF tranche 1	0	20	0	€ 49.396	€ 726.375
			Kopie deelplannaam	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/07	Aard controle R Indicator: J47/08				
			1 VHF tranche 1	€ 142.130				
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/09	Aard controle Indicator: J47/10				
			Ja	Nee				

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/04	Aard controle Indicator: J55/06
			0	€ 0	€ 3.280.668	3	€ 600.000	€ 1.081.467
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			342	€ 32.197	€ 842.959			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle Indicator: J55/13	Aard controle Indicator: J55/15
			0	0	3	0	342	0

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator:	Aard controle R Indicator: J94/06
			1 LAI25-03842370	€ 808.008	109	0	€ 0	€ 157.465
			2 LAI23-03476396	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			3 LAI24-03732040	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1	€ 220.543	€ 430.000	Nee		
			2	€ 0	€ 0	Nee		
			3	€ 0	€ 0	Nee		
VRO	J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee)	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: J95/01	Aard controle Indicator: J95/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/04	Aard controle Indicator:	
			€ 695.030	€ 695.030	Ja		Nee	

VRO	J96B	Regiodeals 4e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikkingnummer	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler.
			Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/01	Aard controle Indicator:	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/03	Aard controle R Indicator: J96B/04	Aard controle R Indicator:
		SiSa tussen	1 050035 Stadsregio	DB 20240529-097	Actielijn 1, thema	€ 288.258	€ 0
			2 050035 Stadsregio	DB 20250122-8	Actielijn 1, thema	€ 578.102	€ 0
			3 050035 Stadsregio	DB 20250226-6	Actielijn 1, thema	€ 222.860	€ 0
			4 050035 Stadsregio	20240307-031	Regio Deal PLL;	€ 0	€ 0
			5 050035 Stadsregio	DB 20250326-65	Cube Block Home	€ 0	€ 33.159
			6 050035 Stadsregio	DB20241218-273	Actielijn 2, thema	€ 42.375	€ 0
			7 050035 Stadsregio	DB 20250327-74	kanrijke start PS /	€ 123.889	€ 0
			Hieronder In de kolommen	Totale	Totale cumulatieve	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/06	Aard controle R Indicator:	Aard controle R Indicator: J96B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/09	
			1 050035 Stadsregio	€ 546.797	€ 826		
			Parkstad Limburg				
			2 050035 Stadsregio	€ 1.256.001	€ 0		
			Parkstad Limburg				
			3 050035 Stadsregio	€ 222.860	€ 0		Besteding in 2026
			Parkstad Limburg				
			4 050035 Stadsregio	€ 0	€ 0		
			Parkstad Limburg				
			5 050035 Stadsregio	€ 0	€ 33.159		
			Parkstad Limburg				
			6 050035 Stadsregio	€ 42.375	€ 0		
			7 050035 Stadsregio	€ 123.889	€ 44.160		
			Cumulatieve	Totale	Eindverantwoording		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/10	Aard controle R Indicator:	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/12		
			€ 0	€ 0	Nee		
VRO	J100	Regeling kansrijke wijk	Naam stedelijk focusgebied	Naam onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J100/01	n.v.t. Indicator:	Aard controle R Indicator: J100/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J100/04	Aard controle Indicator:
			1 Heerlen Noord	Integraal	€ 887.684	€ 1.487.566	Nee
			2 Heerlen Noord	Veerkracht en weerbaarheid	€ 5.750	€ 240.750	Nee
			3 Heerlen Noord	Re-integratie	€ 1.025.346	€ 1.081.971	Nee
			4 Heerlen Noord	School en Omgeving	€ 4.016.218	€ 7.604.082	Nee
			5 Heerlen Noord	Ontwikkeling jonge kind	€ 1.725.166	€ 2.939.788	Nee
			6 Heerlen Noord	Gezonde leefomgeving	€ 230.000	€ 460.000	Nee
			7 Heerlen Noord	Organisatie uitvoeringsprogra	€ 475.000	€ 1.425.000	Nee
			8 Heerlen Noord	Armoede en schulden	€ 307.500	€ 307.500	Nee

VRO	J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	Plan/projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Correctie besteding (jaar T-1) i/v aan medeoverheden overgeboekte middelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J109/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/04	Aard controle R Indicator: J109/05	Aard controle R Indicator: J109/06
			1 VHF tranche 2	63	63	34	€ 3.086.680	€ 0
			2 VHF tranche 3	0	0	0	€ 0	€ 0
			3 VHF tranche 4	0	0	0	€ 0	€ 0
			Kopie plan/projectnaam	Cofinanciering (jaar T) per project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoordig (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J109/07	Aard controle R Indicator: J109/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/11	
			1 VHF tranche 2	€ 1.545.946	€ 1.578.465	Ja	Nee	
			2 VHF tranche 3	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
			3 VHF tranche 4	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
			Projectnaam/UWH S-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: K1/01	Aard controle R Indicator: K1/02	Aard controle D1 Indicator: K1/03	Aard controle D1 Indicator: K1/04	Aard controle R Indicator: K1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K1/06
KGG	K1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	1 UWHS170117	€ 0	Ja	Nee	€ 129.072	Uitstel tot 15 juli 2027
			2 UWHS170119	€ 0	Ja	Nee	€ 160.317	Uitstel tot 15 juli 2027
			3 UWHS170120	€ 0	Ja	Nee	€ 148.470	Uitstel tot 15 juli 2027
			4 UWHS170122	€ 0	Ja	Nee	€ 280.962	Uitstel tot 15 juli 2027
			5 UWHS170202	€ 0	Ja	Nee	€ 141.023	Uitstel tot 15 juli 2027
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 944.232	€ 780.019	€ 0	€ 3.140.727	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					

AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 2.916.672	€ 47.405	€ 0	€ 0	€ 0	€ 326.633
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle D2 Indicator: M16/10	Aard controle D2 Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 39.648	€ 123.896	45658	45931	
			Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09					
			Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13				
			€ 3.206.462	€ 13.702.037				

4.7 Taakvelden

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING													
0.1	Bestuur	-116	-5.288	-5.404	-116	-5.537	-5.653	-68	-9.556	-9.624	47	-4.018	-3.971
0.2	Burgerzaken	1.741	-4.050	-2.309	2.498	-4.801	-2.304	2.947	-4.601	-1.653	450	201	650
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	991	-3.325	-2.335	1.254	-3.255	-2.001	1.354	-3.323	-1.969	101	-68	32
0.4	Overhead	3.828	-50.333	-46.505	4.178	-51.417	-47.239	4.609	-55.546	-50.936	431	-4.129	-3.698
0.5	Treasury	13.742	-9.055	4.687	9.985	-9.046	939	10.603	-6.935	3.668	619	2.111	2.729
0.61	OZB woningen	15.570	-704	14.866	15.570	-704	14.866	15.576	-704	14.872	6	0	6
0.62	OZB niet-woningen	13.399	-495	12.903	13.399	-495	12.903	14.241	-495	13.746	842	0	842
0.63	Parkeerbelasting	1.766	-159	1.607	1.766	-159	1.607	1.787	-159	1.628	20	0	20
0.64	Belastingen overig	611	-4	607	611	-4	607	582	6	588	-29	9	-20
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	337.349	0	337.349	346.494	0	346.494	364.380	0	364.380	17.886	0	17.886
0.8	Overige baten en lasten	319	1.101	1.419	-712	2.836	2.124	15	353	368	727	-2.483	-1.756
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	-88	-88	0	-88	-88
0.10	Mutaties reserves	6.401	-9.455	-3.055	14.113	-12.617	1.497	14.807	-14.746	61	694	-2.130	-1.436
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	-9.775	-9.775	0	-9.775	-9.775
Totaal programma 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING		395.601	-81.769	313.832	409.041	-85.199	323.841	430.834	-105.569	325.265	21.793	-20.370	1.423

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1: VEILIGHEID													
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	50	-8.575	-8.525	231	-8.840	-8.609	208	-8.502	-8.294	-24	339	315
1.2	Openbare orde en Veiligheid	1.092	-6.951	-5.859	4.257	-10.349	-6.091	3.777	-10.504	-6.727	-480	-155	-635
Totaal programma 1: VEILIGHEID		1.142	-15.526	-14.384	4.489	-19.189	-14.700	3.985	-19.006	-15.021	-504	184	-320

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 2: VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT													
2.1	Verkeer en vervoer	1.489	-15.816	-14.327	1.489	-15.243	-13.754	2.589	-16.657	-14.068	1.100	-1.414	-314
2.2	Parkeren	295	-675	-380	295	-671	-376	323	-746	-423	29	-75	-46
Totaal programma 2: VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		1.783	-16.491	-14.707	1.783	-15.914	-14.130	2.912	-17.403	-14.490	1.129	-1.489	-360

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 3: ECONOMIE													
3.1	Economische ontwikkeling	300	-1.639	-1.339	1.307	-1.904	-597	1.719	-2.539	-819	413	-635	-222
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-356	-356	0	-384	-384	0	-367	-367	0	18	18
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	513	-4.502	-3.988	805	-5.099	-4.295	710	-3.522	-2.812	-95	1.577	1.483
3.4	Economische promotie	393	-1.269	-876	393	-1.345	-952	398	-1.331	-933	6	14	20
Totaal programma 3: ECONOMIE		1.206	-7.766	-6.560	2.504	-8.733	-6.228	2.828	-7.759	-4.931	324	974	1.298

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 4: ONDERWIJS													
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	-203	-203	0	-199	-199	0	-190	-190	0	9	9
4.2	Onderwijshuisvesting	382	-13.798	-13.416	417	-12.070	-11.652	477	-12.178	-11.701	59	-108	-49
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	5.134	-8.477	-3.343	9.114	-13.288	-4.174	22.411	-26.759	-4.348	13.297	-13.471	-174
Totaal programma 4: ONDERWIJS		5.515	-22.477	-16.962	9.532	-25.557	-16.026	22.888	-39.127	-16.239	13.356	-13.570	-214

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE													
5.1	Sportbeleid en activering	716	-1.184	-468	783	-1.267	-485	735	-1.178	-443	-48	90	42
5.2	Sportaccommodaties	4.011	-10.087	-6.076	4.641	-10.646	-6.005	4.481	-11.294	-6.812	-159	-648	-807
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	-15.110	-15.110	209	-15.496	-15.287	239	-15.301	-15.062	30	195	225
5.4	Musea	608	-3.823	-3.215	1.121	-3.799	-2.678	1.131	-3.620	-2.489	10	179	189
5.5	Cultureel erfgoed	1.610	-6.499	-4.888	2.192	-7.940	-5.748	2.201	-7.762	-5.560	10	178	187
5.6	Media	0	-208	-208	0	-248	-248	0	-229	-229	0	18	18
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	38	-8.777	-8.739	38	-8.764	-8.726	220	-10.009	-9.789	182	-1.245	-1.063
Totaal programma 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		6.983	-45.688	-38.705	8.983	-48.159	-39.176	9.007	-49.392	-40.385	25	-1.233	-1.209

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 6: SOCIAAL DOMEIN													
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	818	-6.493	-5.675	5.317	-11.177	-5.860	5.631	-10.977	-5.345	315	200	515
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	0	-50	-50	0	-50	-50	0	-48	-48	0	2	2
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	310	-990	-680	366	-1.030	-665	560	-844	-284	194	186	380
6.23	Toegang+eerstelijnsvoorz. Integraal	241	-8.295	-8.054	371	-8.398	-8.027	372	-8.554	-8.182	1	-156	-156
6.3	Inkomensregelingen	66.928	-83.810	-16.882	70.784	-87.980	-17.196	71.925	-88.927	-17.002	1.141	-947	194
6.4	WSW en beschut werk	0	-30.052	-30.052	0	-32.671	-32.671	0	-30.331	-30.331	0	2.340	2.340
6.5	Arbeidsparticipatie	1	-12.567	-12.566	1.582	-16.952	-15.370	6.367	-24.499	-18.132	4.784	-7.547	-2.763
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	356	-6.059	-5.703	429	-6.241	-5.812	443	-6.576	-6.133	15	-336	-321
6.711	Maatwerkdienstverlening 18+	300	-16.582	-16.282	689	-16.617	-15.928	511	-16.671	-16.160	-177	-54	-232
6.712	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	916	-19.093	-18.178	760	-18.750	-17.990	-156	344	188
6.714	Overige maatwerkarrangementen(Wmo)	0	-410	-410	0	-425	-425	0	-425	-425	0	0	0
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	0	-27.978	-27.978	0	-26.398	-26.398	1.072	-32.004	-30.932	1.072	-5.606	-4.534
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	162	-1.660	-1.498	381	-918	-536	99	-1.109	-1.010	-283	-191	-474
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	-18.458	-18.458	0	-19.082	-19.082	14	-23.816	-23.802	14	-4.734	-4.720
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	-1.225	-1.225	0	-2.765	-2.765	0	-2.883	-2.883	0	-118	-118
6.791	PGB Wmo	332	-19.697	-19.365	0	-1.334	-1.334	0	-1.240	-1.240	0	94	94
6.792	PGB Jeugd	300	-300	0	300	-300	0	461	-453	8	161	-153	8
6.811	Beschermd wonen (Wmo)	331	-17.517	-17.186	331	-19.954	-19.623	274	-16.307	-16.033	-57	3.647	3.590
6.812	Maatsch. - en vrouwenopvang (Wmo)	1.083	-13.763	-12.680	1.083	-14.626	-13.544	1.195	-14.782	-13.587	112	-155	-43
6.821	Jeugdbescherming	0	-7.256	-7.256	0	-7.162	-7.162	0	-7.461	-7.461	0	-299	-299
6.822	Jeugdreclassering	0	0	0	0	-403	-403	0	-535	-535	0	-132	-132
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	0	-6.834	-6.834	0	-7.377	-7.377	0	-7.039	-7.039	0	337	337
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	-1.740	-1.740	0	-1.857	-1.857	0	-1.845	-1.845	0	12	12
Totaal programma 6: SOCIAAL DOMEIN		71.160	-281.736	-210.576	82.548	-302.810	-220.263	89.684	-316.077	-226.393	7.137	-13.267	-6.130

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU													
7.2	Riolering	10.612	-9.345	1.268	10.633	-9.360	1.273	13.225	-11.905	1.320	2.592	-2.545	47
7.3	Afval	14.242	-11.705	2.537	14.242	-11.705	2.537	14.331	-11.665	2.666	89	40	129
7.4	Milieubeheer	14	-4.599	-4.585	3.241	-10.044	-6.803	3.490	-6.867	-3.377	249	3.177	3.426
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	501	-1.006	-504	501	-1.025	-524	516	-1.203	-686	15	-178	-163
Totaal programma 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		25.369	-26.654	-1.285	28.617	-32.134	-3.517	31.562	-31.639	-77	2.945	495	3.439

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2025			Bijgest. begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING													
8.1	Ruimtelijke ordening	520	-8.146	-7.626	2.173	-7.490	-5.317	3.126	-6.675	-3.549	953	815	1.768
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	37	-400	-363	37	-428	-391	597	-1.160	-563	560	-732	-172
8.3	Wonen en bouwen	2.325	-4.990	-2.665	2.358	-6.451	-4.093	4.597	-8.214	-3.617	2.239	-1.763	476
Totaal programma 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING		2.882	-13.536	-10.653	4.568	-14.369	-9.801	8.320	-16.048	-7.729	3.752	-1.679	2.073

Bedragen x €1000

De taakvelden zijn over de programma's verdeeld conform de BBV.

4.8 Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester & Wethouders

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 06-01-2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 11,6 mio. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 45.252.294 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 11,6 mio. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 37.781.603 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	(in EUR x 1.000)
1A. Overschrijding lasten programma's.	€ 39.151.603
1B. Overschrijding investeringsbudgetten.	€ 0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties.	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	€ 2.956.000
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 42.107.603
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	€ 37.781.603
Voorwaardencriterium	
5. Kosten m.b.t. inkopen die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed.	€ 2.713.731
6. Kosten m.b.t. inkopen die niet voldoen aan het interne inkoopbeleid van gemeente Heerlen.	€ 430.960
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	
Totaal onrechtmatigheden	€ 45.252.294
Waarvan acceptabel	€ 37.781.603
Waarvan niet-acceptabel	€ 7.470.691

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

- De overschrijding van lasten binnen de programma's bedraagt in totaliteit € 39.151.603. Hiervan is het overgrote deel, te weten € 37.781.603 acceptabel op basis van de in de financiële verordening door de Raad bepaalde situaties. Per saldo is er dus een overschrijding van lasten binnen de programma's van **€ 1.370.000** die niet acceptabel is omdat deze overschrijdingen niet tijdig aan de Raad zijn gemeld. Deze overschrijding is verdeeld over de volgende programma's:
 - Programma 0 € 770.000
 - Programma 1 € 83.000
 - Programma 4 € 276.000
 - Programma 5 € 165.000
 - Programma 6 € 76.000
- De overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig aan de raad zijn gemeld bedragen **€ 2.956.000**. Dit bedrag is verdeeld over de volgende programma's:
 - Programma 0 € 615.000
 - Programma 1 € 497.000
 - Programma 3 € 400.000

- Programma 5 € 323.000
 - Programma 6 € 992.000
 - Programma 7 € 129.000
- De kosten met betrekking tot inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed en de kosten met betrekking tot inkopen die dienen te voldoen aan het interne inkoopbeleid van de gemeente Heerlen zijn onrechtmatig bevonden voor in totaal **€ 3.144.691** en hebben betrekking op een negental leveranciers.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5 Overige gegevens

5.1 Controleverklaring

Volgt later

6 Bijlage restant investerings- budgetten van 2025 naar 2026

Programma	Totaal krediet 2025	Realisatie 2025	Restant krediet 2025	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel va 2026	Vrijval afschrijving incidenteel 2026
0. Bestuur en Ondersteuning	1.333.251	1.261.186	72.065	22.695	49.370	11.601	20.000
1. Veiligheid	1.160.953	99.329	1.061.625	1.061.625	0	0	265.000
2. Verkeer en Vervoer	8.048.067	3.744.527	4.303.540	4.317.793	-14.253	0	71.178
3. Economie	1.571.610	1.216.975	354.635	354.635	0	0	0
4. Onderwijs	9.367.228	4.372.658	4.994.570	4.379.401	92.507	1.705	112.415
5. Sport, Cultuur en Recreatie	9.005.890	4.050.817	4.955.073	2.467.781	2.487.292	61.807	119.333
6. Sociaal Domein	0	0	0	0	0	0	0
7. Volksgezondheid en Milieu	4.087.730	5.666.106	-1.578.376	-1.578.377	0	0	33.333
8. VHROSV	15.481.493	8.906.189	6.575.304	7.210.893	-112.927	-2.823	168.678
	50.056.222	29.317.788	20.738.435	18.236.446	2.501.989	72.290	789.939

Bedragen x €1

Vrijval kapitaallasten (afschrijving) 2026	structureel	incidenteel
Riolen	0	33.333
Concern	72.290	756.605
Totaal	72.290	789.939

Voordeel 2026	828.895
---------------	----------------

Activum	2025 OBK 2024-> 2025	2025 overige investeringen	2025 Totaal investeringen	2025 Realisatie	2025 Restant krediet	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel	Vrijval afschrijving incidenteel
102645 Bovengrondse VakSchool Passartweg 150	0	0	0	350.000	-350.000	0	0	0	0
102685 Bovengr. vakschool techn. Installaties	350.000	0	350.000	0	350.000	0	0	0	0
102773 Voskullenwg loodsen 400kw Batterij	0	525.244	525.244	533.881	-8.637	0	-8.637	0	0
102674 Onderzoek energieneutrale overheidsgeb.	100.000	0	100.000	0	100.000	100.000	0	0	20.000
102764 Gevel stadhuis	0	300.000	300.000	377.305	-77.305	-77.305	0	0	0
102642 ICT flexwerken	58.007	0	58.007	0	58.007	0	58.007	11.601	0
Totaal 0. Bestuur en Ondersteuning	508.007	825.244	1.333.251	1.261.186	72.065	22.695	49.370	11.601	20.000
102559 Migratie camerasytem handh. vvi 2023	-135.325	1.221.278	1.085.953	99.329	986.625	986.625	0	0	250.000
102763 Parkeerapparatuur vvi 2025	0	75.000	75.000	0	75.000	75.000	0	0	15.000
Totaal 1. Veiligheid	-135.325	1.296.278	1.160.953	99.329	1.061.625	1.061.625	0	0	265.000
102359 Achterstand IBOR 2023	1.988.804	-1.988.804	0	0	0	0	0	0	0
102360 Achterstand IBOR 2024	1.548.000	-1.228.000	320.000	619.667	-299.667	-299.667	0	0	0
102361 Achterstand IBOR 2025	0	1.548.000	1.548.000	95.739	1.452.261	1.452.261	0	0	0
102529 Fietspad Daelsweg	0	0	0	14.253	-14.253	0	-14.253	0	0
102573 Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging 2023	1.043.370	500.000	1.543.370	1.467.733	75.637	0	0	0	0
102574 Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging 2024	961.242	112.500	1.073.742	108.692	965.049	1.040.686	0	0	48.025
102618 Actieplan fiets 2022	202.454	0	202.454	0	202.454	202.454	0	0	10.000
102619 Actieplan fiets 2023	722.404	-722.404	0	7.842	-7.842	-7.842	0	0	0
102620 Actieplan fiets 2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102621 Actieplan fiets 2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102765 Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging 2025	0	500.000	500.000	123.060	376.940	376.940	0	0	0
102607 Civieltechnische kunstwerken 2023	385.801	-100.000	285.801	383.809	-98.008	0	0	0	-13.772
102608 Civieltechnische kunstwerken 2024	1.072.657	-900.000	172.657	22.501	150.156	52.148	0	0	0
102609 Civieltechnische kunstwerken 2025	0	37.474	37.474	0	37.474	37.474	0	0	0
102463 Openbare verlichting vvi 2022 masten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102533 Openbare verlichting vvi 2023 masten	62.258	0	62.258	18.148	44.110	44.110	0	0	4.282
102560 Openbare verlichting vvi 2024 masten	406.579	30.998	437.577	389.917	47.660	47.660	0	0	12.865
102610 Openbare verlichting vvi 2025 masten	0	178.365	178.365	20.553	157.812	157.812	0	0	4.459
102611 Openbare verlichting vvi 2025 armaturen	0	26.368	26.368	14.179	12.190	12.190	0	0	1.318
102617 Parkeerpl en voorterr Gezondh.centri Hbrk	100.000	0	100.000	0	100.000	100.000	0	0	4.000
102612 Verkeersregelinstantaties vvi 2025	1.833	458.167	460.000	458.432	1.568	1.568	0	0	0
102794 Stadsafsluiting Heerlen Centrum	0	1.100.000	1.100.000	0	1.100.000	1.100.000	0	0	0
Totaal 2. Verkeer en Vervoer	8.495.402	-447.336	8.048.067	3.744.527	4.303.540	4.317.793	-14.253	0	71.178
102792 Giesen Bautsch OR	0	1.571.610	1.571.610	1.216.975	354.635	354.635	0	0	0
Totaal 3. Economie	0	1.571.610	1.571.610	1.216.975	354.635	354.635	0	0	0
102724 Aand SO/VSO de Buitenhof	-301.482	325.888	24.406	24.406	0	0	0	0	0
102654 Vergroening schoolpleinen	18.245	300.000	318.245	316.307	1.938	1.938	0	0	24.088
102725 Aand. Frans Postmaschool	150.000	100.000	250.000	0	250.000	250.000	0	0	0
102726 Aand. OBS de Droomboom	250.000	-100.000	150.000	21.098	128.902	128.902	0	0	0
102727 Aand. BS de Ganzerik	100.000	50.000	150.000	19.082	130.918	130.918	0	0	0
102728 Vervangende nieuwbouw Windekind	0	1.500.000	1.500.000	0	1.500.000	1.500.000	0	0	0
102729 Knelpunten binnensport (OHV)	0	200.000	200.000	35.173	164.827	164.827	0	0	11.649
102730 Vervangende unilocatie Helianthus	0	1.750.000	1.750.000	1.225.301	524.699	524.699	0	0	0
102731 Vervangende ISK	-1.446.047	2.839.961	1.393.914	1.393.914	0	0	0	0	0
102735 Vervangende Nieuwbouw de Regenboog	0	250.000	250.000	0	250.000	250.000	0	0	0
102736 Noodz. Renovatie BS de Wegwijzer	0	75.000	75.000	0	75.000	75.000	0	0	0
102737 Noodz.Uitbr. El Wahda	0	75.000	75.000	0	75.000	75.000	0	0	0
102738 Vervangende Nieuwbouw Mgr Hanssenschool	0	600.000	600.000	600.000	0	0	0	0	0
102739 Vervangende Nieuwbouw de Vlieger	0	50.000	50.000	0	50.000	50.000	0	0	0
102740 Verduurzaming onderwijsvastgoed	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102771 Integraal Huisvestingsplan 2024-2040	188.289	34.151	222.440	0	222.440	222.440	0	0	0
102793 VervangendeUniloc Taalschool Werelddelen	0	296.830	296.830	0	296.830	296.830	0	0	0
102308 BMV Heerlerbaan (Infra)	98.964	137.689	236.654	236.654	0	0	0	0	43.661
102770 Voorbereidingskrediet Herle College	0	500.000	500.000	291.153	208.847	208.847	0	0	0
102299 St Janscollege renovatie	302.079	0	302.079	209.572	92.507	0	92.507	1.705	0
102656 Uitbreiding Sintermeertencollege	4.087.228	-3.587.228	500.000	0	500.000	500.000	0	0	0
102689 BWV-22001846 prijsstijging projecten	660.351	-137.689	522.662	0	522.662	0	0	0	33.018
Totaal 4. Onderwijs	4.107.626	5.259.602	9.367.228	4.372.658	4.994.570	4.379.401	92.507	1.705	112.415

Activum	2025 OBK 2024-> 2025	2025 overige investeringen	2025 Totaal investeringen	2025 Realisatie	2025 Restant krediet	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel	Vrijval afschrijving incidenteel
102122 Klimaatbeheersing gaspaleis	117.974	-50.000	67.974	18.173	49.801	49.801	0	0	0
102173 Archief bewaarplaats (Chr. Koningkerk)	-492.854	0	-492.854	-2.708.516	2.215.663	0	2.215.663	44.313	0
102558 Arch.bewaarp. (Chr. Koningkerk) install	2.965.000	0	2.965.000	2.712.472	252.528	0	252.528	12.626	0
102579 Nieuwbouw Filmhuis Royal Fase 2	-57.640	922.554	864.915	319.734	545.180	545.180	0	0	0
102688 Dakterras Glaspaleis	111.719	0	111.719	118.000	-6.281	0	-6.281	-209	0
102746 Cinema Royal installaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102433 Herplanten bomen vvi 2022	149.966	0	149.966	-20.625	170.591	0	0	0	0
102434 Herplanten bomen vvi 2023	210.000	-210.000	0	0	0	0	0	0	0
102435 Herplanten bomen vvi 2024	189.000	-164.000	25.000	20.625	4.375	174.966	0	0	0
102436 Herplanten bomen vvi 2025	0	0	0	103.538	-103.538	-103.538	0	0	0
102570 1000 bomen	95.370	0	95.370	74.607	20.763	20.763	0	0	66.000
102622 Vervangingsbudget groen 2022	102.959	0	102.959	0	102.959	0	0	0	0
102623 Vervangingsbudget groen 2023	290.252	-200.000	90.252	0	90.252	0	0	0	0
102624 Vervangingsbudget groen 2024	350.000	-300.000	50.000	0	50.000	0	0	0	0
102625 Vervangingsbudget groen 2025	0	150.000	150.000	205.451	-55.451	187.760	0	0	0
102743 Buurtvergroeningsplan	1.155.262	1.100.000	2.255.262	2.845.950	-590.688	-590.688	0	0	0
102768 Aanpak openb ruimte Heerlen Nrd 2025	0	100.000	100.000	10.403	89.597	89.597	0	0	0
102564 Openbare speelvoorzieningen vvi 2024	42.857	11.600	54.457	44.483	9.974	0	0	0	0
102614 Openbare speelvoorzieningen vvi 2025	0	50.000	50.000	30.374	19.626	29.599	0	0	0
102709 Aanleg skatepark voorbereidingskrediet	50.000	0	50.000	0	50.000	50.000	0	0	10.000
102769 Aanleg Urban Sportpark (skatepark)	0	1.500.000	1.500.000	0	1.500.000	1.500.000	0	0	0
102565 Buitensportaccommodaties vvi 2024	876.173	-626.173	250.000	0	250.000	250.000	0	0	0
102613 Buitensportaccommodaties vvi 2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102675 Ledverlichting sportvelden	97.533	0	97.533	0	97.533	97.533	0	0	43.333
102590 Centrumbad gebouw	522.486	-272.486	250.000	234.657	15.343	15.343	0	0	0
102591 Centrumbad installaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102647 Voorbereidingskrediet onderzoek AVON	31.870	0	31.870	6.487	25.382	0	25.382	5.076	0
102676 Verduurzamen diverse panden 2023	132.861	0	132.861	15.868	116.993	0	0	0	0
102677 Verduurzamen diverse panden 2024	3.606	0	3.606	11.888	-8.282	0	0	0	0
102678 Verduurzamen diverse panden 2025	0	50.000	50.000	7.247	42.753	151.464	0	0	0
Totaal 5. Sport cultuur en recreatie	6.944.394	2.061.496	9.005.890	4.050.817	4.955.073	2.467.781	2.487.292	61.807	119.333
102460 VVI riool 2022	6.407.387	-6.407.387	0	0	0	0	0	0	0
102537 VVI riool 2023 (cf vGRP)	1.215.226	-1.215.226	0	0	0	0	0	0	0
102562 VVI riool 2024	1.101.040	0	1.101.040	0	1.101.040	0	0	0	0
102615 VVI riool 2025	0	986.690	986.690	3.840.161	-2.853.471	0	0	0	0
102672 VVI riool 2026	0	0	0	396.907	-396.907	-396.907	0	0	0
102698 VVI riool 2027	0	0	0	0	0	-1.752.431	0	0	0
102639 VVI riool 2022 klimaatadaptatie	1.267.110	-1.267.110	0	0	0	0	0	0	0
102663 VVI riool 2023 klimaatadaptatie	821.361	-821.361	0	0	0	0	0	0	0
102664 VVI riool 2024 klimaatadaptatie	2.000.000	-2.000.000	0	0	0	0	0	0	0
102758 VVI riool 2025 klimaatadaptatie	0	2.000.000	2.000.000	1.429.038	570.962	570.962	0	0	33.333
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	12.812.124	-8.724.394	4.087.730	5.666.106	-1.578.376	-1.578.377	0	0	33.333
102427 Romeins Museum	-766.956	3.398.000	2.631.044	779.009	1.852.035	1.852.035	0	0	0
102581 Rijwielstalling Maankwartier/station	146.752	353.248	500.000	51.755	448.245	448.245	0	0	0
102585 Centrum Openbare Ruimte	53.570	-53.570	0	0	0	0	0	0	0
102593 Schinkelkwadrant Zd OR	1.062.179	-1.012.179	50.000	-599.690	649.690	649.690	0	0	0
102633 Herinrichten RK Fase 2A Raadhuisplein	1.054.137	200.000	1.254.137	1.775.538	-521.401	-521.401	0	0	0
102634 Herinrichten RK Fase 2B Dr. Poelsstraat	168.814	0	168.814	24.013	144.801	144.801	0	0	25.678
102637 Herinrichten OR Landsfort Herle	-58.321	208.321	150.000	81.680	68.320	68.320	0	0	0
102638 Herinrichten OR Promenade II	-150.307	400.307	250.000	148.725	101.275	101.275	0	0	0
102641 Voorbereidingskrediet SMWHC	-90.008	204.134	114.126	371.395	-257.269	-257.269	0	0	0
102680 Herinrichten RK Fase 3 Museumplein	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102721 Rijwielstalling Station (installaties)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102722 Verwerving Promenade I	4.337.610	225.000	4.562.610	1.850.320	2.712.290	2.712.290	0	0	0
102745 Romeins Museum (installaties)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102767 Strategische aankoop vastgoed Centrum	-3.611.850	3.500.000	-111.850	1.077	-112.927	0	-112.927	-2.823	0
102795 Voorbereidingskrediet Oranje Nassapark	0	400.000	400.000	83.091	316.909	316.909	0	0	0
102796 Renovatie Schelmentoren	0	0	0	739.671	-739.671	-739.671	0	0	0
102439 Parkstad Route/Mijnspoor	1.384.130	75.000	1.459.130	966.723	492.407	1.015.069	0	0	143.000
102711 Veiligheidscentrum Heerlen-Noord	1.391.015	-228.789	1.162.226	681.380	480.846	480.846	0	0	0
102712 Veiligheidscentrum Heerlen-Nrd install.	385.322	-335.322	50.000	0	50.000	50.000	0	0	0
102713 Veiligheidscentrum Heerlen-Nrd inr.	250.000	-225.000	25.000	0	25.000	25.000	0	0	0
102741 Slakhorst OR	3.500.000	-1.000.000	2.500.000	1.819.273	680.727	680.727	0	0	0
102708 Willemskwartier OR	-12.841	62.841	50.000	101.490	-51.490	-51.490	0	0	0
102499 Aldenhofpark or Park	139.985	32.837	172.821	30.738	142.083	142.083	0	0	0
102710 Voorbereidingskrediet Hoensbroek-Centrum	243.435	-150.000	93.435	0	93.435	93.435	0	0	0
102772 Aangekochte panden ihkv VHF	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 8. VHR0SV	9.426.666	6.054.827	15.481.493	8.906.189	6.575.304	7.210.893	-112.927	-2.823	168.678
Eindtotaal	42.158.894	7.897.328	50.056.222	29.317.788	20.738.435	18.236.446	2.501.989	72.290	789.939

Bedragen x €1

